

تبیین اولویتهای تمدنی ۱۲ گانه

در مقایسه با هفده آرمان سند توسعه پایدار ۲۰۳۰

محورهای جلسه:

۱. علت اصلی ایجاد مشکلات در کشور چیست؟
۲. اولویتهای تمدنی دوازده گانه کدام است؟
۳. اجرای کدام یک از اولویتهای دوازده گانه مهم تر به نظر می رسد؟
۴. نحوه اجرای اولویتهای تمدنی دوازده گانه چگونه است؟

اللهم

وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِيُونٌ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا
ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ

سوره مبارکه آل عمران، آیه ۱۴۶

و چه بسیار از پیامبرانی که مردان الهی فراوانی به همراه آنان جنگیدند، پس در مقابل آنچه در راه خدا به آنان رسید سستی نکردند و ناتوان نشدند و سر تسلیم و ذلت فرود نیاوردند؛ و خدا شکیبایان را دوست دارد.

شناسنامه

متن پیش‌رو صد و سی و چهارمین مکتوب از نوع ششم محصولات مرتبط با نقشه الگوی پیشرفت اسلامی (پیاده فوری) است. محتوای این محصول، متن پیاده شده گفتگوی حجت‌الاسلام و المسلمین علی کشوری (دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی) در نشست تخصصی «تبیین اولویت‌های تمدنی در مقایسه با آرمان‌های ۱۷ گانه سند توسعه پایدار ۲۰۳۰» ایراد شده است. این نشست در تاریخ ۱۵ مرداد ماه ۱۴۰۲ در شهر مقدس مشهد برگزار شده است. شایان ذکر است که بحث از "اولویت‌های تمدنی"، گلچینی از نظریات مختلف نقشه الگوی پیشرفت اسلامی (بر مبنای نیاز، ظرفیت و اولویت) است. ضمناً بحث حاضر حاوی جدول تصمیم (مشتمل بر دوازده تصمیم) می‌باشد. پیشنهاد می‌شود این جزوه در قطع رحلی به انتشار برسد.

بسته فقهی اولویت‌های تمدنی دوازده گانه

اولویت‌های تمدنی

علت اصلی بوجود آمدن مشکلات مختلف در کشور در حوزه‌های مختلف چیست؟

وجود مفاهیم غلط در دستگاه کارشناسی کشور

اولویت‌های تمدنی دوازده گانه کدام است؟

مدیریت شهر بر اساس تقسیمات بزرگ یا تقسیمات کوچک؟

پیشنهاد

تقسیم مشهد به ۴۰۰ محله با تعریف اسلامی

مجتمع‌های آپارتمانی؟ یا خانه‌های ویلایی(دارواسعه)؟

پیشنهاد

تحويل ۱۰ میلیون قطعه زمین هزار متری به ده میلیون مستأجر ایرانی

آموزش مدارس بر اساس طبقه‌بندی بیکنی؟ یا بر اساس طبقه‌بندی جدید علوم؟

پیشنهاد

تغییر محتوای کتب درسی و تغییر تدریجی طبقه بندی فعلی از علوم

تولید دارو و ساخت بیمارستان؟ یا پیشگیری از بیماری؟

پیشنهاد

ارائه گزارش فعالیت‌های سازمان بهداشت در حوزه پیشگیری از بیماری

پذیرش روایت یونسکو از میراث فرهنگی؟ یا روایت مبتنی بر عبرت؟

پیشنهاد

ارائه روایت صحیح و کامل از حرم مطهر رضوی

پذیرش تجارت اغنیه؟ یا تجارت عمومی؟

پیشنهاد

اختصاص یک رواق از حرم مطهر رضوی و تبدیل به بازار موقت برای تجارت فقرا

پذیرش روش‌های فعلی برای فقرزدایی؟ یا مردمی کردن تولید؟

پیشنهاد

اجازه تولید اقلام اساسی به مردم حاشیه شهر به جای اختصاص یارانه و توزیع بسته حمایتی

توزیع بودجه به محوریت شرکت‌ها و مؤسسات دولتی؟ یا به محوریت خانواده‌ها؟

پیشنهاد

تخصیص نیم تریلیون از بودجه ۴ تریلیونی سال ۱۴۰۲ برای فقراء

تصویب قانون برای همه چیز؟ یا تصویب قوانین مادر؟

پیشنهاد

تصویب ۱۵ قانون مادر به جای قوانین متعدد

سیاست خارجی به محوریت تعامل با کشورهای توسعه‌یافته؟ یا به محوریت کشورهای منطقه جغرافیایی ظهور؟

پیشنهاد

ایجاد پیوند عمیق با سیزده منطقه ظهور در عرصه‌ی سیاست خارجی

الگوی فعلی نگره‌بانی از نظام؟ یا ارتقای نگره‌بانی از نظام؟

پیشنهاد

عدم پذیرش بحث‌تغییرات اقلیمی، بحث کمبود آب، گرمایش زمین، ارزش‌ها و ارزش‌های دیجیتال

امنیت به محوریت ماینورینگ و هوش مصنوعی؟ یا خودکنترلی؟

پیشنهاد

ایجاد امنیت مبتنی بر خودکنترلی ذیل نظریه امنیتی سلم

اجرای کدام یک از اولویت‌های تمدنی مهم‌تر به نظر می‌رسد؟

حوزه مدیریت شهری (تقسیم مشهد به ۴۰۰ محله)

حوزه آموزش و پرورش (تغییر محتوای کتب آموزشی)

حوزه ساختمان (ایجاد دارواسعه)

نتیجه

برطرف شدن محسوس مشکلات شهر و همچنین ایجاد بستر مناسب برای باقی اولویت‌های تمدنی دوازده گانه

نحوه‌ی اجرای اولویت‌های تمدنی دوازده گانه چگونه است؟

اجرای اضطراری

اجرای تفصیلی

اجرای یکی از دوازده اولویت تمدنی، به اندازه توان

تغییر نقشه تفصیلی شهر مشهد (به دلیل اشتباه بودن این نقشه از جهت گسترش شهر، از حیث نقشه ساختمان، کاربری اراضی، تقسیمات شهری و ...)

احیاء موات (در سه حوزه: آب مشاغل برتر و سکونت)

زمینه سازی برای اجرایی شدن تمامی دوازده اولویت تمدنی

دو پیشنهاد اختصاصی:

پیشنهاد اول: به حوزه علمیه خراسان

پیشنهاد دوم: به سازمان تبلیغات اسلامی خراسان

شروع دروس خارج فقه تمدنی

چاپ و نشر نقشه خراسان بزرگ

تربیت چهل عالم ذوالفقون تمدن ساز و در نتیجه پاسخ گویی به مسائل کارشناسان و جلوگیری از مراجعه آنها به علوم دیگران

زمینه سازی برای احیای خراسان بزرگ به عنوان یکی از مناطق زمینه ساز ظهور حضرت بقیة اللہ الاعظم (ارواحنا فدا) و در نتیجه هویت بخشی به مردم شریف خراسان بزرگ

فهرست مطالب:

۱. سرفصل اول: علت اصلی بوجود آمدن مشکلات در کشور چیست؟ ۴
 - ۱/۱. وجود شاخص‌ها و مفاهیم معیوب در حوزه‌های مختلف برنامه‌ریزی؛ علت اصلی مشکلات کشور ۴
 - ۱/۱/۱. وجود مشکلات فراوان در بخش اقتصاد (بخاطر مفاهیم معیوب اقتصاد کلان)؛ نمونه‌ای از مشکلات کشور ۴
 - ۱/۱/۲. وجود چالش‌های فرهنگی (مثل مسئله عفاف و حجاب)؛ نمونه‌ای دیگر از مشکلات کشور ۴
 - ۱/۱/۳. ناتوانی وزارت بهداشت در مسئله پیشگیری از بیماری؛ نمونه‌ای دیگر از مشکلات کشور ۵
 - ۱/۲. لزوم تحوّل در مفاهیم معیوب موجود در نظام برنامه‌ریزی کشور و اسناد بین‌المللی (و توجه به عدم حل ریشه‌ای مشکلات با روی کار آمدن مدیران صالح) ۷
 - ۱/۳. محرومیت‌زا (نه محرومیت‌زدا!) بودن برنامه‌ریزی توسعه در تمام جهان؛ یکی دیگر از دلایل لزوم تحوّل در مفاهیم معیوب موجود در نظام برنامه‌ریزی کشور و اسناد بین‌المللی ۱۲
۲. سرفصل دوم: اولویت‌های تمدنی دوازده‌گانه کدام است؟ ۱۵
 - نکته مقدماتی: طرح بسته فقهی اولویت‌های تمدنی؛ آغاز اصلاح نظام مفاهیم کشور ۱۵
 - ۲/۱. پرسش اول: مدیریت شهر بر اساس تقسیمات بزرگ یا تقسیمات کوچک؟ ۱۵
 - ۲/۱/۱. عدم حل مشکلات شهر؛ به دلیل مدیریت متمرکز و منطقه محور ۱۶
 - ۲/۲. پرسش دوم: مجتمع‌های آپارتمانی؟ یا خانه‌های ویلایی؟ ۱۷
 - ۲/۳. پرسش سوم: آموزش مدارس بر اساس طبقه‌بندی بیکنی؟ یا بر اساس طبقه‌بندی جدید؟ ۲۱
 - ۲/۴. پرسش چهارم: تولید دارو و تأسیس بیمارستان؟ یا پیشگیری از بیماری؟ ۲۲
 - ۲/۵. پرسش پنجم: پذیرش روایت یونسکو از میراث فرهنگی؟ یا روایت بر مبنای عبرت؟ ۲۴
 - ۲/۶. پرسش ششم: پذیرش تجارت اغنیاء؟ یا پذیرش اصل تجارت عمومی؟ ۳۱
 - ۲/۶/۱. طراحی و ایجاد بازار موقت؛ بهترین تدبیر برای حل مشکل فقر در شهر مشهد ۳۲
 - ۲/۷. پرسش هفتم: پذیرش روش‌های فعلی برای فقرزدایی؟ یا مردمی کردن تولید؟ ۳۶
 - ۲/۷/۱. لزوم مردمی کردن بخش تولید در جهت محرومیت‌زدایی حداکثری ۳۶
 - ۲/۸. پرسش هشتم: توزیع بودجه به محوریت شرکت‌ها و مؤسسات دولتی؟ یا به محوریت خانواده‌ها؟ ۴۲
 - ۲/۹. پرسش نهم: تصویب قانون برای همه چیز؟ یا تصویب قوانین مادر؟ ۴۸

- ۲/۱۰. پرسش دهم: سیاست خارجی به محوریت تعامل با کشورهای توسعه‌یافته؟ یا به محوریت کشورهای منطقه جغرافیایی ظهور؟ ۴۹
- ۲/۱۱. پرسش یازدهم: الگوی فعلی نگرهبانی از نظام؟ یا ارتقای الگوی نگرهبانی از نظام؟ ۵۰
- ۲/۱۲. پرسش دوازدهم: امنیت به محوریت مانیتورینگ و هوش مصنوعی؟ یا خودکنترلی؟ ۵۸
۳. سرفصل سوم: اجرای کدام یک از اولویت‌های تمدنی مهم‌تر به نظر می‌رسد؟ ۶۱
- ۳/۱. تقسیمات شهری کوچک، ساخت خانه در قالب دار واسعه و تغییر کتب درسی؛ مهم‌ترین اولویت‌های تمدنی ۶۱
۴. سرفصل چهارم: روش اجرای اولویت‌های تمدنی دوازده‌گانه چگونه است؟ ۶۴
- ۴/۱. اجرای اضطراری (یعنی اجرای یکی از دوازده اولویت در حد توان)؛ اولین روش اجرای اولویت‌های تمدنی ۶۴
- ۴/۲. اجرای تفصیلی؛ دومین روش اجرای اولویت‌های تمدنی ۶۸
- ۴/۲/۱. تغییر نقشه تفصیلی شهر مشهد و احیاء موات؛ دو نمونه از اجرای تفصیلی اولویت‌های تمدنی ۶۸
- خلاصه مباحث نشست: ۷۲
- پیوست‌ها:** ۷۴
- پیوست شماره ۱: چرا با توسعه غربی مخالف هستیم؟ چرا نظام برنامه‌ریزی مبتنی بر توسعه نمی‌تواند کشور را اداره کند؟! ... ۷۴
- پیوست شماره ۲: تصویر عناوین و اهداف (مفاهیم غلط گسترش‌یافته) سند ۲۰۳ توسعه پایدار ۷۸
- پیوست شماره ۳: عدم دریافت کرایه از مغازه‌های بازار توسط امیرالمؤمنین علی (علیه‌السلام) ۸۱
- پیوست شماره ۴: اقامه شش دسته دلیل از روایات بر لزوم تولید غیرمتمرکز و محله‌ای (خلاصه‌ای از جلسه چهارم دوره فقه‌المکاسب) ۸۴
- پیوست شماره ۵: گزارش آخرین میزان بدهی آمریکا به کشورهای مختلف تا تاریخ شنبه ۸ مهرماه ۱۴۰۲ ۱۱۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا وَشَفِيعِنَا فِي يَوْمِ الْجَزَاءِ وَحَبِيبِ قُلُوبِنَا وَطَيِّبِ نَفُوسِنَا
أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ الْمُكْرَمِينَ سَيِّمًا بِقِيَّةِ اللَّهِ الْأَعْظَمِ أَرْوَاحُنَا لِأَمَالِهِ
الْفِدَاءِ وَعَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرْجَهُ الشَّرِيفَ وَاللَّعْنُ الدَّائِمُ عَلَيَّ أَعْدَائِهِ أَعْدَاءِ اللَّهِ مِنَ الْآنَ إِلَيَّ قِيَامَ يَوْمِ الدِّينِ.
سلام عليكم ورحمت الله وبركاته. همان طوری که به استحضار اعزه گرامی، برادران و خواهران محترم رسیده است،
موضوع ارائه حقیر در جلسه امروز "تبیین اجمالی بسته فقهی اولویت های تمدنی دوازده گانه" است. در یک جمله
ساده: این اولویت های تمدنی دوازده گانه، دوازده "راه حل فقهی" برای حل مشکلات رایج جامعه اسلامی است. به
یک بیان بهتر: این "بسته اولویت های تمدنی دوازده گانه"، "برنامه های کاربردی فقهی" هستند که به نظر ما اگر در
درجه اول خوب استماع شوند و بعد از آنکه اصلاح شد و اشکالاتش گرفته شد به سمت اجرا حرکت کند؛ ما در
یک دهه ی آینده به این مجموعه ی مشکلات و چالش هایی که الآن مبتلا هستیم کم تر مبتلا خواهیم بود.

۱. سر فصل اول: علت اصلی بوجود آمدن مشکلات در کشور چیست؟

۱/۱. وجود شاخص‌ها و مفاهیم معیوب در حوزه‌های مختلف برنامه‌ریزی؛ علت اصلی

مشکلات کشور

۱/۱/۱. وجود مشکلات فراوان در بخش اقتصاد (بخاطر مفاهیم معیوب اقتصاد کلان)؛ نمونه‌ای از

مشکلات کشور

استحضار دارید الان وضعیت کشور از حیث‌های مختلف، وضعیت خوبی نیست! از حیث معیشت ما دچار مشکل جدی هستیم! به نظر من با این که اقتصاددان‌های کشور همه تلاش خودشان را بکار گرفته‌اند و در طول این دولت‌های گذشته گرایش‌های مختلفی از اقتصاد نظریه‌پردازی کردند و نظریات آن‌ها در کشور اجرایی شده است ولی به هر حال مشکل مسئله اقتصاد حل نشده است. بیش از این که اشکال را به افراد برگردانیم یا به تعبیر رایج به "عرضه مدیریتی افراد" برگردانیم؛ به نظر من مشکل به خود "علم اقتصاد" برمی‌گردد! از نظر من خود "علم اقتصاد" و خصوصاً "اقتصاد کلان" یک رشته علیل است و اساساً نیاز به تحوّل بنیادین دارد! معمول در کشور این است که وقتی آقایان می‌خواهند مسائل معیشتی را تحلیل کنند، می‌گویند که برویم ببینیم اقتصاددان‌ها چه می‌گویند. من عرض این است که تجربه چهل سال اول انقلاب اسلامی در ایران و در یک پرونده‌ی مطالعاتی عمیق‌تر: تجربه "اقتصاد کلان" در کل جهان، نشان می‌دهد که خود "مفاهیم علم اقتصاد" معیوب بوده و نیاز به بازبینی دارد! این وضعیت معیشت مردم نتیجه اجرای نظریات اقتصادی است!

۱/۱/۲. وجود چالش‌های فرهنگی (مثل مسئله عفاف و حجاب)؛ نمونه‌ای دیگر از مشکلات کشور

ما در حوزه فرهنگ هم چالش‌های روشنی داریم. [به عنوان مثال] در حال حاضر با بخش قابل توجهی از دختران و زنان این سرزمین - حتی سر مسئله عفاف و حجاب - نمی‌توانیم تفاهم حداکثری داشته باشیم! با اینکه مجموعه‌ای از نهادهای فرهنگی و تبلیغاتی در کشور ما وجود دارد؛ ولی واقعیت مسأله این است که هنوز عمق راهبردی "مسئله حجاب و عفاف" به نسل جوان ما انتقال پیدا نکرده است و در ذهن آن‌ها یک درک متفاوتی از این مسئله وجود دارد.

۱. **قسمتی از متن:** ما یک مطالعاتی را در مورد مسئله حجاب با کمک بعضی از دوستانمان شروع کردیم که هنوز به نهایت خودش نرسیده است، ولیکن این بخشی که ما مطالعه کردیم، برای ما قطعی شده که یک داستان عدم تفاهمی در میان هست.

۱/۱/۳. ناتوانی وزارت بهداشت در مسئله پیشگیری از بیماری؛ نمونه‌ای دیگر از مشکلات کشور

در حوزه‌های دیگر هم چالش‌های قابل توجهی را در جامعه رؤیت می‌کنیم. من در جلسات گذشته عرض کردم شاید یکی از مهم‌ترین چالش‌ها، ناتوانی وزارت بهداشت و درمان کشور در مسئله "پیشگیری از بیماری" باشد!^۲ توصیه می‌کنم حتما گزارش‌های دوستان محترم وزارت بهداشت را استماع بفرمایید. اینها به شکل عجیبی در حال جابه‌جا کردن شاخص‌ها در ذهن‌ها هستند! من در این روزها خیلی متعجب شدم از روزنامه کیهان که یک روزنامه انقلابی بوده و در بعضی از موارد هم نوشته‌های تمدنی در آن مشاهده می‌شود. این روزنامه‌ی محترم تیتراژ بود که مثلاً: «سالی حدود یک میلیون نفر برای تأمین سلامت خودشان به ایران سفر می‌کنند»^۳ و این را به‌عنوان شاخص پیشرفت بخش سلامت کشور معرفی کرده بود! یا بعضی دیگر از دوستان می‌گویند که ما قبل از انقلاب یا اول انقلاب به پدیده پزشکان بنگلادشی و هندی مبتلا بودیم، ولی الآن پزشک بومی داریم!^۴

من می‌بینم که دوستان به شکل عجیبی "شاخص اصلی" را مخفی می‌کنند! شاخص اصلی بخش سلامت، "کاهش بیماری‌ها" است نه هیچ چیز دیگر. یعنی: اگر ما بخواهیم بگوییم که بخش سلامت کشور پیشرفت کرده [است یا نه]؛ نباید شاخص اصلی را جابه‌جا کنیم. به عنوان مثال: باید بگوییم میزان "بیماری‌های قلبی و عروقی" در سال

۲. **ارجاع پرورشی:** ناتوانی وزارت بهداشت در جلوگیری از بیماری‌های مختلف و تکرار آن بیماری و همچنین افزایش روزافزون بیماری در بین مردم، از مهم‌ترین نشانه‌های ناتوانی این وزارتخانه در عدم پیشگیری از بیماری است. به عنوان مثال وزارت بهداشت ایران از زمان شیوع بیماری کرونا تا بحال نتوانسته از شیوع این بیماری جلوگیری کند!

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری تسنیم: <https://tn.ai/2965383>

۳. **ارجاع پردازشی:** تیتراژ روزنامه کیهان: یک میلیون نفر گردشگر سلامت سالانه به ایران سفر می‌کنند.

دبیر شورای راهبری گردشگری سلامت گفت: سالانه بیش از یک میلیون نفر گردشگر سلامت وارد ایران شده و از خدمات پزشکی و درمانی کشورمان استفاده می‌کنند.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری تسنیم: <https://tn.ai/2922270>

۴. **ارجاع پرورشی:** مرضیه وحید دستجردی (وزیر بهداشت در دولت دهم) در مورد دستاوردهای انقلاب در علوم پزشکی گفت: قبل از انقلاب از صفر تا صد همه چیز در علوم پزشکی وارداتی بود اما اکنون ۹۶ درصد دارو و تمام نیازهای تخصصی را خودمان در داخل تأمین می‌کنیم و حتی می‌توانیم نیروی انسانی منطقه را تأمین کنیم. قبل از انقلاب اکثر پزشکان کشور را پزشکان هندی، بنگلادشی، پاکستانی و کوبایی تشکیل می‌دادند ولی امروز ۵۰ دانشگاه علوم پزشکی در سراسر کشور فعال است که تربیت جامعه پزشکی را در ۲۴ رشته تخصصی، فوق تخصصی و فلوشیپ در همه بخش‌ها بر عهده دارند!

آدرس مطلب در سایت تخصصی بیمارستان سازی در ایران: <http://hospital-ir.com/article/details/3183>

۱۴۰۲ در کشور این قدر بوده و در سال ۱۴۰۳ تلاش کردیم این مقدار کم تر شود. این شاخص پیشرفت در بخش سلامت است. وگرنه "ساخت بیمارستان"، آن هم به این شکل که در کشور ما وجود دارد (که بیمارستان‌ها را به اسم اهل بیت (علیهم السلام) نام گذاری کرده و می سازند ولی کارآمدی در "پیشگیری از بیماری" ندارند) صحیح نیست! خوب؛ با این وضعیت ما نمی توانیم قضاوت کنیم که وضعیت کشور در بخش سلامت وضعیت رو به رشدی است یا خیر.

در حوزه های دیگر هم این مسائل هست. من الآن قصد ندارم مشکلات کشور را فهرست کنم. چه بسا خود شما در مورد مشکلات و چالش های کشور اشراف دقیق تری نسبت به بنده داشته باشید.^۵

عرض بنده این است که: «در یک نگاه کلان، این مشکلات کشور، به مفاهیم غلطی که در حوزه برنامه ریزی ما وجود دارد برمی گردد!» (چه در بخش سلامت، چه در بخش معیشت و چه در بخش فرهنگ) این کل حرف برادر کوچک شما در این جلسه است. من از شما خواهش می کنم وقتی به آینده ی کشور جمهوری اسلامی ایران فکر می کنید، فقط به این فکر نکنید که فلان جریان حذف بشود و به عنوان مثال فلان جریان زمام امور را بدست بگیرد! فقط به تعویض افراد در مناصب حکومتی فکر نکنید! لازم است تا یک بخشی از تفکر خودمان را اختصاص بدهیم به اینکه شاید مفاهیم حوزه برنامه ریزی دچار اشکال است. این کل حرف بنده است.

من اگر معتقد بودم "مفاهیم حوزه برنامه ریزی" در کشور سالم هستند یک کار دیگری را برای خدمت به مردم انتخاب می کردم؛ اما الآن چون از بن دندان معتقد هستم که مشکل اصلی جمهوری اسلامی وجود "اسناد بین المللی" و مفاهیم [غلط در] حوزه برنامه ریزی است؛ با کمک دوستان خودمان در سراسر کشور دائماً جلساتی را برگزار می کنیم و از نخبگان می خواهیم تا به راه حل های جدید فکر کنند.

. ارجاع پرورشی: مقام معظم رهبری در ارتباط تصویری با نمایندگان یازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۲ فرمودند: اما در مورد وضعیت عمومی کشور، خوب در کشور مشکلاتی هست که از دید شماها پنهان نیست؛ مشکلات اقتصادی. حالا بحث فرهنگ بحث جداگانه ای است که به یک باب واسع دیگری احتیاج دارد؛ من امروز بیشتر روی مسائل اقتصادی تکیه میکنم. مشکلات فراوانی در کشور از لحاظ اقتصادی هست.

آدرس مطلب در سایت رسمی دفتر حفظ و نشر آثار آیت الله العظمی خامنه ای: <https://khl.ink/f/46045>

۱/۲. لزوم تحول در مفاهیم معیوب موجود در نظام برنامه‌ریزی کشور و اسناد بین‌المللی (و

توجه به عدم حل ریشه‌ای مشکلات با روی کار آمدن مدیران صالح)

دولت آقای رئیسی و این مجلس اصول‌گرایی که بر سر کار است و در مجموع این شرایط ۳-۴ سال فعلی کشور، اثبات کرد که با "روی کار آمدن مدیران صالح" مشکل کشور حل نمی‌شود! وجود مدیران صالح بخشی از کار است و من منکرش هم نیستم. همیشه یک بخشی از کار این است که مسئول و مدیر شما یک مدیر صالحی باشد؛ اما ما دیدیم در همین دولتهم "مشکلات معیشتی" حل نشد. بلکه این دولت یک اشتباهی را مرتکب شد، آن هم اینکه دوباره "سیاست‌های تعدیل"^۶ را یعنی همان سیاست‌هایی که مرحوم آقای هاشمی رفسنجانی اجرایی کردند^۷ و

۶. **ارجاع پرورشی:** تعدیل اقتصادی به مجموعه سیاست‌هایی گفته می‌شود که برای تصحیح عدم توازن‌ها در پرداخت‌های خارجی، بودجه‌های دولتی و عرضه پول اتخاذ می‌شود و هدف اصلی آن مهار تورم یا کاهش بی‌ثباتی اقتصادی در سطح کلان است. رایج‌ترین تعریف سیاست تعدیل اقتصادی، اصلاحاتی با هدف تغییر ساختار تولید و مصرف در جهت افزایش کارایی و انعطاف‌پذیری برای دستیابی به نتیجه‌ای روبه رشد است. **سیاست تعدیل** نسخه دیکته شده بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول است که برای انحراف مسیر انقلاب و سیاست‌های اقتصادی کشور و وابستگی آن‌ها به خارج از کشور ارائه شده است؛ به عبارت دیگر نهادهای بین‌المللی که شرایط بحرانی ایران را پس از فشار جنگ مشاهده کرده‌اند برای فشار بیشتر بر کشور و وابستگی آن به خارج از کشور، نسخه‌هایی ارائه کرده‌اند که ثمره آن تعهدات ارزی کلان کشور و افزایش شدید نرخ تورم بوده است.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری تسنیم: <https://tn.ai/1731251>

۷. **ارجاع پرورشی:** مقام معظم رهبری در دیدار رئیس‌جمهور و هیأت دولت در تاریخ ۱۳/۰۵/۱۳۷۱ فرمودند: همین یارانه‌هایی که ما می‌دهیم، این‌ها را چه کسی مصرف می‌کند؟ اصلاً یکی از ارکان "سیاست تعدیل" شما همین است که یارانه در جهت رفاه نیازمند باشد؛ اما غالباً، کسانی آن را مصرف می‌کنند که محتاج آن نیستند! حالا ما یارانه می‌دهیم؛ به قول ایشان یارانه‌ی نان. اما از این یارانه، چه کسانی استفاده می‌کنند؟ چه کسانی بیشتر استفاده می‌کنند؟ این که هدف ما نیست!

آدرس مطلب در سایت رسمی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای: <https://khl.ink/f/17096>

شورش‌های اسلام‌شهر [تهران] و مشهد اتفاق افتاد^۸ را به اسم "اختصاص یارانه به ابتدای زنجیره تولید یا انتهای زنجیره تولید"، اجرایی کردند!^۹ و این توژم عجیب و غریب در جامعه ایجاد شد!

بینید؛ همه مسئله، "مدیر صالح" نیست؛ یک بخشی هم به وجود "مفاهیم معیوب" برمی‌گردد. ما نمی‌توانیم در اداره کشور جمهوری اسلامی از "اسناد بین‌المللی" و "مفاهیم توسعه غربی" استفاده کنیم! من اوائلی که "دولت تدبیر و امید" مبتنی بر توسعه آقای روحانی بر سر کار آمد یک مصاحبه‌ای کردم؛^{۱۰} آن زمان حواسم [به عواقب تصمیمات آن‌ها] بود لذا آن مصاحبه را برای این روزها انجام دادم. آنجا عرض کردم (و هنوز هم بر این اعتقاد هستم) که: مسلط‌ترین دولت جمهوری اسلامی و باسوادترین دولت جمهوری اسلامی بر مفاهیم توسعه غربی الآن سر کار است! ما دیدیم با اینکه باسوادترین آدم‌هایی که به "مفاهیم توسعه غربی" مسلط بودند روی کار آمدند؛ ولی باز هم وضعیت کشور بدترین وضعیت شد. دیدید مقام معظم رهبری تعبیرشان این بود که: «دولت آقای روحانی دولت عبرت و دولت تجربه است!»^{۱۱} یعنی دولت شکست‌های پی‌درپی در حوزه‌های مختلف بود. علت آن هم این بود که اتفاقاً بیشتر به "مفاهیم توسعه غربی" عمل کردند!

۸. **ارجاع پردازشی:** مردم مشهد و مردم اسلام‌شهر تهران به ترتیب در سال‌های ۷۱ و ۷۳ به دلیل مشکلات معیشتی ناشی از سیاست تعدیل دولت آقای رفسنجانی به خیابان‌ها آمده و اعتراض خود را نشان دادند. این اعتراضات حوادث تلخی را رقم زد!

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری تحلیلی ایران (خبرآنلاین): <https://b2n.ir/h91140>

۹. **ارجاع پرورشی:** عضو کمیسیون انرژی مجلس در گفتگو با تابناک اقتصادی: اگر این یارانه را به جای ابتدای زنجیره، در انتهای زنجیره و به دست مصرف‌کننده برسانیم، مفاسد طول زنجیره و نظام توزیع کاملاً برداشته شده و مدیریت کند و در نهایت نیز وضعیت بهتر خواهد شد. با تک‌نرخ کردن ارز و اعطای یارانه به مردم، با افزایش قیمت غیرقابل‌کنترلی نیز در خصوص کالاهای اساسی مواجه نخواهیم شد.

آدرس مطلب در سایت تابناک: <https://www.tabnak.ir/fa/news/1089585>

۱۰. **ارجاع پرورشی:** حجت‌الاسلام و المسلمین علی کشوری (دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی) در گفت‌وگو با اندیشکده برهان: با اینکه دولت فعلی باسوادترین دولت در فهم توسعه غربی است، اما پایگاه اجتماعی‌اش نسبت به هم‌دلی دولت‌های گذشته ضعیف‌تر است! انقلاب اسلامی در سال‌های حیات خود توانسته است، چه در محیط ملی و چه در محیط بین‌المللی، تفاهم گسترده‌ای راجع به ایده‌ی اصلی خود ایجاد کند.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری فارس: <https://b2n.ir/n53873>

۱۱. **ارجاع پرورشی:** مقام معظم رهبری در آخرین دیدار رئیس‌جمهور و هیئت دولت دوازدهم در تاریخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۶ فرمودند: دیگران باید از تجربه‌های شما استفاده کنند! خب حالا یک تجربه را من بخصوص یادداشت کرده‌ام، حرفی است که من مکرراً [در گفتگو] با شماها و با مردم تکرار کرده‌ام، حالا هم همان حرف را تکرار می‌کنم؛ این تجربه عبارت است از بی‌اعتمادی به غرب؛ آیندگان باید از این تجربه استفاده کنند! در این دولت معلوم

حالا به هر حال [تا الآن] "دولت اصول‌گرا" داشته‌ایم، "دولت اصلاح‌طلب" داشته‌ایم، الآن هم "دولت انقلابی" سرکار است. [ولی] من عرضم این است که تا الآن مسائل کشور حل نشده است! الآن ما در این جلسه برای چه چیزی دور هم جمع شده‌ایم؟ [بری اینکه] می‌خواهیم راجع به حل مسائل کشور، فکر کرده و یک کمکی به حل مسائل مردم انجام بدهیم.

خب؛ من به نظرم بعد از حدود ۴۵ سال که حالا تجربه نیروهای انقلاب هم وجود دارد، دیگر وقت آن رسیده که آرام آرام "مفاهیم بومی" و بلکه "مفاهیم اسلامی" را در اداره جامعه پررنگ کنیم. این کل عرائض بنده در این جلسه است. اگر کسی این حرف را قبول نداشته باشد، ادامه‌ی عرائض بنده هم خیلی برای او مفید واقع نخواهد شد. چون ما گفته‌ایم که [در این جلسه] دوازده راه حل فقهی ارائه می‌دهیم. به چه خاطر این بحث را مطرح می‌کنیم؟ به خاطر اینکه برای ما مثل روز روشن است که مفاهیم توسعه غربی محرومیت‌زا هستند^{۱۲} و [برای زندگی مردم] چالش درست می‌کنند! اما اگر یک برادری بعداً عرائض ما را از طریق بلندگوهای دیگری می‌شنود و معتقد است که مشکل کماکان به مدیریت‌ها برمی‌گردد^{۱۳} و به صورت طبیعی این تحلیل را نمی‌پسندد؛ [دیگر] این تحلیل برای او مفید نخواهد بود. بنابراین من از شما خواهش می‌کنم عرض اصلی بنده را که در همین دقایق محدود ارائه کردم را سعی کنید در جامعه مطرح کنید تا بتوانیم یک قدم به سمت جلو حرکت کنیم.

شد که اعتماد به غرب جواب نمی‌دهد؛ به ما کمک نمی‌کنند و هر جا بتوانند ضربه می‌زنند؛ آنجایی که ضربه نمی‌زنند، آنجایی است که امکانش را ندارند؛ هر جا امکان داشته‌اند ضربه زده‌اند؛ این تجربه‌ی بسیار مهمی است! مطلقاً نایبستی برنامه‌های داخلی را به همراهی غرب موکول کرد و منوط کرد، چون قطعاً شکست می‌خورد، قطعاً ضربه می‌خورد. شماها هم هر جایی که کارهایتان را منوط کردید به [همراهی] غرب، ناموفق ماندید؛ هر جایی که بدون اعتماد به غرب، خودتان قد علم کردید و حرکت کردید موفق شدید!

آدرس مطلب در سایت رسمی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله العظمی خامنه‌ای: <https://khl.ink/f/48356>

۱۲. **ارجاع پرورشی:** برای مطالعه‌ی دلایل نه‌گانه مخالفت شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی با توسعه غربی، به پیوست شماره ۱ رجوع کنید.

۱۳. **ارجاع پرورشی:** به گزارش خبرگزاری مهر، همایش «اسلام و توسعه اقتصادی از منظر پنج متفکر اسلامی» که از سوی انجمن اندیشه و قلم در خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد. ابتدا علی مطهری نایب رئیس مجلس شورای اسلامی، از عدم اصلاح ساختار اقتصادی کشور انتقاد کرد و آن را ناشی از رفتار دولت دانست.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری مهر: <https://mehrnews.com/xLSWt>

اگر نظر شما این هست که مشکل در کشور مشکل مدیریتی است، خب ما یک راه دیگری را باید برویم. اما اگر نه؛ شما هم با برادر کوچک خود هم‌رأی هستید که مشکل کشور ایران خود "نظام مفاهیم" و اجرای سند ۲۰۳۰ و اصطلاحات سند ۲۰۳۰ و مفاهیم سند ۲۰۳۰ است و الآن [هم دارد] اجرا می‌شود! خانم خزعلی صریحاً فرمودند که: «ما با حق تحفظ سند ۲۰۳۰ را اجرا می‌کنیم»!^{۱۴} [شما اگر] معتقدید مشکل کشور خود "مفاهیم و اسناد بین‌المللی" است، آن وقت می‌توانید یک نگاه متفاوتی به این جلسه داشته باشید.

البته من همیشه عرض کرده‌ام این "بسته اولویت‌های تمدنی دوازده‌گانه" یکی از راه‌حل‌هایی است که در حوزه علمیه مطرح شده است. شاید اگر من بخواهم با نگاه سخت‌گیرانه شمارش کنم، پنج مجموعه دیگر هم غیر از مجموعه خودمان می‌شناسم که آن‌ها هم راه‌حل‌هایی برای حل مسائل [کشور] دارند. ولی همه این مجموعه‌هایی که من دارم عرض می‌کنم همه بر همین فرض شکل گرفته است که: اداره کشور جمهوری اسلامی با مفاهیم بین‌المللی، با تجربه بشری، با بنای عقلاء - من دارم به بیان‌های مختلف می‌گویم - امکان‌پذیر نیست! به چه دلیل امکان‌پذیر نیست؟ به دلیل تجربه. دولت‌های مختلف آمدند، برنامه‌های مختلف را پیاده‌سازی کردند، اما هنوز مشکل تورم حل نشده است.

من همین‌جا از شما خواهش می‌کنم [خوب به عرائض بنده دقت بفرمایید، چون] ممکن است بعضی‌ها بعداً از این عرائض من تیرهای سوئی را استفاده کنند، ولی من هزینه [آن] را می‌پذیرم و این حرف را می‌زنم: «به‌نظر من اصلاً خود مدل محاسبه تورم در کشور اشکال فنی دارد»؛ بنابراین وقتی فلان مدیرکل بانک مرکزی یا وزیر اقتصاد می‌گوید: «تورم کاهش پیدا کرده است»؛^{۱۵} من خیلی به این آمارها اعتماد نمی‌کنم! نه به خاطر این که دولت خلاف

۱۴. **ارجاع پرورشی:** انسیه خزعلی معاون زنان و خانواده دولت سیزدهم با معصومه ابتکار معاون پیشین زنان و خانواده دولت دوازدهم با محور «سیاست‌گذاری حوزه زنان» در برنامه «شیوه» تلویزیون با هم مناظره کردند. در بخشی از گفت‌وگو خانم ابتکار از خانم خزعلی می‌پرسد: چطور شما که با سند ۲۰۳۰ مخالف بودید بخش آموزش را از همین سند قبول دارید و می‌خواهید اجرا کنید. برای ما بد بود و برای شما نه؟! خانم خزعلی هم در پاسخ می‌گوید: ما [سند ۲۰۳۰ را] با حق تحفظ قبول کردیم!

آدرس مطلب در سایت رسمی شبکه چهار تلویزیون: <https://b2n.ir/m03733>

۱۵. **ارجاع پرورشی:** وزیر اقتصاد و دارایی دولت (سید احسان خاندوزی) کاهش شدید تورم تولیدکننده را از دستاوردهای دولت سیزدهم در زمینه مهار تورم دانست و گفت: توانستیم این متغیر که اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۰ به سقف تاریخی خود یعنی ۱۰۳ درصد رسیده بود را به سطح ۳۲ درصد در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۲ برسانیم!

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری ایمننا: <https://imna.ir/x/R2MV>

واقع می‌گوید، بلکه به خاطر این که خود مدل محاسبه معیوب است!^{۱۶} وقتی مدل محاسبه معیوب باشد، ما را به تحلیل واقعی هم نمی‌رساند. بنابراین من خیلی روشن به دولت آقای رئیسی پیشنهاد می‌کنم که: دیگر توژم کشور را بر اساس الگوهای فعلی محاسبه توژم محاسبه نکنند و به مردم گزارش ندهند؛ چون مردم فکر می‌کنند دولت‌ها دروغ می‌گویند!^{۱۷}

بعد از سال‌ها تحول در "عرصه سیاسی" نوبت به تحول در "عرصه مدیریت جامعه" رسیده است. ما چه طور در حوزه سیاسی گفتیم "نظریه ولایت فقیه" حاکم باشد و "لیبرالیسم" و مدل‌های دیگر حکومتی را نپذیرفتیم؛ الآن وقت آن رسیده که شاخص‌های بین‌المللی در حوزه اداره جامعه را هم تغییر بدهیم. دقیقاً حرف بنده همین مسئله‌ای است که برادرمان فرمودند: «(باید)»، نه این که «(می‌شود)»؛ «(باید شاخصه‌های بین‌المللی اداره جامعه را نقد کرده و مدل جدید را پیشنهاد بدهیم)». حالا خواهش بنده از حاضرین در جلسه این است که یک استماعی راجع به "اولویت‌های تمدنی دوازده‌گانه" داشته باشند.

کل عرائض من هم در این جلسه دو محور دارد:

من در ابتدا "اولویت‌های تمدنی دوازده‌گانه" را معرفی کرده و چهار مورد را هم شرح بیشتری می‌دهم. حرف دوم بنده هم "روش اجرای اولویت‌های تمدنی" است که باید روی آن مقداری بحث کنیم؛ چراکه اگر زمانی خواستیم این حرف‌ها را اجرایی کنیم، [باید بدانیم که] چگونه اقدام کنیم و چه مسیری را باید طی کنیم.

ارجاع پرورشی: مقام معظم رهبری در در دیدار رئیس جمهور و هیأت دولت در تاریخ ۱۳۷۱/۰۵/۱۳ فرمودند: این شاخص‌ها و آمارهایی که وجود دارند، چیزهای خوبی را نشان می‌دهند و حقیقت هم هستند. این شاخص‌ها خلاف واقع نیست و همه‌اش درست است. اما آنچه محصول این شاخص‌هاست، این نیست که در جامعه‌ی ما عدالت اجتماعی هم هست و درآمدها به شکل صحیح تقسیم می‌شود؛ این‌ها نیست. شما وقتی درآمد ناخالص یک کشور را حساب می‌کنید، این، محاسبه‌ی ثروتمندی یا فقر کشورهاست؛ اما به این معنا نیست که اگر کشوری ستون درآمدهایش تا بی‌نهایت رسید، در این جامعه، فقیر نیست؛ نه. ممکن است خیلی هم فقیر زیاد باشد. وقتی شما آمار تولید خاصی را در رشته‌ای می‌دهید، معنایش این نیست که آنچه تولید می‌شود به همه می‌رسد، یا به نیازمند می‌رسد. خیر!

آدرس مطلب در سایت رسمی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله العظمی خامنه‌ای: <https://khl.ink/f/17096>

۱۶. یکی از حاضرین: یعنی می‌گویند که می‌شود شاخص‌های بین‌المللی تغییر کند؟

حجت‌الاسلام کشوری: بله دقیقاً این جلسه را برای همین موضوع برگزار کردیم.

۱/۳. محرومیت‌زا (نه محرومیت‌زدا!) بودن برنامه‌ریزی توسعه در تمام جهان؛ یکی دیگر

از دلایل لزوم تحول در مفاهیم معیوب موجود در نظام برنامه‌ریزی کشور و اسناد بین‌المللی

پس به نظر بنده صورت مسئله روشن شد. من دوباره تکرار کنم. ما در طول چندین سال گذشته که در شهرهای مختلف ایران با نخبگان جلسه داشتیم [یک جمله را تکرار کرده‌ایم و آن جمله] این است که: «توسعه، محرومیت‌زا است؛ محرومیت‌زدا نیست!» و مشکل درست می‌کند. در آمریکا محرومیت‌زایی کرده است. در فرانسه محرومیت‌زایی کرده است، در ایران هم محرومیت‌زایی می‌کند.

به عنوان مثال: در بخش اقتصادی [اگر بخواهم مثالی بزنم]، الآن در کشور فرانسه به خاطر "مشکلات اقتصادی"، "شورش جلیقه زردها" را مشاهده می‌کنید.^{۱۸} این از خبرهای روز دنیاست! یعنی من در مورد ده سال پیش صحبت نمی‌کنم. مردم فرانسه می‌گویند: «ما فقیر هستیم» [این را] خودشان می‌گویند. مردم فرانسه هر چند مدت یک بار تظاهرات می‌کنند و [این مسئله را] اعلام می‌کنند.

یا به عنوان مثال: دولت‌های انگلستان در این ۲-۳ سال اخیر، ۴-۵ بار استعفاء داده‌اند! [که این] به خاطر عوارض برگزیت و خروج از اتحادیه اروپا [است].^{۱۹} یعنی ریشه‌ی استعفاءی دولت انگلستان "مشکلات اقتصادی" بوده است.

۱۸. ارجاع پردازشی: جنبش جلیقه زردها اشاره به جنبشی اجتماعی در فرانسه است که از ماه می سال ۲۰۱۸ (اردیبهشت ۹۷) ابتدا در فضای آنلاین آغاز شد و از ۱۷ نوامبر (۲۶ آبان) به تظاهرات خیابانی کشیده شد و تا شهر والونیا (منطقه‌ی فرانسوی‌زبان بلژیک) هم گسترش پیدا کرد. بیشتر تظاهرکنندگان انگیزه‌های اقتصادی دارند و به هیچ حزب، گروه سیاسی یا اتحادیه‌ای وابسته نیستند. جنبش اعتراضی موجود، صرف‌نظر از هر نوع داوری، جنبشی نگران از وضعیت فعلی و آینده ناروشن فرانسه است.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری صداوسیما: <https://www.iribnews.ir/>

۱۹. ارجاع پردازشی: پس از سال‌ها کشمکش و مناقشه سرانجام برگزیت رسمیت یافت و انگلیس از اتحادیه اروپا خارج شد. برگزیت در حالی رسماً آغاز شده که خروج از اتحادیه اروپا جامعه انگلیس را با شکاف و بحران عمیقی روبرو کرد و به سقوط دو دولت انجامید. برگزیت موضوع یک همه‌پرسی پرهیاهو در تابستان سال ۲۰۱۶ بود که در آن اندکی کمتر از ۵۲ درصد رأی‌دهندگان با آن موافقت کردند. این پیروزی شکننده سرآغاز مناقشه‌های شدید سیاسی میان احزاب و تشکل‌های سیاسی در بریتانیا شد و در جامعه نیز شکاف عمیقی ایجاد کرد.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری مهر: <https://mehrnews.com/xR>

[یا به عنوان مثال: در کشور] آمریکا، "جنبش ضد وال استریت" [یکی دیگر از نمونه‌های محرومیت‌زایی مفاهیم توسعه در این کشور است]، که [البته] الآن زیر خاکستر است.^{۲۰} هر چند مدت یک‌بار بالاخره این آتش نمایان می‌شود و همه مردم دنیا می‌فهمند که مردم آمریکا دچار چه فقرهای متعددی هستند.

در ایران هم ما داریم وضعیت را می‌بینیم. با این که دولت مردان ما می‌گویند که تورم پایین آمده است [اما می‌بینیم که در واقعیت این چنین نیست]. من از شما سؤال می‌کنم در حال حاضر "تورم بخش مسکن" چقدر است؟ فقط تورم بخش مسکن را می‌گویم. آن افرادی که مستأجر هستند حرف من را خیلی خوب متوجه می‌شوند.^{۲۱}

بنابراین توسعه محرومیت‌زاست. پس برویم به سمت این که یک برنامه جدیدی را وضع کنیم.

من مطلقاً قصد "تقابل سیاسی" با هیچ مسئولی و با هیچ دستگاهی را در کشور ندارم؛ ولی قائل هم هستم که به خاطر مردم و به خاطر حل مسائل جامعه باید با مسئولین کشور گفتگوی جدی کرد. باید به هر دو طرف مسئله توجه داشته باشیم. یک طرف اینکه دعوا نکنیم. چون دعوا باعث "فشل" و "نزاع" می‌شود.^{۲۲} یک طرف دیگر هم

۲۰. **ارجاع پردازشی:** به گزارش خبرگزاری فارس، وال استریت قلب تپنده اقتصاد آمریکا محسوب می‌شود. ساختمان بازار بورس نیویورک که بزرگ‌ترین بورس جهان از نظر میزان معاملات و حجم مالی است، در خیابان وال استریت قرار دارد. همچنین مرکز بزرگ‌ترین مراکز اقتصادی ایالات متحده آمریکا و چند بورس مهم اقتصادی این کشور از جمله بازار بورس نیویورک (NYSE)، بازار بورس نزدک (NASDAQ)، بازار بورس آمریکا (AMEX)، بازار بورس تجاری نیویورک (NYMEX) و میز بازرگانی نیویورک (NYBOT) در این منطقه قرار دارد. در طول زمان، نام وال استریت به عنوان «مکان افراد دارای نفوذ اقتصادی در آمریکا» شهرت یافته است هم از این رو بود که اعتراض‌ها و تجمعاتی خیابانی که از تاریخ ۱۷ سپتامبر ۲۰۱۱ در نیویورک آغاز شد از همین محل شروع شد و نام آن برگرفته از قلب اقتصادی آمریکا بود و به جنبش اشغال وال استریت شهره یافت. «جنبش وال استریت را اشغال کنید» در وبسایت خود و در بخش معرفی آورده است: «ما ۹۹ درصدی هستیم که از خانه‌های خود بیرون رانده شده‌ایم. ما از خدمات درمانی مطلوب محروم بوده‌ایم. ما از آلودگی محیط زیست رنج می‌بریم. ما ساعات طولانی را برای مقدار اندکی دستمزد و بدون بهره‌مندی از حقوق قانونی خود سخت کار می‌کنیم، البته اگر بتوانیم کاری پیدا کنیم. در حالی که یک درصد دیگر از همه چیز برخوردار است، ما از هیچ چیز برخوردار نیستیم. ما ۹۹ درصد جامعه هستیم!»

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری فارس: <https://www.farsnews.ir/amp/13920626001321>

۲۱. **ارجاع پردازشی:** کمبود عرضه در برابر افزایش سالانه تقاضا برای مسکن، این بازار را در بحران جدی فرو برده است. مرکز آمار امروز ارقامی را با عنوان تورم مسکن و اجاره‌بها در فروردین ۱۴۰۲ منتشر کرده که حاکی از رشد قیمت‌ها در بازار مسکن طی نخستین ماه سال جاری است!

آدرس مطلب در سایت خبری تجارت نیوز: <https://tejaratnews.com/> تورم-مسکن-در-فروردین-۱۴۰۲

۲۲. **ارجاع پژوهشی:** وَ اطِيعُوا اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ لَا تَتَّزِعُوا فَتَنَسَلُوا وَ تَذَهَبَ رِيحُكُمْ وَ احْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

مهم است که به اسم اینکه دعوا نشود این گفتگوها را تعطیل نکنیم. نه؛ آدم می‌تواند گفتگوی جدی انجام بدهد و یک بحث مهمی را در کشور مطرح کند؛ اما دعوا هم نکند. باید این وسط [و میانه] حرکت کرد. با خود جوان‌ها، با خود مسئولین و با خود نخبگان باید یک جریان گفتگوی جدی را راجع به آینده کشور جمهوری اسلامی رقم بزنیم. به نظرم در این مسئله همه ما باید نقش ایفا کنیم. خب؛ من با توجه به این توضیحات مقدماتی وارد بحث می‌شوم.

و از خدا و پیامبرش اطاعت نمایید؛ و با یکدیگر نزاع نکنید که سست می‌شوید و قدرت (و شوکت) شما از میان می‌رود! و صبر و استقامت کنید که خداوند با صابران است.

۲. سرفصل دوم: اولویت‌های تمدنی دوازده‌گانه کدام است؟

نکته مقدماتی: طرح بسته فقهی اولویت‌های تمدنی؛ آغاز اصلاح نظام مفاهیم کشور

ما آغاز "اصلاح نظام مفاهیم کشور" را طرح دوازده سؤال می‌دانیم. به نظر ما اگر این دوازده سؤال در کشور مطرح بشود، "نظام برنامه‌ریزی کشور" شروع به اصلاح شدن خواهد کرد. در حال حاضر روی بعضی از این دوازده سؤال در کشور گفتگوی جدی وجود دارد.^{۳۳} من در ابتدا عناوین این دوازده سؤال را محضر شما مطرح کرده و فقط ۳-۴ مورد را برای شما شرح بیشتری خواهم داد.

۲/۱ پرسش اول: مدیریت شهر بر اساس تقسیمات بزرگ یا تقسیمات کوچک؟

[سؤال] اول [در "حوزه مدیریت شهری"، عبارت است از اینکه:] "تقسیمات شهری کوچک" [را بپذیریم] یا "تقسیمات شهری بزرگ" را؟ مخاطب این سؤال، شورای شهر، وزارت کشور و شهرداری‌ها هستند. مشهد شما الآن سیزده منطقه است. یعنی چه؟ یعنی شما مشهد را به سیزده منطقه بزرگ تقسیم کرده‌اید.^{۲۴} من دقیقاً سؤالم اینجاست. می‌گویم این نوع تقسیم‌بندی شهر صحیح است؟ یا نه؛ ما باید شهر را به قسمت‌های کوچک‌تری تقسیم بکنیم؟

چون [بنده] اسناد مدیریت شهری مشهد را در خانه‌مان دارم. قبلاً [این اسناد را] مطالعه کرده‌ام و جزو کتاب‌های در دسترس و دائم الرجوع من است. من با توجه به اسناد شهری مشهد و با [توجه به] جمعیتی که در مشهد دارید، پیشنهادم این است که مشهد در آینده به ۴۰۰ محله تقسیم شود؛ منتها نه "محله‌ی صوری" که الآن کتاب آن را خود شهرداری مشهد و شورای شهر منتشر کرده است! نه؛ [منظور ما از] محله با تعریفی است که باید راجع به آن بحث کنیم.^{۲۵}

۲۳. قسمتی از متن: ولی [در مورد] بعضی از این دوازده سؤال هنوز گفتگویی واقع نشده است.

۲۴. ارجاع پردازشی: براساس آخرین تغییرات در منطقه بندی شهر مشهد توسط شهرداری و شورای شهر، مشهد به ۱۷ منطقه تقسیم شده است. آدرس مطلب در سایت ویزیتان: <https://visiton.ir/?p=2062>

۲۵. ارجاع پرورشی: در محله امور، غیر متمرکز اداره می‌شوند؛ محله به معنای مکانی است که انسان‌ها می‌توانند نیازهای چهارگانه‌ی [نیاز به شغل، نیاز به تفریح، نیاز به تحصیل و نیازهای روزمره] خود را [در آن] تأمین کنند.

صفحه ۵۰ از کتاب مدیریت شهری محله محور

۲/۱/۱. عدم حل مشکلات شهر؛ به دلیل مدیریت متمرکز و منطقه محور

مادامی که مشهد را به ۱۳ منطقه بزرگ تقسیم می‌کنید، مشکلات شهر مشهد حل نخواهد شد! الآن هم (اگر اشتباه نکنم) ظاهراً طبق تقسیمات شهر مشهد، ۱۷۶ محله است،^{۲۶} اما "محله‌های صوری" دیگر! در حال حاضر مشهد ۱۳ منطقه است و هر منطقه را هم یک شهرداری اداره می‌کند.

حالا اولین سؤال من در حوزه برنامه‌ریزی این است که: "تقسیمات شهری بزرگ" باشد یا "تقسیمات شهری کوچک"؟ خب؛ حالا به دلایلی که بعد در ادامه شرح خواهم داد، ما قائل به این هستیم که "تقسیمات شهری کوچک" می‌تواند مشکلات مردم را حل کند.

شما اصلاً فرض کنید که سلمان فارسی‌های معاصر را [هم اگر] بپرید شهرداری، [و آنها را] عضو شورای شهر و [یا] شهردار قرار بدهید؛ [اما] مادامی که شما شهر را با تقسیمات بزرگ منطقه‌ای مدیریت می‌کنید، مشکلات شهر حل نخواهد شد! این مسئله در مورد قم هم جاری است، قم ۸ منطقه است. این مسئله در مورد تهران هم همین است، در مورد شیراز و اصفهان و سایر شهرها هم همین‌گونه است. من به ادله‌ای که حالا بخشی از آن را در این جلسه می‌گویم و [توضیح] مفصل آن در کتاب "نظریه مدیریت شهری محله محور" است،^{۲۷} قائل به این هستم که تقسیمات شهری کوچک راه گشا است. این پس اولویت تمدنی اول [است].

ارائه شده در مدرسه مروی تهران

۲۶. **ارجاع پردازشی:** بر اساس آخرین مصوبه شهرداری و شورای اسلامی شهر مشهد، جدیدترین محله بندی شهر به تعداد ۱۸۰ محله برای مناطق ۱۷ گانه شهر بوده است. براساس این تقسیمات، محله وحید از منطقه ۳ شهر با مساحت ۴۱ هکتار به عنوان کوچک‌ترین و محله فرودگاه که ساکنین کمی را در خود جای داده است به‌عنوان بزرگ‌ترین محله از نظر مساحت می‌باشند.

آدرس مطلب در سایت ویزیتان: <https://visiton.ir/?p=2070>

۲۷. **ارجاع پرورشی:** مدیریت شهری محله محور نظریه‌ای است که در پی تعریف نیازهای اساسی خانوار در محیط محله می‌باشد و فلسفه مدیریت شهر را تربیت اعضای خانواده می‌داند.

صفحه ۲۱ از کتاب مدیریت شهری محله محور

ارائه شده در مدرسه مروی تهران

۲/۲. پرسش دوم: مجتمع‌های آپارتمانی؟ یا خانه‌های ویلایی؟

سؤال دوم [عبارت است از اینکه: "مجتمع‌های آپارتمانی" برای مردم بسازیم یا "خانه‌های حیاط دار"؟ یا به تعبیر ائمه معصومین (صلوات الله علیهم اجمعین) "دار واسعة"^{۲۸} بسازیم؟ کدام یک باید "الگوی ساخت ساختمان" کشور قرار بگیرد؟

وزارت راه، مسکن و شهرسازی، اصرار دارد در شهرهای کوچک هم مجتمع‌های آپارتمانی بسازد؛ یعنی شما اگر وزارت مسکن و شهرسازی را رها کنید در روستاها هم آپارتمان می‌سازد!^{۲۹} یعنی این قدر معیوب و غیرعلمی رفتار می‌کند!^{۳۰} البته مشکل آب، مشکلات هزینه‌ها و مشکل زمین و بعضی از مشکلات را [هم] مطرح می‌کنند.^{۳۱}

۲۸. **ارجاع پژوهشی:** عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ وَ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ جَمِيعاً عَنْ سَعِيدِ بْنِ جَنَاحٍ عَنْ مُطَرِّفِ بْنِ مَوْلَى مَعْنٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: ثَلَاثَةٌ لِلْمُؤْمِنِ فِيهَا رَاحَةٌ دَارٌ وَاسِعَةٌ تُوَارِي عَوْرَتَهُ وَ سُوءَ حَالِهِ مِنَ النَّاسِ وَ امْرَأَةٌ صَالِحَةٌ تُعِينُهُ عَلَى أَمْرِ الدُّنْيَا وَ الآخِرَةِ وَ ابْنَةٌ أَوْ أُخْتُ يُخْرِجُهَا مِنْ مَنْزِلِهِ إِذَا بَمَوْتٍ أَوْ يَتَزَوَّجَ.

امام صادق (علیه السلام) می‌فرمایند راحتی مؤمن در سه چیز است:

خانه وسیعی که ضعف‌ها و بدحالی‌اش را از مردم پنهانند، زن صالحه‌ای که او را بر امر دنیا و آخرت یاری کند و دختری یا خواهری که یا با مرگ و یا با ازدواج از خانه بیرون بفرستد.

المحاسن ج ۲، ص ۶۱۰ / الکافی ج ۵، ص ۳۲۷

الخصال ج ۱، ص ۱۵۹ / الوافی ج ۲۰، ص ۷۸۹

۲۹. **ارجاع پردازشی:** ناهارخوران را با درختان تنومندی می‌شناختند که در دلش روستایی با خانه‌های چوبی قرار داشت اما اکنون این روستا به شهرکی از آپارتمان‌های نیمه‌کاره تبدیل شده که حتی اسب‌ها در آن جایی ندارد! این روستای دیدنی به شهرکی از آپارتمان‌های نیمه‌کاره تبدیل شده است! آدرس مطلب در سایت خبرگزاری مهر: <https://mehrnnews.com/xxDwd>

۳۰. **ارجاع پرورشی:** در بحث ساخت شهرهای جدید و بازآفرینی شهری و در اجرای طرح مهم نهضت ملی مسکن در دو موضوع ۱- تراکم ناخالص مسکونی و ۲- اصول ساخت خانه‌های ویلانی (دار واسعة) با کارشناسان وزارت راه و شهرسازی اختلاف نظر جدی داریم. توضیح بیشتر اینکه: تحقق یک محله مترقی شهری حداقل دارای ۱۰۰ شاخصه است؛ که زیربنای تحقق همه این شاخصه‌ها، افزایش حریم خصوصی خانواده‌ها است. در یک جمله: ضریب تراکم برای محله‌های شهری را باید متناسب اصل تنظیم روابط انسانی بازتعریف کرد. تراکم ناخالص جمعیتی در برخی مناطق شهر تهران ۱۳۵ نفر در هکتار است؛ که طبق مصوبه چهارمین جلسه شورای عالی مسکن (۹ مرداد ۱۴۰۱) به ۶۰ نفر در هکتار کاهش یافته است. برای تحقق ماهیت مترقی محلات شهری نیازمند کاهش بیشتر تراکم ناخالص جمعیتی هستیم!

حجت‌الاسلام علی کشوری - ۱۳ آبان ۱۴۰۱ - قم مبارک

<https://eitaa.com/olgou4/4771>

من در این ۲-۳ روزی که وارد شهر مشهد شده‌ام، راجع به مسئله‌ی آب و تغییرات اقلیمی گفتگوهای [با مسئولین] داشته‌ام. من این را هم همین‌جا داخل پرائتز بگویم: «مشکل کمبود آب یکی از افسانه‌های مدرنیته است.» منتها شما باید در یک جلسه‌ای به من اجازه بدهید تا اثبات کنم که: نه مشهد و نه شهرهای دیگر اصلاً مشکل آب ندارند، [بلکه مشکل اصلی] سوء مدیریت در حوزه آب است! این [بحث] را ارجاع می‌دهم به وقتی که "الگوی فقهی مدیریت آب"^{۳۲} را کامل بحث کنم و ادله را تفصیلی بیان کنم. حالا، به [خاطر وجود] این نوع از بهانه‌ها می‌گویند باید مجتمع‌های آپارتمانی بسازیم.

در این حوزه با مجموعه‌ای از تلاش‌هایی که برخی از کارشناسان حوزه علمیه قم، (در طول این یک سال اخیر خصوصاً)، انجام دادند، دولت قانع شده [است] که بخشی از خانه‌ها را به شکل "خانه ویلایی" و "دارواسعه" بسازد.^{۳۳} یعنی در کشور یک حرکت کوچک اولیه‌ای شروع شده است؛ ولی ما قائل بر این هستیم که همه‌ی

۳۱. **ارجاع پرورشی:** به گزارش پایگاه خبری بانک مسکن-هیئنا، یکی از چالش‌های مهم کشور در سال‌های گذشته، مسئله کم‌آبی بوده است. بسیاری از کشورها با ارائه راهکار مناسب توانستند راهکار مناسبی را برای کم‌آبی اتخاذ کنند. این در حالی است که در گام نخست، باید مشخص شود که دلایل کم‌آبی در کشور ما چه مواردی بوده است، تا مناسب با این عوامل راهکارهای مهم اتخاذ کرد. کارشناسان موارد متعددی را برای دلایل کمبود آب در ایران اشاره می‌کنند، اما می‌توان به مورد مهم اشاره کرد.

آدرس مطلب در پایگاه خبری بانک مسکن-هیئنا: <https://b2n.ir/x93302>

۳۲. **ارجاع پرورشی:** به فضل الهی "الگوی فقهی مدیریت آب" را در مقایسه با بخش ششم سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ (آب سالم و بهداشت) تدوین کرده‌ام. فرآیند استنباط این الگوی کارآمد فقهی بر اساس قواعد اصولی فقه‌اللبیان -مانند بیان مبتنی بر مُکث، بیان مبتنی بر منزلت- تئوریزه و تشریح می‌گردد. در مباحث اصلی الگوی فقهی مدیریت آب به پرسش‌هایی مانند: ۱- چرا در فهرست کتاب فقهی شرایع؛ فقط به خاصیت طهارت آفرینی آب پرداخته شده است؟ ۲- معرفی کارکردها و خاصیت‌های آب از نظر آیات و روایات، ۳- معرفی تقسیمات آب از منظر آیات و روایات، ۴- معرفی عوامل مؤثر برافزایش نزولات آسمانی و تبیین ارتباط آن با روابط انسانی صحیح ۵- ارتباط افزایش باران با الگوی کشت، ۶- تبیین راهکارهای فقهی استحصال آب باران و بیان تأملاتی در فواید چاه آب و قنات در مقایسه با مفهوم معیوب سدسازی، ۷- بازخوانی شاخص‌های فقهی آب گوارا (مزه، رنگ و بو) در مقایسه با استاندارد سطح PH آب آشامیدنی + معرفی روش‌های آسان تصفیه آب، ۸- تبیین الگوی صحیح آبیاری مزارع کشاورزی و بیان روش‌های فقهی برای کشف محل منابع بزرگ آب و... پرداخته می‌شود. نشست تخصصی "طرح و برنامه فقهی آب" را بر اساس الگوی فقهی مدیریت آب برگزار می‌کنیم و جدول تصمیمات بهینه‌کننده مدیریت و مصرف آب را در اختیار مدیران جمهوری اسلامی قرار می‌دهیم.

حجت‌الاسلام علی کشوری - بامداد یک‌شنبه ۷ فروردین ۱۴۰۱ - بروجرد (شهر منتظران)

<https://eitaa.com/olgou4/4031>

۳۳. **ارجاع پردازشی:** به گزارش خبرگزاری فارس در مهریز، آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی در ادامه سفر خود با حضور در شهرستان مهریز، دستور آغاز ساخت ۲۳ هزار و ۶۰۰ واحد مسکن ویلایی در استان یزد را صادر کرد. واحدهای ویلایی مهریز دارای یک طبقه حیاط دار و به صورت سه‌خواه در شهر

تبیین بسته فقهی اولویت‌های تمدنی

۲۴/۵ میلیون خانواده ایرانی باید خانه‌های هزار متری داشته باشند^{۳۴} و هیچ مشکل امکاناتی، هزینه‌ای، مدیریت آب و ... هیچ کدام از این‌ها [هم] به این مسئله وارد نیست.^{۳۵}

حالا به هر حال (فارغ از این که شما نظر کارشناسی مجموعه‌ی ما را بپذیرید یا نپذیرید که من آن را به بحث‌های تفصیلی موکول می‌کنم) من عرض می‌کنم: خود این یک سؤال تمدنی مهم هست؛ مردم در آپارتمان زندگی کنند به یک نحو تربیت می‌شوند و اگر در خانه‌های ویلایی و حیاط دار [زندگی کنند] سبک زندگی‌شان یک شکل دیگری خواهد شد.^{۳۶}

یزد به متراژ ۲۴۰ و در سایر شهرستان‌ها ۲۵۰ متر خواهد بود؛ ساخت واحدها تا مرحله سفت‌کاری انجام شده و جهت تکمیل در اختیار متقاضیان قرار می‌گیرد.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری فارس: <http://fna.ir/tmeqg>

۳۴. **ارجاع پردازشی:** ایران عزیز بیش از ۱۸۷ میلیون هکتار وسعت دارد. کل مساحت شهرها، روستاها، جاده‌ها و اماکن اداری و اجتماعی و شهری حدود یک میلیون هکتار و کل زمین‌های کشاورزی دیم و آبی حدود ۱۴ میلیون هکتار است. بیش از ۱۵۰ میلیون هکتار از کل کشور منابع طبیعی است که اگر فقط ۲ میلیون هکتار از این زمین‌ها آزاد و نقشه‌برداری و تفکیک شود به ۲۰ میلیون خانواده ایرانی قطعات ۱۰۰۰ متری می‌رسد که مردم با مبالغ ناچیزی می‌توانند آن را بسازند و به راحتی در آن زندگی کنند. توزیع جمعیت در کل کشور متوازن و پراکنده شده و خود موجبات امنیت را بوجود می‌آورد و بار ترافیک و گرانی زندگی در شهرها و آلودگی شهرها و ... به شدت پایین می‌آید. این کار موجب شادابی و روحیه و امید به آینده و افزایش جمعیت شده و مشکلات اجاره‌نشینی، رانت‌های مالکین و زمین‌داران و زمین‌خواران حذف شده و ایجاد شغل و تولید و فعالیت شبانه‌روزی کارخانه‌های مرتبط با بخش ساختمان خواهد شد.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری فارس: <https://farsnews.ir/my/c/156642>

۳۵. **قسمتی از متن:** من شمرده‌ام ۲۴ اشکال می‌کنند.

۳۶. **ارجاع پرورشی:** توجه به حیاط خانه ۱۰ فایده بی‌بدیل برای خانواده به ارمغان می‌آورد.

نمایندگان محترم مجلس و کارشناسان ساختمان کشور را به ایفای نقش در فرآیند تغییر هویت مسکن، محله و شهر دعوت می‌کنم! یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های مسکن از منظر اسلام مسئله حیاط خانه است. بر اساس پنج دسته از روایات -از جمله احادیث مرتبط با ایده مترقی پخت نان در خانه - برای ضرورت حیاط خانه استظهار کرده‌ایم!

توجه به مسئله حیاط خانه و منع ساخت ساختمان با الگوی آپارتمان ۱۰ دسته فایده بی‌بدیل، شامل: ۱- گسترش تفریح خانگی و تقویت صلح‌رحم، ۲- تسهیل مدیریت بازی کودکان، ۳- پیشگیری از بیماری، ۴- مطبوع سازی هوا، ۵- هدایت نزولات آسمانی به حفره‌های زمین از طریق حفر چاه خانگی، ۶- تسهیل معیشت مردم (اقتصاد مقاومتی)، ۷- کاهش سفرهای تفریحی، ۸- کاهش تولید زباله، ۹- تحقق ایده مترقی پخت نان در خانه و ۱۰- زمینه‌سازی برای تمرکززدایی جمعیتی و مهاجرت معکوس از مناطق پرجمعیت را برای خانواده‌ها به ارمغان می‌آورد.

حالا، من خواهش می‌کنم نگوئید خیلی راجع به این سؤال بحث شده و دیگر نیازی به توضیح ندارد؛ [چرا که] چند روز پیش در تهران من یک جلسه‌ای داشتم، دیدم یک آقای که اتفاقاً طلبه هم بود، (برای من خیلی عجیب بود)، ایشان می‌گفت: شما نوستالژیک به گذشته پیدا کرده‌اید! [منظور او این بود که از سبک زندگی در] گذشته خوشتان آمده [است] وگرنه خانه‌های آپارتمانی که اشکالی ندارند. من در [آن] جلسه خیلی حرف خاصی به ایشان نزد، [فقط] وقتی جلسه تمام شد به ایشان گفتم: برادر شما فلسفه خوانده‌اید؟ گفت: بله، من در فلان موسسه فلسفه خوانده‌ام. گفتم: آهان! مشکل [شما] همین است. با این همه [سپری کردن زمان] طلبگی [ولی هنوز] یک دور از اول [کتاب] کافی^{۳۷} را نخوانده‌ای! یک وقت نگذاشتی تا شانزده هزار روایت [کتاب کافی را] بخوانی؛ وگرنه می‌دیدى این همه اهل بیت (علیهم‌السلام) مجموعه راجع به مدل خانه و مسائل سبک زندگی فقط در کتاب کافی مجموعه‌ای از توصیه‌ها را دارند؛ اگر آن‌ها را خوانده بودی و دقت کرده بودی، نمی‌گفتی که حالا این مسئله الآن ضروری نیست!

پس این [که مجتمع‌های آپارتمانی بسازیم یا خانه‌های ویلایی؟] هم یک سؤال است که باید روی آن فکر کرد. پس این شد دومین اولویت تمدنی.

محاسبات ما در شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی نشان می‌دهد؛ که رعایت اصول فقهی ده‌گانه ساخت ساختمان، در مجموع هزینه‌های دولت و مردم را کاهش می‌دهد و به تنظیم صحیح روابط انسانی کمک می‌کند. نمایندگان محترم مجلس و کارشناسان ساختمان کشور را به ایفای نقش در فرآیند تغییر هویت مسکن، محله و شهر دعوت می‌کنم.

حجت‌الاسلام علی کشوری - تبیین کارکردهای ده‌گانه حیاط خانه - دوشنبه ۲۷ بهمن ۱۳۹۹ - حوزه علمیه قم

آدرس مطلب در کانال شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی: <https://eitaa.com/olgou4/2956>

۳۷. **ارجاع پرورشی:** کتاب کافی یکی از مهم‌ترین کتاب‌های حدیثی و نخستین کتاب از کتب اربعه شیعه است که توسط ابوجعفر محمد بن یعقوب بن اسحاق کلینی (م ۳۲۹ ق) نوشته شده است. کلینی که از برجسته‌ترین محدثان جهان اسلام اعم از شیعه و سنی به شمار می‌رود و لقب ثقة الاسلام گرفته است؛ برای تدوین و تألیف این کتاب ارزشمند و معتبر به شهرها و روستاهای مختلف مناطق جهان اسلام مثل خراسان، ایران، شام، عراق و عربستان مسافرت کرده و با دست‌یابی به کتاب‌های تألیف شده توسط شاگردان اهل بیت (علیهم‌السلام) - که به اصول اربعه شایسته شهرت داشتند - به فراگیری حدیث و معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) پرداخت و این کتاب در واقع نخستین کتابی است که به صورت جامع در همه زمینه‌های اعتقادی، فقهی، اخلاقی، تفسیر و تاریخ، روایات معتبر را جمع کرده است. به طوری که تعداد روایات آن برابر و بلکه بیش از همه روایات صحاح سته است. کلینی کتاب خود را در سه بخش عمده مرتب کرده است: اصول دین («اصول کافی»)، فروع دین («فروع کافی»)، متفرقه که با عنوان («روضه کافی») شناخته شده است.

آدرس مطلب در پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی: <https://yun.ir/jl4njf>

۲/۳. پرسش سوم: آموزش مدارس بر اساس طبقه‌بندی بیکنی؟ یا بر اساس طبقه‌بندی

جدید؟

سومین اولویت تمدنی [عبارت است از اینکه] ما در مدارس و در نظام آموزشی‌مان، "طبقه‌بندی بیکنی"^{۳۸} از علوم را تدریس کنیم؟ یا به سمت تغییر کتب درسی برویم؟

استحضار دارید که بچه‌های من و شما حدوداً ۱۶ هزار ساعت، قبل از دانشگاه، وقت‌شان را در اختیار نظام آموزشی قرار می‌دهند. نظام آموزشی کشور هم "طبقه‌بندی بیکنی از علوم" را آموزش می‌دهد. یعنی چه؟ یعنی این "علوم پایه"، "علوم تجربی"، "علوم انسانی" را به سیلابس‌های درسی^{۳۹} و سرفصل‌های درسی تبدیل کرده و به بچه‌های من و شما آموزش می‌دهد. من سؤال این است [که آیا] این روال را بپذیریم؟ یا نه؛ برویم به سمت تغییر کتب درسی. این هم یک سؤال است.

حالا اینجا دیدگاه‌ها مختلف است؛ بعضی‌ها می‌گویند: «ما کتب درسی را [به نحو] حداقلی باید تغییر بدهیم.» بعضی‌ها هم مثل ما معتقدند که: «(باید کلاً یک "طبقه‌بندی جدیدی از دانش"^{۴۰} تدریس بشود.)» حالا شما یا [معتقدید که کتب درسی به نحو] حداقلی [باید تغییر کند] یا [به نحو] حداکثری؛ بالاخره به نظرم دیگر واضح

۳۸. **ارجاع پرورشی:** به دلیل ناکارآمدی حاد طبقه‌بندی بیکنی از علم که علوم را به سه دسته‌ی: ۱- علوم پایه، ۲- علوم تجربی و ۳- علوم انسانی تقسیم می‌کند؛ یک طبقه‌بندی جدید و حجیت یافته را از وحی استنطاق و استنباط کرده‌ایم.

آدرس مطلب در وبلاگ شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی: <https://m-hedayat.blog.ir/post/961>

۳۹. **ارجاع پرورشی:** از کلمه یونانی syllabus که به معنی "لیست" می‌باشد گرفته شده است و در زبان انگلیسی به این معنی می‌باشد: "فهرست عناوین دروس یا مطالبی که در طول یک دوره درسی یا در یک مقاله یا در یک سخنرانی، بیان یا تدریس خواهند شد". در زبان فارسی و در مورد دروس دانشگاهی از عبارت "سرفصل دروس" بجای این کلمه استفاده می‌شود.

آدرس مطلب در سایت پارسی ویکی: <https://www.parsi.wiki/fa/wiki/سیلابس/۴۶۱۸۳>

۴۰. **ارجاع پرورشی:** از نظر مدرسه فقهی هدایت: بشر برای تأمین نیازهای دنیا و نیازهای بزرگ آخرتی به ۹ دسته علم و اطلاعات و حکمت نیازمند است. این ۹ دسته علم به شرح زیر است: ۱- علوم مرتبط با فقه الامام ۲- علوم مرتبط با فقه العلم ۳- علوم مرتبط با فقه التزکیه ۴- علوم مرتبط با فقه المکاسب ۵- علوم مرتبط با فقه النظم ۶- علوم مرتبط با فقه الفرقان ۷- علوم مرتبط با فقه العبرة ۸- علوم مرتبط با فقه البیان ۹- علوم مرتبط با فقه نفی سیبیل.

آدرس مطلب در وبلاگ شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی: <https://m-hedayat.blog.ir/post/961>

است که ما باید [حداقل] به سمت تغییر کتب درسی برویم. ولی من احتیاط کرده و اصل سؤال را مطرح کردم. ممکن است در جمع ما کسانی باشند که بگویند: «نه آقا! همین روال تدریس خوب است و بگذارید همین کتب فعلاً تدریس بشود.» [ولی ما معتقدیم که کتب درسی باید به تدریج تغییر کند]. پس این هم یک سؤال است.^{۴۱}

۲/۴. پرسش چهارم: تولید دارو و تأسیس بیمارستان؟ یا پیشگیری از بیماری؟

سؤال چهارم [عبارت است از اینکه]: «شاخص اصلی پیشرفت در سلامت»، «پیشگیری از بیماری» است یا «تولید دارو» و «ساخت بیمارستان»؟^{۴۲}

الآن دوباره اینترنت‌نشال تیترازنند که: «فلانی گفته [است که] بیمارستان نسازید!»^{۴۳} خوب است که آدم یک مقدار شرافت خبرنگاری داشته باشد! همین خود سؤال ما را منتقل کنید؛ من عرض می‌کنم: «شاخص اصلی پیشرفت در بخش سلامت، پیشگیری از بیماری و کاهش بیماری‌ها است؟ یا افزایش تخت‌های بیمارستانی و ساخت مگاسپیتال و تولید دارو؟ کدام یک شاخص اصلی است؟ این هم یک سؤال است.

۴۱. **قسمتی از متن:** یکی از حضار: این مطالب نیاز به توضیح دارد.

حجت‌الاسلام کشوری: شرح می‌دهم، من برگردم اتفاقاً یکی از این سؤالات، همین سؤال سوم است که شرح می‌دهم؛ ولی فعلاً می‌خواهم فهرست [وار سرفصل‌ها را] بگویم.

۴۲. **قسمتی از متن:** این سؤال را آقای دکتر عین‌اللهی و اطبای محترم خیلی دوست دارند!

۴۳. **ارجاع پرورشی:** تیترازنشال: حوزه علمیه با ارائه برنامه‌ای جدید خواستار «جلوگیری از ساخت بیمارستان و دارو» شد. شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی حوزه علمیه برنامه‌ای به‌عنوان «بسته اولویت‌های تمدنی ۱۲ گانه» ارائه کرده است که به گفته دبیر این شورا، هدف آن «رفع مشکلات کشور» است. حوزه علمیه در این طرح که ۱۲ اولویت دارد، خواستار مواردی از جمله «جلوگیری از ساخت بیمارستان و دارو» شد. اداره شهر توسط مساجد، «تغییر کتب درسی» و «تولید روایت عبرت آفرین» از دیگر برنامه‌های «بسته اولویت‌های تمدنی» است. دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی حوزه علمیه گفت که این بسته در تقابل با سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ یونسکو، ارائه شده است.

آدرس مطلب در سایت اینترنت‌نشال: <https://www.iranintl.com/202307076092>

اگر وزارت بهداشت پیشگیری از بیماری را شاخص اصلی پیشرفت در بخش سلامت می‌داند؛ بنابراین گزارش فعالیت‌های خودش درباره پیشگیری [از بیماری] را (باید به صورت مداوم) به مردم بدهد.^{۴۴} این تقاضای حوزه علمیه (لااقل تقاضای طبیبان حوزه علمیه) از وزارت بهداشت است. البته به نظر این سؤال، خیلی سؤال عقلایی و قابل تفاهمی است. اگر رسانه‌های اصلاح‌طلب و ضدانقلاب سؤال را درست منتقل کنند، فکر می‌کنم همه عقلای بشر بگویند: «نه آقا این سؤال خوبی است». این هم از سؤال چهارم که خیلی سؤال مهمی است. البته من اخیراً ۲-۳ برنامه از وزارت بهداشت دیدم که خبرش را به تلویزیون دادند؛ که بگویند ما داریم برنامه پیشگیری از بیماری می‌گذاریم^{۴۵} و می‌خواهیم طب سنتی را دخالت بدهیم. من فعلاً می‌گویم: «[این ۲-۳ برنامه]

۴۴. **ارجاع پرورشی:** سه نکته درباره خبر خوش وزارت بهداشت و دکتر عین‌اللهی: بخش‌های خبری صداوسیما در روز چهارشنبه (۷ تیرماه ۱۴۰۲) خبر خوش! وزارت بهداشت مبنی بر ساخت کلان بیمارستان غدیر را به استماع ملت خوب ایران رساندند! البته وزارت بهداشت در اسفند سال ۱۴۰۱ هم کلان بیمارستان حضرت مهدی را افتتاح کرده بود. (نمونه این خبر در اهواز، تبریز و... وجود دارد) درباره این خبر وزارت بهداشت، سه نکته را به دلسوزان جامعه اسلامی معروض می‌دارم: نکته اول: ظاهراً میزان بیماری‌ها در جامعه در حال افزایش است و وزارت بهداشت این حجم از بیماری را با بیمارستان‌های عادی نمی‌تواند مدیریت کند و به این دلیل به سمت ساخت کلان بیمارستان‌ها (مگاهاسپیتال) حرکت کرده است. البته وزارت بهداشت دلایل دیگری همچون ارائه خدمات جامع، کاهش هزینه‌های درمانی خانواده، کاهش ترافیک شهری و مدیریت بهتر مسئله سلامت را به‌عنوان دلیل ساخت بیمارستان‌های کلان معرفی می‌کنند! ولی بررسی آمار سالانه بیماری‌ها - خصوصاً در حوزه بیماری‌های قلبی و عروقی - برای فهم دلیل ساخت بیمارستان‌های کلان کفایت می‌کند. (ساخت بیمارستان‌های ۵۰، ۱۰۰ و حتی ۲۰۰ تختخوابی در دنیا هم منسوخ شده است و در آنجا هم ساخت بیمارستان کلان، نشانه بزرگ افزایش بیماری‌ها است) نکته دوم: چرا با وجود آمارهای بالای بیماری در ایران، وزارت بهداشت برنامه جامع پیشگیری از بیماری را تدوین و ترویج نمی‌کند؟! **به چه دلیل وزارت بهداشت و اطبای محترم به صورت جدی به مسئله پیشگیری از بیماری نمی‌پردازند؟! آیا فقر** دانشی وزارت بهداشت مانع تدوین برنامه جامع پیشگیری از بیماری است یا منفعت مافیای دارو و تعارض منافع وزارت بهداشت با پیشگیری از بیماری، مانع تدوین برنامه جامع پیشگیری از بیماری است؟ (خوش‌بینی و حسن ظن حکم می‌کند که مانع اصلی تدوین برنامه جامع پیشگیری از بیماری را فقر دانشی وزارت بهداشت و مرجع تقلید آن (سازمان بهداشت جهانی) بدانیم. البته به هیچ‌عنوان به سازمان بهداشت جهانی خوش‌بین نیستیم!) نکته سوم: اگر وزارت بهداشت و دانشگاه‌های علوم پزشکی آمادگی داشته باشند: می‌توانیم "نظریه جامع پیشگیری ساختاری از بیماری" را به اطبای محترم آموزش بدهیم. نظریه جامع پیشگیری از بیماری به تبیین ۲۵ آبر تدبیر در حوزه پیشگیری از بیماری می‌پردازد. تغییر تعریف دارو (به محوریت معرفی مفهوم یازده‌بخشی دارو از منظر آیات و روایات) و معرفی ۱۳ دسته تدبیر جایگزین عمل‌های زیبایی (طبیب مشاور پوست، مو، ناخن و زیبایی) دو محور مهم نظریه فقهی پیشگیری ساختاری از بیماری محسوب می‌شود. (به فضل الهی)

حجت‌الاسلام علی کشوری، ۷ تیر ۱۴۰۲ - قم مبارک

<https://eitaa.com/olgouf/5418>

۴۵. **ارجاع پرورشی:** مهم‌ترین هدف برنامه پزشک خانواده کاهش بروز بیماری‌ها و تقویت خدمات پیشگیری است هرچند کاهش هزینه‌های اضافه و هزینه‌های غیرضروری القایی در صورت اجرای درست این برنامه نیز هدف مهمی است، درعین حال وجود سیستم گزارش‌گیری در سطوح محلی و ملی نمایی از وضعیت سلامت، شیوع بیماری‌ها و خطراتی که سلامت جسمی، روانی و اجتماعی مردم را به دست می‌دهد.

کفایت نمی‌کند؛ باید از وزارت بهداشت روزی ۱۰ خبر درباره پیشگیری از بیماری بیرون بیاید.» عیبی ندارد [اگر] ۱۰ خبر هم راجع به "ساخت بیمارستان" و "تولید دارو" بدهند. فعلاً حالا یک مقداری اجازه بدهید آقایان عادت کنند به اینکه بحث پیشگیری از بیماری‌ها را مطرح کنند تا بعد مناقشات دیگری را با آقایان شروع کنیم. این هم سؤال چهارم است.

۲/۵. پرسش پنجم: پذیرش روایت یونسکو از میراث فرهنگی؟ یا روایت بر مبنای عبرت؟

سؤال پنجم [عبارت است از اینکه: پذیرش روایت سازمان یونسکو از گذشته [را بپذیریم؟] یا روایتی جدید از عبرت‌کده‌ها و میراث فرهنگی ایجاد کنیم؟^{۴۶}

آقا می‌دانید یکی از غفلت‌هایی که ما از اول انقلاب تا الآن انجام داده‌ایم، این بوده است که: اجازه دادیم گذشته ملت ایران را،^{۴۷} "سازمان یونسکو"^{۴۸} برای ما روایت کند.^{۴۹} ما اصطلاحاً [به میراث فرهنگی،] "عبرت‌کده"

آدرس مطلب در سایت فارس نیوز: https://www.farsnews.ir/amp/?amp_js_v=a6\۴۰۲۰۳۰۷۰۰۰۱۲۴

۴۶. **قسمتی از متن:** این سؤال پنجم مغفول است ولی به نظر من سؤال مهمی است.

. **قسمتی از متن:** که حالا در [کل] جهان هم همین جوری هست، ولی من حالا حساسیت‌م روی ایران است.

۴۸. **ارجاع پرورشی:** به گزارش دانشنامه تی تل، در اول نوامبر سال ۱۹۴۵ درست هنگام پایان جنگ جهانی دوم کنفرانس بزرگی در لندن تشکیل شد. در این کنفرانس نمایندگان چهل کشور شرکت کردند. فرانسه و انگلستان به عنوان دو کشوری که بیشترین صدمات را از جنگ تحمل کرده بودند، پیشنهاد کردند سازمانی با هدف نهادینه ساختن فرهنگ صلح به معنای واقعی کلمه تأسیس شود. از نظر آنان سازمان جدید باید در راه «همبستگی فکری و اخلاقی بشریت» خدمت کند و مانع از وقوع جنگ جهانی دیگر شود. در ۱۹ نوامبر ۱۹۴۵، ۳۷ تن از نمایندگان کشورها اساسنامه یونسکو را امضا کردند و بدین ترتیب سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) با هدف پیشبرد صلح و رفاه همگانی در جهان از طریق «همکاری» میان ملت‌ها تأسیس شد. از آنجا که صلح باید بر اساس همبستگی معنوی و فکری پی‌ریزی شود و از آنجا که «جنگ‌ها نخست در اذهان بشر آغاز می‌شود، دفاع از صلح نیز باید در ذهن انسان‌ها شکل گیرد» (همان‌گونه که در آغاز دیپاچه یونسکو آمده است)، رسالت یونسکو بیش از هر چیز اخلاقی است و با روح انسان سروکار دارد؛ بنابراین یونسکو مأموریت یافته است که در مقام سازمانی برای «همکاری فکری» در سطح بین‌المللی خدمت کند.

آدرس مطلب در سایت تابناک: <https://www.tabnak.ir/fa/news/758102>

۴۹. **قسمتی از متن:** یکی از حاضرین: دوباره تکرار کنید.

حجت‌الاسلام کشوری: من دوباره تکرار می‌کنم. پذیرش روایت سازمان یونسکو از گذشته و میراث فرهنگی یا ارائه روایت جدید از گذشته؟ این هم یک سؤال است.

می‌گوییم.^{۵۰} الآن من مشهدِ شما را [مثال بزخم]. این ابنیه تاریخی مشهد را چه کسی روایت می‌کند؟ می‌خواهید به این روایاتی که از میراث فرهنگی هست اعتماد کنید؟ یا احتمال می‌دهید اینجا هم پر از [روایت‌های] دروغ، غلط و اشتباه باشد؟

در مورد شهر اصفهان [هم] همین‌گونه است. من به شهردار اصفهان در آنجا که رفته بودم عرض کردم: اجازه ندهید (لااقل) میدان امام را که آخوندها و طلبه‌ها (یعنی: شیخ بهایی و علمای دوره صفویه) ساخته‌اند، [یونسکو روایت کند]! لاقلاً این [میدان امام را اجازه] بدهید [تا] حوزه علمیه روایت کند. [اجازه ندهید که] یونسکو

۵۰. ارجاع پرورشی: پیشنهاد اصلی ما این است که [به جای اصطلاح "میراث فرهنگی"، اصطلاح] "عبرت‌کده" را به کار ببریم؛ یعنی ما باید همان اصطلاحات دینی را احیاء کنیم [و آن‌ها را مبنا قرار دهیم]. آن وقت [اگر مبنا و اصطلاح خود را "عبرت" قرار دادیم، اساس کار ما] تقسیمات دیگری پیدا خواهد کرد؛ مثلاً چون [الآن] مبنای [میراث فرهنگی، اصطلاح] "میراث فرهنگی" است؛ لذا یونسکو آمده است بیش از ۵۰ نوع روایت براساس کلمه "میراث فرهنگی" و تعریف آن پیشنهاد داده است. [در مقابل]، ما هم در این کار فقهی‌ای که انجام داده‌ایم، ۱۵ نوع روایت [براساس] "عبرت" (در بخش اجمالی و تفصیلی) پیشنهاد داده‌ایم.

صفحه ۱۱ از کتاب الگوی فقهی روایت میراث فرهنگی

بگویند که میدان امام چه بوده [است]! [البته] این حداقلش است. ما وارث شیخ بهایی^{۵۱} و علامه مجلسی^{۵۲} و مرحوم میرفندرسکی^{۵۳} هستیم؛ نه سازمان یونسکو!

حالا یک [حالت] حداکثری هم دارد. من عرض می‌کنم گزارش "سازمان یونسکو" و ۳-۴ سازمان بین‌المللی دیگر هم وجود دارد که در کار "روایت‌سازی از تاریخ" هستند!^{۵۴} [روایت] این‌ها [از تاریخ] پر از اشتباه و چالش است! می‌دانم [این صحبت‌ها] باز برای ما چالش ایجاد خواهد کرد؛ ولی من مجبور هستم حقایق را بگویم و

۵۱. **ارجاع پرورشی:** «بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی» معروف به «شیخ بهایی» (۱۰۳۰-۹۵۳ ق)، فقیه، محدث، متکلم، ادیب، ریاضیدان، فیلسوف و عارف نامدار شیعه در قرن ۱۱ قمری است. وی صاحب آثار متعدد در فنون مختلف علمی است و هوش و استعداد منحصر به فرد، از ویژگی‌های بارز اوست. شیخ بهایی مدتی در دربار صفوی در اصفهان منصب شیخ‌الاسلامی داشت. وی شاگردان بزرگی از جمله ملاصدرا، فیض کاشانی و ملا محمدتقی مجلسی را تربیت کرد.

آدرس مطلب در سایت مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی: <https://noorsoft.org/fa/Mostabser/View/63490/>

۵۲. **ارجاع پرورشی:** محمد باقر مجلسی (۱۱۱۰-۱۰۳۷ ق) فرزند مولی محمدتقی مجلسی، مشهور به علامه مجلسی عالم معروف شیعه در قرن یازدهم و صاحب نظر در علوم مختلف اسلامی مانند تفسیر، حدیث، کلام، فقه، اصول، تاریخ، رجال و درایه است. او پس از وفات ملا محمد باقر سبزواری در سال ۱۰۹۰ هجری منصب شیخ‌الاسلامی را به عهده گرفت و در این مسند خدمات بسیاری را در زمینه‌های گوناگون سیاسی و اجتماعی به ایران و تشیع نمود. او به کمک جمعی از شاگردانش موسوعه بزرگ حدیثی شیعه با نام بحار الانوار را تالیف نمود.

آدرس مطلب در سایت مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی: <https://noorsoft.org/fa/Mostabser/View/63490/>

۵۳. **ارجاع پرورشی:** سید ابوالقاسم موسوی استرآبادی (م، ۱۰۵۰ ق) مشهور به میر فندرسکی فرزند میرزا بیگ، عالم عارف، حکیم و فیلسوف بزرگ عصر صفوی (معاصر شاه عباس اول و دوم صفوی) است. به جهت آنکه از سادات موسوی بوده به «میر» و چون زادگاهش در فندرسک از توابع استرآباد گرگان بود، به فندرسکی مشهور بود. مهم‌ترین مشخصه روحی شخصیت فندرسکی، زهد و پارسایی و بی‌اعتنایی به مظاهر فریبنده زندگی و هم‌نشینی با خاک نشینان و تهی‌دستان است.

آدرس مطلب در سایت مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی: <https://noorsoft.org/fa/Mostabser/View/63490/>

۵۴. **ارجاع پرورشی:** تعدادی از نهادهایی که مرتبط با میراث فرهنگی هستند عبارت‌اند از: ۱- سازمان یونسکو ۲- شورای بین‌المللی بناها و محوطه‌های تاریخی (آیکوموس) ۳- موسسه فرهنگی آیکوموس ایران ۴- موسسه باستان‌شناسی دانشگاه تهران ۵- مرکز اسناد و مدارک میراث فرهنگی ایران

صفحه ۵ از کتاب الگوی فقهی روایت میراث فرهنگی

نمی‌توانم مردم را در این "فریب تاریخی" نگه‌دارم! [شما نمی‌دانید] که "یونسکو"، "مستشرقین"^{۵۵} و کسانی که کلاً در کار "روایت تاریخ ایران" هستند، چه دروغ‌های تاریخی‌ای به ما گفته‌اند! من عرضم این است که: "سازمان یونسکو" راجع به حدود ۶۰ پیغمبر مدفون در ایران هیچ نوع روایتی به مردم ما ارائه نمی‌کند^{۵۶} و مردم ما [هم] فکر می‌کنند قبل از اسلام فقط پیامبری به اسم "زرتشت" در ایران وجود داشته است!^{۵۷}

۵۵. مستشرقین جمع مستشرق به معنای شرق شناسان، خاور شناسان، دانشمندان و محققان غربی که در مورد جوامع شرقی به تحقیق می‌پردازند است.

۵۶. **ارجاع پرورشی:** اسامی بخشی از پیغمبران الهی که در ایران مدفون هستند: استان آذربایجان شرقی: ۱. حضرت جرجیس (علیه‌السلام)، شهرستان جلفا، روستای دره شام ۲. حضرت یونس (علیه‌السلام) شهرستان: مرند ۳. ارمیای نبی (علیه‌السلام) شهرستان هریس، بدوستان غربی، روستای جیغه. استان اصفهان: ۱. حضرت شعیا (علیه‌السلام) شهرستان اصفهان؛ هاتف ۲. حضرت یوشع (علیه‌السلام): گلستان شهدا ۳. دانیال پیغمبر (علیه‌السلام) شهرستان گلپایگان، گلشهر ۴. حضرت صالح (علیه‌السلام) شهرستان گلپایگان، گلشهر ۵. حضرت یحیی (علیه‌السلام) شهرستان گلپایگان روستای قالفان. استان تهران: ۱. حضرت لوط (علیه‌السلام) شهرستان رباط کریم، روستای پیغمبر. استان خراسان رضوی: ۱. شعیب پیغمبر (علیه‌السلام) شهرستان قوچان، روستای مزرج. استان خراسان شمالی: ۱. حضرت ایوب (علیه‌السلام) شهرستان بجنورد، روستای ایوب. استان زنجان: ۱. حضرت قیدار نبی (علیه‌السلام): شهرستان قیدار. استان سمنان: ۱. پیغمبران (سام و لام) (علیهما‌السلام) شهرستان سمنان، شمال شرقی سمنان ۲. ارمیا (علیه‌السلام) شهرستان شاهرود، شهر میامی، روستای ارمیا ۳. حضرت جرجیس (علیه‌السلام) شهرستان شاهرود، بیارجمند، خوارتوران ۴. حضرت دانیال (علیه‌السلام) شهرستان شاهرود، شهر میامی، روستای سوداغلن. ۵. دانیال پیغمبر (علیه‌السلام) شهرستان شاهرود، روستای کالپوش. استان فارس: ۱. شیث پیغمبر (علیه‌السلام)، شهرستان فیروزآباد، روستای مهکویه سفلی. ۲. نوح نبی‌الله (علیه‌السلام) شهرستان ممسنی، روستای جاوید حجت‌آباد. استان قزوین: ۱. چهار انبیاء (علیهم‌السلام)، شهرستان قزوین بخش مرکزی، خیابان پیغمبریه ۲. ایوب و یوشع (علیه‌السلام)، شهرستان قزوین، بخش رویارالموت، روستای بالارویج ۳. حضرت خضر (علیه‌السلام) شهرستان قزوین، بخش رودبار الموت، روستای گازرخان ۴. سام و جالوت (علیه‌السلام)، شهرستان قزوین، رودبار، روستای یکاکالایه علیا. استان گلستان: ۱. صالح پیغمبر (علیه‌السلام)، شهرستان گرگان، آق قلا، روستای آق قنبر. ۲. حضرت یعقوب (علیه‌السلام) شهرستان گرگان، آق قلا. روستای صحنه علیا. استان لرستان: ۱. داوود پیغمبر (علیه‌السلام)، شهرستان الیگودرز، ازنا، روستای داوود پیغمبر. استان مرکزی: ۱. اشموئیل نبی‌الله (علیه‌السلام) شهرستان ساوه، بخش مرکزی روستای پیغمبر. استان همدان: ۱. حبقوق نبی (علیه‌السلام)، شهرستان تویسرکان، بلوار حبقوق ۲. حجتی پیامبر (علیه‌السلام)، شهرستان همدان، بازار فلسطین. در استان خوزستان: ۱. حزقیل (علیه‌السلام) شهرستان دزفول، خیابان شریعتی ۲. دانیال نبی (علیه‌السلام) شهرستان شوش، خیابان امام خمینی. در استان مازندران: ۱. ایوب پیغمبر (علیه‌السلام)، شهرستان تنکابن، شهر عباس‌آباد روستای پرچور ۲. دانیال نبی (علیه‌السلام)، شهرستان تنکابن، سلمان‌شهر

آدرس مطلب در سایت باشگاه خبرنگاران جوان: [SEpi-http://www.yjc.ir/](http://www.yjc.ir/)

۵۷. **قسمتی از متن:** که حالا در اینکه چنین پیامبری در ایران وجود داشته است یا نه، ان قلت هم هست. شما می‌دانید در این که زرتشت پیغمبر هست یا نه، ان قلت [هایی] وجود دارد [که] من حالا وارد این ان قلت‌های طلبگی دقیق نمی‌شوم.

من عرض می‌کنم گذشته ما، لا اقل حدود ۶۰ پیغمبر در پهنه ایران دفن شده‌اند که پیامبران مهمی هم هستند! هم در گذشته مهم بوده‌اند، و هم در "دوره ظهور" خیلی نقش ایفاء خواهند کرد! مثلاً حضرت دانیال (علیه السلام)^{۵۸} و حضرت حَبَقُوق (علیه السلام)^{۵۹} از پیامبران قوم یهود بوده‌اند و جزو پرچم‌داران اصلی [زمان ظهور] حضرت ولی عصر [ارواحنا فداه] هستند! چون می‌دانید بزرگ‌ترین انکار و تکذیبی که بعد از ظهور نسبت به وجود اقدس، مقدس و ملکوتی حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) اتفاق خواهد افتاد، از ناحیه یهود است! به خاطر همین در روایات ما آمده [که] حضرت حَبَقُوق (علیه السلام) که در تویسرکان و حضرت دانیال (علیه السلام) که در شوش مدفون هستند؛ این دو بزرگوار پرچم برمی‌دارند و در صف اول لشکر حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) می‌ایستند! چرا این دو پیامبر برای مردم روایت نمی‌شوند!؟

حضرت قیدار (علیه السلام)^{۶۰} در زنجان و حضرت اشموئیل (علیه السلام)^{۶۱} در بوبین زهرا هستند. در قزوین، اصفهان، سمنان و جاهای مختلف ایران مجموعه‌ای از پیامبران دفن هستند. وقتی داریم درباره گذشته حرف

۵۸. **ارجاع پرورشی:** حضرت دانیال نبی (علیه السلام) فرزند یوحنا که ۶۰۰ سال پیش از میلاد مسیح زندگی می‌کرده، مشهورترین پیامبری است که در ایران دیده از جهان فرو بسته است. شهر باستانی شوش را به نام این پیامبر می‌شناختند؛ جمله‌ای را که منسوب به امام علی (ع) می‌دانند، به این مضمون است که «هر کس برادر دانیال را زیارت کند گویی مرا زیارت کرده است» و همین جمله بر سنگ مزار دانیال نبی حک شده است. رامین نژاد؛ رامین، (۱۳۸۷)، مزار پیامبران، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، چاپ اول

۵۹. **ارجاع پرورشی:** این بقعه در شهر تویسرکان در استان همدان قرار دارد و از کوچه باغی که از خیابان امام حسین (علیه السلام) به سمت ارتفاعات مُشْرِف بر شهر منشعب می‌شود، می‌توان به حرم مطهر حضرت حَقِوق (علیه السلام) مُشْرِف شد. بارگاه مطهر حضرت حَقِوق (علیه السلام) [که] از پیامبران الهی هست که ۱۲۰۰ سال قبل از بعثت حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) که در عصر حضرت دانیال (علیه السلام) می‌زیسته [است].

رامین نژاد؛ رامین، (۱۳۸۷)، مزار پیامبران، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، چاپ اول

۶۰. **ارجاع پرورشی:** حضرت قیدار (علیه السلام) یکی از پیامبران الهی و فرزند حضرت اسماعیل (علیه السلام) و نیای سی‌ام حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) پیامبر اسلام بوده است. طبق نقل‌های تاریخی از زندگینامه این پیامبر وی بزرگ‌ترین فرزند حضرت اسماعیل (علیه السلام) بود. حضرت قیدار (علیه السلام) پس از فوت پدر در ۱۳۰ سالگی، به‌عنوان جانشین پدر و پیامبر الهی انتخاب می‌شود.

کتاب منهاج البراعة في شرح نهج البلاغة ج ۷ ص ۱۰۵

کتاب جلا العيون_فصل دوم_صفحه ۴۷

۶۱. **ارجاع پرورشی:** حضرت سموئیل نبی (علیه السلام) از پیامبران مبعوث بر بنی اسرائیل است. نام آن حضرت در انجیل برنابا با تلفظ «سَموئیل» و در زبور داوود و کتاب اول سموئیل نبی (علیه السلام) با تلفظ «شِموئیل» آمده است. در قرآن کریم نام آن حضرت به‌صراحت ذکر نشده، اما در سوره‌ی

می‌زنیم، باید "نقش انبیاء (علیهم‌السلام) در گذشته" را [هم] روایت کنیم، ولی حالا سازمان یونسکو و بعد میراث فرهنگی [متأسفانه این‌ها را روایت نمی‌کنند].

من اینجا یک انتقاد صریحی از آقای ضرغامی کنم؛ تصور بنده این بود که وقتی ایشان وزیر می‌شوند^{۶۲} به سمت تغییر در حوزه میراث فرهنگی نسبت به روایت گذشته حرکت کنند و این دروغ‌هایی که در مورد گذشته ذیل عنوان میراث فرهنگی به مردم گفته شده است را اصلاح کنند؛ ولی با کمال تعجب دیدم ایشان اصلاً حساسیتی روی این مسئله ندارد! مثلاً کماکان مردم ایران فکر می‌کنند که "سلسله هخامنشیان" برجسته‌ترین نقطه گذشته مردم ایران است! در حالی که واقعیت مسئله این‌طوری نیست. اولاً هخامنشیان با این طول و عرضی که آقایان تعریف می‌کنند وجود خارجی ندارد! دوماً (با همان طول و عرضی که وجود خارجی دارد) به نفع مردم ایران هم کار نکرده است، بلکه بر علیه مردم ایران [هم] رفتار کرده است!^{۶۳} ولی مردم ما وقتی در کتاب‌های تاریخی، [تاریخ] گذشته‌ی

بقره ضمن شرح گفت‌وگوی او با قوم بنی‌اسرائیل، سه بار از آن حضرت با عنوان «پیامبر ایشان» یاد شده است. در ایران مزار منسوب به حضرت سموئیل (علیه‌السلام) وجود دارد. این بقعه در ۱۱ کیلومتری شهرستان ساوه و در روستای کوچکی در جاده بوئین زهرا واقع است. جالب است که نام مدفون در آن بقعه حضرت «اِسْمُوئیل» ثبت شده که تلفظی عبری از نام آن حضرت است.

رامین نژاد؛ رامین، (۱۳۸۷)، مزار پیامبران، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، چاپ اول

۶۲. **ارجاع پرورشی:** ضرغامی در ۲۰ مرداد ۱۴۰۰ به‌عنوان وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی پیشنهادی دولت سیزدهم، توسط سید ابراهیم رئیسی به مجلس معرفی شد. ضرغامی در ۳ شهریور ۱۴۰۰، با کسب رأی اعتماد ۲۶۲ نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، یکی از بالاترین آراء اعتماد را در تاریخ جمهوری اسلامی از مجلس، کسب کرد.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری تسنیم: <https://tn.ai/2559540>

۶۳. **ارجاع پرورشی:** در زمان خشایارشا، یهودیان جزء اقلیت‌های مذهبی ایران بودند و همواره سعی در نفوذ در دربار شاه ایران داشتند. هامان صدراعظم خشایارشا به دلیل نافرمانی یهودیان از دستورات و قوانین پادشاهی، از عدم پرداخت مالیات و سرپیچی از فرمان پادشاه این قوم ابراز نگرانی می‌کند و پادشاه را در جریان توطئه‌های یهودیان قرار می‌دهد و از پادشاه می‌خواهد تا پیش از آنکه این قوم علیه تاج‌وتخت شاه اقدامی کنند، با توطئه این قوم مقابله کند. مردخای رهبر یهودیان آن زمان ایران سرانجام با دسیسه‌های فراوان و فرستادن یکی از دختران یهودی به دربار، او را جانشین شهبانوی ایران که به جرم سرپیچی از دستور گستاخانه خشایارشا برای نمایان کردن زیبایی‌های خود برای حاضرین در دربار شاه برکنار شده بود، می‌کند. با ورود "استر" دخترک جوان زیباروی یهودی به دربار، مردخای به‌راحتی نقشه‌های شوم خود را به‌وسیله استر و اغوای شاه ایران اجرا می‌کند. هامان نیز شاه را از توطئه مردخای آگاه می‌سازد و پادشاه دستور بر دار کردن مردخای را صادر می‌کند. اما استر که به‌شدت بر روی شاه سست‌عنصر تسلط یافته بود، با خائن جلوه دادن هامان و اینکه وی توطئه کشتن شاه را در سر دارد، هامان را بر دار می‌کنند. توطئه استر و مردخای با کشتن هامان پایان نمی‌پذیرد و آن‌ها حکم قتل هر ۱۰ پسر هامان را نیز از پادشاه ایران می‌گیرند و در قدم بعدی ۱۰ پسر هامان نیز کشته می‌شوند. اوج دشمنی یهودیان با ایرانیان پس از کشتن هامان و ۱۰ پسرش آنجا بیشتر آشکار می‌شود که استر و مردخای با کشته شدن پسران هامان نیز راضی نشده و اجساد آن‌ها را در شهر بر دار

[ایران] را می‌خوانند، [فقط متوجه می‌شوند] که در گذشته "ساسانیان"، "هخامنشیان" و "اشکانیان" وجود داشته‌اند. [سؤال این است که آیا] ما خود این روایت را نباید بررسی کنیم و ببینیم که آیا [این روایت] درست است یا نه؟! من سؤال همین است.

الآن وارد بحث‌های پرچالش روایت گذشته نمی‌شوم! [مثلاً] الآن من توصیه نمی‌کنم آقای ضرغامی برود یک دور حیات القلوب مرحوم علامه مجلسی (رحمة الله علیه)^{۶۴} که تاریخ انبیاء در آن هست را بخواند! [می‌دانید علامه مجلسی (رحمة الله علیه) در این کتاب]، گذشته [ی تاریخ] را به "محوریت انبیاء" روایت می‌کند!

این ۱۲۴ هزار پیغمبر که در طول این حدود ۱۰ هزار سال گذشته‌ای که از اول تاریخ تا الآن بوده؛ هیچ کدام از این‌ها در ایران حضور نداشته‌اند؟! نقشی نداشته‌اند؟! ما باید تاریخ را به "محوریت سلاطین" روایت کنیم؟! چه کسی اولین بار چنین سنگ بنایی را در اینجا [بنا] گذاشت؟! این [کسانی که تاریخ را روایت کرده و ساخته‌اند] آدم‌های علیه‌السلامی بوده‌اند یا انگلیسی‌ها و یهودی‌ها بوده‌اند؟! [چرا] این سؤالات را کسی مطرح نمی‌کند؟! بعد می‌دانید نتیجه‌اش چه شده است؟ دوگانه ایران - اسلام در ذهن‌ها شکل گرفته است. نمی‌خواهم جلسه را وارد چالش‌های

می‌کنند تا میان ایرانیان رعب و وحشت ایجاد کرده و ناگفته سرنوشت دشمنان و مخالفان یهودیان را به نمایش بگذارند. هامن به جز این ۱۰ پسر، یک فرزند دختر نیز داشت که پیش از کشته شدن، خودکشی می‌کند. پس از کشتن هامن، یهودیان مهاجر ساکن در ایران که اینک در دربار نیز راه یافته بودند، به هجوم به شهرهای ایران، دست به قتل عام گسترده ایرانیان می‌زنند. در ۱۲۷ استان ایران آن زمان، طی دو روز بیش از ۷۷ هزار ایرانی - و به روایتی دیگر ۵۰۰ هزار نفر - کشته می‌شوند. در کتب مربوط به یهودیان از جمله کتاب استر از باب اول تا باب نهم، یهودیان به کشتار ۸۰ هزار ایرانی اعتراف می‌کنند.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری مشرق نیوز: www.mshgrh.ir/296651

۶۴. **ارجاع پرورشی:** «حیات القلوب» کتابی به زبان فارسی از علامه مجلسی، در بیان تاریخ زندگی انبیاء الهی از جمله پیامبر اسلام و همچنین ائمه (علیهم السلام) است. ارائه آیات و احادیث و دیدگاه شیعی از تاریخ انبیاء که تفاوت اساسی با نظر اهل سنت دارد، همراه با آشنایی نویسنده با روایات گوناگون به جهت تدوین دائرةالمعارف «بحارالانوار»، این اثر را ارزش خاصی داده است. علامه مجلسی در مقدمه کتاب، انگیزه خود را از نگاشتن این کتاب، ارائه کتابی جامع و همه‌جانبه در زمینه تاریخ زندگی رسول اکرم (ص)، سیره و اخلاق و معجزات و احوال و سرگذشت جنگ‌های پیامبر و نیز دلایل امامت و خلافت امامان شیعه و اخلاق و آداب پسندیده امامان و حضرت فاطمه (س) بیان کرده است. البته تنها این مسئله انگیزه این نگارش نبوده است. بلکه از آنجا که بیشتر کتاب‌هایی که در این موضوع تا آن زمان به زبان فارسی نگاشته شده بود، بیشتر به روایاتی پرداخته شده بود که از کتاب‌های اهل سنت بود، احادیثی که بدون توجه به صحت یا عدم صحت سند یا محتوای آن گردآوری شده بود و تهمت‌ها و نسبت‌های ناروایی به پیامبران عظیم‌القدر و اوصیای ایشان می‌داد، مرحوم مجلسی لازم دید کتابی بنویسد که روایات آن از اصحاب امامان شیعه باشد تا از این نقیصه دور باشد.

آدرس مطلب در سایت رسمی مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی - نرم‌افزار مجموعه آثار مجلسین (قدس سرهما)

جدی کنم وگرنه من الآن تاریخ جعلی مشهد را می‌دانم. [می‌دانم] کجا برای مشهد تاریخ جعل کرده‌اند و الآن همه ما فکر می‌کنیم این تاریخ واقعی است! حالا من نمی‌خواهم وارد این بحث‌ها بشوم.

من فقط یک سؤالی دارم: آیا ما به روایت سازمان یونسکو از گذشته اعتماد کنیم؟ یا نه؛ خودمان وارد ساخت یک روایت در ذهن‌ها بشویم؟^{۶۵} این سؤال من از شماست. من عرض می‌کنم [وقتی که] "مفهوم عبرت" [را] در قرآن و روایات [بررسی می‌کنیم] به ما می‌گوید: بروید برای مردم "عبرت‌کده" بسازید؛ یعنی گذشته را به نحوی روایت کنید که "شخصیت مردم" تقویت بشود!

حالا یکی از علاقه‌مندی‌های شخصی برادر کوچک‌تان در طول این دو دهه گذشته همین [مطالعات] بوده است.^{۶۶} من واقعاً همه‌جای ایران را رفته‌ام و از حیث میراث فرهنگی دیده‌ام؛ یعنی اگر یک وقتی موقعیت بحث پیش بیاید، آن وقت به پنج دلیل اثبات می‌کنم که "تاریخ هخامنشیان" تاریخ جعلی است. تقریباً جعل‌های ایران را می‌دانم کجا هستند؟ و چه کسانی ساخته‌اند؟ و برای چه ساخته‌اند؟ و غرض اصلی آن‌ها چه بوده است؟ و این‌ها یک مسائل مهمی است که ما از آن غفلت کرده‌ایم و مردم دائماً این ابنیه گذشته را می‌بینند ولی با روایت غلط. پس این هم یک مسئله مهمی است. چون در این جلسه نمی‌خواستم آن را شرح بدهم یک مقداری طرح مسئله‌اش رو طولانی‌تر کردم.

۲/۶. پرسش ششم: پذیرش تجارت اغنیاء؟ یا پذیرش اصل تجارت عمومی؟

ششمین پرسش [عبارت است از اینکه] در کشور "تجارت اغنیاء" را بپذیریم یا "تجارت عمومی" [را برای همه مردم بخواهیم]؟ برادران و خواهران مشهدی! ما یک گزارشی از شهر مشهد آماده کرده‌ایم، خصوصاً در مورد "منطقه

۶۵. **ارجاع پرورشی:** الگوی فقهی روایت میراث فرهنگی به ۷ پرسش درباره مسئله بسیار مهم میراث فرهنگی پاسخ داده است! متأسفانه به دلیل غفلت حوزه‌های علمیه در چله اول انقلاب اسلامی، اختیار محوطه‌های تاریخی ایران و منطقه و روایت میراث‌های ناملموس فرهنگی به دست سازمان معیوب یونسکو و مجموعه‌هایی مانند آیکوموس است! حرف اصلی الگوی فقهی روایت، تبیین چگونگی استفاده از میراث فرهنگی برای گسترش عبرت در افراد (تاثیرگذاری بر شخصیت افراد) است!

متن کامل گزارش مدرسه هدایت درباره الگوی فقهی روایت میراث فرهنگی: <https://eitaa.com/olgou4/4522>

۶۶. **قسمتی از متن:** که حالا بعضی از دوستانم خلاصه به شوخی به من می‌گویند که فلانی باستان‌شناس است.

ثامن" یعنی اطراف حرم پر از ملانکه حضرت رضا (علیه السلام)؛^{۶۷} نتیجه این گزارش یک جمله است: «نود درصد از سود تجارت ناشی از زیارت، در جیب اغنیای مشهد می‌رود!»؛ درحالی که قاعده درست این است که لااقل نیمی از این سود نصیب فقرا [ی مشهد] بشود. تمام مغازه‌های اصلی مشهد که در اطراف حرم هستند، تمام اغذیه‌فروشی‌ها، هتل‌ها، پاساژها و... مالکیت بخشی از این‌ها در اختیار ارگان‌های دولتی است و بخش دیگرشان [هم] در اختیار "بخش خصوصی" و "اغنیاء" شهر مشهد است؛ [لذا] یکی از نگرانی‌های جدی حضرت رضا (علیه السلام) فقرای شهر مشهد هستند!

۲/۶/۱. طراحی و ایجاد بازار موقت؛ بهترین تدبیر برای حل مشکل فقر در شهر مشهد

بهترین تدبیر هم برای حل مشکل فقر در شهر مشهد این است که شما تجارت اطراف حرم حضرت رضا (علیه السلام) را (لااقل نیمی از آن را) به فقراء اختصاص بدهید. حالا چگونگی آن را باید بعد بحث کنیم. به نظر من با مجموعه جوانبی که سنجیده‌ام بهتر است یکی از رواق‌های حضرت رضا (علیه السلام) با تعریف آقا امیرالمؤمنین (علیه السلام) تبدیل به "بازار موقت" شود.

تعریف آقا امیرالمؤمنین (علیه السلام) [از "بازار موقت"] این بوده است: امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید: «و کان امیرالمؤمنین یقول...». حضرات آقایان علما می‌دانند که (و کان امیرالمؤمنین یقول) یعنی دائماً امیرالمؤمنین این حرف را تکرار می‌کردند که: «سُوقُ الْمُسْلِمِينَ كَمَسْجِدِهِمْ فَمَنْ سَبَقَ إِلَى مَكَانٍ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ إِلَى اللَّيْلِ. قَالَ: وَ كَانَ لَا يَأْخُذُ عَلَى يَبُوتِ السُّوقِ كِرَاءً.»^{۶۸} امام صادق (علیه السلام) "الگوی اقتصادی حضرت امیر (علیه السلام)" را

۶۷. **ارجاع پژوهشی:** طرح تمدنی محله امام رضا علیه السلام در تاریخ ۲۴ دی‌ماه سال ۱۴۰۰ در ساختمان شهرداری مشهد مقدس در جمع بیست تن از مدیران شهری ارائه شد.

برای مطالعه‌ی متن کامل گزارش راهبردی مدرسه فقهی هدایت با موضوع: طرح تمدنی محله امام رضا (علیه السلام) به کانال اطلاع‌رسانی شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی مراجعه بفرمایید: <https://eitaa.com/olgou4/3978>

۶۸. **ارجاع پژوهشی:** مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ طَلْحَةَ بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «سُوقُ الْمُسْلِمِينَ كَمَسْجِدِهِمْ فَمَنْ سَبَقَ إِلَى مَكَانٍ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ إِلَى اللَّيْلِ. قَالَ: وَ كَانَ لَا يَأْخُذُ عَلَى يَبُوتِ السُّوقِ كِرَاءً.» امام صادق (علیه السلام) از امیرالمؤمنین (علیه السلام) نقل می‌کنند که ایشان می‌فرمودند: «بازار مسلمانان در حکم مسجد آنان است؛ پس هر کس به مکانی در آن زودتر برسد (و دگه‌ای را تصرف کند)، او بر آن دگه تا شب اولویت دارد. امام صادق (علیه السلام) در ادامه فرمود: «و امیرالمؤمنین (علیه السلام) هیچگاه برای دگه‌های بازار کرایه دریافت نمی‌کرد.»

الکافی، ج ۲، ص ۶۶۲ و ج ۵، ص ۱۵۵ / تهذیب الأحكام، ج ۷، ص ۹

سند تهذیب: أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ طَلْحَةَ بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ ع

روایت می‌کنند و می‌فرمایند: «یکی از کارهای حضرت این بود که بازار می‌ساختند و به‌صورت روزانه، در اختیار همه [ی مردم، آن هم] به‌صورت رایگان قرار می‌دادند تا همه بهره‌برداری کنند.» لذا وقتی محل خرید و فروش رایگان توسط حاکمیت ایجاد بشود، فقرا راحت می‌توانند تجارت کنند. اصلاً بزرگ‌ترین مانع تجارت فقرا، نداشتن محل کسب است. شما هم که با کمک شهرداری ثامن،^{۶۹} تمام کاربری‌های تجاری اطراف حرم را به پولدارها داده‌اید؛ [لذا] فقراء دیگر جایی برای تجارت ندارند. بنابراین [نتیجه این می‌شود که] حدود ۲۴ میلیون زائر سالانه به مشهد می‌آیند، [اما] سودش را اغنیاء می‌برند.^{۷۰} در حالی که اگر آستان قدس [رضوی] خودش رأساً اقدام کند [بخش زیادی از این مشکل حل خواهد شد]. فرض کنید آخر ما با شهرداری‌ها و سایر نهادها یک مقدار بیشتری بحث کارشناسی کنیم که آن‌ها منطق اقتصادی امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) را متوجه بشوند؛ ولی [آقایان در] آستان قدس که دیگر روایت خوانده هستند! حاج آقای مروی^{۷۱} که دیگر "روایات کتب اربعه" را خوانده‌اند. خب؛ بروند این روایات را عمل کنند! تا کی می‌خواهید به دست فقرا فقط "بسته غذایی" و "یارانه" توزیع کنید؟! [بجای این کار، توصیه می‌کنیم] به آن‌ها "محل تجارت رایگان" بدهید! [به نظر شما] اگر الآن امام رضا (علیه‌السلام) می‌خواستند دخالت مدیریتی کنند، در مشهد این "سیره امیرالمؤمنین (علیه‌السلام)" را اجرایی نمی‌کردند؟! به نظر من این کار را می‌کردند. چون این "سیره" که نسخ نشده است. ما هیچ دلیلی نداریم این سیره نسخ شده باشد.

وسائل الشیعة، ج ۵، ص ۲۷۸ / الوافی، ج ۱۷، ص ۴۴۷ / جامع أحادیث الشیعة، ج ۲۳، ص ۲۳۹ و ۲۴۰

۶۹. **قسمتی از متن:** و من به نظرم شهرداری مشهد باید از این اقدامش توبه بکند.

۷۰. **ارجاع پردازشی:** به گزارش صبح امروز محمدصادق براتی (معاون هماهنگی و مدیریت امور زائران استانداری خراسان رضوی) ضمن اشاره به آمار ورودی زائران به مشهد مقدس، اظهار کرد: در شش ماهه اول سال جاری افتخار میزبانی و خادمی بیش از ۲۴ میلیون و ۶۵۵ هزار و ۵۶۹ زائر در مشهد مقدس را داشته‌ایم که در مقایسه با شش ماهه سال گذشته این آمار ۲۲/۴ درصد رشد داشته است.

آدرس مطلب در سایت صبح امروز: <https://sobhe-emrooz.ir/۷/۱۳۹>

۷۱. **ارجاع پرورشی:** حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در تاریخ ۱۰ فروردین ۱۳۹۸ در حکمی حجت‌الاسلام حاج شیخ احمد مروی را به تولیت آستان قدس رضوی منصوب کردند.

آدرس مطلب در سایت رسمی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای: <https://khl.ink/f/42160>

"محل تجارت رایگان" باید به صورت "روزانه" در اختیار فقرا قرار بگیرد. ما در "کتاب فقه المکاسب"^{۷۲} مجموعه روایتش رو آورده‌ایم.^{۷۳} خودتان امشب ملاحظه بفرمایید و سنداً و دلالتهاً بررسی کنید و ببینید که آیا استنباط ما درست است یا نه؟ و آیا به آن خدشه وارد است؟ من عرض کنم اگر این کار [یعنی: قراردادن محل تجارت رایگان به فقراء] را انجام ندادید، بعداً باید تبدیل "شکاف بین غنی و فقیر" به "شورش اجتماعی" را بپذیرید! اتفاقاً سال ۷۱ که آقای هاشمی رفسنجانی آن "سیاست تعدیل" را انجام دادند، در همین مشهد شورش اقتصادی اتفاق افتاد. "فقر" در نهایت، به "نافرمانی" و "شورش" ختم می‌شود.^{۷۴} من به جمع شما علمای محترم و حضرت آقای مروی،^{۷۵} این

۷۲. **ارجاع پرورشی:** سرفصل‌های فقه المکاسب با تبویب جدید در مقایسه با مفاهیم اقتصاد کلان به شرح زیر است:

محور اول: روش تحقیق فقهی در مقایسه با روش تحقیق‌های پوزیتیویستی در حوزه اقتصاد چه مزیت‌هایی دارد؟ + معرفی اصل اشراف در تحقیق و توصیف

محور دوم: بررسی مفاهیم پایه و مبانی نظری حوزه اقتصاد در قالب پنج پرسش (بررسی مفهوم سود، مفهوم کنز، اقتصاد و رذائل اخلاقی، اقتصاد و عبادت، اقتصاد و برکت و...))

محور سوم: طبقه‌بندی صحیح از مشاغل کدام است؟ و معیارهای اصلی طبقه‌بندی مشاغل چیست؟ (معرفی مشاغل مطلوب + معرفی مشاغل مباح) **محور چهارم:** معرفی تفصیلی و ویژگی‌های الگوی تولید از منظر انبیاء + تبیین ارتباط الگوی تولید و اصل عدالت، ارتباط الگوی تولید و حفظ محیط‌زیست، ارتباط الگوی تولید و سلامت، ارتباط الگوی تولید و کاهش مصرف انرژی و...

محور پنجم: معرفی تفصیلی و ویژگی‌های پنج‌گانه سازه بازار در اسلام + رایگان بودن بازار، دادگاه و تعزیر در بازار، مسجد بازار، منابع مالی ساخت بازار و جانمایی صحیح محل ساخت بازار

محور ششم: معرفی ارکان سه‌گانه تبادل و معامله میان بائع و مشتری (۱- معامله و تبادل در قالب عقود مبادله + تبیین حق خیار و عظیمه اقاله، ۲- تسعیر اختیاری میان بائع و مشتری و ۳- استفاده از پول دارای مالیت در معامله میان بائع و مشتری (بحث تورم و بحث ارز واسط دلار در این بخش از محور ششم تحلیل گردیده است.))

محور هفتم: تبیین اصل مترقی عدم تقویت کافر در تجارت شهری و تجارت بین‌الملل + تبیین معانی ۵ گانه کفر در قرآن

محور هشتم: تبیین روش‌های تأمین مالی از منظر انبیاء (انفاق، انفال، وقف، زکات، خراج، دیات، قرض الحسنه و خمس + تبیین آثار نکبت‌بار تأمین مالی ربوی و قمار محور)

محور نهم: تبیین موضوعات غیراقتصادی بسیار مؤثر بر اقتصاد (تزکیه و اقتصاد، امامت و اقتصاد، نفی سبیل و اقتصاد، نظم و اقتصاد، عبرت‌های اقتصادی و...))

معاونت فقه المکاسب مدرسه هدایت - شنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۰

<https://eitaa.com/olgou4/5329>

۷۳. برای مشاهده برخی از روایات بحث سوق و بازار مسلمانان به پیوست شماره ۳ رجوع کنید.

۷۴. **ارجاع پژوهشی:** عَلِيُّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا وَكَادَ الْحَسَدُ أَنْ يَغْلِبَ الْقَدَرَ.

عالم فاضل و خادم بزرگ حضرت رضا (علیه‌السلام) پیشنهاد می‌کنم راجع به مسئله "بازارهای موقت"، یک تصمیمی بگیرید و به سیره امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) که سیره امام رضا (علیه‌السلام) [هم] است در مشهد عمل کنید. بلافاصله علمای حوزه علمیه مشهد برای رسیدگی به امور فقرا باید اقدام کنند. به نظر من هم بهترین کار، "ساخت بازار موقت" است.^{۷۶}

عرض می‌کنم که ما همه روایاتش را آورده‌ایم و قابل رؤیت است. منتها من مجدداً از آستان قدس خواهش می‌کنم لااقل جلسه کارشناسی تشکیل بدهد و پیشنهاد ما را بررسی کند. من نگران فقرای مشهد و سوء استفاده دیگران از فقر [این‌ها] هستم و عرض می‌کنم این را نمی‌شود با "توزیع بسته خدماتی" حل کرد و با یارانه‌ای که ارزش آن هم با تورم دارد از بین می‌رود، مدیریت کرد! حتماً باید فقرا را در تجارت سهیم کنیم. [به خاطر همین موارد] است که عرض می‌کنم مفاهیم اقتصادی معیوب هستند! حالا شما بروید "قانون تجارت"^{۷۷} در کشور را بخوانید. "قانون تجارت"، قانون کمک به اغنیاء برای تجارت است؛ ولی [متأسفانه] هیچ نیروی انقلابی‌ای به سمتی نمی‌رود که

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) میفرماید: فقر نزدیک است که انسان را به کفر بکشاند و حسد نزدیک است که بر قدر غلبه کند.

الكافي ج ۲، ص ۳۰۷ / الخصال ج ۱، ص ۱۱

۷۵. **ارجاع پرورشی:** حجت‌الاسلام والمسلمین احمد مروی (زاده فروردین ۱۳۳۷ هجری شمسی در مشهد مقدس) فرزند حاج شیخ یحیی مروی، دارای تحصیلات حوزوی و دانشگاهی در سطوح عالی فقه و اصول و دکترای رشته الهیات و معارف اسلامی است که از همان اوایل دوران رهبری حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای مدظله‌العالی در سال ۱۳۶۸ و تا پایان سال ۱۳۹۷ - قریب به ۳۰ سال - در کنار رهبر معظم انقلاب، به عنوان معاون دفتر مقام معظم رهبری در امور ارتباطات حوزوی و هم‌زمان، مسئول دفتر معظم‌له در قم، مشغول به خدمت بوده و در فروردین ماه سال ۱۳۹۸ با حکم ولی امر مسلمین، به عنوان تولیت آستان قدس رضوی علیه‌السلام منصوب گردید.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا): <http://www.yjc.ir/>

۷۶. **قسمتی از متن:** یکی از حاضرین: حتماً فواید زیادی دارد.

حجت‌الاسلام کشوری: بله بله حالا فوایدی دارد، من الان نمی‌خواهم به آن بپردازم.

۷۷. **ارجاع پرورشی:** قانون تجارت، قواعد و مقررات در زمینه حقوق تجارت است. حقوق تجارت مجموعه قواعدی است که بر روابط بازرگانان و اعمال تجارتهای حاکم است؛ بنابراین قانون تجارت مهمترین قانون در زمینه امور تجاری و امور مربوط به بازرگانان است. قانون تجارت از ۱۶ باب و ۶۰۰ ماده تشکیل شده است.

آدرس مطلب در سایت بنیاد وکلا: <https://www.bonyadvokala.com/blog/?p=2489>

قانون تجارت کشور را طوری تغییر بدهد که مردم و فقرا هم در تجارت شریک بشوند! پس این هم یک مسئله است.

۲/۷. پرسش هفتم: پذیرش روش‌های فعلی برای فقرزدایی؟ یا مردمی کردن تولید؟

اولویت تمدنی هفتم [هم] در حوزه اقتصاد است [که عبارت است از: پذیرش روش‌های کاهش فقر فعلی] یا مردمی شدن تولید و توزیع؟ روش‌های فعلی برای کاهش فقر چه مواردی است؟ "اختصاص یارانه" و "توزیع بسته حمایتی" [نمونه‌هایی از این روش‌هاست]. اینکه آقایان علماء، صندوق‌هایی را در ذیل هیئات و مساجد تعریف کرده‌اند و با کمک خیرین یک کمک‌هایی [را به فقرا] انجام دهند. الآن همین قدر است دیگر. آیا ما به همین سیاست‌های فقرزدایی فعلی ادامه بدهیم؟ یا بخش تولید کشور را مردمی کنیم؟

۲/۷/۱. لزوم مردمی کردن بخش تولید در جهت محرومیت‌زدایی حداکثری

"مردمی‌شدن بخش تولید" یعنی چه؟ یعنی: به سمت راه‌اندازی "تولید خرد" برویم. لااقل می‌شود این کار را در ۳۲ قلم اساسی‌ای (که خود دولت هم به آن "کالاهای اساسی" می‌گوید)^{۷۸} انجام داد. [اجازه بدهید] من مثالی بزنم: الآن "گوشت شهر مشهد" را چه کسانی تولید می‌کنند؟ همین سؤال را می‌توان راجع به "مرغ" و "تخم‌مرغ"، "شیر" و "لبنیات"، "حبوبات"، "قند" و "شکر"، [و بقیه] کالاهای اساسی [که] حدود ۳۲ مورد هستند؛ پرسید.

من عرض می‌کنم: [اجازه] ندهید این ۳۲ مورد [از کالاهای اساسی] را "کارخانه‌ها" و "کارگاه‌های بزرگ" تولید کنند؛ [بلکه اجازه دهید] "تولیدکننده‌های خرد" [اینها] را تولید کنند. مثلاً: تولید گوشت شهر مشهد را به جای "دام‌شهرهای مشهد"،^{۷۹} به همین ۲۰۰ روستا [بی که در اطراف شهر مشهد هستند] واگذار کنید. یکی از حاضرین: مشکل نهاده [دام] وجود دارد.

۷۸. **ارجاع پرورشی:** کالاهای اساسی در واقع همان کالاهای ضروری و مایحتاج اولیه تمام خانوارها می‌باشد که شامل اقلام مختلفی از جمله آرد، برنج، نان، گندم، گوشت قرمز، گوشت مرغ، شکر، روغن نباتی، شیر خام و غیره می‌باشد که از آنها به عنوان کالاهای گروه اول نیز یاد می‌شود. آدرس مطلب در سایت خبرگزاری تحلیلی ایران (خبرآنلاین): <https://khabaronline.ir/xhh>

۷۹، **قسمتی از متن:** من الآن آمار دقیق روستاهای مشهد را ندارم که چند مورد هستند؛ ولی فرض کنیم مشهد ۲۰۰ روستا دارد.

حالا صبر بدهید. اصلاً مشکل نهاده موقعی [پیش می‌آید] که شما دارید "متمرکز" تولید می‌کنید؛ اما وقتی تولید را "خُرد" کردید، دیگر نیازی به نهاده ندارد!^{۸۰}

من عرضم این است که شما اگر گفتید مثلاً ۷۰ یا ۱۰۰ یا ۲۰۰ روستای اطراف مشهد، گوشت [مشهد] را تولید کنند، "گردش اعتبارات" و "سود ناشی از تولید گوشت" بین ۲۰۰ روستا توزیع خواهد شد. اما اگر گفتید [گوشت مشهد را] فقط "دام‌شهر" تولید کند، "سود ناشی از گوشت" بین همین "صاحبان دام‌شهر" توزیع می‌شود.

اهل بیت (علیهم‌السلام) قائل هستند به اینکه: "تولید خُرد" باید اتفاق بیفتد که ما در فقه‌المکاسب به شش دلیل فقهی مُتقن [این را] اثبات کرده‌ایم. یکی [از این دلایل] مسئله "عدالت" است. اساساً [یکی از] علت [های] فقر این است که ما پذیرفتیم برای تولید "غذا" هم کارخانه [ها] وسط میدان بیایند [و غذا را تولید کنند]. متأسفانه خود آستان قدس هم همین کار را کرده است. تا چه مقدار از صنایع آستان قدس، صنایع غذایی هست؟^{۸۱} خب وقتی تولید غذا به عهده اغنیا باشد، سود ناشی از خرید و فروش غذا هم به جیب اغنیا می‌رود! خیلی مسئله روشن است.

یکی از افسانه‌های مدرنیته این است که^{۸۲} می‌گویند: «عدالت از باز توزیع درآمدها پایه‌گذاری می‌شود!»^{۸۳} من می‌گویم: «مرد حسابی! اگر این گزاره درست است؛ [پس] چرا در آمریکا [این‌طور] نشده است؟» مگر شما

۸۰. قسمتی از متن: یکی از حاضرین: (متأسفانه صدا این بزرگوار نامفهوم است).

حجت‌الاسلام کشوری: حالا صبر بدهید. حرف‌های کارشناسان سازمان ملل را لااقل در جلسه ما با احتیاط تکرار کنید. هیچکدام از این مشکلات وجود ندارد. حالا من به این موارد خواهم پرداخت.

۸۱. ارجاع پرورشی: هم‌اکنون آستان قدس رضوی ۴۹ شرکت زیرمجموعه دارد. شرکت‌ها و مؤسسات اقتصادی تابعه آستان قدس رضوی در قالب هلدینگ‌های گوناگون مانند هلدینگ داروسازی، هلدینگ مالی، هلدینگ کشاورزی، هلدینگ عمران و ساختمان، هلدینگ صنایع قند، هلدینگ خودروسازی، هلدینگ صنایع غذایی، هلدینگ نساجی، هلدینگ دامپروری و سایر شرکت‌ها فعالیت می‌کنند که ۳۶ شرکت بزرگ را شامل می‌شود. برخی از این شرکت‌ها سهم بالایی در بخشی که فعالیت می‌کنند دارند. علاوه بر این بازوی اقتصادی آستان قدس در برخی از شرکت‌ها نیز سرمایه‌گذاری کرده و بخشی از سهام آنها را خریداری می‌کند.

آدرس مطلب در سایت روزنامه صبح ایران (دنیای اقتصاد): <https://donya-e-egtesad.com/fa/tiny/news-3205672>

۸۲. قسمتی از متن: ببینید من خواهش می‌کنم با افسانه‌های مدرنیته آشنا باشید.

۸۳. ارجاع پرورشی: مسعود نیلی دستیار ویژه رییس جمهور سابق (دولت دوازدهم) در امور اقتصادی و رییس موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی، در گردهمایی دانش‌آموختگان دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف یک سخنرانی با عنوان «چگونگی پیدایش و

نمی‌گویید: «یک توسعه در آمریکا بزرگ شده است؟»^{۸۴} [پس] چرا ۹۰ درصد این یک، بلکه ۹۹ درصد این یک را یک درصد مردم می‌خورند؟!^{۸۵} می‌شود "باز توزیع درآمدها" در کشور آمریکا یا در هر کشور توسعه‌یافته دیگر را روی زمین به من نشان بدهید؟

اما به لحاظ فقهی، عدالت از "مردمی کردن تولید" شروع می‌شود. و می‌دانید مردمی کردن تولید با "بخش خصوصی" فرق می‌کند. چون تا می‌گوییم مردمی کردن تولید، بعضی‌ها می‌گویند: پس تولید کشور را به دست بخش خصوصی بدهیم. نه؛ "بخش خصوصی" یا "بخش دولتی"، فرق نمی‌کند. اگر هر دو "تولید متمرکز" و "تولید کارخانه‌ای" را بپذیرند، ضد عدالت عمل کرده‌اند!^{۸۶} دعوا سر این است: تولید مردمی و غیرمتمرکز؟ یا تولید کارخانه‌ای و متمرکز؟

از وقتی که ما پذیرفتیم که "تولید غذا و لباس" را به کارخانه‌ها واگذار کنیم،^{۸۷} مردم فقیر شدند. چون عمده‌ی سود را صاحب کارخانه می‌برد، بعد به کارگرهای خودش هم یک حقوقی می‌دهد و بقیه مردم [هم] هیچ نفعی در تولید

رشد ابرچالشهای اقتصاد ایران» در بخشی از سخنان خود گفت: «با پیروزی انقلاب اسلامی، همان ذهنیتی که در سال‌های قبل از انقلاب هم وجود داشت که شرط لازم و کافی برای تحولات کشور اراده دولت است، ادامه یافت؛ اما تغییری که صورت گرفت اضافه شدن مفهومی بود به رفتار دولت به نام عدالت. در واقع نقصانی که به درستی عملکرد دولت‌های گذشته شناسایی می‌شد عدم توجه به عدالت بود. بدین معنا که تا پیش از انقلاب اسلامی، دولت فاقد کارکردی عادلانه بوده و نیاز بود که عدالت به مبانی رفتاری دولت اضافه شود؛ اما نکته اصلی تعریف خاصی بود که از این مفهوم مبناهای کار قرار گرفت و بر اساس آن، عدالت نه به معنی بازتوزیع بلکه به معنی فراگیرتر شدن توزیع تعریف شد. در نتیجه دولتی با رسالت‌ها و وظایف بسیار گسترده و هزینه بر ایجاد شد که اساساً توجهی به محدودیت منابع نداشت.»

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری تسنیم: <https://tn.ai/1517450>

۸۴. **ارجاع پردازشی:** با وجودی که یک اقتصاد آمریکا بزرگ‌ترین در جهان است، اما این کشور همزمان با بدهی ۳۲/۵ تریلیون دلاری که هر ثانیه هزاران دلار به میزان آن افزوده می‌شود، مقروض‌ترین کشور جهان هم هست.

آدرس مطلب در سایت تحلیلی خبری عصر ایران: <https://asirran.com/lth>

۸۵. **ارجاع پرورشی:** به ارجاع شماره ۱۹ رجوع کنید.

. **ارجاع پرورشی:** برای مشاهده شش دسته دلیل از روایات بر لزوم تولید غیرمتمرکز و محله‌ای به پیوست شماره ۴ رجوع بفرمایید.

۸۷. **قسمتی از متن:** من فعلاً راجع به غذا و لباس بحث می‌کنم، حالا راجع به بقیه بحث‌ها هم نظر دارم، ولی اینجا روی آن تأکید ندارم.

ندارند. اما شارع می‌فرماید: همگی تولید کنید. دیده‌اید که بعضی از روایات خیلی روشن است؛ مثلاً شارع در مورد نان می‌فرماید: «اگر نان را از بیرون بخرید فقیر خواهید شد.»^{۸۸} این روایت از روایات صحیح‌السند است دیگر، دلالتش هم روشن است. [حضرت] می‌فرمایند: همه در خانه خودشان نان تولید کنند.

در مورد "دام" هم همین‌طور است؛ شارع می‌گوید: «اگر شما دام سبک نگه‌دارید، ملائکه شما را تقدیس می‌کنند و شما محروم نخواهید شد.»^{۸۹} این‌ها عبارات‌های شارع است. حضرات آقایان علمایی که در جلسه هستید، ما نمی‌توانیم بخشی از روایت‌های شارع را بخوانیم، و بخشی از آن را هم سانسور کنیم و به مردم نگوئیم! حضرت [صادق (علیه‌السلام)] می‌فرماید به مردم بگوئید: «دام سبک نگه‌دارند» که حالا با آن ایده‌ی خانه‌های ویلایی ما، زمینه نگهداری دام سبک هم آماده می‌شود. ولی الآن فقط در روستاها می‌شود این کار را انجام داد. البته می‌دانید الآن مردم در روستاها هم این کار را نمی‌کنند. مقصر درجه یک آن هم آقایان علما هستند! که نمی‌روند روایات تولید مردمی را برای مردم بخوانند!^{۹۰}

۸۸. **ارجاع پژوهشی:** عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ خَالِدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَبَلَةَ عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ الْكِنَانِيِّ قَالَ قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا أَبَا الصَّبَّاحِ شَرَاءَ الدَّقِيقِ ذُلٌّ وَ شَرَاءَ الْحِنْطَةِ عِزٌّ وَ شَرَاءُ الْخُبْزِ فَقْرٌ فَتَعَوَّذُ بِاللَّهِ مِنَ الْفَقْرِ. امام صادق (علیه‌السلام) به ابوصباح می‌فرماید: ای ابوصباح! خرید آرد، ذلت است، خرید گندم، عزت است و خرید نان، فقر است. پس پناه می‌بریم به خدا از فقر!

تهذیب الأحکام ج ۷، ص ۱۶۳ / من لا یحضره الفقیه ج ۳، ص ۲۶ / الکافی ج ۵، ص ۱۶۷ / الوافی ج ۱۷، ص ۹۲ / تفصیل وسائل الشیعة إلى تحصیل مسائل الشریعة ج ۱۷، ص ۴۳۸

۸۹. **ارجاع پژوهشی:** وَ رَوَى الْحَسَنُ بْنُ مَحْبُوبٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مَارِدٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: «مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يَكُونُ لَهُ فِي مَنْزِلِهِ عَنَزٌ حَلُوبٌ إِلَّا قُدْسُ أَهْلِ ذَلِكَ الْمَنْزِلِ وَ بُورِكَ عَلَيْهِمْ فَإِنْ كَانَتْ إِثْنَتَيْنِ قُدْسُوا كُلُّ يَوْمٍ مَرَّتَيْنِ» فَقَالَ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِنَا كَيْفَ يُقَدَّسُونَ قَالَ «يُقَالُ لَهُمْ بُورِكَ عَلَيْهِمْ وَ طِبَّتُمْ وَ طَابَ إِدَامُكُمْ» قَالَ قُلْتُ فَمَا مَعْنَى قُدْسْتُمْ قَالَ «طَهَّرْتُمْ».

امام صادق (علیه‌السلام) می‌فرماید: «هیچ مؤمنی نیست که در خانه‌اش ماده بزی شیرده داشته باشد، جز آن‌که اهل آن خانه تقدیس شوند و برای برکت آن‌ها دعا خواهد شد؛ و اگر دو ماده بز باشند، اهل خانه روزی دو بار تقدیس شوند». یکی از اصحاب ما گفت: «چگونه تقدیس می‌شوند؟» فرمود: «به ایشان گفته می‌شود: خود و خوراکتان پاک باد!».

من لا یحضره الفقیه ج ۳، ص ۳۴۹

تفصیل وسائل الشیعة إلى تحصیل مسائل الشریعة ج ۲۴، ص ۴۲۹

۹۰. **قسمتی از متن:** یکی از حاضرین مطلبی فرمودند که واضح نبود، اما از ادامه سخنان حجت‌الاسلام کشوری مشخص است که صحبت آن بزرگوار به تجربیات جهانی اشاره دارد!

حالا من تجربه جهانی را هم مطالعه کرده‌ام ولی الآن احادیث را می‌گویم. امام صادق (علیه‌السلام) می‌فرماید: «نگهداری دام سبک، بعضی از انواع دام سبک را می‌گویند، موجب می‌شود که ملائکه شما را تقدیس کنند و شما محروم هم نشوید!»

آقا! الآن کار به جایی رسیده است که دولت "قرارگاه ملی مرغ و تخم‌مرغ" درست کرده است!^{۹۱} من در اخبار دیدم که "طرح تأسیس قرارگاه ملی عدس" هم مطرح شده بود. اگر با این دست‌فرمان جلو برویم؛ "قرارگاه ملی هندوانه"، "قرارگاه ملی خربزه" و... هم تأسیس خواهد شد!

چرا و چه موقع قرارگاه ملی تشکیل می‌دهند؟ وقتی که تولید کم است. قرارگاه ملی تشکیل می‌دهند [و در آن بحث می‌کنند] که: از خارج کشور وارد کنند؟ [یا مثلاً] تولیدکننده را حمایت کنند؟ اما اگر شما همه مردم را تولیدکننده کردید، دیگر این مشکلات به وجود نمی‌آید.

حالا ببینید، به این دلایل است که من می‌گویم: «دولت مدرن، علیل است.» [مثلاً دولت مدرن] می‌گوید: من بخش خصوصی را راه می‌اندازم؛ [ولی توجه ندارد که با ایجاد تولید متمرکز و بخش خصوصی چه مشکلاتی به وجود خواهد آمد؛] مثلاً: الآن من بررسی کرده‌ام که در شهر قم، حدود ۶۰۰ واحد تولید مرغ و تخم‌مرغ وجود دارد.^{۹۲} یعنی ۶۰۰ واحد، تولید می‌کنند. [حالا اگر] خدایی نکرده برای دو مورد از آنها یک اتفاقی بیفتد، بحران

۹۱. **ارجاع پردازشی:** به گزارش خبرنگار ایلنا؛ بنا به مصوبات ستاد تنظیم بازار که صبح دهم فروردین‌ماه به ریاست رئیس‌جمهور برگزار شد، مقرر شد کمیته‌ای تخصصی جهت ساماندهی بازار مرغ و تخم‌مرغ تشکیل شود. همچنین مصوب شد این کمیته با ریاست وزیر جهاد کشاورزی و با عضویت قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی و دیگر مسئولان مربوطه تشکیل شود. طبق مصوبات ستاد تنظیم بازار، کمیته مذکور با داشتن اختیارات کامل از سوی ستاد تنظیم بازار نسبت به برنامه‌ریزی و تولید و توزیع مرغ، از طریق شرکت‌های تولیدکننده عمده مرغ و نیز با همکاری و خدمت گرفتن از ظرفیت مرغداری‌های دیگر، باید اقدامات لازم را انجام دهد. در روز دوازدهم فروردین اولین جلسه قرارگاه ساماندهی مرغ کشور به ریاست وزیر جهاد کشاورزی و با حضور نمایندگان از ارگان‌های مختلف از جمله قوه قضائیه و وزارت صمت تشکیل شد.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری کار ایران (ایلنا): <https://www.ilna.ir/fa/tiny/news-1057545>

۹۲. **ارجاع پردازشی:** مدیرعامل شرکت تعاونی مرغداران مرغ تخم‌گذار قم حمیدرضا اسماعیلی در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا گفت: به‌طور میانگین در استان قم هر ساله حدود ۷۰ هزار تن تخم‌مرغ و ۴۰ هزار تن گوشت مرغ تولید می‌شود که حجم بالایی از آن به سایر استان‌های کشور صادر می‌شود. حدود ۶۰۰ واحد مرغداری در استان قم فعال است که از این تعداد ۳۱۱ واحد مرغداری گوشتی به ظرفیت پنج میلیون و ۷۰۰ هزار قطعه و ۱۷۴ واحد مرغداری تخم‌گذار به ظرفیت هشت میلیون و ۷۰۰ هزار قطعه است.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری جمهوری اسلامی: <https://irna.ir/xjqKKG>

مرغ و تخم مرغ در قم شروع خواهد شد! خب؛ عاقلانه نیست که بگوییم: در روستاهای قم [آنهایی که دارای] خانه‌های حیاط دار [هستند] همگی برای خودشان مرغ و تخم مرغ تولید کنند؟ چون اصل این است که مردم مرغ و تخم مرغ کافی در اختیارشان باشد. اصل این است که مردم کالاهای اساسی به صورت کافی در اختیارشان باشد. این یک اصل مسلم است. یک ارتباط مستقیمی بین "افزایش تولیدکننده" و "افزایش تولید" وجود دارد؛ "افزایش تولیدکننده" منجر به "افزایش تولید" می‌شود و "هزینه‌های تولید" هم کاهش پیدا می‌کند. به تعبیر برادرمان که فرمودند [مشکل نهاده دام داریم. بنده عرض می‌کنم: با افزایش تولیدکننده،] دیگر نهاده‌های تولید هم لازم نیست؛ چون شما ۶۰۰ کارگاه و واحد بزرگ تولید مرغ و تخم مرغ دارید [و لذا] مجبور هستید برای دام و طیور در تئاز بالا غذا تهیه کنید. اما وقتی شما ۵ قطعه مرغ در خانه دارید، همین اضافه غذای خودتان را به مرغ‌ها می‌دهید و دیگر نیازی ندارید که "نهاده دام" تأمین کنید. اتفاقاً امام صادق (علیه‌السلام) می‌فرمایند: «اگر تا سه رأس دام سبک داشته باشید، خدای متعال رزقش را ضمانت می‌کند»^{۹۳} و سودش هم برای شما [خواهد بود]. یعنی دیگر لازم نیست دولت نهاده [تأمین کند] و برای نهاده‌های دام و طیور ستاد [ملّی] تشکیل بدهد!

بنابراین من در بخش هفتم سؤالم را تکرار می‌کنم: پذیرش روش‌های کاهش فقر فعلی؟ یا مردمی کردن تولید؟ [شیوه‌ی ما این است که] مردم را با روایات امام صادق (علیه‌السلام) وارد "تولید خُرد" می‌کنیم. هر کسی هر مقداری که می‌تواند [این کار را انجام دهد]. چون می‌دانید "معماری کشور" قبل از انقلاب، انگلیسی‌ها به دست گرفته بودند و الآن هم همین روال است؛ لذا خانه‌ها که محل "اقتصاد مقاومتی" بود از دست مردم گرفته شده است [و در نتیجه] ۷۰ درصد مشهد آپارتمانی [شده] است. ولی می‌شود با همین ۳۰ درصد خانه شهری و خانه‌های روستایی کار را شروع کرد.

۹۳. **ارجاع پژوهشی:** إِذَا اتَّخَذَ أَهْلُ بَيْتِ شَاةٍ أَتَاهُمُ اللَّهُ بِرِزْقِهَا، وَزَادَ فِي أَرْزَاقِهِمْ، وَارْتَحَلَ الْفَقْرُ عَنْهُمْ مَرَحَلَةً؛ فَإِنْ اتَّخَذَ شَاتَيْنِ أَتَاهُمُ اللَّهُ بِأَرْزَاقِهِمَا، وَزَادَ فِي أَرْزَاقِهِمْ، وَارْتَحَلَ الْفَقْرُ عَنْهُنَّ مَرَحَلَتَيْنِ؛ فَإِنْ اتَّخَذُوا ثَلَاثَةً أَتَاهُمُ اللَّهُ بِأَرْزَاقِهِمْ، وَارْتَحَلَ الْفَقْرُ عَنْهُمْ رَأْسًا.

هر گاه خانواده‌ای گوسفندی نگاه دارند، خداوند روزی اش را می‌دهد و روزی خود آنان را می‌افزاید و فقر گامی از آنان دور می‌شود؛ و اگر دو گوسفند نگاه دارند، خدای روزی آن دو را عطا می‌فرماید و روزی خود ایشان را می‌افزاید و فقر از آن‌ها دو گام دور می‌شود؛ و اگر سه گوسفند نگاه دارند، خداوند روزی آن سه را می‌دهد و فقر از ایشان به کلی دور می‌گردد.

الكافي: ج ۶ ص ۵۴۴ ح ۴ / المحاسن: ج ۲ ص ۴۸۶ ح ۲۶۹۰ كلاهما عن عبد الله بن سنان /

بحار الأنوار: ج ۶۴ ص ۱۳۲ ح ۲۰

بینید آقا! چشم به هم زدید چهل سال از انقلاب گذشت؛ ناراحت نباشید، [چراکه] اگر بایستیم روی [مسئله] "خانه ویلایی"، در دو دهه دیگر ۵۰ درصد خانه‌های مشهد خانه‌ی ویلایی خواهند شد؛ یعنی اصلاح می‌شود. [چراکه] تغییرات اجتماعی "دفعی" نیستند بلکه "تدریجی" اتفاق می‌افتند. خب این هم یک بحث.

۲/۸. پرسش هشتم: توزیع بودجه به محوریت شرکت‌ها و مؤسسات دولتی؟ یا به محوریت خانواده‌ها؟

اولویت تمدنی هشتم [عبارت است از اینکه] بودجه [را] به "محوریت شرکت‌ها و مؤسسات" توزیع کنیم یا به "محوریت خانواده‌ها"؟ [همان‌طور که می‌دانید] بودجه امسال حدود چهار تریلیون است.^{۹۴} من یک سؤالی دارم: این چهار تریلیون به کجا اختصاص داده شده است؟ چقدر از آن سهم "خانواده‌ها" است؟ اگر جداول بودجه را ببینید، خواهید فهمید که بیشتر آن را به "شرکت‌ها و مؤسسات دولتی" می‌دهند! همین یارانه سیصد چهارصد هزار تومانی هم می‌خواهند به مردم و سرپرستان خانوار بدهند، کلی بحث کارشناسی می‌کنند که آقا این کار نباید

۹۴. ارجاع پردازشی: بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور از حیث منابع و مصارف بالغ بر چهل و نه میلیون و نهصد و چهل و هفت هزار و یکصد و چهل و چهار میلیارد و هشتاد و سه میلیون (۴۹،۹۴۷،۱۴۴،۰۸۳،۰۰۰،۰۰۰) ریال به شرح زیر است:

الف- منابع بودجه عمومی دولت از لحاظ درآمدها و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و مصارف بودجه عمومی دولت از حیث هزینه‌ها و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی، بالغ بر بیست و دو میلیون و ششصد و سی و چهار هزار و نهصد و هجده میلیارد و یکصد و چهارده میلیون (۲۲،۶۳۴،۹۱۸،۱۱۴،۰۰۰،۰۰۰) ریال شامل:

۱- منابع عمومی بالغ بر بیست میلیون و هشتصد و بیست و سه هزار و سیصد و دوازده میلیارد و ششصد و شصت و چهار میلیون (۲۰،۸۲۳،۳۱۲،۶۶۴،۰۰۰،۰۰۰) ریال

۲- درآمد اختصاصی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بالغ بر یک میلیون و هشتصد و یازده هزار و ششصد و پنجاه میلیارد و چهارصد و پنجاه میلیون (۰۰۰،۱،۸۱۱،۶۰۵،۴۵۰،۰۰۰) ریال

ب- بودجه شرکت‌های دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت از لحاظ درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار بالغ بر بیست و هشت میلیون و هشتصد و سی و نه هزار و یکصد-د و هفت میلیارد و دویست و پنجاه و هشت میلیون (۲۸،۸۳۹،۱۰۷،۲۵۸،۰۰۰،۰۰۰) ریال

آدرس مطلب در سایت شناسنامه قانون: <https://yun.ir/gy3e4e>

اتفاق بیفتد! پیش علمای قم هم می‌روند^{۹۵} و می‌گویند: «آره آقا! این همین است، بنای عقلاست،^{۹۶} حرف‌های شما باید جلو برود.» ما یک مشکلی با این آخوندهای کافی نخوانده و روایت نخوانده! داریم [مشکل ما این است که: این علماء، برنامه‌های کارشناسان را] همین‌طور امضاء می‌کنند. آقا یک مَه‌ری دارد و [این مَه‌ر را] همین‌طور (ها) می‌کند و زیر این برنامه و آن برنامه می‌زند! بعد هم می‌رویم به آقا اعتراض می‌کنیم که: آقا این کار را نکن! آقا یک کم دست‌نگه‌دار! شیخ، سید، این کار را نکن! بابا چهل سال [است که] امضا کرده‌اید، [لذا] مردم فکر می‌کنند آخوندها این برنامه‌ها را داده‌اند. یک‌ذره دست‌نگه‌دار! گوش نمی‌دهد. می‌گوید: اصلاً اشتباه کردیم گفتیم اسلام برای زندگی جامعه راه‌حل دارد؟ ببینید وضعیتتان چطور است! [در جواب به ایشان باید گفت که] بابا ما اصلاً اشتباه کردیم به تو کرسی تدریس دادیم. مشکل تو هستی که این تئوری‌ها را امضاء می‌کنی! وقتی آقای علوی بروجردی - من ذاتقه‌ام تلخ است از دست ایشان - برگشت با صراحت، با صراحت، ای کاش که تلویحی می‌گفت، کاش در دفترش خصوصی می‌گفت، آمده با یک رسانه‌ای که مربوط است به سرمایه‌دارها صاحب‌کار کرده عبای خودش را مرتب می‌کند و می‌گوید: «آقا! ما روایت درباره تورم نداریم!»^{۹۷} من رفتم مسئول دفترش را دیدم، مسئول استفتائش را دیدم، گفتم: «حاج آقا! [پس لفظ] "علاء السَّعْر" [که در روایات ذکر شده است] چیست؟^{۹۸} حتماً امام

۹۵. **قسمتی از متن:** این علمای روایت نخوانده در قم هم هستند، می‌شناسیدشان. حالا منظورم فقط آقای حجت‌الاسلام علوی بروجردی نیست بقیه هم منظورم هستند - می‌روند پیش این‌ها.

۹۶. **ارجاع پرورشی:** بنای عقلا، اصطلاحی در علم اصول فقه و فقه، به معنای روش و سلوک عملی خردمندان بر انجام دادن یا ترک کاری بدون دخالت و تأثیر عوامل زمانی، مکانی، نژادی، دینی و گروهی است.

محمد رضا مظفر، اصول الفقه، ج ۲، ص ۱۵۳

۹۷. **ارجاع پرورشی:** حجت‌الاسلام سید محمد جواد علوی بروجردی: اسلامی کردن اشتباه بود؛ مگر آیه و حدیث برای کم کردن تورم داریم؟
آدرس مطلب در سایت اعتماد آنلاین: <https://www.etemadonline.com/tiny/news-604598>

۹۸. **ارجاع پژوهشی:** به عنوان نمونه چند روایت در باب تورم یا به اصطلاح روایت غلاء السعرا در پایین ذکر کرده‌ایم:
أَحْمَدُ بْنُ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ إِسْمَاعِيلَ الْقَصِيرِ عَمَّنْ ذَكَرَهُ عَنْ أَبِي حَمْرَةَ الثَّمَالِيِّ قَالَ: ذَكَرَ عِنْدَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ غَلَاءَ السَّعْرِ فَقَالَ (وَ مَا عَلِيٌّ مِنْ غَلَاءِهِ إِذْ غَلَا فَهُوَ عَلَيْهِ وَإِنْ رَخَّصَ فَهُوَ عَلَيْهِ)

ابوحمره ثمالی گوید: از گرانی نزد امام سجّاد (علیه السلام) سخن به میان آمد، حضرت فرمودند:

مرا به گرانی چه کار؟ اگر گران شود روزی‌ام بر عهده خداست، و اگر ارزان شود نیز بر عهده اوست.

تهذیب الأحكام ج ۶، ص ۳۲۱ / من لا يحضره الفقيه ج ۳، ص ۲۶۷ / الكافي ج ۵، ص ۸۱ / الوافي ج ۱۷، ص ۳۹۷

(علیه السلام) باید با لفظ تورم بگوید؟! خب امام ذیل غلاء السَّعْر [بحث را گفته است]. «من در الگوی فقهی تورم ذیل [اصطلاح] غلاء السَّعْر [مباحث مرتبط با تورم را] درآورده‌ام. امام (علیه السلام) ذیل ده اصطلاح، از جمله [اصطلاح] غلاء السَّعْر بحث [از] تورم می‌کند.^{۹۹} به حاج آقا بگو این حرف‌ها را نزنند! این وسط، مردم [هستند که]

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ عَنْ أَبِي إِسْمَاعِيلَ السَّرَّاجِ عَنْ حَفْصِ بْنِ عُمَرَ عَنْ رَجُلٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: غَلَاءُ السَّعْرِ يُسِيءُ الْخُلُقَ وَيُذْهِبُ الْأَمَانَةَ وَيُضْجِرُ الْمَرْءَ الْمُسْلِمَ .

راوی گوید: امام صادق (علیه السلام) فرمود:

گرانی قیمت، باعث بد اخلاقی و رفتن روح امانت‌داری می‌شود، و شخص مسلمان را مضطرب می‌کند.

الکافی ج ۵، ص ۱۶۴ / الوافی ج ۱۷، ص ۳۹۷

مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ يَحْيَى عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ وَهْبٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ صَمْرَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: رُفِعَ الْحَدِيثُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَنَّهُ مَرَّ بِالْمُحْتَكِرِينَ فَأَمَرَ بِحُكْرَتِهِمْ أَنْ تُخْرَجَ إِلَى بَطُونِ الْأَسْوَاقِ وَحَيْثُ تَنْظُرُ الْأَبْصَارُ إِلَيْهَا فَيَقِيلُ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لَوْ قَوْمَتَ عَلَيْهِمْ فَغَضِبَ حَتَّى عُرِفَ الْغَضَبُ فِي وَجْهِهِ فَقَالَ أَنَا أَقْوَمُ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا السَّعْرُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى يَرْفَعُهُ إِذَا شَاءَ وَيَخْفِضُهُ إِذَا شَاءَ .

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) بر محترکان گذشت و فرمود: انبارهای آن‌ها را به محل فروش انتقال دهند، جایی که مقابل چشم مردم باشد و بدان بنگرند، و به آن حضرت عرض شد: کاش قیمتی بر آن می‌گذاشتی، حضرت (صلی الله علیه و آله و سلم) آثار خشم در چهره‌ی ایشان نمایان شد سپس با تعجب فرمود: آیا من تعیین قیمت کنم؟! شک نیست که قیمت‌ها در اختیار خداوند عزیز است، هر گاه که بخواهد قیمت‌ها را بالا می‌برد و هر وقت که بخواهد قیمت‌ها را پایین می‌آورد.

الإستبصار فیما اختلف من الأخبار ج ۳، ص ۱۱۴ / تهذیب الأحکام ج ۷، ص ۱۶۱ / من لا یحضره الفقیه ج ۳، ص ۲۶۵

ارجاع پرورشی: تورم و گرانی (غلاء السعیر) ریشه در اختلال‌های متعدد میان طرف بائع و طرف مشتری دارد و نباید راه‌حل علاج آن را بر اساس پیشنهادهاى معیوب اقتصاد کلان مبنی بر تثبیت قیمت ارز، کاهش میزان نقدینگی و... دنبال کنیم: برخی از علت‌های غلاء السعیر مبتنی بر مفاهیم فقه المکاسب به شرح زیر است:

الف: وقوع اختلال شدید در تحقق طبقه‌بندی صحیح از مشاغل و دور شدن مردم از مشاغل صحیح ۱- کشاورزی، ۲- باغداری، ۳- دامداری، ۴- خیاطی و ۵- تجارت عمومی عدم تحقق مشاغل برتر، ایران را از حیث تأمین غذا و لباس در حد ۲۲ میلیون تن در سال به خارج وابسته نموده است.

ب: ترجیح الگوی تولید صنعتی و کارخانه‌ای به الگوی تولید محله‌ای و خانواده محور - خصوصاً در حوزه غذا - به افزایش تورم مصرف‌کننده انجامیده است. در الگوی تولید صنعتی قیمت‌ها به‌عنوان تابعی از سود سرمایه‌دار تعریف می‌شود و افسانه رقابت و شورای معیوب رقابت، قدرت رقابت با سود کلان سرمایه‌دارها را ندارد. (اجرای قانون مترقی احیای موات و توزیع عمومی زمین رایگان میان مردم و ساخت دار و توسعه از زیرساخت‌های مهم تولید غیرمتمرکز و بالتبع کاهش قیمت‌ها است.)

قربانی می‌شوند! آقای علوی بروجردی چشمان خودت را باز کن! بین غرب را. غرب از حیث اقتصاد فروپاشیده است. شورش‌های فرانسه را ببین. شورش‌های منچستر [را] ببین^{۱۰۰}. جنبش ضد وال استریت^{۱۰۱} را ببین. لااقل آمارهای بانک جهانی این‌ها را ببین. آن‌ها که خودشان می‌گویند ما در حوزه اقتصاد نزدیک ورشکستگی

ج: توزیع متمرکز و مگامال‌های معیوب یکی از علت‌های اصلی تورم و گرانی و احتکار در کشور است. برای حل مشکل افزایش قیمت‌ها، دولت و واقفین باید هزینه توزیع کالا در کشور را از طریق ساخت بازارهای موقت صفر کنند. بازار موقت مکانی ثابت دارد ولی بهره‌برداری از آن به صورت روزانه و رایگان است و براساس تحقیقات میدانی مدرسه فقهی هدایت، زمینه‌ساز توزیع ارزان حدود ۵۰۰ قلم از کالاهای مرتبط با معیشت خانوار است! **د: عدم جریان عقود اسلامی در مبادلات مردمی و تسعیرهای متعدد حکومتی و استفاده از پول اعتباری، از دلایل مهم غلاء السعر و تورم محسوب می‌شود.** البته از منظر تحقیقات مدرسه فقهی هدایت، "موضوعات ثلاثه بند دال از بسته فقهی مهار تورم" در شرایط تولید و توزیع متمرکز و تحقق طبقه‌بندی مدرن از مشاغل قابلیت اجرای حداقلی دارد. (مدیریت غلاء السعر از منظر فقه، راه‌حل‌های تکمیلی دیگری هم دارد.)

مکرراً گفته‌ایم: دو اقدام واگذاری ۱۰ میلیون قطعه زمین رایگان ۱۰۰۰ متری و ساخت گسترده بازارهای موقت در محل‌های ثابت، در یک دوره زمانی ۲ ماهه، ضمن توسعه امیدواری در مردم ایران، اژدهای هفت سر تورم در ایران را به صورت جدی مدیریت خواهد کرد!

به عبارت بهتر: مدیریت تورم از مدیریت انتظارات تورمی (بخوانید: امیدوار کردن مردم به حل مشکلات اقتصادی) آغاز می‌گردد و هیچ اقدامی مانند اجرای قانون مترقی احیای موات و ساخت دار و اساعه و ساخت بازارهای موقت، قدرت امیدآفرینی و مدیریت سریع انتظارات تورمی را ندارد.

متأسفانه برخی از طلاب و اساتید مانند آقای علوی بروجردی به جای عبرت‌گیری از اجرای نظریات اقتصاد کلان در ایران و پذیرش استنباط‌های ضابطه‌مند جدید در حوزه مکاسب و اقتصاد، مردم و مسئولین را به اجرای نظریات و استدلال‌های معیوب اقتصاددان‌های بی‌سواد غربی (مانند فریدمن) ارجاع می‌دهند.

حجت‌الاسلام علی کشوری - بامداد پنج‌شنبه ۱۸ خرداد ۱۴۰۲ - قم مبارک

<https://eitaa.com/olgou/53444>

۱۰۰. ارجاع پرورشی: ماجرا از قتل یک شهروند سیاه‌پوست به نام مارک دوگان در چهارم اوت ۲۰۱۱ توسط پلیس انگلیس به ضرب گلوله شروع شد. نا آرامی شرق تا غرب پایتخت انگلیس را فرامی‌گیرد. ۹ اوت، شورش به شهرهای دیگر از جمله بیرمنگام، منچستر و ولورهمپتون سرایت می‌کند. تعداد افسران پلیس در پایتخت از ۳ هزار به ۱۶ هزار نفر افزایش می‌یابد. نتیجه اغتشاشات سال ۲۰۱۱ این بود که بیش از ۲ هزار نفر به حبس محکوم شدند که دوره مجازات آن‌ها «چهار و نیم برابر بیشتر از جرائم عادی بود». در سال ۲۰۱۱، دیوید کامرون نخست‌وزیر وقت انگلیس موافقت کرد که میزگرد شورشیان و قربانیان را برای بررسی اقدامات بیشتر در راستای انعطاف‌پذیری اجتماعی و اقتصادی بیشتر تشکیل دهد. در نتیجه این میزگرد ۶۳ توصیه مطرح شد که به گفته دیوید لمی شمار معدودی از آن‌ها با گذشت یک دهه اجرا شده است. او در یادداشتی برای نشریه گاردین هشدار داد که جامعه همچنان با خطر چندپارگی مواجه است که می‌تواند با جرقه‌ای دوباره شعله‌ور شود.

آدرس مطلب در سایت رسمی خبرگزاری جمهوری اسلامی: <https://irna.ir/xjKJSt>

۱۰۱. ارجاع پرورشی: به ارجاع ۲۲ رجوع کنید.

هستیم^{۱۰۲}، بعد چطور شما در قم به این نتیجه رسیده‌ای که اقتصاد دنیا پیشرفت کرده و اقتصاد ایران پیشرفت نکرده است؟! اتفاقاً هرچه در اقتصاد ایران ضربه خوردیم به خاطر تقلید از این‌هاست. مثلاً شهر توکیو^{۱۰۳} گران‌ترین شهر دنیاست؛^{۱۰۴} یعنی خدا نکند پای کسی به شهر توکیو برسد، [آن وقت] نمی‌تواند زندگی کند! خب؛ این‌ها وضعیتشان این‌گونه است. فقط اغنیا و پول‌دارها می‌توانند آنجا زندگی کنند! گران‌ترین شهر دنیا از حیث زندگی [است]. چرا شما می‌گویید این‌ها موفق بوده‌اند؟! سرمایه‌های اصلی دنیا، دست امثال راکفلر^{۱۰۵} و بیل گیتس^{۱۰۶} و این‌ها است. آقایان اشتباه کرده‌اند، یا حرف‌هایشان را پس می‌گیرند یا من عرض می‌کنم: بیست سی هزار طلبه حوزه علمیه قم علیه این حرف‌ها قیام کردند، با اولین جایی هم که مخالفت می‌کنند با همین "نشست اساتید حوزه علمیه قم" است. یکی از آن‌ها می‌گوید: «اسلام حکومت ندارد»، یکی از آن‌ها می‌گوید: «اسلام اقتصاد ندارد»،^{۱۰۷} یکی از

۱۰۲. **ارجاع پرورشی:** برای مشاهده گزارش آخرین میزان بدهی آمریکا به کشورهای مختلف، به پیوست شماره ۵ مراجعه بفرمایید.

۱۰۳. **قسمتی از متن:** شما شهر توکیو را [ببینید]. آقا من بیکار بودم همه‌اش رسایل و مکاسب و کفایه نخونده‌ام، رفتم این‌ها را هم بررسی کردم.

۱۰۴. **ارجاع پرورشی:** در حال حاضر نیویورک و سنگاپور هر دو در جایگاه نخست گران‌ترین شهرهای جهان در سال ۲۰۲۲ قرار گرفته‌اند. آدرس مطلب در سایت خبرآنلاین: [/1747357https://www.khabaronline.ir/amp/](https://www.khabaronline.ir/amp/1747357)

۱۰۵. **ارجاع پرورشی:** جان دیویسون راکفلر، سرمایه‌دار آمریکایی بود. او ثروتمندترین آمریکایی تاریخ و ثروتمندترین فرد تاریخ معاصر جهان شناخته می‌شود. راکفلر که در نیویورک متولد گشت، در زمان خود در آمریکا به خاطر ثروت زیاد و وقف به عموم شهرت پیدا کرد. او بنیان‌گذار شرکت استاندارد اوایل بود.

آدرس مطلب در سایت روزنامه نیویورک تایمز: [The Wealthiest Americans Ever - New York Times](https://www.nytimes.com/2014/07/27/us/the-wealthiest-americans-ever.html)

۱۰۶. **ارجاع پرورشی:** ویلیام هنری گیتس سوم، برنامه‌نویس رایانه و کارآفرین آمریکایی که شرکت مایکروسافت، بزرگ‌ترین شرکت نرم‌افزاری رایانه شخصی جهان است.

آدرس مطلب در سایت دانشنامه بریتانیکا: <https://www.britannica.com/biography/Bill-Gates>

۱۰۷. **ارجاع پرورشی:** حجت‌الاسلام بروجردی: اصلاً اسلام نیامده است که علم بیاورد. ما خیال می‌کنیم پیغمبر اکرم، کارل مارکس هست! جای کارل مارکس نشسته است، جای فریدمن نشسته است. پیغمبر اکرم، جای ابوعلی سینا نشسته است، طیب است، نه! نیامده که طب بیاورد، نیامده که اقتصاد بیاورد. پیغمبر یک مرشد معنوی هست. «بعثت لاتمم مکارم الاخلاق». آمده ارزش‌های معنوی جامعه را بالا ببرد. نه اینکه بیاید اقتصاد درست بکند، نه اینکه بیاید علوم درست بکند.

آدرس مطلب در سایت تصویر اقتصاد ایران (اکو ایران) <https://www.ecoiran.com/fa/tiny/news-2182>

آن‌ها فلان حرف را می‌زند. آقا یک‌دوره احتیاط کن! بگو فهم من از اسلام ناقص است. من نرفتم مطالعه کنم. من دائماً سر جای خودم نشستم ثلاثه لیس لها نهاییه، رسائل، مکاسب، کفایه خواندم. آخر کدام فقیه قائل است به این که کتاب مکاسب [شیخ اعظم انصاری]^{۱۰۸} آخر فقاہت است؟ می‌گوییم: آقا کتاب خوبی است، [اما] استنباط بالاتری هم ممکن است. ببین این‌ها چالش‌های ماست.

حالا من عرضم این است که: آقا! [این] آقایان [مسئول] بودجه‌ها را به "سرمایه‌دارها" می‌دهند. بیایید راجع به چهار تریلیون بودجه کشور با همدیگر گفت‌وگو انجام دهیم. چگونه [این چهار تریلیون را] توزیع کنیم که مردم از این وضعیت [خارج شوند و] زندگی‌شان بهتر شود؟ آقا چهار تریلیون بودجه خیلی زیاد است! اگر بتوانیم فقط نیم تریلیون را به نفع "فقراء" جابه‌جا کنیم، ما هیچ فقیری در ایران نخواهیم داشت.

آقایان! تا کی می‌خواهید در مسجد پلاستیک دست بگیرید - حالا الان که کارت‌خوان می‌گیرید - از مردم پنجاه هزار تومان صد هزار تومان برای فقرا جمع کنید؟ حالا این هم خوب است! [اما] حالا که حکومت داریم، اجازه بدهید [برای] فقرزدایی از بودجه استفاده کنیم. کاری به آن [چهار تریلیون] ندارید؟! بعد مثلاً بعضی از ما که خیلی عرضه داریم حداکثر چند صد میلیون پول جمع می‌کنیم و بین فقراء توزیع می‌کنیم. من می‌گویم بیایید یک هدف‌گذاری کنیم - حالا خیلی‌ها بعداً این عرایض ما را خواهند شنید - بیایید نیم تریلیون از بودجه سال ۱۴۰۳ را به سمت فقراء ببریم. البته [این] بحث کارشناسی می‌خواهد و من الان هم حاضرالذهنم [و می‌توانم] بحث کنم، [اما] وقت می‌گیرد. ولی بالاخره یک هدف‌گذاری انجام بدهیم و بگوییم: آقا! سه و نیم تریلیون برای مؤسسات و شرکت‌های دولتی، وزارتخانه‌ها و... [باشد؛ ولی اجازه بدهید تا] نیم تریلیون هم به فقراء اختصاص بدهیم. عیبی دارد راجع به این [مطلب] بنشینیم و جلسه بگذاریم؟! [درباره‌ی] "توزیع عادلانه‌ی بیت‌المال" [جلسه بگذاریم]؟! ولی [متأسفانه] همه ساکت هستند! حوزه علمیه خراسان ساکت است! حوزه علمیه قم ساکت است! حوزه علمیه اصفهان ساکت است! حوزه علمیه اهواز ساکت است! به نظر من می‌شود روی این موارد فکر کرد. برای همین ما اسم این [مسائل] را "اولویت‌های تمدنی" گذاشته‌ایم.

ارجاع پرورشی: این کتاب از مهم‌ترین کتاب‌های فقهی شیعه در باب معاملات محسوب می‌شود و از زمان تألیف تاکنون متن درسی حوزه‌های علمی شیعه قرار گرفته است، مؤلف به‌طور استدلالی به مباحث معاملات نظر دوخته و به ذکر و تحلیل کلمات فقهای پیشین توجه عمیقی داشته است و وجوه مختلف یک مسئله فقهی را با تردیدهای ویژه خود، ترسیم می‌نماید مؤلف در این کتاب به سه مبحث مهم پرداخته است: مکاسب محرمه، بیع، خیارات و پایان کتاب به برخی رساله‌های متفرقه اختصاص یافته است که عناوین آن‌ها عبارت‌اند از: تقیه، عدالت، قضا از میت، مواسعه و مضایقه، ارث، قاعده من ملک شیئا ملک الاقرار به، نفی ضرر، رضاع، مجرد عقد بر زن موجب تحریم او بر پدر و پسر عقد کننده می‌گردد.

۲/۹. پرسش نهم: تصویب قانون برای همه چیز؟ یا تصویب قوانین مادر؟

نهمین اولویت تمدنی: تصویب قوانین مادر؟ یا تصویب قانون برای همه چیز است؟ کدام یک مفیدتر است؟ [اگر] برای همه چیز قانون تصویب کنیم، [مفیدتر است]؟ بعضی کارشناسان فرمودند: در ایران ۱۰۰ هزار بسته قانونی وجود دارد! الآن که ۱۲ هزار بسته قانونی اش فعال است؛ یعنی: خیلی از آن استفاده می‌شود. اگر شما برای همه چیز قانون وضع کردید، قانون زیاد می‌شود و قانون که زیاد شد در نتیجه اجرا نمی‌شود! اصلاً این صد هزار بسته قانونی را کسی می‌شناسد؟! فقط حقوق‌دانان می‌شناسند! وقتی بخواهند یک جایی از تله‌ی یک قانون فرار کنند، به یک قانون دوره فلان استناد می‌کنند، به قاضی نشان می‌دهند و می‌گویند ما طبق این قانون عمل کردیم!

آیا می‌دانید شورای نگهبان در چهل سال گذشته هنوز نتوانسته قوانین قبل از انقلاب را با شرع تطبیق دهد؟!^{۱۰۹} این قدر تعداد آن‌ها زیاد است! لذا اصل "قانون زیاد" یعنی "افزایش بی‌نظمی در جامعه"! چرا؟ چون قانون زیاد اصلاً آموزش داده نمی‌شود. اصلاً قانون زیاد را مردم نمی‌شناسند که بخواهند بر اساس آن عمل کنند!

من مکرر از فضات محترم شنیده‌ام که متهم را صدا می‌کنند و به او می‌گویند: «شما خلاف قانون عمل کرده‌اید!» بعد متهم می‌گوید: «اعلی‌حضرت! من اصلاً نمی‌دانستم این قانون است!» این خیلی مسئله مهمی است! لذا باید حتماً راجع به "قوه مقننه" هم وارد بحث شویم. من پیشنهادم این است که قوه مقننه در چله دوم انقلاب فقط راجع به مسائل اصلی، قانون وضع کند. "قوانین مادر" را برجسته کند. حالا ۱۵ قانون مادر هم پیشنهاد داده‌ایم که اگر وقتش برسد خصوصی شرح آن را خواهم گفت.

۱۰۹. **ارجاع پرورشی:** سرلشکر محسن رضایی، معاون اقتصادی رئیس دولت سیزدهم گفت: کارآفرینان ما آماده خیز بلند در تولید ملی هستند، حدود ۴۰ هزار مقررات و ۱۰ هزار قانون در کشور مصوب شده که مربوط به پیش از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی است که این قوانین دست و پای تولیدکنندگان را بسته است.

آدرس مطلب در سایت انصاف نیوز: <http://www.ensafnews.com/?p=315854>

۲/۱۰. پرسش دهم: سیاست خارجی به محوریت تعامل با کشورهای توسعه‌یافته؟ یا به

محوریت کشورهای منطقه جغرافیایی ظهور؟

اولویت تمدنی دهم [در موضوع سیاست خارجه است. سؤال این است که]، سیاست خارجی به [محوریت] کشورهای توسعه‌یافته و صاحبان حق و تو و مسلمانان بر شورای امنیت [باشد] یا سیاست خارجی به محوریت ارتباط با همسایگان و کشورهای "منطقه جغرافیایی ظهور"؟

ما یک تتبعی در روایات کرده‌ایم و دیده‌ایم که امام صادق (علیه‌السلام) - و البته بقیه ائمه [علیهم‌السلام] هم هستند اما [بیشتر امام صادق (علیه‌السلام)] - می‌فرمایند: «سیزده منطقه، کنش و واکنششان در ظهور حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) مؤثر است.»^{۱۱۰} ما پیشنهاد می‌کنیم در سیاست خارجه، با این سیزده منطقه پیوندهای عمیق‌تری داشته باشیم که این‌ها عمدتاً همسایگان ما [هم] هستند.^{۱۱۱} یک سیاست خارجی کاملاً سودمندی است؛ هم "فواید اقتصادی" دارد، هم "فواید استراتژیک" دارد و هم مهم‌ترین فایده‌اش این است که یک زنجیره‌ای از منتظران ظهور حضرت ولی عصر (ارواحنا فداه) خودنمایی می‌کند؛ و واقعاً به برکت انقلاب اسلامی و این تفکر مرحوم امام خمینی عظیم‌الشان (رحمة‌الله علیه)، شیعه در کل منطقه هویت پیدا کرده است، ولی دستگاه وزارت خارجه ما، مهم‌ترین اولویت ارتباطش با این کشورهای مطرح در "جغرافیای ظهور" نیست!

این هم باید حل بشود که حالا می‌بینیم یکی از مناطق جغرافیایی، "خراسان" است و خراسان در روایات شامل "افغانستان" هم می‌شود؛ یعنی قطعاً یکی از این "مناطق جغرافیایی ظهور"، "خراسان" است. بعد "سمرقند" و

۱۱۰. **ارجاع پرورشی:** برای مشاهده متن کامل گزارش راهبردی مرتبط با سیاست خارجه با عنوان نظریه "الگوی سیاست خارجه قبل از ظهور" به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

کانال شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی در ایتا: <https://eitaa.com/olgou4/3639>

۱۱۱. **ارجاع پرورشی:** مقام معظم رهبری در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی در تاریخ ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ فرمودند: وسعت سرزمین کشور ما و همسایگی با آب‌های بین‌المللی آزاد، از فرصت‌های این کشور است؛ ما از این‌ها به‌طور کامل استفاده نمی‌کنیم؛ یکی از دو حاشیه‌ی خلیج فارس متعلق به ما است، بخش عمده‌ای از دریای عمان متعلق به ما است. همسایگان متعددی؛ با پانزده کشور ما همسایه هستیم و این یک امکان و یک ظرفیت بسیار مهم برای کشور است. کشور ما از لحاظ جغرافیایی در جای حساسی قرار گرفته است؛ نقطه‌ی اتصال شرق و غرب و شمال و جنوب است و این از لحاظ جغرافیایی مهم است.

آدرس مطلب در سایت رسمی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای: <https://khl.ink/f/39272>

"بخارا" و این‌ها هم شامل خراسان می‌شود. باید "نقشه خراسان بزرگ" احیاء بشود. رئیس خراسان هم [خود] حضرت رضا (علیه‌السلام) است. سرسلسله منتظران خود ایشان هستند. منتها ما الآن حتی به لحاظ فرهنگی، "خراسان زمینه‌ساز ظهور" را معرفی نمی‌کنیم! یک‌سر خراسان [بزرگ] به "چین" می‌رسد و باید برای آن یک فکری کرد! من پیشنهادم به سازمان تبلیغات این است که لااقل "نقشه خراسان زمینه‌ساز ظهور" را چاپ کند و در بین مردم نشر بدهد و آن روایات مربوط به خراسان و "سید خراسانی"^{۱۱۲} و این‌ها را هم زیرش بنویسد [تا خراسانی‌ها هویت اسلامی‌شان را پیدا کنند]! این هم یک بحث است.

۲/۱۱. پرسش یازدهم: الگوی فعلی نگهبانی از نظام؟ یا ارتقای الگوی نگهبانی از نظام؟

اولویت تمدنی یازدهم عبارت از بحث "نگهبانی از نظام مقدس جمهوری اسلامی" است. سؤال این است که روش‌های فعلی نگهبانی از نظام [را بپذیریم] یا [به دنبال] ارتقاء الگوی نگهبانی از نظام [باشیم]؟

الآن ما ۲ یا ۳ شکل نگهبانی از نظام داریم: (۱) انسان‌های ناصالح را رد صلاحیت می‌کنیم؛ که بار این [مسئله] به دوش شورای محترم نگهبانی است. (۳) قوانین را با شرع تطبیق می‌کنیم که این هم یک نوع نگهبانی [از نظام] است. (۳) اخیراً هم این الگوی تجمعات پی‌درپی و جهاد تبیین هم به روش‌های نگهبانی از نظام و هویت اسلامی جامعه اضافه شده است! این الآن وضعیت فعلی نگهبانی از نظام است.

۱۱۲. ارجاع پژوهشی: عن الفضل بن شاذان عن مُحَمَّد بن عَلِيٍّ عن عُثْمَانَ بنِ أَحْمَدَ السَّمَاكِ عنِ إِبْرَاهِيمَ بنِ عَبْدِ اللَّهِ الهَاشِمِيِّ عنِ إِبْرَاهِيمَ بنِ هَانِيٍّ عنِ نُعَيْمِ بنِ حَمَّادٍ عنِ سَعِيدِ أَبِي عُثْمَانَ عنِ جَابِرِ عنِ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ: تَنْزِيلُ الرِّايَاتِ السُّودِ حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ خُرَاسَانَ إِلَى الكُوفَةِ فَإِذَا ظَهَرَ المَهْدِيُّ (عليه السلام) بَعَثَ إِلَيْهِ بِالنَّبِيَّةِ.

امام باقر (علیه‌السلام) می‌فرمایند: فرود می‌آید در کوفه پرچم‌های سیاهی که از خراسان خارج می‌شود و چون حضرت مهدی (علیه‌السلام) ظاهر شود، دست بیعت به سوی او دراز خواهند کرد.

الغیبة (للطوسی) ج ۱، ص ۴۵۲ / الخرائج و الجرائح ج ۳، ص ۱۱۵۸ / إثبات الهداة بالنصوص و المعجزات ج ۵، ص ۳۵۸

/ بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار علیهم السلام ج ۵۲، ص ۲۱۷

من فکر می‌کنم [می‌توان] یک قدری بهتر راجع به مسئله "نگهبانی از نظام فکر" کنیم! من به حضرت آیت‌الله جنتی (حفظه‌الله) در آن جلسه معروف عرض کردم^{۱۱۳} که: «حاج آقا! شما باید به فکریک روش جدیدی از نگهبانی از نظام باشید.» و ایشان فرمودند: «یعنی باید چه کاری انجام بدهیم؟» خیلی [هم] متواضعانه این سؤال را مطرح کردند. من به ایشان عرض کردم: «حاج آقا! یکی از مصادیق مهم نگهبانی از نظام این است که جلوی نفوذ اسناد بین‌المللی در کشور را بگیرید.»

شما وقتی می‌گویید که [اسناد بین‌الملل فقط] مخالفت قطعی با شرع نداشته باشد، خودتان در واقع [به صورت] ضمنی دارید اسناد بین‌المللی را امضاء می‌کنید! چون اسناد بین‌المللی به نحوی نوشته می‌شود که مخالفت قطعی با هیچ فرهنگی نداشته باشد، [بدلیل اینکه] ماهرانه نوشته شده است! مثلاً دیده‌اید در هدف اول [از اهداف سند ۲۰۳۰ توسعه پایدار] نوشته [شده است]: [منهای فقر. هدف دوم: منهای گرسنگی. هدف سوم: سلامت. [لذا] کسی که این‌ها را می‌بیند در نگاه اول می‌گوید: «آقا! تلاش برای رفع فقر و رفع گرسنگی و سلامت که چیز بدی نیست!» ظاهر [این عناوین در اسناد بین‌المللی] نه تنها "مخالفت قطعی با شرع" ندارد بلکه در برخی موارد، "موافقت قطعی با شرع" هم دارد! لذا آن آخوند مزد شناس در قم زمان سند ۲۰۳۰، یک مصاحبه‌ای کرد گفت: «آقا! اصلاً این‌ها (یعنی: هفده آرمان سند توسعه پایدار) همه اهداف حکومت امام زمان (ارواحنا فداه) است!»^{۱۱۴} می‌دانید که چطوری این حاج آقا را فریب داده بودند؟! [به این صورت که: این جدول اول سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ [را] برای حاج آقا برده بودند بعد [ایشان دیده بود که] روی آن "منهای فقر" و "منهای گرسنگی" نوشته شده است؛ [لذا] ایشان گفته بود: «اصلاً امام زمان (ارواحنا فداه) دنبال همین اهداف است!» [پس طبق این تحلیل، سازمان ملل جزء منتظران [ظهور] قرار گرفت!^{۱۱۵} در حالی که وقتی [شرح آن را] می‌خوانی، می‌گوید: «منهای گرسنگی با

۱۱۳. ارجاع پرورشی: با ابزار اسناد بین‌المللی - مانند سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ - نظام محاسبات مسئولین کشور دائماً به نفع توسعه غربی تغییر می‌کند؛ پیشنهاد می‌کنیم با پذیرش تکامل در الگوی نگهبانی از نظام، مانع تصمیم‌سازی اسناد بین‌المللی در کشور شویم. "الگوی جدید نگهبانی از نظام"، با ابزار "نظام مقایسه" میان "نظریات فقهی" و "نظریات توسعه غربی"؛ زمینه صیانت از نظام تصمیم‌سازی کشور و محاسبات مسئولین را فراهم می‌آورد.

حجت الاسلام علی کشوری - دیدار و گفتگو با آیت‌الله جنتی دبیر محترم شورای نگهبان

جمعه ۱۱ مرداد ۱۳۹۸ - شهر مبارک قم

<https://eitaa.com/olgou/1710>

۱۱۴. خنده‌ی حضار

۱۱۵. خنده‌ی حضار.

استفاده از غذای تراریخته!؛ یعنی: وقتی که شرح می‌دهد واضح می‌شود [که مرادش از رفع گرسنگی چیست!]. [و همچنین آرمان] منهای فقرش به منهای خانواده منجر می‌شود! [بنده] کتاب‌های مرجعشان را خوانده‌ام. [لذا شرح این اهداف را می‌دانم؛ مثلاً] سلامت [هم] یعنی تولید واکسن، دارو، بیمارستان و گسترش خدمات درمانی! سلامت به معنی پیشگیری [که] نیست! به همین شکل در هر بندش یک مشکلی وجود دارد!

حالا اینجا هم به مناسبت عرض کنم که: این بخش نهم سند توسعه پایدار ۲۰۳۰، بر "رمز ارزها" و "تجارت دیجیتال" ایستاده است^{۱۱۶}؛ یعنی الآن رسماً دولت آقای رئیسی بخش نهم سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ را اجرایی می‌کند! بگذارید من یک مقدار صریح‌تر بگویم! من اصلاً مایل نیستم که در این جلسات دیپلماتیک باشم، من انقلابی‌ام! بگذارید حرف‌ها را بزنم. اصلاً رئیس بانک مرکزی که رئیس دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) بود، داشت مسئله "رمز ریال" را در ایران جلو می‌برد!^{۱۱۷} من هم (در نامه‌ای که به آقای دکتر صالح‌آبادی نوشتم) یک سؤال فنی پرسیدم؛ که می‌توانید ببینید.^{۱۱۸} نوشتم: «آقای رئیس! می‌شود به من بگویید چرا دارید بخش نهم سند

۱۱۶. **ارجاع پرورشی:** بخش نهم این سند می‌گوید که تا سال ۲۰۳۰ باید زیرساخت‌های مقاوم و پایدار برای حمایت از توسعه اقتصادی را در تمام کشورها ایجاد کند.

سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ صفحه ۴۱

۱۱۷. **ارجاع پرورشی:** به گزارش خبرگزاری مهر، بانک مرکزی اعلام کرد: اعضای کمیسیون اقتصادی مجلس ظهر امروز با رئیس کل بانک مرکزی و هیئت عامل این بانک دیدار و در جریان تحولات بازار ارز، قانون ساماندهی پایانه‌های فروشگاهی و فرایند تدوین قانون بانک مرکزی قرار گرفتند. صالح‌آبادی: رمز ارز ملی در شورای پول و اعتبار تصویب شد. رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه در جلسه مشترک کمیسیون اقتصادی مجلس و بانک مرکزی موضوع تحولات بازار ارز کشور به دقت مورد بررسی قرار گرفت، افزود: بر اساس پیش‌بینی‌های ارائه شده چشم انداز تحولات بازار ارز برای سال آینده مثبت است.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری مهر: <https://mehrnnews.com/xWYr6>

۱۱۸. **ارجاع پرورشی:** نامه حجت‌الاسلام و المسلمین علی‌کشوری به جناب دکتر علی صالح‌آبادی

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای دکتر علی صالح‌آبادی رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی

سلام علیکم

وجود چالش‌های متعددی مانند تورم، ریال بانکی، کاهش ارزش ریال، وابستگی بیش‌ازحد کشور به ارز واسط دلار، اندراج و وابستگی نظام بانکی کشور به سیستم‌های غیر قابل اعتماد پولی دنیا (زمینه ساختاری تحریم) و عدم رعایت جدی عقود شرعی در مبادلات بانکی؛ نشانه‌های بزرگی برای غلط بودن سیاست‌های پولی و مالی کشور و مفاهیم حوزه اقتصاد کلان و خرد محسوب می‌شوند. برای حل این مسائل بسیار مهم چند راهبرد اساسی را -بر اساس دانش فقهی پول- به شما پیشنهاد می‌کنم:

توسعه پایدار ۲۰۳۰ را اجرایی می‌کنید؟! مگر رهبر معظم انقلاب فرمودند که همه‌ی سند ۲۰۳۰ اشکال دارد؟!^{۱۱۹}
 خب؛ آقا [این را] فرمودند. فقط بخش چهارم که اشکال ندارد!

راهبرد اول آنکه: نیازمند بازتعریف اهداف کلان حاکمیتی در حوزه سیاست‌های پولی و مالی هستیم. بر اساس استنباط فقهی مدرسه هدایت، حاکمیت اسلام در حوزه پولی، به ترتیب چهار مسئله ۱- ضمانت پذیری ذاتی ارزش پول (لِأَنَّ الدَّهَبَ وَ الْفِضَّةَ مَضْمُونٌ - أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ - کافی جلد ۵)، ۲- افزایش تسلط مردم بر اموال خود (قال رسول الله صلى الله عليه و آله: إِنَّ النَّاسَ مُسَلِّطُونَ عَلَى أَمْوَالِهِمْ - بحارالانوار)، ۳- ترویج عقود مترقی مبادله در میان مردم خصوصاً عقد راهگشای قرض الحسنه و ۴- تأسیس صندوق ملی محرومیت‌زدایی (احیای حاکمیتی زکات) - را مدیریت و دنبال می‌نماید. تنزل دادن اهداف نظام بانکی به مسائلی مانند: ۱- تنظیم رابطه دولت با بانک مرکزی (عدم استقراض دولت از بانک مرکزی)، ۲- تنظیم رابطه بانک مرکزی با بانک‌ها (مدیریت اضافه برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی و اصلاح ترازنامه بانک‌ها) و ۳- تنظیم رابطه بانک با سپرده‌گذاران و گیرندگان تسهیلات (مدیریت نرخ سپرده‌گذاری و نرخ وام و...) کشور را به تحقق اهداف مترقی فوق‌الذکر نمی‌رساند.

راهبرد دوم اینکه: فضای کارشناسی کشور را با تشکیل جلسات کارشناسی متعدد و جدی برای تغییر تعریف پول از پول اعتباری به پول غیر اعتباری آماده کنید. شایان ذکر است: برای مطلوبیت پول غیر اعتباری پنج دسته دلیل شامل ۱- افزایش تسلط مردم بر اموال خود، ۲- تشکیل صندوق ملی محرومیت‌زدایی (احیای زکات)، ۳- حذف تسلط و مدیریت اغنیاء بر ارزش پول، ۴- حذف کامل پدیده معیوب و حرام خلق پول و ۵- گسترش عدالت در توزیع منابع پولی متصور است. تحقق تعریف جدید پول یکی از زمینه‌های ساختاری افزایش ثروت عمومی خانواده است و برای قضاوت درباره تعریف پول، بی‌نیاز از بررسی دقیق تأثیر تعریف پول بر این پنج محور نیستیم!

راهبرد سوم آنکه: بسترهای سیاستی نظام بانکی را - با پیشرانی چند بانک دولتی - به سمت کاهش تراکنش‌های بانکی (بخوانید: قطع تدریجی وابستگی تبادلات مردم به نظام بانکی و احیای پدیده مترقی تبادل مستقل) هدایت کنید. اختصاص تسهیلات بانکی (با حذف کامل بهره بانکی حتی در سطح کارمزد بانکی) از محل صندوق ذخیره ارزی برای ساخت بازارهای موقت (با الگوی پنج بخشی بازارهای امیر المومنین علیه السلام) و اختصاص تسهیلات بانکی برای احیای مشاغل خانگی و غیرمتمركز (با استفاده از الگوی قرض الحسنه و با حذف قطعی بهره بی‌برکت و حرام بانکی حتی در سطح کارمزد بانکی) دو اقدام زیرساختی برای تحقق تدریجی "تبادل مستقل" محسوب می‌شود.

پیشنهاد می‌کنم: برای تشریح بیشتر سه مسئله ۱- بازتعریف اهداف حاکمیتی در مسئله سیاست‌های پولی و مالی، ۲- تبیین تعریف جدید پول (در مقایسه با تعریف معیوب رمز پول) و ۳- تبیین مزایای "پدیده مترقی تبادل مستقل"، نشست‌های تخصصی متعددی را برای کارشناسان نظام بانکی کشور برگزار کنید. شایان ذکر است که: برای تبیین مسیر انتقال از وضعیت فعلی نظام بانکی به اهداف چهارگانه فوق‌الذکر و ایضاً تبیین مزایای غیرقابل انکار اهداف پولی اسلام، نیازمند یک گفتگوی جدی مستمر هستیم!

والسلام علی عباد الله الصالحین

علی کشوری - یکشنبه ۵ تیر ۱۴۰۱ - حوزه علمیه قم

<https://tinyurl.com/yr2opewv>

۱۱۹. **ارجاع پرورشی:** مقام معظم رهبری در دیدار معلمان و فرهنگیان در تاریخ ۱۳۹۶/۲/۱۷ فرمودند: این سند ۲۰۳۰ سازمان ملل و یونسکو و این حرف‌ها، این‌ها چیزهایی نیست که جمهوری اسلامی بتواند شانه‌اش را زیر بار این‌ها بدهد و تسلیم این‌ها بشود. به چه مناسبت یک مجموعه‌ی به اصطلاح بین‌المللی ای - که قطعاً تحت نفوذ قدرت‌های بزرگ دنیا است - این حق را داشته باشد که برای کشورهای مختلف، برای ملت‌های گوناگون، با تمدن‌های مختلف، با سوابق تاریخی و فرهنگی گوناگون، تکلیف معین کند که شما باید این جوری عمل کنید؟ اصل کار، غلط است.

آدرس مطلب در سایت رسمی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای: <https://khl.ink/f/36431>

یا [به عنوان مثال دیگر] الآن به نظرم کشور دارد در تله "تغییرات اقلیمی" و گرم شدن زمین گرفتار می شود! ۱۲۰ خواهش می کنم مسئولین ما دوباره اشتباه دوران کرونا را تکرار نکنند! [بنده این سوال را مطرح می کنم که: آقایان! آیا] واقعاً الآن زمین دارد گرم می شود؟! من [در پاسخ به این سوال] همین قدر می گویم که: خود کارشناسان سازمان ملل [در مورد این مسئله] دو دسته اند: یک عده ای می گویند: مثلاً طبیعی است و بعد از یک دوره ای رفع می شود. یک عده ای هم می خواهند مشکل را برگردانند به این که ما زیاد کربن تولید می کنیم؛ و منشأ تولید کربن هم تولید غذا، گوشت و اینها است؛ بنابراین [باید] برویم به سمت این که تولید غذا و گوشت را محدود کنیم، [تا] مردم حشره خوار بشوند. اینها حرف های رسمی کارشناسان بین المللی است!

اسم رمز کاهش تولید غذا در دنیا، تغییرات اقلیمی و نبود آب است؛ مثل این که کرونا اسم رمز فروش واکسن بود و بعضی از مسائل دیگری که حالا [نمی خواهم به آن پردازم]. من الان فعلاً اسناد کرونا را طبقه بندی شده نگه داشته ام، ولی یک روزی ان شاء الله قبل از این که از این دنیا بروم، یک جلسه می گذارم [و حرف های نگفته را خواهم گفت، چون] خیلی حرف نگفته از دوره کرونا دارم. [به نظرم، آن زمان] می شد کشور را به یک شکل دیگری مدیریت کرد، ولی [آن اسناد را] به دلایلی فعلاً طبقه بندی کرده ایم. [ولی] حالا الآن هم دوباره [در مسئله تغییرات اقلیمی] دارد [مسئله و اشتباه دوران کرونا] تکرار می شود.

چه کسی دوباره داستان "تغییرات اقلیمی" را در ایران شروع کرد؟ [مشخص است]، مقلدترین وزارتخانه ایران نسبت به سازمان ملل یعنی وزارت بهداشت و درمان! با این استدلال که آقا ایران دارد گرم می شود و شما بروید به سمت این که [غذا کم تر تولید کنید]. خلاصه چون مردم مریض می شوند فعلاً چهارشنبه [و] پنجشنبه را تعطیل کرده اند. من نگرانم این [مسئله] ادامه پیدا کند، بعدش برسند به این که آن تحلیل "کاهش کربن" را بخواهند عملیاتی کنند! دست نگه دارید آقا! تابستان همیشه گرم بوده است. این ایام خیلی مواظب باشید که وزرای مقلد چه [چیزی] می گویند. خواهش می کنم مواظب باشید! مؤمن از یک سوراخ پنجاه بار گزیده نمی شود و حالا چهل بار طبیعی است اما پنجاه بار گزیده نمی شود! آقا اینها هر چقدر حرف می زنند برای ما [بیشتر] چالش درست

۱۲۰. **ارجاع پرورشی:** هدف سیزدهم سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ عبارت است از اقدامات فوری برای مبارزه با تغییر آب و هوا و عوارض ناشی از آن با کاهش تولید گازهای گلخانه ای.

تبیین بسته فقهی اولویت‌های تمدنی

می‌شود! من در آن جلسه معروف گفتم: «آقای دکتر عین‌اللهی ببین! ما در دوران کرونا تعریف جدیدی از واکسن ارائه داده‌ایم،^{۱۲۱} آیا شما وقت گذاشته‌ای این [نظریه] را بخوانی؟!» ایشان دفعه‌ی اول جواب نداد. امیدوار بود من از تکرار سؤالِ درست‌م عقب‌نشینی کنم. [ولی] دوباره سؤال را تکرار کردم، [ایشان] دوباره سکوت کرد. بار سوم که تکرار کردم؛ گفتم: «بله؛ من گزارش‌های شما را برای دفتر طب سنتی فرستاده‌ام!» گفتم: «آقای وزیر من فرستادم [برای اینکه] شما بخوانید! خب شما گزارش‌های^{۱۲۲} who را راجع به کرونا خوانده‌اید، گزارش اطباء حوزه علمیه قم را هم می‌خواندید! خب این‌ها که خیلی مردمان مَثلا، دلسوز و باسوادی هستند! بسیاری از این افراد بیماری‌های صعب‌العلاج را [هم] درمان می‌کنند! بیماری‌هایی که شما خودتان اسمش را گذاشته‌اید صعب‌العلاج [را علاج کرده‌اند]! خب یک وقتی، عنایتی می‌کردید گزارش ما را هم می‌خواندید!» بنده خدا نخوانده بود! اصلاً بنده خدا قائل نیست مثلاً روایات جلد شش [کتاب] کافی^{۱۲۳} را بخواند! فقط تقلید، ترجمه و تکرار!^{۱۲۴} [همین] وضعیت ما

۱۲۱. **ارجاع پرورشی:** نشست تخصصی واکسن و طرح جایگزین در تاریخ ۱۵ تیرماه سال ۱۴۰۰ در محل پلاک ۳۱۳ مسجد جمکران برگزار شد. برای دریافت متن کامل گزارش راهبردی تعریف جدید واکسن به آدرس زیر مراجعه فرمایید.

<https://eitaa.com/olgou4/3646>

۱۲۲. who مخفف "World Health Organization" به معنای سازمان بهداشت جهانی است.

۱۲۳. **ارجاع پرورشی:** جلد ششم کتاب شریف کافی اثر مرحوم فقه‌الاسلام کلینی دارای یازده باب است که عبارت‌اند از: کتاب العقیقه، کتاب الطلاق، کتاب العتق و التدییر و الکتابه، کتاب الصيد، کتاب الذبائح، کتاب الاطعمه، کتاب الاشربه، کتاب الغناء، کتاب النرد و الشطرنج، کتاب الزی و التجمل و المروءه و کتاب الدواجن.

۱۲۴. **ارجاع پرورشی:** مقام معظم رهبری در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی در تاریخ ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ فرمودند: یکی از موانعی که موجب شده ما از این ظرفیت‌ها استفاده نکنیم، اعتماد کردن به نسخه‌ی بیگانگان بوده [است]. عرض کردم؛ مردم ما در مقابل بیگانگان منفعل نیستند. بعضی از مسئولین ما در گوشه کنار کشور به نسخه‌ی بیگانگان اعتماد بیشتری دارند تا به نسخه‌ی داخلی! و این هم خطای بزرگی است. شما ملاحظه کنید همین سیاست جمعیتی غربی‌ها که «فرزند کمتر، زندگی بهتر»، سیاست اروپایی است، سیاست غربی است؛ خودشان هم عمل کردند و امروز دچار مشکل‌اند؛ دارند جایزه می‌دهند که خانواده‌ها فرزند دار بشوند؛ می‌خواهند جبران کنند عقب‌ماندگی را، فایده هم ندارد. این سیاست را، نسخه‌ی غربی را [بعضی‌ها] قبول کردند. ما چند سال قبل اصرار کردیم، گفتیم -در سخنرانی، در جلسات خصوصی با مسئولین- که موانع تولید نسل را بردارید؛ مسئولین هم قبول کردند، تصدیق کردند حرف ما را، منتها در مدیریت‌های میانی متأسفانه موانعی وجود دارد؛ آن‌چنان‌که باید و شاید به این نسخه‌ی اسلامی که «تَتَاكحُوا تَتَّاسَلُوا تَكْتُمُوا فَانِّي اُبَاهِي بِكُمْ الْاُمَّمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» عمل نمی‌کنند، [اما] به نسخه‌ی غربی عمل می‌کنند! این یکی از موانع پیشرفت ما است.

آدرس مطلب در سایت رسمی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای: <https://khl.ink/f/39272>

در ایران شده است! دیروز که داشتم این حرف‌ها را در رادیو می‌زدم آقای دکتر احمدی^{۱۲۵} به من می‌گفت: «حاج آقا شما تند حرف می‌زنید!» گفتم: «اگر این نوع حرف‌زدن تند است اول بروید یقه‌ی امام [خمینی (رحمه‌الله علیه)] را بگیرید! [چون] امام می‌گفت: آقا! ما زیر بار سازمان ملل نخواهیم رفت؛»^{۱۲۶} یعنی ایشان [بود که] دعوا با این نظم موجود را شروع کرد. ما [هم] داریم همان راه را ادامه می‌دهیم.

حالا من عرض می‌کنم: گرفتار این بحث "تغییرات اقلیمی" نشوید. اگر هم لازم شد؛ یک جلسه برگزار کنید تا بیشتر توضیح دهم.

[خلاصه مطلب تاکنون این شد که:] داشتم روش‌های جدید نگرهانی از نظام را می‌گفتم و ذیل آن دو هشدار دادم: (۱) رمز ریال‌ها و ارزهای دیجیتال را نپذیرید؛ چون در نهایت خودش منجر به کاهش "تسلط مردم بر اموال خودشان" می‌شود.^{۱۲۷} (۲) [همچنین] بحث "تغییرات اقلیمی" و کمبود آب و گرمایش زمین^{۱۲۸} را هم نپذیرید.

۱۲۵. ایشان مجری رادیو و تلویزیون شبکه خراسان رضوی هستند.

۱۲۶. **ارجاع پرورشی:** سؤال خبرنگار: شما زندگی خیلی منزوی داشتید، شما اقتصاد جدید و حقوق روابط بین‌المللی را مطالعه نکرده‌اید. تحصیل شما مربوط به علوم الهی است، شما در سیاست و گیرودار یک زندگی اجتماعی درگیر نبوده‌اید. آیا این در ذهن شما این شک را به وجود نمی‌آورد که ممکن است عواملی در این معادله باشد که شما نمی‌توانید درک کنید؟ پاسخ حضرت امام (قدس سره): ما معادله جهانی و معیارهای اجتماعی و سیاسی‌ای که تا به حال به واسطه آن تمام مسائل جهان سنجیده می‌شده است را شکسته‌ایم. ما خود چارچوب جدیدی ساخته‌ایم که در آن عدل را ملاک دفاع و ظلم را ملاک حمله گرفته‌ایم. از هر عادل‌ی دفاع می‌کنیم و بر هر ظالمی می‌تازیم، حال شما اسمش را هرچه می‌خواهید بگذارید. ما این سنگ را بنا خواهیم گذاشت. امید است کسانی پیدا شوند که ساختمان بزرگ سازمان ملل و شورای امنیت و سایر سازمان‌ها و شوراها را بر این پایه بنا کنند، نه بر پایه نفوذ سرمایه‌داران و قدرتمندان که هر موقعی که خواستند هرکسی را محکوم کنند، بلافاصله محکوم نمایند. آری با ضوابط شما من هیچ نمی‌دانم و بهتر است که ندانم.

صحیفه امام، ج ۱۱، ص ۱۶۰

۱۲۷. **ارجاع پژوهشی:** وَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: النَّاسُ مُسَلِّطُونَ عَلَى أَمْوَالِهِمْ.

رسول خدا (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) می‌فرمایند: مردم بر اموالشان مسلط هستند (کسی نباید سلطه آنان را بگیرد).

عوالي اللئالی العزیزیه فی الأحادیث الدینیة ج ۳، ص ۲۰۸

بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار علیهم السلام ج ۲، ص ۲۷۲

. **ارجاع پرورشی:** هدف سیزدهم از سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ "اقدام درباره آب‌وهوا" (Climate Action) مطرح است. ما در "نظریه فقهی

تأویب" بحث کرده‌ایم که اگر کسی می‌خواهد آب را مدیریت کند، ابتدا باید "آلوده‌سازی سرچشمه‌های آب توسط کارخانه‌ها" را جلوگیری کند. ما تقریباً

[درست است؛] ما یک چالش‌های اقلیمی‌ای داریم؛ [اما] این چالش‌های اقلیمی را می‌توان با بعضی از تدابیری که ما ذیل "نظریه فقهی تأویب"^{۱۲۹} (که مربوط است به حوزه محیط‌زیست) [برطرف کرد.] [ما در نظریه تأویب] راه مقابله با این چالش‌ها را گفته‌ایم؛ لازم نیست راه [و پیشنهاد] سازمان ملل در کشور اجرایی بشود.^{۱۳۰}

الان تطبیق قوانین با شرع، [ذیل] "الگوی فقهی نگهبانی از نظام" است. حالا ما پیشنهاد داده‌ایم تا یک سازوکاری برای جلوگیری از اسناد بین‌المللی هم ذیل عنوان "نگهبانی از نظام" تشکیل بشود. چرا این پیشنهاد را داده‌ایم؟ چون بزرگ‌ترین ضربه به نظام را خود اسناد بین‌المللی دارد می‌زند که خود رهبر معظم انقلاب [هم از این مسئله] گله کردند! اگر یادتان باشد سال انتخابات، گفتند: «نباید کار به جایی برسد [که] من ورود پیدا بکنم و جلوی سند ۲۰۳۰ را بگیرم! باید شورای عالی انقلاب فرهنگی^{۱۳۱} و شورای نگهبان یک کاری بکنند.»^{۱۳۲} [و الا] دستگاه‌های

همه سرچشمه‌های آبی که داریم، توسط کارخانه‌ها آلوده می‌شوند. یا مواد شیمیایی از کارخانه‌ها وارد رودخانه‌ها، چشمه‌ها و دریاها می‌شوند، یا محصولاتی مثل پلاستیک که آب‌ها را آلوده کرده است. می‌دانید دسترسی به ۴۰ درصد آب‌های دنیا الان امکان ندارد. یعنی: روی ۴۰ درصد از آب‌های دنیا الان پلاستیک وجود دارد! بنابراین اگر کسی می‌خواهد "آب" را اصلاح کند، اول باید "الگوی تولید" بشر را اصلاح کند.

صفحه ۳۳ از کتاب نقشه جامع تمدن اسلامی

۱۲۹. **ارجاع پرورشی:** محتوای "بسته فقهی تأویب" (با موضوع تبیین ساختار اقدامات مرتبط با مدیریت تغییرات اقلیمی و مقابله با تهدیدات زیست محیطی) در فضای نظام مقایسه با راهبردهای بخش سیزدهم سند توسعه پایدار ۲۰۳۰ (اقدام برای اقلیم) و اسناد مشابه آن، مانند سند "آینده‌ای که می‌خواهیم" محصول کنفرانس سازمان ملل متحد در توسعه پایدار ۲۰۱۲ (UNCSD) و ایده‌های معیوبی مانند اقتصاد سبز و برنامه راهبرد ملی تغییر اقلیم (پیشنهاد سازمان محیط زیست - ۱۳۹۶) تنظیم شده است.

در این بسته فقهی علاوه بر تبیین مبانی نظری و مفاهیم پایه و روش تقیح موضوع اقلیم و محیط زیست؛ ۱۲ اقدام برای مدیریت تغییرات اقلیمی و مقابله با تهدیدات زیست محیطی در حوزه الگوی تولید، الگوی مصرف، الگوی حمل و نقل، الگوی فضای سبز، کاهش تولید زباله، کاهش آلودگی هوا و... -با استفاده از روش تحقیق فقهی - استنباط و تنظیم شده است.

دائرة پژوهش مدرسه هدایت - چهارشنبه ۱۴ شوال المکرم ۱۴۴۲ هجری قمری - حوزه علمیه قم

<http://nro-di.blog.ir/1400/03/05>

۱۳۰. **قسمتی از متن:** و اولویت تمدنی دوازدهم که مخصوص برادران امنیتی ما است.

سؤال یکی از حاضرین: [صدای ایشان مفهوم نیست].

۱۳۱. **ارجاع پرورشی:** صدور پیام نوروزی امام خمینی «رحمة‌الله علیه» را در اول فروردین ۱۳۵۹، باید نقطه عطفی در تاریخ انقلاب فرهنگی دانست. ایشان در بند «۱۱» این پیام بر ضرورت ایجاد «انقلاب اساسی در دانشگاه‌های سراسر کشور»، «تصفیه‌ی اساتید مرتبط با شرق و غرب» و «تبدیل دانشگاه به محیطی سالم برای تدوین علوم عالی اسلامی» تأکید کردند. از جمله وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی، می‌توان در سه حوزه سیاست‌گذاری، تدوین ضوابط و نظارت تقسیم‌بندی نمود. تهیه و تدوین سیاست‌ها و طرح‌های راهبردی کشور در زمینه‌های مختلف فرهنگی از جمله

مسئول نمی‌توانند جلوی سند ۲۰۳۰ را بگیرند! برای همین ما پیشنهاد تغییر در الگوی نگهبانی از نظام را داده‌ایم که حالا آن هم خودش یک داستانی دارد که بعداً باید شرح بدهم!

۲/۱۲. پرسش دوازدهم: امنیت به محوریت مانیتورینگ و هوش مصنوعی؟ یا خودکنترلی؟

آخرین اولویت تمدنی، "امنیت به محوریت خودکنترلی" یا "امنیت به محوریت مانیتورینگ و هوش مصنوعی" است. این هم یک بحث [مهمی] است. اگر شما در دستگاه‌های امنیتی، مفهوم "خودکنترلی" و تدابیر مرتبط با آن را احیاء نکنید، امنیت کشور تأمین نخواهد شد! بله؛ "هوش مصنوعی" و "مانیتورینگ" اطلاعات دستگاه‌های امنیتی را راجع به مشکلات امنیتی بالا می‌برد، ولی منجر به مهار منشأ ناامنی در جامعه نمی‌شود. لذا ما یک

در حوزه‌های زنان، تبلیغات، اطلاع‌رسانی، چاپ و نشر، بی‌سوادی، دانشگاه‌ها، برقراری روابط علمی و پژوهشی و فرهنگی با سایر کشورها، همکاری حوزه و دانشگاه، فعالیت‌های دینی و معنوی، تهاجم فرهنگی و سایر حوزه‌های فرهنگی مربوطه از جمله وظایف سیاست‌گذاری این شورا محسوب می‌شود. همچنین تعیین ضوابط تأسیس مراکز علمی و آموزشی و نیز ضوابط گزینش مدیران و استادان و دانشجویان از جمله وظایف این شورا می‌باشد. بررسی و تحلیل شرایط فرهنگی ایران و جهان، بررسی الگوهای توسعه و پیامدهای فرهنگی آن، بررسی وضع فرهنگ و آموزش کشور و نیز نظارت بر اجرای مصوبات شورا از جمله وظایف نظارتی شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد.

آدرس مطلب در سایت شورای عالی انقلاب فرهنگی: <https://sccr.ir/pages/>

۱۳۲. **ارجاع پرورشی:** مقام معظم رهبری در دیدار معلمان و فرهنگیان در تاریخ ۱۳۹۶/۰۲/۱۷ فرمودند: این سند ۲۰۳۰ سازمان ملل و یونسکو و این حرف‌ها، این‌ها چیزهایی نیست که جمهوری اسلامی بتواند شانهاش را زیر بار این‌ها بدهد و تسلیم این‌ها بشود. به چه مناسبت یک مجموعه‌ی به اصطلاح بین‌المللی ای - که قطعاً تحت نفوذ قدرت‌های بزرگ دنیا است - این حق را داشته باشد که برای کشورهای مختلف، برای ملت‌های گوناگون، با تمدن‌های مختلف، با سوابق تاریخی و فرهنگی گوناگون، تکلیف معین کند که شما باید این جوری عمل کنید؟ اصل کار، غلط است. اگر چنانچه با اصل کار شما نمی‌توانید مخالفت بکنید، حداقلش این است که بایستید بگویید جمهوری اسلامی خودش ممشی دارد، خط‌وربط دارد، ما سند‌های بالادستی داریم، ما می‌دانیم باید در زمینه‌های آموزش، پرورش، اخلاق، سبک زندگی چه کار کنیم؛ احتیاج به این سند وجود ندارد. اینکه ما برویم سند را امضا کنیم و بعد هم بیاییم شروع کنیم بی‌سروصدا اجرائی کردن، نخیر، این اصلاً مطلقاً مجاز نیست؛ ما اعلام هم کرده‌ایم به دستگاه‌های مسئول. بنده از شورای عالی انقلاب فرهنگی هم گله‌مند هستم؛ آن‌ها باید مراقبت می‌کردند، نباید اجازه می‌دادند این کار تا اینجا پیش بیاید که ناچار بشویم ما جلوی آن را بگیریم و ما وارد قضیه بشویم. اینجا جمهوری اسلامی است؛ اینجا، مبنا اسلام است، مبنا قرآن است؛ اینجا جایی نیست که سبک زندگی معیوب ویرانگر فاسد غربی بتواند در اینجا این جور اعمال نفوذ کند. البته متأسفانه اعمال نفوذ دارند می‌کنند و از طرق مختلف وارد می‌شوند اما [اینکه] این جور به‌طور رسمی سند به ما بدهند که «تا پانزده سال دیگر باید شما این جوری بکنید، این جوری بکنید»، ما هم بگوییم بله، معنی ندارد این کار.

آدرس مطلب در سایت رسمی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای: <https://khl.ink/f/36431>

نظریه‌ای را تحت عنوان "نظریه امنیتی سلم" ^{۱۳۳} در "مدرسه [هدایت]" و شورای [راهبردی] الگوی پیشرفت اسلامی [،] داریم که نحوه تئوریزه کردن امنیت مبتنی بر آیات و روایات را شرح می‌دهیم که چطور می‌شود امنیت کشور را جلو برد؟ من نگران وزارت اطلاعات و اطلاعات سپاه و اطلاعات نیروی انتظامی و دوستان امنیتی هستم که به سمت مانیتورینگ نروند. لذا این نقدهای ما راجع به "فیلم گاندو" هم قبلاً منتشر شده است. ^{۱۳۴} به نظر من فیلم گاندو از این حیث فیلم ضعیفی بود یعنی نشان می‌داد که آقامحمد و دوستانشان در حوزه امنیت از طریق "هوش مصنوعی" و "مانیتورینگ" بر دشمن مسلط هستند؛ اما آن "فیلم خانه امن" ^{۱۳۵} در مورد داعش که مربوط به

۱۳۳. **ارجاع پرورشی:** در نقشه الگوی پیشرفت اسلامی چند نظریه امنیتی وجود دارد. یکی از آن‌ها "نظریه امنیتی سلم" به بررسی تفصیلی نقش مردم در مسئله امنیت می‌پردازد. این نظریه فقهی دارای چهار سرفصل اصلی: ۱- مقایسه امنیت سایبری و کنترلی با "امنیت مردم پایه"، ۲- تبیین الگوی فقهی شناسایی و کشف عوامل ناامنی، ۳- تبیین الگوی تفاهم با مردم برای مشارکت در تحقق امنیت و ۴- تبیین ساختار اقدامات حاکمیتی برای تحقق "امنیت مردم پایه" است. این نظریه جزئی از گروه نظریات فقه الامام است. (چرا نیازمند نظریه‌پردازی در حوزه امنیت کشور هستیم؟) در بخش اول این نظریه فقهی به مقایسه "امنیت مردم پایه" با امنیت سایبری و کنترل محور از حیث کارآمدی و کاهش هزینه‌های امنیتی و پایداری می‌پردازیم. "امنیت مردم پایه" بخشی از طراحی زندگی در محله و مدیریت شهری محله محور است. (معرفی اصل روابط انسانی صحیح به عنوان مفهوم پایه امنیت)

سرفصل دوم این نظریه ضمن تبیین الگوی شناسایی و کشف عوامل منجر به ناامنی به تبیین ارتباط اختلال در روابط انسانی و پیدایش ناامنی می‌پردازد؛ به عبارت دیگر: نظریه امنیتی سلم برای حوادث امنیتی ۱۳ گروه ریشه اولیه را تصویر می‌کند و به شکل بسیط و روبنایی مسائل امنیتی را تحلیل نمی‌کند. در بخش دیگری از مباحث این بخش؛ الگویی جدید برای امنیت فرامرزی بر مبنای تعمیق روابط انسانی پیشنهاد شده است. (ساختار جدید پیشنهادی برای دستگاه‌های امنیتی)

در سرفصل سوم "چگونگی بسیج مردم" بر علیه متغیرهای ناامنی را شرح می‌دهیم. به حرکت درآوردن مردم بر علیه ناامنی نیازمند یک ادبیات مبعوث کننده و "ثبت پایه" است و با ادبیات‌های حقوقی و آمریتی محقق نمی‌شود. (الگوی تکامل در ادبیات امنیتی کشور چه ویژگی‌هایی دارد؟) در سرفصل چهارم "نظریه امنیتی سلم" ساختار اقدامات زیرساختی حاکمیتی برای تحقق امنیت را شرح داده‌ایم. میان نظم کلان یک جامعه (وظیفه حاکمیت) و امنیت نسبی مساوی برقرار است و در این حوزه به تئوریزه کردن ایده بسیار مرفقی "نظم اختیاری" و تحقق امنیت می‌اندیشیم؛ در این بخش ارتباط ۱۵ حوزه زندگی با امنیت مانند ارتباط حوزه غذا و امنیت و ارتباط حوزه ورزش و امنیت و... را تشریح می‌نماییم. نظریه امنیتی سلم در مقایسه با بخش ۱۷ سند ضاله توسعه پایدار ۲۰۳۰ (بخش همکاری‌ها در توسعه پایدار) تئوریزه می‌شود! (امنیت و زیرساخت)

حجت‌الاسلام علی کشوری - تبیین اجمالی محتوای نظریه امنیتی سلم

یکشنبه ۱ خرداد ۱۴۰۱ - قم مبارک

<https://eitaa.com/olgou4/4255>

۱۳۵. **ارجاع پرورشی:** این سریال بر اساس پرونده‌های واقعی ساخته شده است و ماجرا برمی‌گردد به حضور داعش در ایران و ماجرای تروریستی که توسط وزارت اطلاعات خنثی می‌شود. این سریال به تهدیدات داعش و حمایت کشورهای غربی و کمک‌های مالی منطقه‌ای به این گروه تروریستی

وزارت اطلاعات بود؛ آن خیاط به وزارت اطلاعات زنگ زد و محل اختفاء آن دواعش وحشی را لو داد.^{۱۳۶} به نظرم فیلم "خانه امن" از حیث سناریو قوی تر [از فیلم "گاندو"] بود؛ چون مردم را در مسئله امنیت دخیل کرده بود. فیلم گاندو از این حیث ضعیف بود؛ یعنی دائماً نشان می داد که آقا محمد و دوستانش با پهباد و این ون های سیارشان و روش های مختلف دائماً شنود کافی و اشراف اطلاعاتی دارند. باز اینجا دوباره رسانه ها تیترا غلط زنند! الآن نمی گویم اشراف اطلاعاتی نباشد؛ [بلکه] می گویم: «[اشراف اطلاعاتی] مبنای امنیت نیست؛ مبنای امنیت، مسئله "خودکنترلی" است.» این هم تمام شد.

می پردازد. این سریال امنیتی و جاسوسی، خط اصلی قصه اش سناریوی آمریکا برای ناامنی خانه امن ما، ایران است. همان طرح آمریکایی - عربی که در حقیقت برای ناامن کردن ایران در دستور کارشان قرار داده شده و جزو اهداف شوم و شیطنانی شان بود.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری دانشجو www.snn.ir/fa/news/885456

۱۳۶. **ارجاع پرورشی:** سریال «گاندو» سریال امنیتی که با موضوع رصد اطلاعاتی امنیتی فرایند جاسوسی و ارتباط گیری شبکه جاسوسی انگلیس در ایران تولید و پخش شد به ماجرای ارتباطات شبکه امنیتی انگلیس در پروژه های متعددی چون برجام، اختلاف افکنی بین شیعه و اهل سنت در ایران و... پرداخت.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) www.isna.ir/news/140011405246

۳. سرفصل سوم: اجرای کدام یک از اولویت‌های تمدنی مهم‌تر به نظر می‌رسد؟

۳/۱. تقسیمات شهری کوچک، ساخت خانه در قالب دار واسعه و تغییر کتب درسی؛

مهم‌ترین اولویت‌های تمدنی

حالا اینها دوازده اولویت تمدنی و دوازده پرسش [مرتبط با آنها] است.^{۱۳۷} ببینید؛ بنده مهم‌ترین بخش از بین این دوازده مورد، را همان ۲-۳ مورد اول می‌بینم (که اشاره کردم): یعنی "تقسیمات شهری" باید کوچک شود که مخاطب این [اولویت]، "شهرداری مشهد" است.

بنده از همین جا و از محل همین جلسه، یک گله‌ای از دوستان "شورای شهر" و "شهردار محترم مشهد" داشته باشم: ما یک جلسه‌ای در سال ۱۴۰۰ راجع به "مدیریت شهری محله‌محور" [در شهر مشهد] برگزار کردیم؛ [ولی] آقایان در شهرداری برای برگزاری جلسه دوم آن مانع‌تراشی می‌کنند! [متأسفانه] این اتفاق افتاده است؛ یعنی بعد از اینکه آقا "بیانیه گام دوم" را صادر کرده‌اند و قرار [است] کشور با "الگوی پیشرفت اسلامی" اداره بشود^{۱۳۸} و به سمت "تمدن اسلامی" [پیش] برویم؛ شهرداری مشهد حاضر نیست ماهی یک جلسه بگذارد و بگوید: "محله‌محوری چیست؟ [و متأسفانه] سراسر "سند توسعه شهر مشهد"، [براساس مکتب] "نوشهرگرایی" است!^{۱۳۹}

. **قسمتی از متن:** چون وقت هم گذشته [است و] می‌خواهم از محضر شما استفاده کنم، [سریع‌تر] عرایضم را تمام کنم.

ارجاع پرورشی: مقام معظم رهبری در دیدار اساتید دانشگاه‌ها در تاریخ ۱۳۹۲/۱۵/۰۵ فرمودند: یک نکته‌ی دیگر هم - که شاید نکته‌ی آخر باشد - این است که ما اگر دنبال پیشرفت هستیم و پیشرفت علمی را شرط لازم پیشرفت عمومی کشور می‌دانیم، توجه داشته باشیم که مراد ما از پیشرفت، پیشرفت با الگوی غربی نیست! دستور کار قطعی نظام جمهوری اسلامی، دنبال کردن الگوی پیشرفت ایرانی - اسلامی است! ما پیشرفت را به شکلی که غرب دنبال کرد و پیش رفت، نمی‌خواهیم؛ پیشرفت غربی هیچ جاذبه‌ای برای انسان آگاه امروز ندارد! پیشرفت کشورهای پیشرفته‌ی غربی نتوانست فقر را از بین ببرد، نتوانست تبعیض را از بین ببرد، نتوانست عدالت را در جامعه مستقر کند، نتوانست اخلاق انسانی را مستقر کند!

آدرس مطلب در سایت رسمی دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای: <https://khl.ink/f/23451>

۱۳۹. **ارجاع پرورشی:** نوشهرگرایی به‌عنوان یک رویکرد جدید طراحی و برنامه‌ریزی شهری در انتقاد به شهرسازی دوران معاصر که دارای الگویی پراکنده، غیرانسانی و ماشینی است، شکل گرفته است. این رهیافت آمیزه‌ای از سبک‌های معماری، رشد هوشمند، مخالفت با توسعه پراکنده و شهرسازی پایدار مبتنی بر حمل‌ونقل عمومی است. این رویکرد امروزه هدایت و رهبری نسل پست‌مدرن طراحان و برنامه‌ریزان را بر عهده دارد و یکی از مهم‌ترین رویکردهای برنامه‌ریزی شهری در این قرن محسوب می‌شود.

[مبانی مکتب] نوشهرگرایی را [هم] که دیده‌اید [و می‌شناسید]؛ من همیشه [این نظریه را] "نظریه آمریکایی نوشهرگرایی" [معرفی می‌کنم]. باورتان می‌شود که تتوریسین‌های آمریکایی، آینده شهر مشهد را می‌نویسند؟! و "نوشهرگراها" هستند که می‌گویند مشهد آینده چگونه اداره شود!

آقایان! به خاطر این که بنده در شب اول قبر جواب امام رضا (علیه‌السلام) را داشته باشم، این را به صراحت می‌گویم و هر هزینه‌ای داشته باشد به جان می‌پذیرم! عرض می‌کنم: «دو دهه آینده شهر مشهد مثل دویی یک شهر کاملاً توریستی خواهد شد! و محور این شهر [هم] در آینده، [سه نوع توریسم خواهد بود: ۱] "توریسم سلامت، ۲) توریسم تفریح. ۳) توریسم زیارت!«^{۱۴۰} العیاذبالله از نفهمی بعضی از کارشناسان سیستم شهری مشهد! یعنی نگاه این کارشناس به زیارت، نگاه "درآمدزایی" است! الآن که در ایام اربعین هستیم [این را عرض کنم: عراقی‌ها یک سال کسب درآمد می‌کنند برای این که حدود این ۳۰-۴۰ روز را برای زائران اربعین امام حسین (علیه‌السلام) هزینه کنند! این یک نوع الگوی زیارت است که برادران عراقی ما دارند راه می‌اندازند!

[یکی از] کارشناسان در شهرداری مشهد در همین جلساتی که ما قبلاً داشتیم، بلند شد و گفت: «ما داریم توریسم زیارت راه می‌اندازیم!» گفت: «من به دنبال این هستم تا از زائر کسب درآمد کنم!» و اگر ایشان با صراحت نمی‌گفت، من [این حرف را] نمی‌گفتم. [و با خودم] می‌گفتم یک حمل به صحتی کنم؛ ولی می‌گفت: «مشهد ۲۴ میلیون زائر دارد؛ من از سه طریق (۱. سلامت ۲. تفریح ۳. زیارت) [از این زائر] درآمدزایی می‌کنم!» در قم هم در حدود ۲-۳ سال پیش داشتند تابلوها را هم عوض می‌کردند و [قصد داشتند] به جای [کلمه] "زائر" از [کلمه] "مسافر" [استفاده کنند]! آقا باید یک فکری به حال این بشود! پس این مهم است!

آدرس مطلب در پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد کشاورزی: <https://www.sid.ir/paper/fa899814>

۱۴۰. **ارجاع پرورشی:** معاون گردشگری و زیارت سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد از عقد دو تفاهم‌نامه در زمینه توسعه گردشگری و زیارت میان شهرداری مشهد با شهرهای شیراز، قم، رشت و اصفهان خبر داد. **نرگس شالچیان** در گفت‌وگو با ایسنا در خصوص امضاء تفاهم‌نامه همکاری مشترک شهرداری مشهد در زمینه توسعه گردشگری، اظهار کرد: شهرداری شهرهای مشهد، شیراز و قم با رویکرد ترویج و ارتقاء فرهنگ و اخلاق گردشگری و ارائه خدمات و تسهیلات مناسب به گردشگران در جهت آشنایی با اماکن و جاذبه‌های گردشگری، میراث فرهنگی، جاذبه‌های تاریخی و بهره‌مندی از ظرفیت‌های گردشگری تفاهم‌نامه مشترک امضا کردند. وی افزود: تعامل و تبادل تجربیات و ظرفیت‌های فرهنگی، اجتماعی و گردشگری، مشارکت و همکاری‌های متقابل در زمینه توسعه دانش، بینش و رونق صنعت گردشگری شهری، معرفی ظرفیت‌های غنی فرهنگی، مذهبی، تاریخی و جاذبه‌های طبیعی و همچنین توسعه هنرهای سنتی و صنایع دستی این سه شهر در کنار گردشگری زیارت، از جمله موضوعات این تفاهم‌نامه است.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) <https://www.isna.ir/xdJyCS>

من خواهش می‌کنم شهرداری مشهد پای کار بیاید. از دوستان مشهدی خودمان شنیدم که بعضی از اعضای شورای شهر آدم‌های متدین و انقلابی هستند؛ ولی من در تعجبم چرا متوجه نمی‌شوند "نوشهرگرایی" ضد دین و ضد ارزش‌های بومی این منطقه است! این خیلی مسئله مهمی است.

بخش ساختمان هم [واضح است که جزء موارد] مهم است.

تغییر کتب درسی هم [جزء موارد] مهم [است]. از این مسائل [و اولویت‌های دوازده‌گانه‌ای] که گفتم، شاید این سه مورد، مهم‌ترین بخش‌ها باشند. خوب؛ این [این بحث] هم تمام شد.

۴. سرفصل چهارم: روش اجرای اولویتهای تمدنی دوازده گانه چگونه است؟

۴/۱. اجرای اضطراری (یعنی اجرای یکی از دوازده اولویت در حد توان): اولین روش اجرای اولویتهای تمدنی

سؤال دوم را جواب بدهم بعد در خدمت شما خواهیم بود. سؤال دوم چه بود؟ [این بود که] این دوازده اولویت تمدنی را چطور به سمت اجرا ببریم؟ این سؤال، [سؤال] مهمی است. ما در کشور همین الآن در حال پیگیری دو روش اجرا هستیم: یک روش اجرای اضطراری؛ یعنی [مثلاً]: بعضی از مسئولین به ما می گویند: «هر دوازده اولویت را نمی شود در کشور پیاده سازی کرد.» ما می گوئیم: «آقا! شما بیاید هر مقداری از این دوازده مورد را [که] می شود، زمینه سازی کرده و اجرایی کنید.» مثلاً: شما الآن می گوئید: «نمی شود همه کتب درسی را تغییر داد»؛ من می گویم: «می شود از سال آینده، پنج کتاب درسی جدید به آموزش و پرورش اضافه کرد؛ مثلاً اولین کتاب هم "کتاب پیشگیری از بیماری" باشد. الآن ریاضی ۱، ریاضی ۲، ریاضی ۳، فیزیک ۱، فیزیک ۲، فیزیک ۳، زیست ۱، زیست ۲، زیست ۳ داریم؛ از سال ۱۴۰۳ پیشگیری از بیماری ۱، پیشگیری از بیماری ۲، پیشگیری از بیماری ۳ در کتب درسی قرار داده شود؛ تا مردم اطلاعاتشان در مورد پیشگیری از بیماری ارتقاء پیدا کند.» به این "اجرای اضطراری" می گویند.

[یا مثلاً برخی دیگر از] آقایان می گویند: «دام سبک را نمی شود در آپارتمانها نگه داری کرد.» [چون] الآن بالاخره [لااقل] هفتاد درصد شهر اینطور [است]. می گویم: «عیبی ندارد؛ [این اشکال شما درست که] بخش اقتصاد تولیدی را در آپارتمان نمی شود [فعال کرد؛] ولی [حداقل می شود] کنار مسجد مجتمع آپارتمانی، یک بازار رایگان راه اندازی کنید!» ما الآن در بعضی شهرها این کار را کرده ایم. حالا اسم آن شهرها [را] نمی آورم تا آنوقت که اجرای آنها کامل بشود و آن را [قبل از کامل شدن] در رسانه ها نقد نکنند. برخی از دوستان، کنار یک مسجد، بازار موقت راه انداخته اند. همان دوستان به من گزارش می دهند و می گویند از وقتی [که] ما این بازار موقت را کنار مسجد راه انداختیم؛ یک جمعیت فقرایی که در این آپارتمانها مستأجر بودند و هیچ شغلی نداشتند، حالا می آیند [و] اینجا کاسبی می کنند!

اجرای اضطراری یعنی همان قدری [که] از این اولویتهای ما می شود اجرا کنیم.

[مثالی دیگر برای اجرای اضطراری]: مثلاً شما فرض کنید، الان میراث فرهنگی دارند مشهد را غلط روایت می‌کنند؛ یک تیمی از برادران تشکیل بشود، بروند یک روایت درستی از میراث فرهنگی مشهد انجام بدهند. اصلاً پیشکش، نمی‌گویم که [تمام] میراث فرهنگی مشهد [را متحول کرده و روایت کنید؛ ولی حداقل] یک گزارش درست از حرم امام رضا (علیه‌السلام) به مردم بدهید؛ مثلاً بگویید: موقوفات حرم امام رضا (علیه‌السلام) چه بوده [است]؟ چه شخصیت‌هایی در حرم امام رضا (علیه‌السلام) مدفون هستند؟ چند روز پیش که من آمدم، یک روز کامل صبح و بعدازظهر به حرم رفتم. کارم فقط همین بود که حُدام را می‌دیدم و به آنها می‌گفتم: آقا این اطراف حرم، چه کسی دفن است؟ [عجیب بود که] هیچ خادمی نمی‌دانست که این شخصیت‌های برجسته مدفون در حرم امام رضا (علیه‌السلام) چه کسانی هستند؟! این بخشی از گذشته‌ی ما است و می‌دانید چقدر عالم، فقیه، آدم‌هایی که علوم غریبه می‌دانسته‌اند [در حرم مطهر رضوی مدفون هستند!] من خصوصاً در گزارشی که در حال آماده‌سازی آن درباره حرم امام رضا (علیه‌السلام) هستم،^{۱۴۱} می‌خواهم یک گزارشی راجع به علمایی که علوم غریبه بلد بودند و در حرم امام رضا (علیه‌السلام) دفن هستند را آماده کنم. تا اینکه وقتی مردم یک‌بار به زیارت می‌آیند و برمی‌گردند، بفهمند یکسری علوم دیگری مانند علوم غریبه هم وجود دارد و فکر نکنند همه‌ی [علم] علوم پوزیتیویستی^{۱۴۲} است! خب؛ لااقل آستان قدس شروع کند و موزه حرم و روایت حرم را را احیاء کند [تا] مردم

۱۴۱. قسمتی از متن: حالا به‌زودی منتشر خواهم کرد.

۱۴۲. ارجاع پرورشی: positivism, in Western philosophy, generally, any system that confines itself to the data of experience and excludes a priori or metaphysical speculations. More narrowly, the term designates the thought of As a philosophical ideology and movement, positivism first (۱۸۵۷-۱۷۹۸) the French philosopher Auguste Comte assumed its distinctive features in the work of Comte, who also named and systematized the science of sociology. It then developed through several stages known by various names, such as empiriocriticism, logical positivism, and logical empiricism, finally merging, in the mid-20th century, into the already existing tradition known as analytic philosophy.

پوزیتیویسم، در فلسفه غرب، به‌طور کلی، هر نظامی است که خود را به داده‌های تجربه محدود می‌کند و گمانه‌زنی‌های پیشینی یا متافیزیکی را حذف می‌کند. به‌طور دقیق‌تر، این اصطلاح به اندیشه فیلسوف فرانسوی آگوست کنت (۱۷۹۸-۱۸۵۷) اشاره می‌کند. پوزیتیویسم به عنوان یک ایدئولوژی و جنبش فلسفی، ابتدا ویژگی‌های متمایز خود را در آثار کنت، که علم جامعه‌شناسی را نیز نام‌گذاری و نظام‌مند کرد، به خود گرفت. سپس طی چندین مرحله که با نام‌های مختلف شناخته می‌شوند، مانند تجربه‌گرایی، پوزیتیویسم منطقی، و تجربه‌گرایی منطقی توسعه یافت و سرانجام در اواسط قرن بیستم در سنت موجود به نام فلسفه تحلیلی ادغام شد.

آدرس مطلب در سایت بریتانیکا: <https://www.britannica.com/topic/positivism>

بفهمند که مثلاً در ادوار مختلف، گذشتگان چگونه [به] زیارت می‌آمدند. مثلاً یک نمونه‌اش این است که می‌گویند: مرحوم آیت‌الله العظمی شیخ بهایی (رحمة‌الله علیه) این مرد بزرگ با کمک بقیه علماء، با شاه‌عباس وارد رایزنی و تصمیم‌سازی شدند و او را قانع کردند که یک پول هنگفتی بگذارد و هزار کاروان‌سرا در بین راه‌های منتهی به مشهد و [حرم حضرت رضا (علیه‌السلام) تأسیس کند! آخرین کاروان‌سرای هم که حضرت آیت‌الله العظمی شیخ بهایی (رحمة‌الله علیه) ساختند "کاروانسرای مرنجاب"^{۱۴۳} در کاشان بود. [برخی نقل می‌کنند و] می‌گویند که: در آنجا مشکل مدیریت آب وجود داشته است؛ یعنی همان موقع هم همین دعواها بوده است! آقایان درباری (که الان تبدیل شده‌اند به آقایان دولتی!) گزارش می‌دادند و می‌گفتند: آقا آنجا آب ندارد! حاج‌آقا نمی‌شود [در آنجا آب پیدا کرد و کاروانسرا تأسیس کرد]! ... [لذا] شیخ [بهایی (رحمة‌الله علیه)] خودش به آنجا رفت و محل و مسیر قنات را معلوم کرد و آب را رساند! و گفت: «این هم آب، مرنج از نبود آب»؛ لذا اسمش را گذاشته‌اند: "مرنجاب"!

بله؛ ببینید، آخوند یعنی این! برای اینکه زیارت حضرت [رضا (علیه‌السلام) را] تسهیل کند، "الگوی حمل و نقل" طراحی کرده است. حالا من در جلسه می‌گویم: [می‌توانیم از طریق احیاء موات] مشاغل خرد را راه بیندازیم. [ولی] برخی در جلسه حرف سازمان ملل را تکرار می‌کنند و می‌گویند: «نمی‌شود؛ آب نیست!» [ولی بنده می‌گویم:] «آب هست!»

شما چه زمانی [حاضر هستید] جلسه "الگوی فقهی مدیریت آب" را برگزار کنید [تا به شما اثبات شود که مشکل آب وجود ندارد]؟! ببینید من الآن در جلسه عمومی دارم مُحاجّه می‌کنم! [و می‌گویم:] من دو ماه [در] شهر مشهد می‌مانم و به مسئولین اداره آب شما می‌گویم که چه جاهایی را بکنند تا لااقل در همان سال اول ۳۰ درصد آب شهر مشهد از همین شهر و اطرافش تأمین شود!

۱۴۳. **ارجاع پرورشی:** کاروانسرای مرنجاب جهت رفاه حال مسافران جاده‌ی ابریشم و به دستور شاه‌عباس اول در قرن ۱۷ میلادی ساخته شد. مرنجاب از دهات کویری شهرستان آران و بیدگل واقع در استان اصفهان است و در ۵۰ کیلومتری این شهرستان قرار دارد. این کاروانسرا نشان می‌دهد کویر در قرن‌ها پیش خیلی بیشتر از امروز مورد توجه بوده است. جاده‌ی آران و بیدگل به مرنجاب و دستکن یکی از راه‌های ارتباطی بوده که اصفهان را به شهرهای کاشان، یزد، مشهد و تهران متصل می‌کرد. در زمان صفویان مسیر اصفهان به مشهد که در آن زمان پایتخت ایران به-شمار می‌رفت از اهمیت خاصی برخوردار بود. در حقیقت مسیر مرنجاب، اصفهان را به مشهد متصل می‌ساخت.

آدرس مطلب در سایت گردشگری ایران ویزیت: <https://www.visitiran.ir/fa/attraction/%DA%A7%D9%A7%DA%A8%A7%DA%A9%A7%DA%AB>

می‌دانید چرا شما می‌گویید آب نیست؟ [یکی از دلایلش این است که] چون "سدّ محور" به مسئله مدیریت آب فکر می‌کنید! مشکل این است. شما "سدّ" می‌سازید؛ و بخاطر این کار غلط شما، [چهل درصد آب پشت سد تبخیر می‌شود! خب؛ [بیاید] این روش مدیریت آب را عوض کنید. حالا الآن کاری با سدهای اربعه مشهد^{۱۴۴} ندارم، آنجا را فعلاً بگذارید [باشد]. من می‌گویم: ما [با مبانی کارشناسی فقهی خودمان] ۳۰ درصد به آب شهر مشهد اضافه خواهیم کرد! آقا! یک ذره‌ای هم به جای سازمان ملل بیاید حرف طلبه‌ها را گوش کنید! یک سری راه‌حل‌های دیگری هم می‌شود برای [تأمین] آب [پیشنهاد] داد.

به این مثال‌هایی که عرض کردم، "اجرای اضطراری" می‌گوییم. هر مسئله‌ای که در این دوازده [اولویت] وجود دارد و آقایان آمادگی‌اش را دارند، می‌توان اجرا کرد.

یک پیشنهادی [هم] به حوزه علمیه خراسان عزیز (که در تارک تاریخ می‌درخشد) دارم.^{۱۴۵} اولاً برای اساتید، و ثانیاً برای طلبه‌ها؛ [و آن عبارت است از اینکه: دروس] خارج فقه بحث‌های تمدنی را شروع کنید. حالا باید بررسی کنیم که چگونه می‌شود آن را اجرا کرد که ما در [یک] دهه [یا] دو دهه آینده، لااقل حدود ۴۰ نفر عالم ذوالفنون نظام‌ساز در مشهد داشته باشیم که آقایان [مسئول، مدام] نگویند: «نیست»، «نمی‌شود»، «نیست»، «(نمی‌شود)»! و سپس دست به دامن سازمان ملل شوند! پس این شد اجرای اضطراری.

۱۴۴. **ارجاع پرورشی:** به گزارش گروه استان‌های باشگاه خبرنگاران جوان، رضا نوروز زاده مدیر بهره‌برداری و نگهداری تأسیسات آبی شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی گفت: سدهای سریز شده را مربوط به آب غیرشرب شامل دو سد 'پام و کمایستان' در سبزوار واقع در غرب خراسان رضوی، سد 'سده' در خواف واقع در جنوب شرق استان و سد 'دولت آباد' چناران واقع در شمال خراسان رضوی اعلام کرد. وی افزود: سدهای 'چالی دره' در شمال غرب مشهد، 'چهچه و قره تیکان' کلات در شمال شرق و سد 'فریمان' در مرکز خراسان رضوی در آستانه سرریز شدن هستند.

آدرس مطلب در سایت باشگاه خبرنگاران جوان <http://www.yjc.ir/SwSW>

۱۴۵. **قسمتی از متن:** که حالا مرکز مدیریت، خود حوزه علمیه خراسان را روایت نمی‌کند که چه بوده [است] ولی حالا خب حوزه علمیه خراسان انصافاً برجسته هست.

۴/۲. اجرای تفصیلی؛ دومین روش اجرای اولویت‌های تمدنی

۴/۲/۱. تغییر نقشه تفصیلی شهر مشهد و احیاء موات؛ دو نمونه از اجرای تفصیلی اولویت‌های

تمدنی

[دومین روش، روش اجرای] طرح‌های تفصیلی [است. این اولویت‌های تمدنی دوازده‌گانه] یک اجرای کامل [و تفصیلی هم] دارد [که می‌توان] آینده را براساس آن بست [و برنامه‌ریزی کرد]. اولین آنها "طرح تفصیلی شهر مشهد"^{۱۴۶} در آینده است. این طرح تفصیلی فعلی شهر مشهد از پایه باید تغییر پیدا کند! همین طرحی که آقایان الآن دارند تصویب می‌کنند؛ [از جهات مختلف دارای اشکال است؛ مثلاً] هم از جهت "گسترش شهر" اشتباه کرده‌اند؛ [چون حرم مطهر] حضرت رضا (علیه‌السلام) در دو [یا] سه دهه آینده به جای [این] که مرکز شهر باشد، گوشه‌ی شهر واقع خواهد شد! و هم این که از حیث "ساختمان"، از حیث "کاربری اراضی"، از حیث "تقسیمات شهری" دچار اشکالات متعدد است و باید اصلاح بشود.

برای پنجاه سال آینده "طرح‌های جامع [شهری]" را بر اساس "اولویت‌های تمدنی" می‌بندیم و اولین مانع ما هم وزارت مسکن و شهرسازی است! وزارت مسکن و شهرسازی باید برود! باید دست از سر مردم بردارد و برود! اولین جایی که [اوضاع] کشور را درست می‌کند، [همین] تقسیم صحیح اراضی [بین مردم] است! من بین کارشناسان کشور، دنبال یک مجموعه آدم جوانمرد می‌گردم، [تا] "قانون مترقی احیاء موات" را اجرایی کنند.

۱۴۶. **ارجاع پرورشی:** به گزارش خبرگزاری تسنیم از مشهد مقدس، به نقل از روابط عمومی استانداری خراسان رضوی، جواد خدایی در حاشیه کمیسیون ماده پنج، اظهار داشت: طرح‌های تفصیلی یا همان اسناد توسعه شهری، سند اصلی تمام برنامه‌ریزی‌ها و ملاک اقدامات بعدی با افق ۱۰ ساله در شهرها است و مشهد مقدس به‌عنوان یک کلان‌شهر مهم کشور و با توجه به ویژگی‌های خاص خود درگیر پرونده بلندمدت اسناد مرتبط با آن در قالب طرح تفصیلی بود. وی ادامه داد: این پرونده که از سال ۱۳۸۶ آغاز شده بود بالاخره بعد از ۱۵ سال، با همه فراز و فرودها آخرین قسمت طرح تفصیلی مربوط به شمال غرب مشهد و با هماهنگی دستگاه‌های مختلف مشهد، به تأیید کمیسیون ماده ۵ استان رسید و به‌زودی برای اجرا و پاسخگویی به مردم در اختیار شهرداری مشهد قرار می‌گیرد.

در روایات سه سرفصل احیاء موات داریم: (۱) احیاء موات برای آب، (۲) احیاء موات برای مشاغل برتر، (۳) احیاء موات برای سکونت.^{۱۴۷} اگر احیاء موات راه بیفتد [و اجرایی شود]، می‌توانیم هر دوازده مورد اولویت‌های تمدنی را ذیل آن اجرایی کنیم.

بنابراین دوروش اجرای تفصیلی و کامل وجود دارد: (۱) تغییر نقشه تفصیلی شهر مشهد در آینده. (۲) مسئله احیاء موات. ما به این دو شکل آن دوازده پرسشی که [ذیل اولویت‌های تمدنی] مطرح کردیم، را پیگیری می‌کنیم. الآن کار اصلی ما در کشور این است که "اداره منابع طبیعی کشور" را که مُنعزل^{۱۴۸} است عزلش کنیم! آقایان! آیا می‌دانید ۸۶ درصد زمین‌های کشور در دست یک اداره‌ای به اسم "[اداره] منابع طبیعی" است؟!^{۱۴۹} هشتادوشش درصد

۱۴۷. **ارجاع پرورشی:** درباره قانون مترقی احیای موات سه ملاحظه کلی مطرح است؛ که رعایت و توجه به آن‌ها سرمایه‌داران ایرانی و اجرای مخفی سند ۲۰۳۰ در کشور و منطقه را به چالش می‌کشد.

نکته اول: اجرای قانون مترقی احیای موات، زمینه‌ساز پنج فایده ۱- رونق تولید غیرمتمرکز و مردمی در سه حوزه کشاورزی، دامداری و پرورش طیور و باغداری (پایه‌گذاری عدالت در الگوی تولید)، ۲- حفظ محیط زیست و کاهش تولید زباله، ۳- تولید محصولات طیب و سالم (پیشگیری از بیماری)، ۴- حل مشکل مستأجرها و سقوط آزاد قیمت زمین و ۵- مدیریت غیرمتمرکز آب (کاهش هدر رفت آب و کاهش هزینه‌های استحصال و انتقال آب) است. (محاسن اجرای قانون مترقی احیای موات)

نکته دوم: برای دستیابی به محاسن پنج‌گانه فوق، احیای موات در سه حوزه ۱- واگذاری اراضی و احیای موات برای ساخت قنات و چشمه، ۲- واگذاری اراضی و احیای موات برای تقویت مشاغل برتر مرتبط با تولید غذا و لباس (کشاورزی، باغداری و دامداری) و ۳- واگذاری اراضی و احیای موات مرتبط با سکونت خانواده و ساخت دار و اسعه در قالب محله، موضوعیت دارد. برخی طرح‌های موجود برای احیای موات، فقط به احیای موات برای مسکن و صنعت می‌پردازند و طراحان آن‌ها، احیای موات برای مدیریت آب و احیای موات برای مشاغل برتر را فهم نکرده‌اند. احیای موات برای مدیریت آب (ساخت قنات و چشمه)، زیرساخت سایر مصادیق احیای موات محسوب می‌شود. (تبیین انواع احیای موات)

نکته سوم: واگذاری عادلانه زمین به مردم را یکی از دو زیرساخت اصلی اجرای اولویت‌های تمدنی ۱۲ گانه می‌دانیم و برای فهم و تحقق آن، چرخه چهاربخشی تحریک فکر را فعال می‌نماییم. چهار موضوع: ۱- تولید خبر، ۲- راه‌اندازی تضارب و نشست تخصصی، ۳- تولید مکتوبات و ۴- نمونه‌سازی تمدنی حول قانون مترقی احیای موات، بزرگ‌ترین چالش اجرای سند ۲۰۳۰ و سرمایه‌داران در آینده است. (تصمیم‌سازی گسترده برای اجرای قانون مترقی احیای موات)

معاونت پژوهشی شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی - یکشنبه ۸ تیر ۱۴۰۲ - تهران

<https://eitaa.com/olgou/5449>

۱۴۸. منعزل یعنی گوشه‌گیر. اینجا به معنای از کار افتاده می‌باشد.

۱۴۹. **ارجاع برداشتی:** رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور گفت: بیش از ۸۰ درصد از عرصه کشور را اراضی ملی و منابع طبیعی تشکیل می‌دهد که مستندسازی صحیح این اراضی از جهات مختلف حائز اهمیت است.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری جمهوری اسلامی <https://irna.ir/xjy>

اراضی کشور فقط دست این اداره است! و این [اداره هم] اراضی کشور را نمی‌تواند عادلانه توزیع کند؛ [لذا] پیشنهاد من به آقای رئیس‌جمهور این است که یک فقیه را با اختیارات کامل برای اداره منابع طبیعی منصوب کرده و کار اصلی آن [فقیه را هم] "توزیع اراضی" و "احیاء موات"^{۱۵۰} قرار دهد! ما باید مشکل زمین مردم را حل کنیم! من کماکان معتقد هستم که در مرحله اول، ده میلیون قطعه زمین هزارمتری باید به حدود ده میلیون مستأجر ایرانی داده شود! من معتقدم هرکسی ازدواج کرد وقتی سند ازدواجش ثبت شد، هم‌زمان در همان دو [یا] سه ماه اول، باید هزار متر زمین رایگان به آن‌ها داده شود!

می‌دانید آقایان می‌گویند: «الآن نمی‌شود.» ببینید [بنده به آنها می‌گویم: «آقا! مشکلات را حل کرد] تو سوادش را نداری!» بیخشید من نمی‌خواستم عصبانی بشوم! (تو باید کنار بروی! تو معضلی! تو مردم را ناراضی می‌کنی!) [اتفاقاً] می‌شود با هزینه‌های کم و با روش‌های راحت مسئله را حل کرد، که حالا در زمان مناسب که برسد بحث خواهیم کرد.

بنابراین آقایان علما [بیباید] از امروز با همدیگر یک توافقی انجام بدهیم؛ بیاید زمانی که منبر می‌رویم این "باب فقهی احیاء موات" را برای مردم بخوانید؛ بعد اگر هرکسی گفت: چرا [مدام] خانه گران می‌شود؟ بگویید: ببیند تقصیر آقایان [است]! رضاخان یک اداره‌ای بنام [اداره] منابع طبیعی ایجاد کرد^{۱۵۱} [حالا با اینکه] انقلاب هم شده [است، اما] آقایان جرأت ندارند یک اداره رضاخانی را تعطیل کنند! این کل حرف من است.

۱۵۰. **ارجاع پردازشی:** ماده ۱۴۱ قانون مدنی، احیاء را این‌گونه تعریف می‌کند: «مراد از احیای زمین آن است که اراضی موات و مباحه را به‌وسیله عملیاتی که در عرف آباد کردن محسوب است، از قبیل زراعت، درختکاری، بناساختن و غیره قابل استفاده کنند.»

آدرس مطلب در سایت مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/97937>

۱۵۱. **ارجاع پرورشی:** پس از تصویب قانون تأسیس وزارت منابع طبیعی در سال ۱۳۴۶، تشکیلات وزارت مزبور در اردیبهشت ۱۳۴۷ به تصویب [رضاخان] رسید. به‌موجب ماده دو قانون تشکیل وزارت منابع طبیعی، سازمان جنگلبانی و مؤسسات تابعه آن با دارائی و بودجه و کارکنان مربوط به وزارت منابع طبیعی منتقل گردید و شرکت سهامی شیلات ایران و همچنین شرکت بهره‌برداری و صنایع چوب گیلان به این وزارت وابسته شدند. اهداف وزارت منابع طبیعی بدین شرح است: حفظ و حمایت و اصلاح خاک‌های کشور و فراهم آوردن موجبات بهره‌برداری از آن‌ها و همچنین حفظ و حمایت و توسعه و تکثیر و بهره‌برداری از سایر منابع طبیعی (جنگل‌ها، مراتع، حیوانات وحشی و آبزیان دریاها و همچنین آب‌های داخلی)

آدرس مطلب در سایت سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور: <https://frw.ir/index.jsp?fkeyid=&siteid=&pageid=2036>

آقایان علما زمین را [از این اداره] تحویل بگیرید و بین مردم توزیع کنید! زمین مال خدا است! منابع طبیعی یعنی چه؟! چه کسی گفته اختیارش با دولت است؟! حضرت فرمود: «من احیا ارضاً مواتاً فیهی له»^{۱۵۲}، چرا اداره منابع طبیعی برخلاف حرف امام رضا و پیغمبر و امیرالمؤمنین (علیهم‌الصلاة والسلام)، عمل می‌کند؟! من به دلیل این که از این قضیه مطلع هستم این حرف را می‌گویم: «اداره منابع طبیعی» [متهم اول و] مخالف اصلی توزیع زمین رایگان [بین مردم] است. و "اداره آمایش سازمان برنامه‌بودجه" هم متهم دوم است. و بعضی از "کارشناسان وزارت راه و مسکن و شهرسازی" هم متهم سوم هستند! چه کسی می‌تواند این آدم‌های کم‌سواد پر از ادعا را که مدام ادعای کار کارشناسی دارند را سر جایشان بنشانند؟! [فقط] حوزه علمیه [می‌تواند].

آقایان! من آخرین جمله‌ام را بگویم: مردم فکر می‌کنند این چهل سال گذشته، اسلام اجرایی شده که این وضعیت رقم خورده است! درحالی که چهل سال گذشته (به دلیل سکوت حوزه‌های علمیه)، [این] اسناد بین‌المللی [بوده که] به شکل‌های مختلف [در کشور] اجرایی شده [است]! الآن هم [این] درب، دارد بر همان پاشنه می‌چرخد و [لذاست که] مردم ناراضی می‌شوند! حوزه باید [به] وسط [میدان] بیاید. حالا البته شنیده‌ام که وزیر محترم گفته [که قرار است] صد هزار قطعه زمین به مردم بدهیم.^{۱۵۳} نه آقای وزیر کفایت نمی‌کند! مردم مستأجرند [و] خانه می‌خواهند. دولت جمهوری اسلامی موظف است از محل اراضی دولتی و اراضی موات، مشکل زمین این [مردم] را حل کند.

۱۵۲. **ارجاع پژوهشی:** عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ التَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: «مَنْ غَرَسَ شَجْرًا أَوْ حَفَرَ وادياً بَدِيئاً لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَيْهِ أَحَدٌ أَوْ أَحْيَا أَرْضاً مَيْتَةً فَهِيَ لَهُ قِضَاءٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَرَسُولِهِ» پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرمایند: هر که درختی بکارد و یا آبراهی حفر کند که کسی در آن بر او پیشی نگرفته باشد و یا زمین مرده ای را آباد کند، آن زمین، به حکم خدا و رسولش، از آن او است.

تهذیب الأحکام ج ۷، ص ۱۵۱ / من لا یحضره الفقیه ج ۳، ص ۲۴۰ / الکافی ج ۵، ص ۲۸۰

ارجاع پرورشی: به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، مهرداد بذریاش، وزیر راه و شهرسازی در مصاحبه اختصاصی گفت پس از برگزاری مکرر جلسات شورای عالی مسکن در سال جاری، پرداخت تسهیلات بانک‌ها به بخش مسکن و واگذاری زمین به متقاضیان ساخت مسکن افزایش یافته است. بذریاش افزود رئیس جمهور در جلسات قبلی شورای عالی مسکن به استانداران دستور داده بود موانع واگذاری زمین را برطرف کنند. وزیر راه و شهرسازی گفت: در فاصله برگزاری دو جلسه شورای عالی مسکن، صد هزار متقاضی دیگر زمین رایگان دریافت کردند تا با استفاده از تسهیلات بانکی خانه بسازند. وی گفت: واگذاری زمین به مشمولان قانون جوانی جمعیت هم از مرز ۲۰ هزار قطعه گذشت. به گفته وزیر راه و شهرسازی، واگذاری زمین در روستاها، که مصوبه سال گذشته شورای عالی مسکن است، از هفته آینده آغاز می‌شود.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری صدا و سیما: <https://www.iribnews.ir/00GVL3>

من همان حرفی را که به "وزارت بهداشت" گفتم امروز به "وزارت مسکن و شهرسازی" [هم] می‌گویم [که]: «اگر فقر دانشی دارید؛ ما در شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی به شما کمک کارشناسی کرده و راه‌حل را به شما نشان می‌دهیم»؛ فقط شما بپذیرید که مردم را از این حالت عذاب مستأجری خارج کنید، ما برنامه‌ریزی آن را خواهیم کرد! و راهکار جدید به شما نشان خواهیم داد [تا] مسیر تأمین بشود.

خلاصه مباحث نشست:

کل عراض من سه جمله بود؛ جمله‌ی اول این‌که: کشور به خاطر اجرای سند ۲۰۳۰، به سمت ایجاد مشکلات جدید حرکت می‌کند. حرف دوم این است که: مقابل هفده آرمان سند توسعه‌ی پایدار، ما دوازده هدف اصلی تعریف کرده‌ایم و به همه دستگاه‌ها پیشنهاد می‌کنیم [که] این دوازده هدف را بررسی کارشناسی کرده و راجع به آن مطالعه کنند. لااقل به‌عنوان یک احتمال این کار را شروع کنید! [حرف سوم]: در مورد روش اجرایی هم که خودمان پیگیر هستیم و در بعضی مناطق [به‌صورت] اضطراری اجرا می‌کنیم. طرح کلی‌مان هم این است که به‌صورت کامل اجرایی بشود. دو دهه آینده [به فضل الهی] باید سطح تصمیم‌سازی حوزه‌های علمیه در اداره کشور ارتقا پیدا کند!

و الحمدلله رب العالمین

پیوست‌ها:

پیوست شماره ۱: چرا با توسعه غربی مخالف هستیم؟ چرا نظام برنامه‌ریزی مبتنی بر توسعه نمی‌تواند کشور را اداره کند؟!

بسم الله الرحمن الرحيم

همه ما این گزاره تلخ معروف را شنیده‌ایم که: "برای دستیابی به توسعه، لاجرم باید عده‌ای زیر چرخ توسعه له شوند"؛ ولی کمتر بحث شده که چگونه فرآیند توسعه به نادیده گرفتن مردم و مستضعفین و محرومیت ختم می‌شود. در این یادداشت معیارهای نه‌گانه‌ی نادیده گرفته‌شده در ادبیات تحلیلی و برنامه‌های توسعه را -به صورت اجمالی- تبیین می‌کنم و ان شاء الله در یادداشت تفصیلی دیگری موضوعات مرتبط با این معیارهای نه‌گانه را توضیح خواهم داد. در اولین نقشه الگوی پیشرفت اسلامی حدود ۱۰۰ مسئله مرتبط با معیارهای ذیل تحلیل و تنظیم شده است؛ که شرح آن‌ها موضوع نشست‌ها و مکتوبات اولین نقشه الگوی پیشرفت اسلامی است. بر اساس مفاهیم استظهاری مطرح در نقشه الگوی پیشرفت اسلامی، بی‌توجهی به این ۹ ابر مسئله، زندگی مردم را به چالش کشیده و آن‌ها را به سوی فقر و محرومیت در ابعاد مختلف -به شرح زیر- سوق می‌دهد:

۱- ادبیات توسعه و برنامه‌های ناشی از آن به تزکیه و تربیت بی‌اعتنا است و محور آموزش‌ها را آموزش‌های مرتبط با بخش خدمات و تولید قرار داده است و نتیجه عدم توجه به آموزش‌ها و مهارت‌های تربیتی و تزکیه‌ای، گسترش محرومیت عاطفی در جامعه و بالتبع گسترش اصطکاک میان انسان‌ها در بخش‌های مختلف خانوادگی، آموزشی، کاری و... خواهد بود. بر اساس مفاهیم استظهاری مطرح در اولین نقشه الگوی پیشرفت اسلامی باید ابعاد فضای حاکم بر نهاد متکفل تربیت را شناسایی و برای بهبود تدریجی آن برنامه‌ریزی کرد.

۲- ادبیات توسعه و برنامه‌های ناشی از آن، تلقی تجربی و بیکنی از علم را در جامعه گسترش می‌دهد. این در حالی است که -با رفع ید از اشکالات تعریف تجربه در نگاه بیکنی- منحصر کردن علم در سطح تجربه و تصرف در طبیعت محرومیت فکری برای انسان را نتیجه می‌دهد. بر اساس جمع‌بندی استظهاری نقشه الگوی پیشرفت اسلامی؛ برای دستیابی به زندگی بهتر دستگاه علمی کشور باید در پنج سطح ۱- مدیریت تأمل ۲- مدیریت تعقل ۳- مدیریت تدبیر ۴- مدیریت تجرب و ۵- مدیریت تفقه مهارت‌آفرینی و تولید محتوا کند.

۳- ادبیات توسعه و برنامه‌های ناشی از آن کسب حلال را با چالش‌های متعددی روبرو می‌کند. آلوده کردن زندگی اجتماعی با پدیده نکبت‌بار و ضد رفق ربا و محاسبه همه انواع تولید- و لو تولیدات ضد سلامت و ضد تزکیه- در زمره تولید ناخالص داخلی، نمونه‌ای از این چالش‌ها است. همچنین اعتبار دانستن ابزار مبادله و پول در سیاست‌های پولی و مالی؛ زمینه مدیریت ارزش اعتبار مبادله‌ای- توسط اغنیاء- را فراهم آورده است. این حادثه تلخ هم به معنای کاهش ارزش دارائی ملت‌های مستضعف و هم به معنای بلا موضوع شدن موضوع اصلی زکات و کاهش درآمدهای مرتبط با حل مشکلات فقراء و بالتبع گسترش محرومیت در جامعه است.

۴- ادبیات توسعه و برنامه‌های ناشی از آن نظم اجتماعی را به محوریت قوانین تأمین می‌کند. از تاریخ ۱۴ مرداد سال ۱۲۸۵ هجری شمسی تعریف پایه غرب از قانون؛ برای اداره جامعه مبنا قرار گرفت و اگرچه با افزوده شدن اصل دوم متمم قانون اساسی توسط شیخ فضل‌الله و بعداً ایجاد نهاد شورای نگهبان در جمهوری اسلامی سعی شده تا قوانین مخالف قطعیه با شرع نداشته باشند؛ ولی تاکنون در تعریف قانون مدرن تصرفی نشده و نتیجه به‌کارگیری این تعریف ناقص؛ ازدیاد پدیده قانون و بالتبع ایجاد چالش دائمی برای اختیار افراد به بهانه ایجاد نظم است.

بر اساس جمع‌بندی استظهاری نقشه الگوی پیشرفت اسلامی ایجاد نظم را باید بر اساس "نظریه نظم اختیاری هدایت بنیان" مدیریت کرد و بر این اساس لازم است تا مسئله قانون را از معنای چارچوب گذاری برای رفتار افراد در همه حوزه‌ها به چارچوب گذاری برای تقویت نهادهای نگرش ساز ارتقاء دهیم. بی‌توجهی به اختیار افراد و به چالش کشیدن دائمی آن به کاهش خلاقیت و نوآوری در جامعه و ایجاد محرومیت در حوزه ایده پردازی می‌انجامد.

۵- ادبیات توسعه و برنامه‌های ناشی از آن رسانه‌ها را استخدام کرده و برای به پذیرش رساندن برنامه‌های نوشته‌شده بر اساس منافع سرمایه‌دارها؛ استدلال‌های غیر واقعی مطرح می‌کنند. مردم ایران فهرستی بلند بالا از مزایای خیالی برنامه توسعه بنیان برجام را به خاطر دارند و البته همه برنامه‌های توسعه شامل این پیوست بیانی و رسانه‌ای غیر واقعی هستند.

بر اساس مفاهیم استظهاری مطرح در نقشه الگوی پیشرفت اسلامی بیان باید هدایت‌کننده به حقیقت باشد. برای دستیابی به بیان حکیمانه مباحثی نه گانه در فقه البیان مطرح شده است؛ که یکی از نتایج توجه به این مباحث، تولید نظریه رسانه‌ای برای مدیریت دستگاه رسانه‌ای جمهوری اسلامی است. طراحی نظام سؤالات ارزیابی برنامه‌های اداره کشور، یکی از فرآورده‌های فقه البیان برای رسانه است. در طراحی سؤالات رسانه باید نسبت میان برنامه‌های

توسعه با زیرساخت‌های نه‌گانه هدایت شامل ۱- "امامت و رهبری" ۲- "علم و حکمت" ۳- "نظم و قانون" ۴- "معیشت و کسب حلال" ۵- "شاخصه‌های ارزیابی" ۶- "تربیت و تزکیه" ۷- "روابط بین‌الملل و نفی سیل" ۸- "بیان و حکمت" ۹- "پیشگیری از جرم و عبرت" سنجیده شود.

۶- ادبیات توسعه و برنامه‌های ناشی از آن به دلیل اتکاء به تعریف غلط از بشر و حقوق آن برای مقابله با جرائم از پایگاه نگرش ساز عبرت استفاده نمی‌کنند. در برنامه‌های توسعه قضائی یا عناوین واقعی مجرمانه را کاهش می‌دهند و یا اینکه برای مقابله با جرایم از مجازات‌های غیر مؤثر در مقابله با جرم مانند زندان استفاده می‌کنند. فرآیند مقابله با جرائم باید به نگرش سازی و گسترش عبرت منجر شده و تنظیم عقلائی مسئله مجازات خاصیت عبرت آفرینی و پیشگیرانه آن را کاهش می‌دهد. شایان ذکر است که موارد استفاده از حبس در فقه اسلامی به موارد محدودی اختصاص دارد؛ که متأسفانه در سیستم قضائی فعلی استفاده این نوع مجازات گسترش یافته است. میان فرجه نمودن مسئله عبرت -از پایگاه مجازات حکیمانه و زیرساخت‌های دیگر عبرت- و گسترش پیش‌گیری از جرم رابطه معناداری برقرار است.

۷- ادبیات توسعه و برنامه‌های ناشی از آن میزان پیشرفت جامعه را بر اساس شاخصه‌های Wdi و یا مدل‌های دیگر ارزیابی مانند شاخصه‌های توسعه انسانی ارزیابی می‌کنند. این شاخصه‌ها نقطه نهایی جامعه را افزایش تولید ناخالص داخلی می‌دانند و توسعه در یک جمله به دنبال تعدیل کلان جامعه حول بخش اقتصاد است. تحقق این شاخصه‌ها، آموزش و تربیت، سیاست و مدیریت، تفکر و علم، فرهنگ و دین و در یک جمله همه‌چیز را به نفع اقتصاد سرمایه‌داری ذبح می‌کند.

بر اساس مفاهیم استظهاری نقشه الگوی پیشرفت اسلامی شاخص اصلی برای ارزیابی پیشرفت جوامع میزان گسستگی یا پیوستگی روابط انسانی است. هر جامعه‌ای از حیث روابط انسانی گسسته‌تر باشد؛ افراد آن جامعه محرومیت بیشتری دریافت می‌کنند و هر جامعه‌ای که از حیث روابط انسانی پیوسته‌تر باشد؛ افراد آن سود بیشتری دریافت خواهند نمود. بر اساس فکر اسلامی پیوسته شدن روابط انسانی به توسعه فکر، توسعه رفق و توسعه عدم تحمل، نسبت به کفر وابسته است. توصیف و تحقق چگونگی تحقق شاخصه‌های ارزیابی اسلامی؛ موضوع مباحثات مطرح در فقه الفرقان یا فقه شاخصه‌های ارزیابی است.

۸- ادبیات توسعه و برنامه‌های ناشی از آن روابط بین‌الملل را به محوریت مسئله اقتصاد تحلیل می‌کند و این مبنای غلط باعث اختلاط مبانی و مفاهیم و توسعه فرصت برای بسط نگرش‌های غلط و بالتبع سلطه ظالمان خواهد

شد. مبنای تنظیم روابط بین‌الملل بر اساس فکر اسلامی نفی سبیل است و نفی سبیل به معنای نفی تسلط کسانی است که اندیشه صحیحی نسبت به انسان، جهان و حقایق ندارند. توصیه به عدم تحمل کفر در اندیشه اسلامی به معنای توصیه به عدم تحمل سلطه صاحبان اندیشه غلط می‌باشد.

۹- ادبیات توسعه و برنامه‌های ناشی از آن رهبری و مدیریت جامعه را بر اساس ایده پوسیده و تبعیض آفرین لیبرال دموکراسی تئوریزه و پی‌گیری می‌نماید؛ ولی در اسلام رهبری و امامت جامعه را باید بر اساس دو وصف عدالت و علم تئوریزه و محقق نمود.

شایان ذکر است که مسائل نه‌گانه فوق محورهای اصلی اختلاف میان محاسبات توسعه غربی و پیشرفت اسلامی است؛ که مباحثه و گفتگو درباره این اختلافات دو نتیجه تحلیلی دقیق را در اذهان تثبیت خواهد نمود: نتیجه اول آنکه همه امور ناهماهنگ و معارض با این امور نه‌گانه باید به‌عنوان چالش معرفی شوند. به‌عنوان مثال در شرایط فعلی، مدیریت شهری مبتنی بر نظریه Tod و یا مدیریت شهری مبتنی بر ایده شهر خلاق و همچنین نظام آموزشی بی‌توجه به آموزش‌ها و مهارت‌های خانوادگی در تعارض با زیرساخت تربیت و تزکیه است. همچنین سیاست‌های پولی و مالی نئوکینزی-ربوی و مدل بودجه‌ریزی عملیاتی در تعارض با زیرساخت معیشت و کسب حلال قرار دارند. بر اساس همین منطق، الگوی ارزیابی کشور -در مرکز آمار و بانک مرکزی و سازمان برنامه‌بودجه- چون بر اساس شاخصه‌های Wdi و شاخصه‌های توسعه انسانی و سایر مدل‌های غربی ارزیابی است؛ در تعارض با فرآیند پیوسته‌تر کردن روابط انسانی عمل می‌کنند. مجموعه‌ای گسترده از امور معارض با زیرساخت‌های نه‌گانه فوق‌الذکر؛ موضوع بررسی مباحث مرتبط با اولین نقشه الگوی پیشرفت اسلامی است.

نتیجه دوم این گفتگو هم تثبیت تدریجی الگوی تفصیلی پیشرفت اسلامی و تمیز آن از الگوی توسعه غربی در ذهن فعالان و دلسوزان انقلاب اسلامی است.

شهر قم / یک‌شنبه ۲۲ مهر ۱۳۹۷ مصادف با ۴ صفر المظفر ۱۴۴۰

علی کشوری - دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی

<http://nro-di.blog.ir/1397/07/22>

پیوست شماره ۲: تصویر عناوین و اهداف (مفاهیم غلط گسترش یافته) سند ۲۰۳ توسعه پایدار

اهداف توسعه پایدار

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

GOAL 1: End poverty in all its forms everywhere

GOAL 2: End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture

GOAL 3: Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages

GOAL 4: Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all

GOAL 5: Achieve gender equality and empower all women and girls

GOAL 6: Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all

GOAL 7: Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all

GOAL 8: Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all

GOAL 9: Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation

GOAL 10: Reduce inequality within and among countries

GOAL 11: Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable

GOAL 12: Ensure sustainable consumption and production patterns

GOAL 13: Take urgent action to combat climate change and its impacts*

GOAL 14: Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development

GOAL 15: Protect, restore and promote sustainable use of terrestrial ecosystems, sustainably manage forests, combat desertification, and halt and reverse land degradation and halt biodiversity loss

GOAL 16: Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels

GOAL 17: Strengthen the means of implementation and revitalize the global partnership for sustainable development

In September 2015 Heads of State and Government agreed to set the world on a path towards sustainable development through the adoption of the 2030 Agenda for Sustainable Development. This agenda includes 17 Sustainable Development Goals, or SDGs, with 169 targets which set out quantitative objectives across the social, economic, and environmental dimensions of sustainable development, all to be achieved by 2030. The goals provide a framework for shared action "for people, planet and prosperity," to be implemented by "all countries and all stakeholders".

آرمان‌های توسعه پایدار

در سی‌و‌پنجمین سال ۲۰۱۵ میلادی سازمان دولت‌ها با تصویب دستور کار ۲۰۳۰ بر تعیین مشی و به سوی توسعه پایدار توافق کردند. این دستور کار که حاوی ۱۷ آرمان و ۱۶۹ هدف است اهداف جهانی کمی در ابعاد اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی توسعه پایدار در نظر گرفته که باید تا سال ۲۰۳۰ تحقق یابند. این اهداف چارچوبی برای اقدام مشترک با عنوان برای مردم، زمین و نسل‌های آیدون گرداند که باید توسط همه کشورها و به‌ویژه ایران اجرائی شود.

برگه‌ها و نشریات سازمان ملل متحد در ایران

- هدف ۱:** ریشه‌کن کردن همه اشکال فقر در همه جا
- هدف ۲:** ریشه‌کن کردن گرسنگی، دستیابی به امنیت غذایی، تغذیه بهتر و ترویج کشاورزی پایدار
- هدف ۳:** تضمین زندگی سالم و ایجاد رفاه برای همگان
- هدف ۴:** تضمین آموزش فراگیر، منصفانه و با کیفیت، و پیشبرد فرصت‌های یادگیری مادام‌العمر برای همگان
- هدف ۵:** دستیابی به برابری جنسیتی و توانمندسازی همه زنان و دختران
- هدف ۶:** تضمین دسترسی و مدیریت پایدار آب و فاضلاب برای همگان
- هدف ۷:** تضمین دسترسی همگانی به انرژی مناسب با درآمد مطمئن، پایدار و نوین
- هدف ۸:** ترویج رشد اقتصادی مداوم، پایدار و فراگیر، و اشتغال کامل، مولد و آبرومند برای همگان
- هدف ۹:** ایجاد زیرساخت‌های ناب‌آور، ترویج صنعتی شدن فراگیر و پایدار و تشویق نوآوری
- هدف ۱۰:** کاهش نابرابری درون هر کشور و بین کشورها
- هدف ۱۱:** فراگیر، ایمن، تاب‌آور و پایدار ساختن شهرها و سکونت‌گاه‌های انسانی
- هدف ۱۲:** تضمین الگوهای مصرف و تولید پایدار
- هدف ۱۳:** اقدام قوری برای مبارزه با تغییرات اقلیمی و پیامدهای آن
- هدف ۱۴:** حفاظت و بهره‌برداری پایدار از اقیانوس‌ها، دریاها و منابع دریایی برای دستیابی به توسعه پایدار
- هدف ۱۵:** حفاظت، بازسازی و ترویج استفاده پایدار از اکوسیستم‌های خشکی، مدیریت پایدار جنگل‌ها، سازه‌ها، بیابان‌ها، توفان و تغییر رو به تخریب زمین و مساحت از نابودی، تنوع زیستی
- هدف ۱۶:** ترویج جوامع صلح‌آمیز و فراگیر برای دستیابی به توسعه پایدار، تأمین دسترسی همگانی به عدالت و برابری نهادهای اجتماعی کارآمد، پاسخگو و فراگیر در همه سطوح
- هدف ۱۷:** تقویت ابزارهای اجرایی و احیای مشارکت جهانی برای دستیابی به توسعه پایدار

منبع: برنامه اسکان بشر ملل متحد در ایران

<https://b2n.ir/e99205>

پیوست شماره ۳: عدم دریافت کرایه از مغازه‌های بازار توسط امیرالمؤمنین علی (علیه‌السلام)

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ طَلْحَةَ بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «سُوقُ الْمُسْلِمِينَ كَمَسْجِدِهِمْ فَمَنْ سَبَقَ إِلَى مَكَانٍ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ إِلَى اللَّيْلِ. قَالَ: وَكَانَ لَا يَأْخُذُ عَلَى بُيُوتِ السُّوقِ كِرَاءً.»

امام صادق (علیه‌السلام) از امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) نقل می‌کنند که ایشان می‌فرمودند: «بازار مسلمانان در حکم مسجد آنان است؛ پس هر کس به مکانی در آن زودتر برسد (و دکه‌ای را تصرف کند)، او بر آن دکه تا شب اولویت دارد. امام صادق (علیه‌السلام) در ادامه فرمود: «و امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) هیچگاه برای دکه‌های بازار کرایه دریافت نمی‌کرد.»

الكافي، ج ۲، ص ۶۶۲ و ج ۵، ص ۱۵۵ / تهذيب الأحكام، ج ۷، ص ۹
سند تهذيب: أحمد بن محمد بن يحيى عن طلحة بن زيد عن أبي عبد الله ع قال قال أمير المؤمنين ع
وسائل الشيعة، ج ۵، ص ۲۷۸ / الوافي، ج ۱۷، ص ۴۴۷ / جامع أحاديث الشيعة، ج ۲۳، ص ۲۳۹ و ۲۴۰

عَنْهُ (مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ يَحْيَى) عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ وَهَبٍ عَنْ جَعْفَرٍ عَنْ عَلِيٍّ ع: «أَنَّهُ كَرِهَ أَنْ يَأْخُذَ مِنْ سُوقِ الْمُسْلِمِينَ أَجْرًا.»

امام صادق (علیه‌السلام) از امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) که: «امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) کراهت داشت که از بازار مسلمین مزد و اجر بگیرد.»

تهذيب الأحكام، ج ۶، ص ۳۸۳
الوافي، ج ۱۷، ص ۴۴۸ / وسائل الشيعة، ج ۱۷، ص ۴۰۶ / جامع أحاديث الشيعة، ج ۲۳، ص ۲۴۰

برخی دیگر از ویژگی‌های بازار امیرالمؤمنین (علیه‌السلام):

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «سُوقُ الْمُسْلِمِينَ كَمَسْجِدِهِمْ فَمَنْ سَبَقَ إِلَى مَكَانٍ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ إِلَى اللَّيْلِ.»
امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) می‌فرمودند: «بازار مسلمانان در حکم مسجد آنان است؛ پس هر کس به مکانی در آن زودتر برسد (و دکه‌ای را تصرف کند)، او بر آن دکه تا شب اولویت دارد.»

من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص ۱۹۹
بحار الأنوار، ج ۱۰۱، ص ۲۵۶ و ج ۸۰، ص ۳۸۳

سند بحار: أَضَلَّ مِنْ أَضْوَالِ أَصْحَابِنَا [كِتَابُ الْإِمَامَةِ وَالتَّبَصُّرَةِ] عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الصَّفَّارِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ عَنِ النَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

وسائل الشيعة، ج ۱۷، ص ۴۰۶ [نقلًا عن الفقيه، مع اضافته "وَكَانَ لَا يَأْخُذُ عَلَى بُيُوتِ السُّوقِ كِرَاءً"]

هداية الأمة إلى أحكام الأئمة ع (شيخ حرّ)، ج ۲، ص ۱۹۷ / مستدرک الوسائل، ج ۱۳، ص ۲۶۲ ج ۳، ص ۴۲۴ / جامع أحاديث الشيعة، ج ۲۳، ص ۲۳۹

عَلَيْهِ بَنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: «سُوقُ الْمُسْلِمِينَ كَمَسْجِدِهِمْ؛ يَعْنِي إِذَا سَبَقَ إِلَى السُّوقِ كَانَ لَهُ مِثْلُ الْمَسْجِدِ.»

امام صادق (علیه السلام): «بازار مسلمانان در حکم مسجد آنان است؛ یعنی: هرگاه زودتر به بازار برسد آنجا برای او مثل مسجد است [در اینکه حق اولویت برای او می شود].»

الکافی، ج ۵، ص ۱۵۵

وسائل الشيعة، ج ۱۷، ص ۴۰۶ / الوافي، ج ۱۷، ص ۴۴۷

دَعَائِمُ الْإِسْلَامِ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: «سُوقُ الْمُسْلِمِينَ كَمَسْجِدِهِمْ؛ الرَّجُلُ أَحَقُّ بِمَكَانِهِ حَتَّى يَتُومَ مِنْهُ أَوْ تَغِيبَ الشَّمْسُ.»

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) فرمودند: «بازار مسلمانان در حکم مسجد آنان است؛ مرد اولویت دارد به جایگاه خود (و دگه ای که زودتر تصرف کرده) تا اینکه از آنجا بلند شود و برود، و یا اینکه خورشید غروب کند.»

دعائم الإسلام، ج ۲، ص ۱۸

مستدرک الوسائل، ج ۱۳، ص ۲۶۲ / جامع أحاديث الشيعة، ج ۲۳، ص ۲۴۰

پیوست شماره ۴: اقامه شش دسته دلیل از روایات بر لزوم تولید غیر متمرکز و محله‌ای (خلاصه‌ای از جلسه چهارم دوره فقه‌المکاسب)

بخشی از جلسه چهارم دوره فقه‌المکاسب (تبیین ویژگی‌های الگوی تولید در اسلام)، حجت‌الاسلام علی کشوری، ص ۱۵۹ الی ۱۷۹، ۲۱ الی ۳۱ شهریور ۱۳۹۸، قم، مسجد امام حسن عسکری (علیه‌السلام):

باب دوم فقه‌المکاسب: ویژگی‌های الگوی تولید از منظر آیات و روایات چیست؟

خب همانطور که وعده دادم امروزان شاء الله می‌خواهیم باب دوم فقه‌المکاسب را بحث کنیم. باب دوم فقه‌المکاسب به لحاظی یک باب بکر است و شاید به این نحوی که مطرح می‌کنم کمتر و یا اصلاً مورد توجه نبوده است و خیلی کمک می‌کند که نظام مقایسه فقه‌المکاسب با اقتصاد سرمایه‌داری واضح‌تر شود. همان طور که عرض کردم در باب دوم به ویژگی‌های الگوی تولید در مسئله اقتصاد می‌پردازیم؛ یعنی این را بحث می‌کنیم که به اصطلاح امروزی‌ها تولید به چه شکل اتفاق می‌افتد. تولید - که ممکن است متعلق آن امور مختلفی باشد - چطور اتفاق می‌افتد؟ آیا ما به هر شکلی می‌توانیم کالاها را تولید کنیم؟ آیا به هر شکلی می‌توانیم خدمات را تولید کنیم یا نه تولید کالا و خدمات در فقه شیعه مشروط به یک مفاهیم بالادستی است و اگر کسی به آن مفاهیم بالادستی توجه نکند، در واقع تولید آن جامعه به ثروتمند شدن آن جامعه ختم نمی‌شود؛ چرا که همان طور که عرض کردیم هزینه‌ها ارتقاء پیدا می‌کند.

... برای اینکه اصول حاکم بر الگوی تولید به دست بیاید ما دو دسته روایت را باید بررسی کنیم یا لااقل بنده در این دوره بحثی، دو دسته روایت را بررسی می‌کنم تا قواعد و اصولی در ذهن شما برای چهارچوب‌گذاری و طراحی‌های بخش تولید کالا و خدمات تشکیل شود.

۳/۱. روایات «زمان کسب»، «مکان کسب» و «نهی از اجیر شدن»؛ سه دسته روایات عام

تولید

دسته اول روایات، روایاتی هستند که به نحو عام قواعد تولید کالا و خدمات را بحث می‌کنند که خود دسته اول شامل سه دسته روایت است که خدمت شما عرض می‌کنم. یک دسته دیگر از روایات هم داریم که اینها در مورد تولید یک کالای خاص یا یک خدمت خاص، یک شرط را بحث می‌کند و اصطلاحاً روایات بخشی

هستند و روایات عام محسوب نمی‌شوند. از بررسی هر دو دسته روایات ما می‌توانیم اصولی استنباط بکنیم که بر مسئله تولید حاکم هستند. خب من از روایات عام شروع کنم که به بیان ویژگی‌های تولید کالا و خدمات در یک امر خاص منحصر نیست و حضرت به نحو عمومی بحث می‌کند که اگر شما مشغول کسبی شدید باید این قواعد را رعایت کنید.

۳/۱/۱. رعایت زمان کسب؛ اولین ویژگی عام الگوی تولید

دسته اول روایات، روایاتی هستند که راجع به زمان کسب و زمان امرار معاش وارد بحث شده‌اند. حالا هر کس که در هر شغلی مشغول است حضرت به او توصیه کرده است که مسئله امرار معاش را در زمان خاصی انجام دهد و زمان امرار معاش تمام یا اکثر زمان یک فرد را در روز نگیرد. به عنوان مثال از امام رضا (علیه السلام) روایتی نقل شده است که حضرت می‌فرمایند: «اجْتَهِدُوا» حضرت می‌فرماید که سعی کنید این طور باشید و از این کلمه پیداست که این مسئله خیلی مانع دارد که حضرت شروع روایت را از کلمه «اجْتَهِدُوا» شروع می‌کنند؛ به این معنا که این امر، به سادگی محقق نمی‌شود. اصطلاحاً تحقق این مسئله معارض‌های زیاد دارد. لذا حضرت می‌فرمایند: «اجْتَهِدُوا فِي أَنْ يَكُونَ زَمَانُكُمْ أَزْبَعَ سَاعَاتٍ»^{۱۵۴} سعی کنید زمانی که در اختیار دارید را بر چهاربخش تقسیم کنید

۱۵۴. ارجاع پژوهشی: [قال الرضا (عليه السلام): وَ اجْتَهِدُوا أَنْ يَكُونَ زَمَانُكُمْ أَزْبَعَ سَاعَاتٍ سَاعَةً مِنْهُ لِمُنَاجَاةِ اللَّهِ وَ سَاعَةً لِأَمْرِ الْمَعَاشِ وَ سَاعَةً لِمُعَاشَرَةِ الْإِخْوَانِ وَ الثَّقَاتِ وَ الَّذِينَ يَعْرِفُونَكُمْ غُيُوبَكُمْ وَ يَخْلُصُونَ لَكُمْ فِي الْبَاطِنِ وَ سَاعَةً تَخْلُونَ فِيهَا لِلذَّاتِكُمْ وَ بِهَذِهِ السَّاعَةِ تَقْدِرُونَ عَلَى الثَّلَاثِ السَّاعَاتِ... امام رضا (عليه السلام): بکوشید که وقت شما چهار ساعت باشد، یک ساعت برای مناجات با خدا، یک ساعت برای کار زندگانی و معاش، یک ساعت هم برای معاشرت با برادران و مردمان مورد اعتماد که عیوب شما را بشما می‌فهمانند و از دل بشما اخلاص دارند و یک ساعت هم خلوت کنید برای درک لذت‌های حلال و به وسیله این ساعت بر انجام وظایف آن سه ساعت دیگر توانا می‌شوید.

الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا (عليه السلام)، ص ۳۳۷ / بحار الأنوار، ج ۷۵، ص ۳۴۶

وَ قَالَ [الكاظم] (عليه السلام): اجْتَهِدُوا فِي أَنْ يَكُونَ زَمَانُكُمْ أَزْبَعَ سَاعَاتٍ سَاعَةً لِمُنَاجَاةِ اللَّهِ وَ سَاعَةً لِأَمْرِ الْمَعَاشِ وَ سَاعَةً لِمُعَاشَرَةِ الْإِخْوَانِ وَ الثَّقَاتِ الَّذِينَ يَعْرِفُونَكُمْ غُيُوبَكُمْ وَ يَخْلُصُونَ لَكُمْ فِي الْبَاطِنِ وَ سَاعَةً تَخْلُونَ فِيهَا لِلذَّاتِكُمْ فِي غَيْرِ مُحَرَّمٍ وَ بِهَذِهِ السَّاعَةِ تَقْدِرُونَ عَلَى الثَّلَاثِ سَاعَاتِ... امام کاظم (عليه السلام): بکوشید که وقت شما چهار ساعت باشد، یک ساعت برای مناجات با خدا، یک ساعت برای کار زندگانی و معاش، یک ساعت هم برای معاشرت با برادران و مردمان مورد اعتماد که عیوب شما را بشما می‌فهمانند و از دل بشما اخلاص دارند و یک ساعت هم خلوت کنید برای درک لذت‌های حلال و به وسیله این ساعت بر انجام وظایف آن سه ساعت دیگر توانا می‌شوید.

تحف العقول، ص ۴۱۰

وقال (عليه السلام): لِلْمُؤْمِنِ ثَلَاثُ سَاعَاتٍ: فَسَاعَةٌ يَتَّجِي فِيهَا رَبَّهُ، وَ سَاعَةٌ يَرْمُ مَعَاشَهُ، وَ سَاعَةٌ يَخْلِي بَيْنَ نَفْسِهِ وَ بَيْنَ لَدَّتِهَا فِيمَا يَجِلُّ وَ يَجْمَلُ. وَ لَيْسَ لِلْعَاقِلِ أَنْ يَكُونَ شَاخِصًا إِلَّا فِي ثَلَاثٍ: مَرَمَّةً لِمَعَاشٍ، أَوْ حُطْوَةً فِي مَعَادٍ، أَوْ لَذَّةً فِي غَيْرِ مُحَرَّمٍ.

«سَاعَةً لِمُنَاجَاةِ اللَّهِ» یک بخش از وقتتان را به این اختصاص دهید که با خدای متعال نجوا کنید. مناجات یعنی بدون اینکه کسی متوجه شود شما حرفتان را با خدا در میان بگذارید؛ این، یک بخش است. بعد می‌فرمایند: «وَسَاعَةً لِأَمْرِ الْمَعَاشِ» بخشی را برای امر معاشتان در نظر بگیرید که این جا شاهد عرض بنده است. البته ممکن است هر کسی به شکل خاصی تأمین معاش داشته باشد؛ روایت می‌فرماید که راجع به امر معاشتان، یک بخشی از وقتتان را اختصاص دهید. «وَسَاعَةً لِمُعَاشَرَةِ الْإِخْوَانِ» وقتی را برای معاشرت با برادران مورد اعتمادتان قرار دهید و الی آخر که من به آن‌ها نمی‌پردازم. بنابراین حضرت به نحو مطلق می‌فرماید که مراقب زمان حوزه شغلتان باشید.

۳/۱/۱. به چالش کشیده شدن سود ارتباطی؛ نتیجه تمام وقت بودن زمان کسب

پس چارچوب گذاری الگوی تولید ما نمی‌تواند به شکلی باشد که همه وقت کارگر را در اختیار بگیریم. الگوی تولیدی که وقت کارگر را به نحو حداکثری اشغال می‌کند، الگوی تولید غلطی است. چرا اینگونه است؟ چون باعث می‌شود که اوقات دیگر کارگر را اشغال کند و اگر آن اوقات اشغال شد سود ارتباطی و سایر مفاهیمی که در حوزه ربح (سود) متصور است به چالش کشیده می‌شود. همه سودها سود اقتصادی نیستند. اتفاقاً اگر شما سود ارتباطی نداشته باشید هزینه‌هایتان ارتقاء پیدا می‌کند. پس مسئله زمان در طراحی‌های حوزه مشاغل، مسئله بسیار مهمی است. پس این یک نوع از روایات است که مسئله زمان را بحث می‌کند.

۳/۱/۲. نزدیکی مکان کسب به محل زندگی؛ دومین ویژگی عام الگوی تولید

یک دسته دیگر از روایات که به بیان‌های مختلف در اصول روایی ما وارد شده است، روایاتی است که راجع به مکان شغل بحث می‌کند و به این سؤال پاسخ می‌دهد که شغل باید در کجا قرار بگیرد؟ چون ما می‌خواهیم کارگاه، کارخانه و مؤسسه طراحی کنیم، جانمایی این مؤسسات کجا باید باشد؟ آیا شرکت «ایران خودرو» می‌تواند بگوید من در فلان منطقه کشور به دلیل دسترسی بیشتر به آب و یا با ملاحظات فنی می‌خواهم کارگاه، کمپ و محل کارخانه خودم را جانمایی کنم؟ روایاتی که خواندم به ما کمک می‌کند که جانمایی کارخانه‌ها و مؤسسات باید با قید سود ارتباطی باشد.

امام علی (علیه السلام) فرمود: انسان با ایمان ساعات شبانه‌روز خود را به سه بخش تقسیم می‌کند: قسمتی را صرف مناجات با پروردگارش می‌کند و قسمت دیگری را برای ترمیم معاش و کسب و کار زندگی قرار می‌دهد و قسمت سوم را برای بهره‌گیری از لذات حلال و دلپسند می‌گذارد و سزاوار نیست که انسان عاقل حرکتش جز در سه چیز باشد: مرمت معاش، گامی در راه معاد و لذت در غیر حرام.

البته در واقع این روایات «مکان»، شرحی برای روایات «زمان» است؛ چون اگر مکان را در جای غلط جانمایی کنیم، در اصل، «زمان» به چالش کشیده می‌شود. ولی به هر حال در لسان روایات، روایاتی که مکان اشتغال و کسب را بحث می‌کند، به صورت مجزا بحث شده است؛ لذا ما اگرچه بین روایاتی که مکان تجارت و کسب را بحث می‌کند با روایاتی که زمان کسب را بحث می‌کند، ارتباط مفهومی می‌بینیم - و اتفاقاً به نظر ما اهل بیت (مکان را به دلیل زمان بحث کردند - ولی به هر حال چون به صورت مجزا در روایات وارد شده، ما هم به صورت مجزا و در مرتبه دوم آن را بحث کردیم.

مثلاً یکی از آن روایات این است که «ابن مسکان» از امام سجاد (علیه السلام) - با واسطه - نقل کرده است: «إِنَّ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَكُونَ مَتَجِرُهُ فِي بَلَدِهِ وَ يَكُونَ خُلَطَاؤُهُ صَالِحِينَ»^{۱۵۰} - و الی آخر الروایة - حضرت در این روایت

۱۵۰. ارجاع پژوهشی: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ قَالَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ (عليه السلام): إِنَّ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَكُونَ مَتَجِرُهُ فِي بَلَدِهِ وَ يَكُونَ خُلَطَاؤُهُ صَالِحِينَ وَ يَكُونَ لَهُ وَ لَدَيْهِ يَسْتَعِينُ بِهِمْ.

امام زین العابدین (علیه السلام): از نیک بختی مرد، این است که محل تجارتش در شهرش باشد و رفیقانش صالح باشند و فرزندان داشته باشد که از آنان یاری بگیرد

الکافی، ج ۵، ص ۲۵۷

أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنَا أَبِي عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عليه السلام) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ الْخُلَطَاءُ الصَّالِحُونَ وَ الْوَلَدُ الْبَارُّ وَ الزَّوْجَةُ الْمُؤَاتِبَةُ وَ أَنْ يُرْزَقَ مَعِيشَتَهُ فِي بَلَدِهِ.

پیامبر (صلی الله علیه و آله): از سعادت مرد این است که همشبینان شایسته و فرزند نیکوکار و زن سازگار و اینکه در شهر خودش روزی معیشتش به او داده شود.

الجعفریات (الأشعثیات)، ص ۱۹۴

وَ عَنْهُ (صلى الله عليه وآله) قَالَ: خَمْسَةٌ مِنَ السَّعَادَةِ الزَّوْجَةُ الصَّالِحَةُ وَ الْبُنُونَ الْأَبْرَارُ وَ الْخُلَطَاءُ الصَّالِحُونَ وَ رِزْقُ الْمَرْءِ فِي بَلَدِهِ وَ الْحُبُّ لِأَهْلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ.

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله): پنج چیز، از نیک بختی [مرد] است: همسر صالح، فرزندان نیکوکار، رفیقان خوب، [بودن] روزی مرد در شهرش، و دوست داشتن خاندان محمد صلی الله علیه و آله.

دعائم الاسلام، ج ۲، ص ۱۹۵

وَ قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ ع: «إِنَّ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَكُونَ مَتَجِرُهُ فِي بَلَدِهِ وَ يَكُونَ خُلَطَاؤُهُ صَالِحِينَ وَ يَكُونَ لَهُ أَوْلَادٌ يَسْتَعِينُ بِهِمْ».

و امام سجاد (علیه السلام) فرمود: از سعادت مرد است که محل کسب و کارش در شهر خودش باشد و همکاران و کارگزارانش صالح باشند و دارای فرزندان باشد تا از آنها کمک گیرد.

من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص ۱۶۴

عَدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ إِتْرَاهِيمَ بْنِ عَبْدِ الْحَمِيدِ عَنْ عُمَانَ بْنِ عَيْسَى عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ع قَالَ: مَنْ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَكُونَ مُتَجَرِّهُ فِي بَلَدِهِ وَ يَكُونَ حُلَطَاؤُهُ صَالِحِينَ وَ يَكُونَ لَهُ وُلْدٌ يَسْتَعِينُ بِهِمْ وَ مِنْ شَقَاءِ الْمَرْءِ أَنْ تَكُونَ عِنْدَهُ امْرَأَةٌ مُعْجَبٌ بِهَا وَ هِيَ تَخُونُهُ. یکی از اصحاب ما گوید: علی بن الحسین ع می‌فرماید: از خوشبختی انسان آن است که کسب و کارش در شهر خودش باشد، و هم‌نشینان او صالح و شایسته باشند و فرزندان او داشته باشد که یاری‌اش کنند و از بدبختی شخص آن است که زنی داشته باشد که از او خوشش بیاید و از زیبایی‌اش برایش شگفت‌انگیز باشد، ولی آن زن به او خیانت کند!

الكافي، ج ۵، ص ۲۵۸

حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ السَّعْدِ أَبَادِيٌّ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ خَالِدِ الْبَرْقِيِّ عَنْ عُمَانَ بْنِ عَيْسَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ يَرْفَعُهُ إِلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ع أَنَّهُ قَالَ: مَنْ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَكُونَ مُتَجَرِّهُ فِي بِلَادِهِ وَ يَكُونَ حُلَطَاؤُهُ صَالِحِينَ وَ يَكُونَ لَهُ وُلْدٌ يَسْتَعِينُ بِهِمْ. امام سجاد (علیه السلام) فرمود: از خوشبختی انسان این است که محل کسب و کار او در شهر خودش باشد و هم‌نشینان او افراد شایسته‌ای باشند و فرزندان او داشته باشد که از آنان کمک بگیرد.

الخصال، ج ۱، ص ۱۵۹

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ بَكْرٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي سَهْلِ عَنْ حَمَادٍ عَنْ عَبْدِ الْكَرِيمِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «ثَلَاثَةٌ مِنَ السَّعَادَةِ الرَّوْحَةُ الْمُوَاتِبَةُ وَ الْأَوْلَادُ الْبَارُونَ وَ الرَّجُلُ يُرْزَقُ مَعِيشَتَهُ بِبَلَدِهِ يَغْدُو إِلَيْهِ وَ يَرُوحُ». امام صادق (علیه السلام) فرمود: سه چیز از سعادت و خوشبختی‌اند: زن موافق و فرمان‌بردار، فرزندان نیکوکار و این که کسب و کارش در سرزمین خودش باشد که صبح و شام نزد خانواده‌اش رفت و آمد کند.

تهذيب الأحكام، ج ۷، ص ۲۳۶

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ التَّمِيمِيِّ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ بَكْرٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي سَهْلِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْكَرِيمِ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): «ثَلَاثَةٌ مِنَ السَّعَادَةِ الرَّوْحَةُ الْمُوَاتِبَةُ وَ الْأَوْلَادُ الْبَارُونَ وَ الرَّجُلُ يُرْزَقُ مَعِيشَتَهُ بِبَلَدِهِ يَغْدُو إِلَى أَهْلِهِ وَ يَرُوحُ». عبد الله بن عبد الكريم گوید: امام صادق (علیه السلام) فرمود: سه چیز از سعادت و خوشبختی‌اند: زن موافق و فرمان‌بردار، فرزندان نیکوکار و این که کسب و کارش مرد در سرزمین خودش باشد که صبح و شام نزد خانواده‌اش رفت و آمد کند.

الكافي، ج ۵، ص ۲۵۸

و [عَنْ رَبِيعَةَ بِنْتِ كَعْبٍ عَنِ النَّبِيِّ (صلى الله عليه و آله)] سَمِعْتُهُ يَقُولُ: مَنْ أُعْطِيَ [لَهُ] حَمْسًا لَمْ يَكُنْ لَهُ عُدْرٌ فِي تَرْكِ عَمَلِ الْآخِرَةِ رَوْحَةً [صَالِحَةً] تُعِينُهُ عَلَى أَمْرِ دُنْيَاهُ وَ آخِرَتِهِ وَ بَثُونَ أَبْرَارًا وَ مَعِيشَةً فِي بَلَدِهِ وَ حُسْنَ خُلُقٍ يَدَارِي بِهِ النَّاسَ وَ حُبَّ أَهْلِ بَيْتِي. پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله): به هر کس، پنج چیز داده شود، دیگر عذری در ترک کار آخرت ندارد: زن شایسته‌ای که او را در کار دنیا و آخرتش کمک رساند؛ پسران نیک [و فرمان‌بردار]؛ داشتن شغل در شهر خود؛ اخلاق خوشی که به سبب آن، با مردم، مدارا [و خوش رفتاری] کند؛ و دوست داشتن خاندان من.

سولة الحزين (الدعوات)، ص ۴۰

می‌فرماید: محل تجارت فرد نباید خارج از «بلد زندگی» شخص باشد. ممکن است بتوان در شرایط فعلی در این این روایت مناقشه کرد و بگوئیم «بلد» شامل تهران هم می‌شود. طول و عرض تهران خیلی زیاد است. باید توجه کرد روایت در شرایطی صدور پیدا کرده که در آن عرف، بلادها کوچک بودند و مثلاً شهرهای بزرگ، حداکثر صد هزار نفر جمعیت داشتند و وقتی حضرت تأکید می‌کنند: «أَنْ يَكُونَ مَتَجِرُهُ فِي بَلَدِهِ» در واقع بر این تأکید می‌کنند که محل شغل بایستی نزدیک محل زندگی فرد باشد. این هم یک دسته از روایات مربوط به الگوی تولید است. یعنی در واقع امام (علیه السلام) با لسان و کلمات متفاوت به کسانی که تقسیمات شهری را طراحی می‌کنند، فرموده‌اند که «اجازه ندارند مکان مؤسسات خدماتی و کارگاه‌های تولیدی را طوری طراحی کنند که [میان خانه شخص با محل کارش] فاصله بیافتد تا زمان زندگی کارگر و کارفرما به چالش کشیده شود.» این‌ها روایات بسیار کاربردی‌ای هستند. این هم یک دسته از روایات است.

۳/۱/۳. نهی از اجیر شدن؛ سومین ویژگی عام الگوی تولید

دسته سوم روایات عامی که ویژگی‌های عام الگوی تولید را بحث می‌کند، روایاتی هستند که به مؤمنین توصیه کردند که اجیر نشوند و اجیر شدن را نهی کردند. مثلاً «عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ الْجُعْفِيُّ» نقل می‌کند که امام باقر (علیه السلام) فرمودند: «مَنْ أَجَرَ نَفْسَهُ فَقَدْ حَظَرَ عَلَيْهَا الرِّزْقَ»^{۱۵۶} اگر کسی خود را اجیر کرد، روزی را بر خود تنگ

۱۵۶. ارجاع پژوهشی: رَوَى عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ الْجُعْفِيُّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلَام) قَالَ مَنْ أَجَرَ نَفْسَهُ فَقَدْ حَظَرَ عَلَيْهَا الرِّزْقَ وَ كَيْفَ لَا يَحْظُرُ عَلَيْهَا الرِّزْقُ وَ مَا أَصَابَ فَهُوَ لِرَبِّ آجِرَةٌ.

عبد الله بن محمد جعفی گوید: امام محمد باقر (علیه السلام) فرمود: هر کس خود را اجیر سازد روزی را بر خود تنگ کرده است، چگونه بر خود تنگ نکرده باشد در حالی که آنچه به چنگ می‌آورد از آن دیگری است همان که او را اجاره کرده است. [ترجمه غفاری]

من لایحضره الفقیه ج ۳ ص ۱۷۴

روایات در مورد اجیر شدن انسان برای دیگری را می‌توان به چند دسته تقسیم نمود:

الف) روایات نهی مستقیم و خاص از اجیر شدن:

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَرِيْعٍ عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُونُسَ عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَام) يَقُولُ: «مَنْ أَجَرَ نَفْسَهُ فَقَدْ حَظَرَ عَلَى نَفْسِهِ الرِّزْقَ.»

امام صادق (علیه السلام): «کسی که خود را اجیر [دیگری] کند، مانع روزی خود شده است.»

الکافی، ج ۵، ص ۹۰

أَحْمَدُ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ عَمَّارِ السَّابِاطِيِّ قَالَ: «قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَام): الرَّجُلُ يَتَّجِرُ فَإِنْ هُوَ أَجَرَ نَفْسَهُ أُعْطِيَ مَا يُصِيبُ فِي تِجَارَتِهِ. فَقَالَ: لَا يُؤَاجِرُ نَفْسَهُ وَ لَكِنْ يَسْتَرْزِقُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ وَ يَتَّجِرُ فَإِنَّهُ إِذَا أَجَرَ نَفْسَهُ حَظَرَ عَلَى نَفْسِهِ الرِّزْقَ.»

عمار سباطی می‌گوید: «به امام صادق (علیه السلام) عرض کردم: شخصی می‌تواند تجارت کند، با این حال اگر خودش را اجیر [دیگری] سازد، به اندازه‌ای که خودش تجارت کند، به او داده می‌شود. (آیا این کار را انجام دهد؟) امام صادق (علیه السلام) فرمود: خودش را اجیر [دیگری] نکند؛ بلکه از خداوند بزرگ روزی طلب کند و دست به تجارت بزند؛ زیرا اگر اجیر [دیگری] شود، مانع روزی خود شده است.»

الکافی، ج ۵، ص ۹۰ / من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۱۷۴ (سند الفقیه: رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ عَمْرٍو عَنْ أَبِي الْمُقْتَدِمِ عَنْ عَمَّارِ السَّابَّاطِيِّ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) ... / تهذيب الأحكام، ج ۶، ص ۳۵۳ / الإستبصار، ج ۳، ص ۵۵ (سند تهذيب و استبصار: أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ عَمَّارِ السَّابَّاطِيِّ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) ... / عوالي اللئالي، ج ۳، ص ۲۵۴
دیگر منابع: وسائل الشیعة، ج ۱۷، ص ۲۳۹ / الوافی، ج ۱۷، ص ۱۴۸ / جامع أحادیث الشیعة، ج ۲۴، ص ۶۸

رَوَى عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ الْجُعْفِيُّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ: «مَنْ آجَرَ نَفْسَهُ فَقَدْ حَظَرَ عَلَيْهَا الرِّزْقَ وَ كَيْفَ لَا يَحْظُرُ عَلَيْهَا الرِّزْقُ وَ مَا أَصَابَ فَهُوَ لِرَبِّ آجَرِهِ.»

امام باقر (علیه السلام): «کسی که خود را اجیر [دیگری] کند، مانع روزی خود شده است. چگونه مانع روزی خود نشده و حال آن که دسترنجش از آن کارفرمایی است که او را اجیر خود کرده است؟!»

من لا یحضره الفقیه، ج ۳، ص ۱۷۴ و نقل در منابع دیگر: وسائل الشیعة، ج ۱۷، ص ۲۳۹ / الوافی، ج ۱۷، ص ۱۴۷ / جامع أحادیث الشیعة، ج ۲۴، ص ۶۸

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَرِيحٍ عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُونُسَ عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَقُولُ: «مَنْ آجَرَ نَفْسَهُ فَقَدْ حَظَرَ عَلَى نَفْسِهِ الرِّزْقَ.» وَ فِي رِوَايَةٍ أُخْرَى: «وَ كَيْفَ لَا يَحْظُرُهُ وَ مَا أَصَابَ فِيهِ فَهُوَ لِرَبِّهِ الَّذِي آجَرَهُ؟!»
امام صادق (علیه السلام): «کسی که خود را اجیر [دیگری] کند، مانع روزی خود شده است.» و در روایتی دیگر آمده است: «چگونه مانع روزی خود نشده و حال آن که دسترنجش از آن کارفرمایی است که او را اجیر خود کرده است؟!»

الکافی، ج ۵، ص ۹۰ و نقل در منابع دیگر: وسائل الشیعة، ج ۱۷، ص ۲۳۸ / الوافی، ج ۱۷، ص ۱۴۷ / جامع أحادیث الشیعة، ج ۲۴، ص ۶۸

رُويَ: «أَنَّ التَّجَارَةَ أَفْضَلُ مِنَ الْإِجَارَةِ، وَ أَنَّ مَنْ آجَرَ نَفْسَهُ فَقَدْ حَظَرَ عَلَيْهَا الرِّزْقَ.»

روایت شده که: «تجارت بافضیلت‌تر از اجیرشدن است، و هرکس خود را اجیر دیگری کند مانع روزی خود شده است.»

هدایة الأمة إلى أحكام الأئمة (شیخ حر عاملی)، ج ۶، ص ۲۶

* علامه حلی (ره) نیز به این نکته اشاره فرموده‌اند:

«... فَإِنَّ التَّجَارَةَ أَوْلَى، لِمَا فِيهَا مِنْ تَوْسِعَةِ الرِّزْقِ، وَ قَدْ نَبَّهَ (عليه السلام) فِي الْخَبَرِ عَلَيْهِ. وَ لِأَنَّهُ قَدْ رَوَى «أَنَّ الرِّزْقَ قَسَمَ عَشْرَةَ أَجْزَاءَ، تِسْعَةٌ أَجْزَاءَ مِنْهَا فِي التَّجَارَةِ، وَ الْبَاقِي فِي سَائِرِ الْأَجْزَاءِ.»

«... تجارت بر اجیرشدن اولویت دارد؛ چون در تجارت توسعه رزق وجود دارد، و در روایات بر این مطلب اشاره شده است، و همچنین در روایت آمده که: "رزق به ۱۰ جزء تقسیم می‌شود که ۹ جزء آن در تجارت است و بقیه اجزاء رزق در بقیه کارهاست!"»

تذكرة الفقهاء (ط-الحديثه)، ج ۱۲، ص ۱۸۳

یا در جایی دیگر می‌فرماید: «لأنه للكرهية حيث يمتنع به من التجارة و هي ابرك و الاخبار في ذلك كثيرة»

«[نهی از اجیرشدن در روایات، بخاطر کراهت آن است؛ چون تجارت (نسبت به اجیرشدن) با برکت‌تر است و اگر کسی اجیر شود از تجارت باز می‌ماند. و روایات در این باره (برکت زیاد تجارت) بسیار است.»

تذكرة الفقهاء (ط-القدیمة)، ص ۲۹۰

روایات عام:

۱- روایات عام در مورد اینکه اختیار خود را به دست دیگری ندهید.

مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ، عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الْأَوَّلِ (عليه السلام) قَالَ سَمِعْتَهُ يَقُولُ لِرَجُلٍ: «لَا تُمَكِّنِ النَّاسَ مِنْ قِيَادِكَ فَتَذِلَّ».

امام کاظم (علیه السلام) که به مردی فرمود: «زمام اختیار خودت را به دست مردم مسپار، که ذلیل می‌شوی.»

قرب الإسناد، ص ۳۰۹ / بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۳۹۴

عَنْهُ (ای: مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى) عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى قَالَ: حَضَرْتُ أَبَا الْحَسَنِ (عليه السلام) وَقَالَ لَهُ رَجُلٌ: أَوْصِنِي -: «احْفَظْ لِسَانَكَ تَعَزَّزْ، وَلَا تُمَكِّنِ النَّاسَ مِنْ قِيَادِكَ فَتَذِلَّ رَقَبَتُكَ.»

امام کاظم (علیه السلام) - خطاب به مردی که عرض کرد: به من سفارشی فرمایید - فرمود: زبانت را نگه دار تا عزیز گردی و زمام اختیار خودت را به دست مردم مسپار، که ذلیل می‌شوی. (به عبارت دیگر: ... افسار خود را بدیگران نده که ذلیل می‌شوی. (ترجمه موسوی تهرانی))

الكافي، ج ۲، ص ۱۱۳ / و نقل در منابع دیگر: وسائل الشیعة، ج ۱۲، ص ۱۹۰ / الوافي، ج ۴، ص ۴۵۰ / بحار الأنوار، ج ۶۸، ص ۲۹۶

علامه مجلسی (ره) در معنای این روایت اینچنین می‌فرماید:

«القياد ككتاب حبل تقاد به الدابة و تمكين الناس من القياد كناية عن تسلطهم و إعطاء حجة لهم على إيدائه و إهاتته.»

«و قياد بر وزن كتاب يعنى افسارى كه حيوان را با آن ميكشند. و افسار خود را بدیگران دادن يعنى كارى بكند و بهانه‌ای بدست مردم بدهد كه بر او مسلط شده و موجبات آزار و اذیت او را فراهم نمایند. (ترجمه موسوی تهرانی)»

بحار الأنوار، ج ۶۸، ص ۲۹۶ / مرآة العقول، ج ۸، ص ۲۱۲

۲- روایتی که اشاره به این دارد که عزت خود را حفظ کن و تا آنجا که می‌توانی خودت مستقیماً روزی‌ات را بدست بیاور، و بین خود و خدا واسطه‌ای درکسب روزی قرار مده:

و قَالَ اميرالمومنين (عليه السلام): فِي وَصِيَّتِهِ لَوْلِيهِ الْحَسَنِ (عليه السلام): «... وَ إِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ لَا يَكُونَ بَيْنَكَ وَ بَيْنَ اللَّهِ ذُو نِعْمَةٍ فَافْعَلْ فَإِنَّكَ (مُدْرِكُ سَهْمِكَ وَ آخِذٌ قِسْمِكَ).»

امام علی (علیه السلام) - در وصیت به فرزند بزرگوارش حسن (علیه السلام) - فرمود: ... اگر توانی کاری کنی که از کسی جز خداوند، نعمتی به تو نرسد ، چنین کن ؛ زیرا تو به قسمت خویش خواهی رسید و سهم و نصیب خود را خواهی گرفت ...

مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۶۸

كتاب عليّ (عليه السلام) الى ابنه الحسن (عليه السلام): «ای بنی! ... وَ أَجْمِلْ فِي الْمُكْتَسَبِ فَإِنَّهُ رَبُّ طَلَبٍ قَدْ جَرَّ إِلَى حَرْبٍ وَ لَيْسَ كُلُّ طَالِبٍ بِنَاجٍ وَ كُلُّ مُجْمِلٍ بِمُحْتَاجٍ وَ أَكْرَمُ نَفْسِكَ عَنْ كُلِّ دَنِيَّةٍ وَ إِنِ سَأَقْتَنَكَ إِلَى رَغْبَةٍ فَإِنَّكَ لَنْ تَعْتَاضَ بِمَا تَبَدَّلُ مِنْ نَفْسِكَ عِوَضًا وَ لَا تَكُنْ عَبْدَ غَيْرِكَ وَ قَدْ جَعَلَكَ اللَّهُ حُرًّا وَ مَا حَيَّرَ حَيَّرَ لَا يُتَالُ إِلَّا بِشَرٍّ وَ يُسَّرُ لَا يُتَالُ إِلَّا بِعُسْرٍ وَ إِتَاكَ أَنْ تُوجِفَ بِكَ مَطَايَا الطَّمَعِ فَتَوَرِّدَكَ مَنَاهِلَ الْهَلَكَةِ وَ إِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ لَا يَكُونَ بَيْنَكَ وَ بَيْنَ اللَّهِ ذُو نِعْمَةٍ فَافْعَلْ فَإِنَّكَ مُدْرِكُ قِسْمِكَ وَ آخِذٌ سَهْمِكَ وَ إِنَّ الْبَسِيرَ مِنَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَكْثَرُ وَ أَعْظَمُ مِنَ الْكَثِيرِ مِنْ خَلْقِهِ وَ إِنِ كَانَ كُلُّ مَنْهُ ...»

امیرالمومنین (علیه السلام) به فرزندش امام حسن (علیه السلام): «پسر جانم! ... در طلب معاش نیکو تلاش کن؛ چه بسا طلب که به نابودی سرمایه منجر شود؛ زیرا هر جوینده‌ای یابنده نیست و چنان نیست که هر کس در طلب نشتابد، نیازمند گردد. نفس خود را از هر آلودگی به فرومایگی، گرامی دار؛ هر چند تو را به آرزویت برساند؛ زیرا آنچه از وجود خویش مایه می‌گذاری عوض ندارد. بنده دیگری مباش که خدایت تو را آزاد آفریده است. نیکی‌ای که جز به بدی به دست نیاید و آسایشی که جز با سختی و خواری حاصل نشود؛ کسی چه فایده‌ای از آنها دیده است؟! مبادا مرکبهای آزمندی (طمع) تو را بدویند و به پرتگاه‌های هلاکت اندازند. اگر توانی صاحب نعمتی را میان خود و خدای قرار ندهی، چنان کن؛ زیرا تو نصیب خویش

را خواهی یافت و سهم خود را بر خواهی گرفت. آن اندک نعمتی که از جانب خدای تبارک و تعالی به تو رسد بیشتر و بزرگتر از بسیاری است که از آفریدگانش رسد؛ هر چند همه نعمتها از اوست...» (ترجمه حسن زاده)

تحف العقول، ص ۷۸ / نهج البلاغه (للصبي صالح)، نامه ۳۱، ص ۴۰۲

۳- و در آخر شاید بتوان اجیرنشدن برای دیگران را مصداقی از روایات توصیه‌کننده به «الیاس عما فی ایدی الناس» دانست (که بسیار در روایات توصیه شده و خلاف آن ناپسند شمرده شده است):

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: «شَرَفُ الْمُؤْمِنِ قِيَامُ اللَّيْلِ وَ عَزُّهُ اسْتِغْنَاؤُهُ عَنِ النَّاسِ.»

امام صادق (علیه السلام): «شرافت مومن در نماز شب و عزت او در بی‌نیازی اش از مردم است.»

الکافی، ج ۲، ص ۱۴۸

أَزْوِي عَنِ الْعَالِمِ ع أَنَّهُ قَالَ: «الْيَأْسُ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ عَزُّ الْمُؤْمِنِ فِي دِينِهِ وَ مُرُوءَتُهُ فِي نَفْسِهِ وَ شَرَفُهُ فِي ذُنْبِيَاةٍ وَ عَظَمَتُهُ فِي أَعْيُنِ النَّاسِ وَ جَلَالَتُهُ فِي عَشِيرَتِهِ وَ مَهَابَتُهُ عِنْدَ عِيَالِهِ وَ هُوَ أَعْنَى النَّاسِ عِنْدَ نَفْسِهِ وَ عِنْدَ جَمِيعِ النَّاسِ.»

امام رضا (علیه السلام): «بی‌نیازی از مردم عزت مومن در دینش، و مروّت و مردانگی‌اش در نفسش، و شرافتش در دنیا، و عظمتش در چشم مردم، و بزرگی‌اش در فامیل، و هیبتش در نزد خانواده‌اش است. و او بی‌نیازترین مردم در نفسش و در نزد تمام مردم است.»

فقه‌الرضا(ع)، ص ۳۶۷

وَ تَزْوِي «سَخَاءُ النَّفْسِ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ أَكْثَرُ مِنْ سَخَاءِ الْبَدَلِ.»

«سخاوت داشتن نفس انسان (بی‌رغبتی او) از آنچه در دست مردم است بیشتر (و یا بافضیلت تر) است از سخاوت داشتن در بذل و بخشش.»

فقه‌الرضا(ع)، ص ۳۶۷ / غررالحکم، ص ۲۳۱ (لأفضل بدل اکثر) / بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۱۰۸

البته این مطلب هم در این باره قابل ذکر است که:

وَ اعْلَمَ أَنَّ بَعْضَ الْعُلَمَاءِ سَمِعَ رَجُلًا يَدْعُو اللَّهَ أَنْ يُغْنِيَهُ عَنِ النَّاسِ فَقَالَ إِنَّ النَّاسَ لَا يَسْتَعْنُونَ عَنِ النَّاسِ وَ لَكِنَّ أَعْنَاكَ اللَّهُ عَنْ ذَنَاءِ النَّاسِ.

«بدان که برخی از علماء از مردی شنیدند که از خداوند درخواست می‌کرد که او را از مردم بی‌نیاز کند؛ پس آن عالم [به آن مرد] گفت: مردم از یکدیگر بی‌نیاز نمی‌شوند؛ و لکن [از] خداوند [بخواه که] تو را از مردم پست بی‌نیاز کند.»

الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا عليه السلام، ص ۳۶۷

برای مشاهده روایات فراوان در این مورد می‌توان به منابع زیر مراجعه کرد:

الکافی، ج ۲، ص ۱۴۸ - بَابُ الْإِسْتِغْنَاءِ عَنِ النَّاسِ.

وسائل الشيعة، ج ۹، ص ۴۴۸ - بَابُ اسْتِحْبَابِ الْإِسْتِغْنَاءِ عَنِ النَّاسِ وَ تَرْكِ طَلَبِ الْحَوَائِجِ مِنْهُمْ وَ الْيَأْسِ مِمَّا فِي أَيْدِيهِمْ.

بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۱۰۵ - باب غنى النفس و الاستغناء عن الناس و اليأس عنهم.

الفقه المنسوب إلى الإمام الرضا عليه السلام (فقه‌الرضا(ع))، ص ۳۶۷ - باب اليأس مما في أيدي الناس.

کرده است و امام (علیه السلام) به اصطلاح می‌فرماید استخدام شدن و در استخدام دیگران بودن، باعث می‌شود روزی انسان کم شود.

۳/۱/۳/۱. کم‌شدن روزی و رسیدن بخشی از آن به کارفرما؛ علت نهی از اجیرشدن

مُعَلَّلٌ روایت این است که از امام (علیه السلام) می‌پرسند: «وَ كَيْفَ لَا يَحْظُرُ عَلَيْهَا الرِّزْقُ وَ مَا أَصَابَ فَهُوَ لِرَبِّ أَجْرَةٌ» امام (علیه السلام) می‌فرماید: چه طور رزقش کم نشود در حالی که اصل درآمد برای کارفرماست و تنها طبق قرارداد مثلاً دو میلیون به شما پرداخت می‌کند. حضرت (علیه السلام) می‌فرماید مواظب باشید اجیر نشوید چون اجیرشدن باعث تنگ شدن رزق می‌شود. شما باید سعی کنید خودتان صاحب کسب و کار شوید.

علامه مجلسی (ره) یکی از علل کراهت داشتن اجیرشدن را حقیرشدن انسان ذکر فرموده‌اند که اشاره به همین سه دسته از روایات عام - که ذکر شد - دارد:

ایشان در ذیل روایت ابی المقدم که درباره کراهت اجیرشدن است (رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ عَمْرٍو بْنِ أَبِي الْمُقَدَّمِ عَنْ عَمَّارِ السَّابِاطِيِّ قَالَ قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع: «الرَّجُلُ يَتَّجِرُ فَإِنْ هُوَ آجَرَ نَفْسَهُ أُعْطِيَ مَا يُصِيبُ فِي تِجَارَتِهِ فَقَالَ لَا يُؤَاجِرُ نَفْسَهُ وَ لَكِنْ يَسْتَرْزُقُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ وَ يَتَّجِرُ فَإِنَّهُ إِذَا آجَرَ نَفْسَهُ حَظَرَ عَلَى نَفْسِهِ الرِّزْقَ.») اینچنین می‌فرماید:

«و روی محمد بن عمرو بن ابی المقدم» فی القوی، ... و يدل علی کراهة الإجارة لما فيها من مهانة النفس...»

«این روایت قوی است ... و دلالت بر کراهت اجیرشدن می‌کند؛ چون اجیرشدن باعث حقیرشدن انسان می‌شود!...»

روضة المتقين، ج ۶، ص ۴۸۲

نکته پایانی:

آیه و روایاتی وجود دارد که اجیرشدن برای دیگران را جایز شمرده‌اند (مثل: داستان اجیر شدن حضرت موسی (ع) در سوره مبارکه قصص، آیات ۲۶ تا ۲۸ و یا برخی از روایات دیگر)؛ که اینها بخاطر شرایط خاص بوده است و یا لااقل برای نشان دادن جواز و عدم حرمت اجیرشدن است. [۱] و نمی‌توان ادعاه کرد که این آیه و روایات، دلالت بر جواز اجیرشدن و یا اجیرکردن مردم با هر شرایطی داشته باشد؛ مثل کاری که بنگاه‌های تجاری سرمایه‌داری انجام می‌دهند که مبنای اصلی بر تصمیم‌گیری‌های خود را بر اجیرکردن میلیون‌ها انسان قرار داده‌اند!! و اصل در سود اقتصادی خود را، در استخدام گرفتن مردم قرار داده‌اند!

[۱] برای مشاهده بحث‌های بیشتر در این باره (حل تعارض روایات مجوزه و ناهیه از اجیرشدن) می‌توانید به منابع ذیل مراجعه بفرمایید:

الإستبصار (شیخ طوسی)، ج ۳، ص ۵۵

تهذیب الأحکام (شیخ طوسی)، ج ۶، ص ۳۵۳

تذکره الفقهاء (ط - الحدیثه) (علامه حلی)، ج ۱۲، ص ۱۸۳

روضة المتقين (علامه مجلسی)، ج ۶، ص ۴۸۲

ملاذ الأخیار فی فهم تهذیب الأخبار (علامه مجلسی)، ج ۱۰، ص ۳۲۴

الوافی (فیض کاشانی)، ج ۱۷، ص ۱۴۹

۳/۱/۳/۲. غیر متمرکز شدن تولید؛ یکی از نتایج حداقلی شدن استخدام و اجیر شدن

این روایت با این دقت‌ها منجر به تغییر الگوی تولید می‌شود: اگر همه سعی کنند که خودشان صاحب کسب و کار شوند - هرچند که ممکن است بعضی موفق نشوند ولی آن دسته از افراد که موفق می‌شوند - همین باعث می‌شود الگوی تولید غیر متمرکز شود و مثلاً چندین هزار نفر در یک بخش تولیدی، همه به طور مستقل تولید کنند. فواید زیادی بر این بار می‌شود. ان شاء الله خواهیم گفت وقتی الگوی تولید غیر متمرکز باشد، چه فوایدی خواهد داشت ولی به هر حال فرض کنید اگر این روایات و نظام ارزشی گسترش پیدا کند، باعث می‌شود دیگر مانند حال حاضر نباشد که همه فکر می‌کنند شغل استخدامی، شغل مطلوبی است. به دلیل اینکه نظام ارزشی به شکل کنونی است، همه به تقویت نظام سرمایه داری کمک می‌کنند؛ چون اصل را بر استخدام قرار می‌دهند، پس کمک می‌کنند تا بخش خصوصی [فربه شود].

تعریف دقیق‌تر برای اصطلاح «بخش خصوصی» - به تعبیر مرحوم سید منیر - همان خان‌های سابق هستند. خان‌های سابق در هر منطقه یک نفر بودند و کار خان هم به صورت ساده این بود که ابتدا سود خود را حساب می‌کرد و بعد هم اگر چیزی می‌ماند به نوکرها، مردم و رعیت، سودی می‌رساند ولی اصل، سود خودش بود. مرحوم سید منیر حرف خوبی زده، ایشان می‌گفتند: در بخش خصوصی، بخش‌های مختلف دارای خان شده‌اند! به این صورت که هر بخشی خانی دارد که ابتدا سود خودش را محاسبه می‌کند و بعد سود دیگران را می‌دهد. مثلاً فرض بفرمایید سازمان آب را به بخش خصوصی واگذار می‌کنند، عده‌ای هم می‌آیند این تشکیلات را می‌خرند.^{۱۵۷} آن‌ها ابتدا سود خودشان را محاسبه می‌کنند و بعد هم فیش‌های آب را طوری صادر می‌کنند که سود خودشان تأمین شود! لذا واقعیت بخش خصوصی که خیلی هم در اقتصاد سرمایه‌داری از آن تعریف می‌شود، همان خان و خان‌بازی مذمومی است که همه می‌دانیم چه مفاسدی دارد و حیث آن هم این است که ابتدا باید سود سرمایه‌دار لحاظ شود و بعد هم سود عموم مردم داده شود؛ در حالی که مسئله در فقه اسلامی، برعکس است و شما باید سود عامه را بر سود جریان خاص حاکم کنید. در توصیه‌های

۱۵۷. ارجاع پردازشی: داوود منظور در گفتگو با خبرنگار مهر گفت: براساس تصمیمات شورای خصوصی سازی، وزارت نیرو درصدی از سهام

متعلق به دولت در دو شرکت آبفای شهری سوخته (کمتر زیانده) را پس از تأیید سازمان خصوصی سازی به بخش خصوصی واگذار می‌کند.

امیرالمؤمنین (علیه السلام) به والیان‌شان و در بعضی دیگر از روایات، این مسئله زیاد بحث شده است.^{۱۵۸} چرا الان اقدامات ما باعث می‌شود بخش خصوصی توسعه پیدا کند؟ پاسخ آن همین نظام ارزشی حاکم بر افراد جامعه است که گمان می‌کنند اگر استخدام شوند، راحت‌تر زندگی می‌کنند! حضرت این را به چالش می‌کشند و بیان می‌کنند اگر بنای شما بر استخدام بود، ربح و اجرتان کاهش پیدا می‌کند و در گام دوم باعث می‌شوید الگوهای تولید متمرکز یا همان بخش خصوصی حاکم شود! این‌ها هم دسته سوم روایات بود.

من این دسته را به عنوان قسمت سوم روایات عام در الگوی تولید آورده‌ام، برای اینکه فکر می‌کنم توصیه اصلی مسئله زمان است؛ به لحاظ اینکه انسان نباید همه زمانش را به مسائل اقتصادی اختصاص دهد و این در روایات خیلی مذموم شمرده شده است. مسئله مکان هم از باب زمان موضوعیت پیدا می‌کند و مطلوبیت اجیر نشدن در مسئله کسب هم در واقع اختیارات لازم برای رعایت زمان را به انسان‌ها می‌دهد. اگرچه امام (علیه السلام) پایه تفاهم را چیز دیگری (یعنی ربح) قرار دادند، ولی در این صورت جزء لازمه‌های این مسئله می‌شود لذا اگر شما استقلال در حوزه اقتصادی داشتید، راحت‌تر می‌توانید زمانتان را میان همه اموراتی که باید به آن بپردازید، تخصیص دهید. کسی که در وضعیت استخدام است، سخت‌تر می‌تواند این کار را کند و باید با اجازه کارفرما باشد. مثلاً در عصر ما کسی که در عسویه است، هیچ وقت نمی‌تواند این کار را انجام دهد! یا کسی که محل کارش در تهران است و خانه‌اش در کرج، ورامین یا اسلام‌شهر است، نمی‌تواند به این روایت حیاتی توزیع زمان عمل کند.

۱۵۸. **ارجاع پژوهشی:** به عنوان مثال می‌توان به این روایت از امیرالمؤمنین (علیه السلام) اشاره کرد که به والیان خود، توصیه به تقدم رعایت حقوق عامه بر خواص می‌کند: امیرالمؤمنین (علیه السلام): لِيَكُنْ أَحَبَّ الْأُمُورِ إِلَيْكَ أَوْسَطُهَا فِي الْحَقِّ وَأَعْمَهَا فِي الْعَدْلِ وَأَجْمَعُهَا لِرِضَى الرَّعِيَةِ فَإِنَّ سُخْطَ الْعَامَّةِ يَجْحِفُ بِرِضَى الْخَاصَّةِ وَإِنَّ سُخْطَ الْخَاصَّةِ يَغْتَفِرُ مَعَ رِضَى الْعَامَّةِ وَ لَيْسَ أَحَدٌ مِنَ الرَّعِيَةِ أَثْقَلَ عَلَى الْوَالِي مُؤَنَّةً فِي الرَّخَاءِ وَ أَقَلَّ مُؤَنَّةً لَهُ فِي الْبَلَاءِ وَ أَكْرَهَ لِلْإِنْصَافِ وَ أَسْأَلَ بِالْإِلْحَافِ وَ أَقَلَّ شُكْرًا عِنْدَ الْإِعْطَاءِ وَ أَبْطَأَ عُذْرًا عِنْدَ الْمَنِّعِ وَ أَضْعَفَ صَبْرًا عِنْدَ مُلِمَاتِ الدَّهْرِ مِنْ أَهْلِ الْخَاصَّةِ وَ إِنَّمَا عِمَادُ الدِّينِ وَ جِمَاعُ الْمُسْلِمِينَ وَ الْعُدَّةُ لِلْأَعْدَاءِ الْعَامَّةِ مِنَ الْأُمَّةِ فَلْيَكُنْ صِعُوكَ لَهُمْ وَ مَيْلُكَ مَعَهُمْ.

امیرالمؤمنین (علیه السلام): دوست داشتنی‌ترین چیزها در نزد تو، در حق میانه‌ترین، و در عدل فراگیرترین، و در جلب خشنودی مردم گسترده‌ترین باشد، که همانا خشم عمومی مردم، خشنودی خواص (نزدیکان) را از بین می‌برد، اما خشم خواص را خشنودی همگان بی‌اثر می‌کند. خواص جامعه، همواره بار سنگینی را بر حکومت تحمیل می‌کنند زیرا در روزگار سختی یاریشان کمتر، و در اجرای عدالت از همه ناراضی‌تر، و در خواسته‌هایشان پافشارتر، و در عطا و بخشش‌ها کم‌سیاس‌تر، و به هنگام منع خواسته‌ها دیر عذر پذیرتر، و در برابر مشکلات کم‌استقامت‌تر می‌باشند. در صورتی که ستون‌های استوار دین، و اجتماعات پرشور مسلمین، و نیروهای ذخیره دفاعی، عموم مردم می‌باشند، پس به آنها گرایش داشته و اشتیاق تو با آنان باشد. نهج البلاغه، ص ۴۲۹

بنابراین ما در مجموع سه دسته روایت داریم که این سه دسته به نحو عام، یک قواعدی را برای طراحی الگوی تولید و مؤسسات خدماتی به ما ارائه می‌دهد. اگر می‌خواهیم الگوی تولید خوبی داشته باشیم - با ملاک فقه‌المکاسب - الگوی تولید و خدماتمان باید حائز سه شرط باشد (فعالاً بر اساس این سه دسته روایت، سه شرط را مطرح کردیم): ۱- الگوی تولید ما نباید تمام زمان کارگر و صاحب کسب را اشغال کند. ۲- مکان شغل نباید دور از خانه کارگر و صاحب کسب باشد و ۳- تا حدی که می‌توانیم، مسئله تولید و خدمات باید به نحو غیر متمرکز سازماندهی شود تا رزق افراد جریان بیشتری پیدا کند.

من باز به مناسبت عرض می‌کنم و بعداً بیشتر توضیح خواهم داد: در بعضی از کشورهای توسعه‌یافته - که یافته معادل پس‌رفته و عقب‌افتاده است و ما عقب‌افتادگی و پس‌رفتگی را بر اساس شاخص سود ارتباطی معنا می‌کنیم - می‌بینیم که تولید گوشت یک کشور تنها به دست چهار کارتل است!^{۱۵۹} گوشت یکی از غذاهای اصلی بشر است و گردش اعتبار آن باعث می‌شود چهار مجموعه اقتصادی کاملاً فربه شوند و همه سرمایه را در خودشان قرار دهند. این خیلی مهم است که ما به عدم تمرکز فکر کنیم. نتیجه «الگوی تولید متمرکز» فاصله طبقاتی می‌شود. در حالی که نتیجه «الگوی تولید غیر متمرکز» عدالت خواهد شد. در ادامه بحث سعی می‌کنم این را بیشتر شرح بدهم.

۳/۲. روایات «تولید نان»، «نگهداری دام» و «تازه‌خوری»؛ سه دسته از روایات بخشی تولید

دسته دوم روایاتی که بر اساس آن، اصول حاکم بر تولید را استنباط می‌کنیم و ان‌شاء‌الله آن را «مبنای معماری اقتصاد آینده ایران» قرار خواهیم داد، روایات بخشی الگوی تولید و خدمات است. امام (علیه السلام) ورود کردند و راجع به یک تجارت و شغل خاص، قاعده‌ای را اصل قرار دادند. وقتی ما می‌خواهیم بخش تولید را طراحی کنیم، باید این قاعده را رعایت کنیم و فوایدش را از دست ندهیم.

۳/۲/۱. پخت نان در خانه و نهی از خرید آرد به جای گندم؛ الگوی مطلوب تولید نان در روایات

برای نمونه از معروف‌ترین روایاتی که شما می‌توانید در این حوزه به دست بیاورید، روایات مربوط به مسئله پخت نان در خانه است. روایات بسیار قابل توجهی در این بخش وجود دارد، من سعی می‌کنم با درایه، دقتی در

percent of all the beef slaughtered. ۸۰۱۵۹. Four firms control over

چهار شرکت بیش از ۸۰ درصد کل گوشت گاو کشتار شده [در آمریکا] را کنترل می‌کنند.

این روایات داشته باشم. روایتی از امام صادق (علیه السلام) نقل شده که حضرت می‌فرماید: «إِذَا كَانَ عِنْدَكَ دِرْهَمٌ فَاشْتَرِ بِهِ الْحِنْطَةَ فَإِنَّ الْمَحَقَّ فِي الدَّقِيقِ»^{۱۶۰} این روایت در دلالت خیلی دقیق است. بعضی از دلالت‌های روایت را بحث می‌کنم: حضرت به نحو تَضَمَّن در این روایت معهود گرفته‌اند که نان اساساً قرار است در خانه پخته شود، حال بحث این است که ماده اولیه نان باید از طریق گندم تهیه شود یا از طریق آرد؟ حضرت اینجا می‌فرماید: «فَاشْتَرِ بِهِ الْحِنْطَةَ» یعنی شما حتماً گندم بخر. نباید گفت که به دلیل راحتی، آرد می‌خرم، اگر شما گفتید من می‌خواهم آرد بخرم و با آن نان درست کنم، حضرت می‌فرماید: «دچار مَحَق یعنی فقرِ حداکثری و نابودی و از بین رفتن می‌شوید!» پیداست این کار، چالش‌های فراوانی ایجاد می‌کند.

۱۶۰. **ارجاع پژوهشی:** مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْحَطَّابِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْمُنْذِرِ الرَّبَّالِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: إِذَا كَانَ عِنْدَكَ دِرْهَمٌ فَاشْتَرِ بِهِ الْحِنْطَةَ فَإِنَّ الْمَحَقَّ فِي الدَّقِيقِ.

محمد بن فضیل از امام صادق (علیه السلام) روایت می‌کند که فرمود: «هرگاه یک درهم داشتی، با آن گندم بخر؛ چرا که نابودی در آرد است».

الکافی، ج ۵، ص ۱۶۷

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ نَصْرِ بْنِ إِسْحَاقَ الْكُوفِيِّ عَنْ عَبْدِ بْنِ حَبِيبٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَقُولُ: «شِرَاءُ الْحِنْطَةِ يَنْفِي الْفَقْرَ وَ شِرَاءُ الدَّقِيقِ يَنْشِئُ الْفَقْرَ وَ شِرَاءُ الْخُبْزِ مَحَقٌ. قَالَ: قُلْتُ لَهُ: أَبْقَاكَ اللَّهُ فَمَنْ لَمْ يَقْدِرْ عَلَى شِرَاءِ الْحِنْطَةِ؟ قَالَ: ذَلِكَ لِمَنْ يَقْدِرُ وَ لَا يَقْعَلُ.»

عباد بن حبیب از امام صادق (علیه السلام) روایت می‌کند که فرمود: «خرید گندم، فقر را از بین می‌برد و خرید آرد، تنگدستی می‌آورد و خرید نان، نابودکننده است. عباد گفت: خداوند تو را پایدار گرداند! هرکس قدرت بر خرید گندم ندارد، چه کند؟ امام علیه السلام فرمود: آن درباره کسی است که قدرت دارد و انجام نمی‌دهد.»

الکافی، ج ۵، ص ۱۶۷ / تهذیب الأحكام، ج ۷، ص ۱۶۲ (سند تهذیب: أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ النَّصْرِ بْنِ إِسْحَاقَ الْكُوفِيِّ عَنْ عَبْدِ بْنِ حَبِيبٍ قَالَ سَمِعْتُ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ (عليه السلام) يَقُولُ...)

منابع دیگر: وسائل الشیعة، ج ۱۷، ص ۴۳۸ / الوافی، ج ۱۷، ص ۹۱ / جامع احادیث الشیعة، ج ۲۳، ص ۲۷۸

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْحَطَّابِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْمُنْذِرِ الرَّبَّالِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْفَضِيلِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: «إِذَا كَانَ عِنْدَكَ دِرْهَمٌ فَاشْتَرِ بِهِ الْحِنْطَةَ فَإِنَّ الْمَحَقَّ فِي الدَّقِيقِ.»

امام صادق (علیه السلام) فرمود: «هرگاه يك درهم داشتی، با آن گندم بخر؛ چرا که نابودی در آرد است.»

الکافی، ج ۵، ص ۱۶۷

تهذیب الأحكام (تحقیق خراسان)، ج ۷، ص ۱۶۲ (عندکم بدل عندک-بهذا الاسناد)

منابع دیگر: وسائل الشیعة، ج ۱۷، ص ۴۳۹ / الوافی، ج ۱۷، ص ۹۲ / جامع احادیث الشیعة، ج ۲۳، ص ۲۷۸

۳/۲/۱/۱. عوارض ناشی از ماندگاری اندک آرد؛ نمونه‌ای از دلایل لزوم پخت نان در خانه و عدم خرید آرد از بیرون خوب است تعقیق در روایات داشته باشیم، یکی از آن چالش‌ها که خیلی مهم است، این است که آرد، کمتری دارد! شما در هر دوره‌ای از حیات بشر که قرار داشته باشید (چه الان و چه در دوره‌های گذشته) آرد ماندگاری کمی است.^{۱۶۱} عوارض ناشی از ماندگاری کم آرد در حوزه سلامت، ظهور و بروز پیدا می‌کند. در امام (علیه السلام) به یک شکل بوده است و باعث می‌شده آرد، خاصیت‌های خودش را از دست بدهد و بدن به غذایی مبتلا شود. این بخشی از آن «محقق» است. در دوره ما هم مواد نگهدارنده می‌زنند تا دچار آفت کلی این باعث می‌شود که بشر به شکل دیگری دچار عدم سلامت شود. این نکته، مسئله بسیار مهمی است. می‌فرمایند خرید آرد کمک می‌کند انسان به سمت نابودی برود و دچار مشکل شود. ما باید دقت کنیم که چرا حضرت می‌فرمایند «فَإِنَّ الْمَحَقَّ فِي الدَّقِيقِ» یکی از آن حیث‌ها این است که «آرد نامانا (درازی ماندگاری کم) است» پایداری آرد به لحاظ ارزش غذایی، بسیار کم است. وقتی شما به خرید آرد میل پیدا می‌کنید، تقاضایش جامعه بالا رفته و بازار آن افزایش پیدا می‌کند. به تبع آن، کسانی که در کار تولید آرد هستند، بیشتر تولید هر چه قدر هم حجم تولید آرد بالاتر برود، چالش نامانایی و ناماندگاری آن بزرگ‌تر و مشکل‌تر می‌شود! الان در عصر ما همین طور است. اکثر مردم نان را در خانه نمی‌پزند فلذا به تولید آرد فراوان نیاز پیدا شده و از این

۱۶۱. **ارجاع پژوهشی:** وَ قَرَأَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (علیه السلام) سَبْعَ سَنَابِلِ حُضْرٍ ثُمَّ قَالَ يَا أَبِهَا أَمَلًا أَقْتُونِي فِي رُءْيَايَ - إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ فَلَمْ يَعْرِفُوا تَأْوِيلَ ذَلِكَ، فَذَكَرَ الَّذِي كَانَ عَلَى رَأْسِ الْمَلِكِ - رُؤْيَاةَ الَّتِي رَأَاهَا وَ ذَكَرَ يَوْسُفَ بَعْدَ سَبْعِ سَنِينَ وَ هُوَ قَوْلُهُ وَ قَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا - وَ اذْكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَيْ بَعْدَ حِينٍ أَنَا أَنْبَأْتُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسَلُونِ فَجَاءَ إِلَى يَوْسُفَ فَقَالَ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سَمَانٍ - بِأَكْلِهِنَّ سَبْعَ عَجَافٍ وَ سَبْعِ سُنْبُلَاتٍ حُضْرٍ وَ أَخْرَ يَابِسَاتٍ قَالَ يَوْسُفُ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سَنِينَ ذَابًا أَيْ وِلَاءً فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُّوهُ فِي سُنْبُلِهِ - إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ أَيْ لَا تَدُوسُوهُ - فَإِنَّهُ يَنْفَسِدُ فِي طُولِ سَبْعِ سَنِينَ - وَ إِذَا كَانَ فِي سُنْبُلِهِ لَا يَنْفَسِدُ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعَ شِدَادٍ - يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ أَيْ سَبْعَ سَنِينَ مَجَاعَةً شَدِيدَةً - يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ فِي السَّبْعِ سَنِينَ الْمَاضِيَةِ - قَالَ الصَّادِقُ (علیه السلام) إِنْمَا نَزَلَ مَا قَرَّبْتُمْ لَهُنَّ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ - فِيهِ يَغَاثُ النَّاسُ وَ فِيهِ يَعْصُرُونَ أَيْ يَمْطَرُونَ.

امام صادق (علیه السلام): ای بزرگان در رویای من نظرتان را بگویم - اگر معبر رویا هستید - اما آنها تعبیر آن رویا را نمی‌دانستند. کسی که وظیفه‌اش حضور در بالادست پادشاه [برای نگهداری یا خدمت] بود، به یاد رویایی که خودش دیده بود افتاد و بعد از هفت سال به یاد حضرت یوسف (علیه السلام) افتاد ... مقداری مکث کرد و گفت: من برایتان تعبیر این رویا را خواهم آورد؛ مرا به سوی یوسف بفرستید؛ [پادشاه قبول کرد و وی را به نزد حضرت یوسف (علیه السلام) فرستاد و وقتی به نزد او آمد گفت: ای یوسف صدیق، تعبیر این رویا را به من بگو که هفت گاو فر به هفت گاو لاغر را می‌خورند و هفت خوشه سبز گندم و هفت خوشه خشکیده گندم [در خواب دیده بود] یوسف (علیه السلام) گفت: باید ۷ سال متوالی بکارید و هرچه درو کردید، در خوشه‌اش نگه داشته و ذخیره کنید مگر مقدار اندکی را که می‌خورید - اگر این چنین کنید، گندم در طی هفت سال خراب نخواهد شد - و وقتی در خوشه سالم ماند، پس از آن هفت سال فراوانی، به هفت سال قحطی برخورد خواهید خورد ... [ترجمه مضمونی]

تبیین بسته فقهی اولویت‌های تمدنی

سلامت بشر به چالش کشیده شده است.^{۱۶۲} گاهی اوقات می‌بینید آرد را از قبل، برای یک ماه آینده آماده می‌کنند. من این را در وضعیت خوش بینانه می‌گویم! اینگونه مسئله ماندگاری موضوعیت پیدا می‌کند. در این صورت شما باید از یک ماه قبل، آرد یک شهر را آماده کنید - چون نمی‌توان همان لحظه گندم را آرد کرد و در اختیار نانوا قرار داد- در این صورت این گندم از حیث سلامت، ارزش غذایی خود را از دست خواهد داد. پس ببینید از حیث سلامت جامعه، شما در هر دوره‌ای باشید دچار محق، نابودی و مشکل می‌شوید.

البته من الان باید بررسی تاریخی کنم؛ به نظرم در دوره‌های گذشته هم مواد نگهدارنده وجود داشته و فقط نوع آن تفاوت می‌کرده است. حداقل من در مورد مدیریت آب دوره‌های گذشته که تحقیق و بررسی می‌کردم، دیدم مثلاً در مسئله این مخزن‌هایی که برای آب قبلاً طراحی می‌کردند، یکی از تدبیرها این بود که یک لایه آب‌نمک را واسطه قرار می‌دادند بین آن دیواره مخزن آب و سایر خاک‌هایی که ریخته می‌شد تا آلودگی انتقال پیدا نکند. یا مثلاً گفته می‌شود - برخی محققین به بنده گفته‌اند - شکل کروی‌ای که به مخزن‌های آب در دوره‌های گذشته می‌دادند این کار در نگهداشتن آب در زمان‌های بالاتر مؤثر بوده است. مفهوم مواد نگهدارنده به یک شکل دیگری در دوره‌های گذشته وجود داشته است. در مورد آب را که عرض کردم در موارد دیگر هم نیاز به بررسی بیشتر دارد.

به‌هرحال حیث «محقق» در واقع یک حیث آن این است که آرد نامانا است و سلامت و ارزش‌های غذایی آرد با سرعت بیشتری از بین می‌رود. دقت‌های دیگری در این روایت هم می‌توان انجام داد.

۱۶۲. **ارجاع پردازشی:** بنابر گزارش سازمان غذا و دارو مواد افزودنی که در آرد استفاده می‌شود به شرح ذیل است: ۱- آزو دی کربنات ۲- استات کلسیم ۳- آسکوربات پتاسیم ۴- اسید آل - آسکوربیک ۵- اسید پیرو فسفات سدیم ۶- اسید سوربیک ۷- پراکسید بنزوئیل ۸- پراکسید کلسیم ۹- پالمیتات سوربیل ۱۰- پروپیونات کلسیم ۱۱- دی اکسید گوگرد ۱۲- سولفات سدیم آلومینیوم ۱۳- فسفات دی منیزیم ۱۴- فسفات سدیم آلومینیوم ۱۵- فسفات منو منیزیم ۱۶- فسفین ۱۷- کربنات کلسیم ۱۸- کلر.

بنابراین این گزارش و گزارش سالانه سازمان بین‌المللی بهداشت جهانی مبنی بر اینکه مواد افزودنی دارای ضررهای غیر قابل اغماضی هستند، مصرف آرد و نان به شکل موجود برای سلامت بشر مضر است، اثبات می‌شود.

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، فهرست افزودنی‌های مجاز خوراکی، دی ۱۳۸۶/آدرس مطلب در yon.ir/pwYuC

۳/۲/۱/۲. ایجاد چالش از طرف تولیدکننده به دلیل تقاضای بالا در مسئله نان؛ نمونه‌ای دیگر از دلایل لزوم پخت نان در خانه و عدم خرید آرد از بیرون

روایتی دیگری هم در این حوزه وجود دارد؛ حضرت می‌فرماید: «یا ابا الصَّبَّاحِ شِرَاءُ الدَّقِيقِ ذُلٌّ وَ شِرَاءُ عِزٍّ وَ شِرَاءُ الْخُبْزِ فَقْرٌ وَ اَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الْفَقْرِ»^{۱۶۳} در این روایت، حضرت کلمه «مَحَق» را به کار نبرد بلکه کلمه و ذلت و کلمه فقر را به کار برد. شما می‌دانید که کلمه عزت و ذلت ظهور در روابط انسانی دارد. چطور این به وجود می‌آید؟ چطور اگر ما آرد خریدیم دچار ذلت خواهیم شد؟ این کار یک تأملی نیاز دارد؛ به دلیل اینکه در اینجا دیگر نفرمود «مَحَق» بلکه فرمود «ذُلٌّ». پیداست که وقتی طلب آرد زیاد می‌شود یعنی - به اصطلاح اقتصادی - وقتی تقاضا بالا می‌رود، تولیدکنندگان آرد از این افزایش تقاضا شروع به چالش ایجاد کردن برای مشتری‌ها می‌کنند. توجه کنید! ممکن است کسی بگوید در همه مسائل اینگونه است که وقتی تقاضا بالا رفت طرف عرضه‌کننده به سمت احتکار و سخت‌گیری می‌رود اما توجه کنید که اساس تغذیه در اسلام مسئله است^{۱۶۴}؛ مسئله نان با سایر مسائل خیلی فرق می‌کند؛ به دلیل اینکه تقاضای بسیار زیادی در مورد آن جریان

۱۶۳. **ارجاع پژوهشی:** عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ خَالِدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَبَلَةَ عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ الْكِنَانِيِّ قَالَ قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَا أَبَا الصَّبَّاحِ شِرَاءُ الدَّقِيقِ ذُلٌّ وَ شِرَاءُ الْخُبْزِ فَقْرٌ فَتَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الْفَقْرِ. امام صادق (عليه السلام) فرمودند: ای ابا صباح، خرید آرد ذلت‌آور و خرید گندم عزت‌آور است و خرید نان، فقر‌آور است؛ پناه بر خدا از فقر.

الکافی، ج ۵، ص ۱۶۷

۱۶۴. **ارجاع پژوهشی:** أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ الْكُوفِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَسَنِ الْمَيْمُونِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ عَنْ عَبْدِ الصَّمَدِ بْنِ بُنْدَارٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلْوَانَ قَالَ: سَأَلَ رَجُلٌ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ طَعْمِ الْمَاءِ فَقَالَ سَلْ تَقْفُهَا وَلَا تَسْأَلْ تَعْتَنَّا طَعْمُ الْمَاءِ طَعْمُ الْحَيَاةِ.

حسین بن علوان: مردی مزه آب را از امام صادق (عليه السلام) پرسید. حضرت فرمود: برای فهمیدن و نه درمانده کردن پیرس. مزه آب مزه زندگی است. الکافی، ج ۶، ص ۳۸۱

وَ قَالَ [الصادق] (عليه السلام) طَعْمُ الْمَاءِ الْحَيَاةُ وَ طَعْمُ الْخُبْزِ الْقُوَّةُ وَ ضَعْفُ الْبَدَنِ وَ قُوَّتُهُ مِنْ شَحْمِ الْكَلْبَتَيْنِ وَ مَوْضِعُ الْعَقْلِ الدَّمَاعُ وَ الْقَسْوَةُ وَ الرِّقَّةُ فِي الْقَلْبِ.

امام صادق (عليه السلام) مزه آب، زندگی است و مزه نان، قوت است و سست حالی و نیرومندی بدن، از چربی کلیه‌ها است و جایگاه خرد در مغز است و جایگاه سنگدلی و دلسوزی در دل است.

تحف العقول، ص ۳۷۰

وَ اعْلَمْ يَا مُفْضَلُ أَنَّ رَأْسَ مَعَاشِ الْإِنْسَانِ وَ حَيَاتِهِ الْخُبْزُ وَ الْمَاءُ فَانظُرْ كَيْفَ دُبِّرَ الْأَمْرُ فِيهِمَا فَإِنَّ حَاجَةَ الْإِنْسَانِ إِلَى الْمَاءِ أَشَدُّ مِنْ حَاجَتِهِ إِلَى الْخُبْزِ وَ ذَلِكَ أَنَّ صَبْرَهُ عَلَى الْجُوعِ أَكْثَرُ مِنْ صَبْرِهِ عَلَى الْعَطَشِ ...

و همه طبقات هم از آن استفاده می‌کنند و فقیر و غنی هم ندارد لذا این باعث می‌شود تا طبقه‌ای که آن را عرضه می‌کند تحمیل‌هایی را از این پایگاه مدیریت کند. حالا من فقط می‌خواهم یک مقداری فتح باب شود که چرا کلمه کلمه روایت به یک‌باره تغییر می‌کند. ان‌شاء‌الله در دوره‌های دیگر این بحث‌ها را به صورت استظهاری توضیح می‌دهم اما در حال حاضر اینها را از باب استلزام و موضوع‌شناسی، مطرح می‌کنم. فرض کنید تقاضا نسبت به یک یک امری به این شکل بالا برود و در واقع این شدت تقاضا باعث می‌شود که طرف عرضه به سمت ظلم برود. حالا ان‌شاء‌الله در آینده سعی می‌کنیم این مطلب را بیشتر بحث کنیم.

پس ببینید امام (علیه السلام) می‌فرماید گندم بخرید! یعنی چرخه تولید نان را دو قسمت می‌کنند؛ یک قسمت آن از آغاز فرایند کشاورزی تا تولید گندم است که آن یک بحث دیگری بوده و در جای دیگری بحث می‌کنیم. حضرت می‌فرماید از مسئله تولید گندم تا پخت نان را غیرمتمرکز و عمومی جلو ببرید نه به شکل صنعتی؛ یعنی ایشان یک قاعده برای الگوی تولید نان ارائه می‌دهند. الان به دلیل اینکه نان را به شکل صنعتی تولید می‌کنیم یک عوارضی بر آن ایجاد می‌شود.

مثلاً در حال حاضر فقط پنج نوع نان تولید می‌شود؛ نان بربری، سنگک، ساندویچی، تافتون و لواش. در حالی که اگر الگوی تولید نان را غیرمتمرکز کنیم شاید تا چند صد نان هم تولید شود. ما در یک تحقیقی بررسی کردیم که ایران از لحاظ تنوع نان، یکی از پیشرفته‌ترین کشورها بوده است به دلیل اینکه وقتی غیرمتمرکز تولید شود کیفیت هم اصل می‌شود و سلیقه‌ها و خلاقیت‌های انسان‌ها هم پای کار خواهد آمد. برای مثال شما همین ترکیب پیچیده نان سبوس‌دار و تره را - که در برخی محاورات به آن نان و تره گفته می‌شود - ملاحظه کنید؛

ای مفضل! بدان که نان و آب اصل و رأس معاش و زندگی انسان به شمار می‌روند. به حکمتها و تدابیر نهفته در آن‌ها بنگر. نیاز آدمی به آب شدیدتر از نیازش به نان است؛ زیرا شکیبایی او بر گرسنگی بیش از صبر او در تشنگی است. این به خاطر آن است که بدن انسان به آب بیشتر از نان محتاج است.

توحید المفضل، ص ۸۷

در حدیثی از امیرالمؤمنین (علیه السلام) نیز حداقل خوراک برای مردم را نان و آب می‌داند:

فَصَائِلُ أَحْمَدَ قَالَ عَلِيٌّ (علیه السلام): مَا أَصْبَحَ بِالْكُوفَةِ أَحَدٌ إِلَّا تَاعِمًا إِنَّ أَدْنَاهُمْ مَنْزِلَةً لِيَأْكُلَ الْبُرَّ وَ يَجْلِسَ فِي الظِّلِّ وَ يَشْرَبُ مِنْ مَاءِ الْفِرَاتِ.

امام علی (علیه السلام): در کوفه کسی نیست، جز آن که از رفاه برخوردار است. پایین‌ترین مردمان کوفه از نظر جایگاه [اقتصادی، چنان است که] نان گندم می‌خورد و در سایه می‌نشیند و از آب فرات می‌نوشد.

مناقب آل ابی طالب (علیه السلام)، ج ۲، ص ۹۹

در واقع یک داروی بسیار مؤثر برای برخی از بیماری‌ها من جمله کاهش عفونت‌ها و خون‌سازی است.^{۱۶۵} ممکن است وقتی شما آن را به صورت غیرمتمرکز بحث کنید کسی که سررشته طب هم دارد به سمت این برود که از پایگاه نان، برخی از مسائل را اصلاح کند و ترکیب‌هایی را برای نان درست کند که در فضای متمرکز اصلاً این ترکیب‌ها وجود ندارد. این موضوع را باید بعداً بیشتر بحث کنیم. البته در ایران، مسئله نان به مسئله روابط انسانی هم خیلی گره خورده است؛ مثلاً در خود منطقه بروجرد، برخی نان‌ها را داریم که مربوط به مناسبت‌های مذهبی است و اصلاً برای آن مراسمات مذهبی، آن نان را استفاده می‌کنند. حالا اینها یک بحث موضوع‌شناسی و اثرات تمرکز در تولید نان است که بنده فقط می‌خواستم اشاره کرده و وارد آن نشوم.

این یک دسته از روایات بود منتها جزو روایات بخشی بود و فقط راجع به نان صحبت می‌کرد، راجع به اصولی صحبت می‌کرد که منجر می‌شود ما تولید نان را به صورت صنعتی نپذیریم بلکه تولید نان را در قالب سامانه‌های محلی و غیرمتمرکز بپذیریم. البته تصریح روایت هم این است که اصل، تولید خانگی نان است.

۳/۲/۲. نگهداری دام در خانه؛ الگوی مطلوب تولیدات دامی در روایات

دسته دیگری از روایات که کمک می‌کند مسئله الگوی تولید و خدمات را فهم کرده و از آن استفاده کنیم توصیه‌هایی در مورد دام است. حضرت می‌فرماید مسئله تولید دام به نحو خانگی اتفاق بیافتد. این مسئله خیلی مهمی است. برای مثال از پیامبر نقل شده است که «شما در خانه گوسفند نگهدارید و در مسئله گوسفند، رزق آن متعلق به خداوند متعال بوده و سود آن متعلق به شماست.» ممکن است یک کسی در این قسمت اشکال کند و بگوید این کار برای آن زمانی بوده است که مشاغل به این شکل بوده‌اند درحالی که روایت از یک عبارتی

۱۶۵. ارجاع پژوهشی: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ عَنْ مُوسَى بْنِ بَكْرِ قَالَ: إِشْتَكَى غُلَامٌ لِأَبِي الْحَسَنِ (عليه السلام) فَسَأَلَ عَنْهُ فَقِيلَ بِهِ طَحَالٌ فَقَالَ أَطْعَمُوهُ الْكُرْثَاتِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَأَطْعَمْنَاهُ فَقَعَدَ الدَّمُ ثُمَّ بَرَأَ.

موسی بن بکر گوید: یکی از خدمتکاران امام کاظم (علیه السلام) بیمار شد، حضرت (علیه السلام) از حال او پرسیدند، عرض شد: بیماری طحال دارد. فرمود: سه روز به او تره بخورانید. ما به او تره خوراندیم آن‌گاه خون قطع شد و بهبود یافت.

الکافی، ج ۶، ص ۳۶۵

عَنْ مُوسَى بْنِ بَكْرِ قَالَ: أَتَيْتُ إِلَى أَبِي الْحَسَنِ (عليه السلام) فَقَالَ لِي أَرَأَيْكَ مُصَفَّرًا كُلَّ الْكُرْثَاتِ فَأَكَلْتَهُ فَبَرَأْتُ.

موسی بن بکر می‌گوید: (روزی) نزد امام کاظم (علیه السلام) رفتم، حضرت به من فرمود: می‌بینم که رنگت زرد شده، تره بخور. خوردم و بهبود یافتم.

مکارم الأخلاق، ص ۱۷۸

عَنِ النَّبِيِّ (صلى الله عليه و آله) قَالَ: فَضْلُ الْكُرْثَاتِ عَلَى سَائِرِ الْبُحُولِ كَفَضْلِ الْخُبْزِ عَلَى سَائِرِ الْأَشْيَاءِ.

پیامبر (صلى الله عليه و آله): برتری تره بر سبزی‌های دیگر مانند برتری نان است بر خوراکی‌های دیگر.

مکارم الأخلاق، ص ۱۷۸

شروع می‌شود که به ما نشان می‌دهد که روایت متعلق به همه زمان‌هاست. روایت می‌فرماید: «سُئِلَ النَّبِيُّ - أَى الْمَالِ خَيْرٌ»^{۱۶۶} به نحو مطلق از حضرت سؤال می‌کنند مال خیر و مالی که شر در آن نیست چیست؟ حضرت هم مواردی را بحث می‌کند؛ مسئله زراعت را بحث می‌کند و بعد از مسئله زراعت، مسئله غنم (گوسفند) و نگهداری نگهداری حیوانات را مورد اشاره قرار می‌دهد. در اینجا هم حضرت می‌فرماید مسئله دام را به شکل خانگی پیگیری کنید. در مورد گوسفند و گاو بحث شده، در مورد بز در یک روایات دیگری بحث شده است روایت شریفی شریفی که در محاسن آمده در مورد فواید نگهداری بز بحث کرده است.^{۱۶۷}

۱۶۶. **ارجاع پژوهشی:** عَلِيُّ بْنِ إِبرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ التَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: سُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ أَى الْمَالِ خَيْرٌ قَالَ الرَّزْعُ زَرَعَهُ صَاحِبُهُ وَ أَصْلَحَهُ وَ أَدَى حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ قَالَ فَأَى الْمَالِ بَعْدَ الرَّزْعِ خَيْرٌ قَالَ رَجُلٌ فِي غَنَمٍ لَهُ قَدْ تَبِعَ بِهَا مَوَاضِعَ الْقَطْرِ يَقِيمُ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتِي الزَّكَاةَ قَالَ فَأَى الْمَالِ بَعْدَ الْغَنَمِ خَيْرٌ قَالَ الْبَقْرُ تَعْدُو بِخَيْرٍ وَ تَرُوخُ بِخَيْرٍ قَالَ فَأَى الْمَالِ بَعْدَ الْبَقْرِ خَيْرٌ قَالَ الرَّاسِيَاتُ فِي الْوَحْلِ وَ الْمُطْعَمَاتُ فِي الْمَحَلِّ نَعَمَ الشَّيْءُ التَّخْلُ مِنْ بَاعِهِ فَإِنَّمَا تَمْنُهُ بِمَنْزِلَةٍ زَمَادٍ عَلَى رَأْسِ شَاهِقٍ اسْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ إِلَّا أَنْ يَخْلَفَ مَكَانَهَا قَيْلٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَأَى الْمَالِ بَعْدَ التَّخْلِ خَيْرٌ قَالَ فَسَكَتَ قَالَ فَقَامَ إِلَيْهِ رَجُلٌ فَقَالَ لَهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَأَيْنَ الْإِبِلُ قَالَ فِيهِ الشَّقَاءُ وَ الْجَفَاءُ وَ الْعَنَاءُ وَ بَعْدَ الدَّارِ تَعْدُو مُدْبِرَةً وَ تَرُوخُ مُدْبِرَةً لَا يَأْتِي خَيْرُهَا إِلَّا مِنْ جَانِبِهَا الْأَشْأَمُ أَمَا إِنَّهَا لَا تَعْدُمُ الْأَشْقِيَاءَ الْفَجْرَةَ.

سکونی از امام صادق (علیه السلام) روایت می‌کند که فرمود: «از پیامبر ﷺ سؤال شد: چه مالی بهتر است؟ پیامبر ﷺ پاسخ داد: زراعتی که صاحبش آن را کشت و به آن رسیدگی کند و در روز برداشت، حَقش را بپردازد. گفته شد [گفت]: پس از زراعت چه مالی بهتر است؟ پیامبر ﷺ فرمود: دامداری که در میان گوسفندان باشد و همراه آن‌ها به جاهای با آب و علف برود و نمازش را برپا دارد و زکاتش را بپردازد. گفت: پس از گوسفند چه مالی بهتر است؟ پیامبر ﷺ فرمود: گاو که صبح و شام سود می‌رساند و بهره می‌دهد. گفت: پس از گاو داری چه مالی بهتر است؟ پیامبر اکرم ﷺ فرمود: نخل‌هایی که در گل، ثابت و استوار می‌شوند و در زمان قحطی و خشکسالی مردم را سیر می‌کنند. چه خوب چیزی است درخت خرما! هرکس آن را بفرودشد، بهایش همانند خاکستر است بر قله کوهی بلند که در یک روز طوفانی باد به آن می‌وزد، مگر آن‌که [درختان دیگری را] جایگزین آن سازد. گفته شد: پس از درخت خرما چه مالی بهتر است؟ پیامبر اکرم ﷺ ساکت شد. در این هنگام یکی گفت: ای رسول خدا! پس جایگاه شتر کجاست؟ پیامبر ﷺ فرمود: در آن بدبختی و ظلم و رنج و زحمت و دوری از خانه است. صبح و شام به انسان زیان وارد می‌سازد. به خیر و نیکی آن نمی‌توان دست یافت مگر از جانب چپ. [چرا که از سمت چپ بر او سوار می‌شوند و آن سمت به زمین نزدیک‌تر است زیرا شتر به سمت چپ می‌خوابد] آگاه باشید که از دست تیره‌بختان تبهکار بیرون نمی‌رود!»

الکافی، ج ۵، ص ۲۶۰

۱۶۷. **ارجاع پژوهشی:** عَنْهُ عَنِ ابْنِ مَخْبُوبٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مَارِدٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) يَقُولُ مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يَكُونُ فِي مَنْزِلِهِ عَنَزٌ حَلُوبٌ إِلَّا قُدِّسَ أَهْلُ ذَلِكَ الْمَنْزِلِ وَ بُورِكَ عَلَيْهِمْ فَإِنْ كَانَتْ ائْتِنِينَ قُدِّسُوا وَ بُورِكَ عَلَيْهِمْ كُلُّ يَوْمٍ مَرَّتَيْنِ قَالَ فَقَالَ بَعْضُ أَصْحَابِنَا وَ كَيْفَ يَقْدُسُونَ قَالَ يَقْفُ عَلَيْهِمْ كُلُّ صَبَاحٍ مَلِكٌ أَوْ مَسَاءً فَيَقُولُ لَهُمْ قُدِّسْتُمْ وَ بُورِكَ عَلَيْكُمْ وَ طِبَّكُمْ وَ طَابَ إِدَامُكُمْ قَالَ فُلْتُ لَهُ وَ مَا مَعْنَى قُدِّسْتُمْ قَالَ طَهَّرْتُمْ

محمد بن مارد روایت کرده است که از امام صادق (علیه السلام) شنیدم که فرمود: هیچ مؤمنی نیست که در خانه خود بز شیردهی داشته باشد مگر آنکه همه افراد آن خانه مورد تقدیس قرار می‌گیرند و برکت بر آنان فرود می‌آید؛ و چنانچه دو بز باشند، روزی دو بار مورد تقدیس و دو بار برکات خداوندی بر آنان فرود می‌آید. یکی از شیعیان پرسید: چگونه مورد تقدیس قرار می‌گیرند؟ حضرت فرمود: در هر بامدادان و شامگاهان فرشته‌ای نزد آنان آمده می‌گوید:

۳/۲/۲/۱. از بین رفتن فقر؛ یکی از فواید نگهداری گوسفند

یک روایت را که عبدالله بن سنان از ابی عبدالله الصادق (علیه السلام) نقل کرده که آن را محضر شما می خوانم؛ حضرت می فرماید: «إِذَا اتَّخَذَ أَهْلُ بَيْتِ شَاةٍ أَتَاهُمُ اللَّهُ بِرِزْقِهَا وَزَادَ فِي أَرْزَاقِهِمْ وَارْتَحَلَ عَنْهُمْ الْفَقْرُ مَرَحَلَةً»^{۱۶۸} می فرماید اگر کسی در خانه اش، یک گوسفند را نگهداری کند خداوند متعال رزق آن گوسفند را متکفل شده و اثری که برای آن خانه دارد این است که آن ها یک مرحله و یک گام از فقر دور می شوند و کمک می کند که از فقر عبور پیدا کنند. بعد می فرماید: «فَإِنْ اتَّخَذُوا شَاتَيْنِ أَتَاهُمُ اللَّهُ بِأَرْزَاقِهِمَا وَزَادَ فِي أَرْزَاقِهِمْ وَ الْفَقْرُ عَنْهُمْ مَرَحَلَتَيْنِ» می فرماید اگر شما دو گوسفند در خانه داشته باشید دو برابر آن وقتی که یک گوسفند از فقر عبور خواهید کرد. بعد می فرماید: «وَإِنْ اتَّخَذُوا ثَلَاثَةً أَتَاهُمُ اللَّهُ بِأَرْزَاقِهَا وَارْتَحَلَ عَنْهُمْ الْفَقْرُ رَأْسًا» می فرماید فقر بالکل از خانه ای که سه گوسفند دارد برچیده می شود. ببینید این روایت دوباره بر روی یک می ایستد که موضوع آن در همه تاریخ بحث شده است و شما نمی توانید آن را به زمان حضرت نسبت دهید؛ می فرماید اگر می خواهید از فقر عبور پیدا کنید، یکی از راه ها نگهداری گوسفند است. گوسفند موجود بسیار بابرکتی است که در روایات بحث شده است.^{۱۶۹} حالا اگر ما یک قدم نرمش قهرمانانه کنیم این است که بگوییم مناطق محروم و روستایی باید این اتفاق بیفتد یعنی نگهداری دام به صورت غیر متمرکز باشد.

مقدّس باشید! و برکت از آن شما باد! و خوشا بر شما و بر خوراکتان باد. و من از آن حضرت پرسیدم: مقدّس باشید، یعنی چه؟! فرمود: یعنی پاک و پاکیزه باشید.

المحاسن، ج ۲، ص ۶۴۰

۱۶۸. **ارجاع پژوهشی:** عَنْهُ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ عُبَيْسِ بْنِ هِشَامٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: إِذَا اتَّخَذَ أَهْلُ الْبَيْتِ شَاةً أَتَاهُمُ اللَّهُ بِرِزْقِهَا وَزَادَ فِي أَرْزَاقِهِمْ وَارْتَحَلَ عَنْهُمْ الْفَقْرُ مَرَحَلَةً فَإِنْ اتَّخَذُوا شَاتَيْنِ أَتَاهُمُ اللَّهُ بِأَرْزَاقِهِمَا وَزَادَ فِي أَرْزَاقِهِمْ وَارْتَحَلَ عَنْهُمْ الْفَقْرُ مَرَحَلَتَيْنِ فَإِنْ اتَّخَذُوا ثَلَاثَةً أَتَاهُمُ اللَّهُ بِأَرْزَاقِهَا وَزَادَ فِي أَرْزَاقِهِمْ وَارْتَحَلَ عَنْهُمْ الْفَقْرُ رَأْسًا.

امام صادق (علیه السلام): هر گاه خانواده ای یک گوسفند داشته باشد، خداوند روزی آن را به آنان می دهد و بر روزی خود آنان نیز می افزاید و تهی دستی از آنان یک مرحله می کوچد؛ و اگر دو گوسفند داشته باشند، خداوند روزی آن دو را به آنان می دهد و بر روزی خود آنان نیز می افزاید و تهی دستی، از آنان دو مرحله می کوچد. پس اگر سه گوسفند داشته باشند، خداوند روزی آنها را به آنان می دهد و تهی دستی، به کلی از آنان می کوچد.

المحاسن، ج ۲، ص ۶۴۱ / بحار الأنوار، ج ۶۱، ص ۱۳۲ و مشابه: الکافی، ج ۶، ص ۵۴۴ / المحاسن، ج ۲، ص ۶۴۳ / المحاسن، ج ۲، ص ۶۴۰

۱۶۹. **ارجاع پژوهشی:** عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي هِشَامٍ عَنْ أَبِي حَدِيجَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ: «دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) عَلَى أُمِّ أَيْمَنَ فَقَالَ: مَا لِي لَا أَرَى فِي بَيْتِكَ الْبَرَكَةَ؟ فَقَالَتْ: أَوْ لَيْسَ فِي بَيْتِي بَرَكَةٌ؟! قَالَ: لَسْتُ أَعْنِي ذَلِكَ؛ ذَاكَ شَاةٌ تَخَذِيهَا تَسْتَعْنِي وَوَلَدُكَ مِنْ لَبَنِهَا وَتَطْعَمِينَ مِنْ سَمْنِهَا وَتُصَلِّيَنَّ فِي مَرِيضِهَا.»

۳/۲/۲/۲. وابستگی کشور در نهادهای دامی؛ از پیامدهای متمرکز بودن الگوی تولیدات دامی

باز هم در این روایت دقت بفرمایید! حضرت در حال بحث در مورد الگوی تولید دام هستند، الگوی تولید دام را به نحو غیرمتمرکز توصیه می‌کنند که مثلاً یکی از اثرات اینکه سامانه‌های تولید دام را به نحو محلی و خانگی احیا کنید این است که دیگر برای کشور در نهادهای دامی وابستگی ایجاد نمی‌شود. در حال حاضر به دلیل اینکه دامشهر و دامداری‌های صنعتی ایجاد می‌کنید مسئله تأمین نهادهای دامی موردنیاز برای این دام‌ها، خود، مسئلهٔ مشکلی شده است. بودجه سال ۹۸ را بررسی کنید! کشور ما از لحاظ نهادهای دامی کاملاً وابسته شده است^{۱۷۰} درحالی که وقتی سامانه‌های تولید دام را به نحو محلی احیا می‌کنید شما می‌توانید با یک مدل بسیار ساده‌ای، غذای دام را تهیه کنید. یا مثلاً در مورد گوسفند، بهتر است چرای آن در مراتع باشد؛ یعنی خود گوسفند حرکت کند. وقتی در طرح‌هایی مانند سیدرگذاری^{۱۷۱} و طرح‌های مشابه، گوسفند را نگهداری می‌کنید گوسفند دچار

امام صادق (علیه السلام): «روزی پیامبر (صلی الله علیه و آله) داخل منزل ام ایمن شد و فرمود: مرا چه شده در خانه‌ات برکت نمی‌بینم؟! ام ایمن گفت: آیا در خانه من برکت نیست؟! حضرت فرمود: مقصودم این نیست، بلکه مرادم گوسفند است که آن را نگه داری تا فرزندان از شیر آن بی‌نیاز شوند و از لبنیات آن بخوری و در مراتع آنها نماز بخوانی.»

المحاسن، ج ۲، ص ۶۴۱ / وسائل الشیعة، ج ۱۱، ص ۵۱۲ / بحار الأنوار، ج ۶۱، ص ۱۳۱

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنِ ابْنِ أَبِي نَجْرَانَ عَنْ أَبِي جَمِيلَةَ عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) لِعَمَّتِهِ: مَا يَمْنَعُكَ أَنْ تَتَّخِذِي فِي بَيْتِكَ بَرَكَةً؟ قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَا الْبَرَكَةُ؟ قَالَ: شَاةٌ تُحَلَبُ؛ فَإِنَّهُ مَنْ كَانَ فِي دَارِهِ شَاةٌ تُحَلَبُ أَوْ نَعَجَةٌ أَوْ بَقْرَةٌ تُحَلَبُ، فَبَرَكَاتٌ كُلُّهُنَّ.

امام باقر (علیه السلام): پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله) به عمه اش فرمود: «چه چیز بازت می‌دارد از این که در خانه ات برکتی برای خود برگیری؟» گفت: «ای رسول خدا! برکت چیست؟» فرمود: «گوسفندی شیرده؛ هر آینه هر کس در خانه اش گوسفندی شیرده یا میش یا گاو شیرده باشد، همگی برکت هستند.»

الکافی، ج ۶، ص ۵۴۵

۱۷۰. به گزارش خبرنگار اقتصادی ایرنا، «یوسف داودی» امروز (چهارشنبه) در پنجمین کنگره بین المللی کلینیسین‌های دام‌های بزرگ، افزود: کل لایحه بودجه سال ۹۸ با احتساب ۱۰۵ میلیون بشکه صادرات نفت به قیمت ۵۴ دلار حدود ۴۰۷ هزار میلیارد تومان بسته شده که به طور تقریبی ۲۵ درصد این رقم صرف واردات نهادهای دامی و محصولات کشاورزی می‌شود.

آدرس مطلب در سایت خبرگزاری ایرنا: yon.ir/Gdfjd

۱۷۱. Controlled Intravaginal Drug Release (CIDR) devices are progesterone delivering, intravaginal vehicle ...

دستگاه‌های پخش داروی کنترل شونده اینتراواژینال (درون دستگاه تناسلی زنانه) (سیدر) یکی از وسایل تحویل پروژسترون (نوعی هورمون جنسی زنانه) اینتراواژینال است ...

آدرس مطلب از سایت مرکز تحقیقاتی بین المللی بز دانشگاه لانگستون: yon.ir/kcmDV

برخی ابتلائات و بیماری‌ها می‌شود. وقتی شما سامانه تولید صنعتی دارید و مثلاً از صدها رأس نگهداری می‌کنید، به لحاظ چرای آن‌ها هم دچار مشکل می‌شوید. نیاز به مرتع‌های بسیار بزرگ دارد که کم پیدا شده و سخت می‌کند و منشأ پیدایش برخی از چالش‌ها خواهد شد. این موضوع را در آینده بیشتر بحث خواهیم کرد. به هر حال توصیه حضرت ما را به این می‌رساند که سامانه تولید دام را به نحو غیرمتمرکز و به نحو خانگی احیا بازهم عرض می‌کنم که ممکن است کسی اشکال کند و بگوید در حال حاضر «دارواسعه»^{۱۷۲} برای همه نیست؛ اما ما می‌گوییم که لا اقل در مناطق محروم و روستایی، امکان عمل به این روایات وجود دارد و می‌توانیم

۱۷۲. **ارجاع پرورشی: حجت الاسلام کشوری:** طرح سومی که قصد دارم آن را الآن بحث کنم، مسئله ساخت دار واسعه است. این جزء تصمیمات حاکمیتی‌ای است که باید در منطقه بگیریم. امام روستا باید یک گفتگو تحت عنوان «ساخت خانه در قالب آپارتمان یا محله یا به تعبیر روایت دار واسعه و به تعبیر امروزی‌ها باغ ویلا» با مردم راه بیندازد. البته ترمینولوژی نیز خیلی مهم است. خیلی مهم است که شما اسم طرح خود را چه بگذارید. این که کسی نام دار واسعه را باغ ویلا می‌گذارد به ذهن لذت‌جویی متبادر می‌شود. از استخدام این کلمه شما به مردم می‌گویید که لذت و تمتع بیشتری ببرید اما اگر همان تعبیر امام که دار واسعه است را گفتید [این اتفاق نمی‌افتد]. از این انتخاب واژه پیداست که وسیع بودن برای امام موضوعیت دارد. همان‌طور که ما گفتیم وسیع بودن خانه حداقل زیرساخت سه امر است؛ اولاً صاحب دار واسعه می‌تواند مدیریت بازی فرزندانش را بهتر از کسی که داخل آپارتمان زندگی می‌کند، انجام دهد. بازی بازوی تربیت است، در هفت سال اول و حتی در بخشی از هفت سال دوم که در حال تأدیب هستید. الآن که گیم‌نت‌ها مدیریت بازی می‌کنند به این علت است که مدیریت بازی در دست ما نیست. من خاطراتی را از پیامبر (صلی الله علیه و آله) و ائمه و علما نقل می‌کنم که اینها خودشان چگونه به بازی با کودکان اهمیت می‌دادند؛ یعنی امیرالمؤمنین (علیه السلام) در میان جنگ‌هایی که در پنج سال دوران خلافتشان داشتند و اجازه داده نشد که خلافت حضرت ادامه پیدا کند وقتی به خانواده‌های شهدا سر می‌زدند، در روایت تصریح دارد که حضرت خم می‌شدند و صدای حیوان خانگی در می‌آوردند و آن یتیم سوار ایشان می‌شد. الآن این داستان را طوری تعریف می‌کنند که ما فکر می‌کنیم حضرت خواسته‌اند به یتیم ترحم کنند ولی من فکر می‌کنم که حواس حضرت به مدیریت بازی بوده است. در جای دیگر دارد که پیامبر (صلی الله علیه و آله) امام جماعت بودند و همه اصحاب منتظر ایشان بودند. حال خود ایشان به این میزان به نماز اول وقت تأکید می‌کردند ولی اینجا در مسجد حاضر نشدند. اصحاب بررسی کردند و دیدند که ایشان مشغول بازی با کودکان است و به ایشان گفتند که یا رسول الله مردم منتظرند. ایشان فرمودند که بروید برای من گردو بیاورید. ایشان گردو را گرفتند و بین کودکان پخش کردند و بعد رفتند و نماز را خواندند. ببینید نمی‌توان مسئله بازی را رها کرد. وقتی یک طلبه‌ای مثل من همیشه بر سر منبر حرف می‌زند و مدیریت بازی را بر عهده ندارد، مدیریت بازی به دست یهود می‌افتد یا اینکه دست گیم‌نت‌ها می‌افتد. مسئله مدیریت بازی، اولین خاصیت دار واسعه است؛ یعنی اگر خانه وسیع بود بر بازی کودکان اشراف داری ولی اگر خانه آپارتمان بود نمی‌توانی بازی را حذف کنی و بازی را به خارج از خانه می‌بری لذا از اشراف تو خارج می‌شود و امنیت کودک به چالش کشیده می‌شود. ببینید این‌ها احکام اسلام هستند ولی تعطیل شده‌اند و کسی روی آن‌ها بحث نمی‌کند.

دومین ویژگی دار واسعه این است که روابط رحمی و خانوادگی را تسهیل می‌کند. مثلاً اگر شما دار واسعه داشته باشید دیگر مهمان‌های خود را به پارک نمی‌برید. دیده‌اید که چه پدیده شومی در حال تحقق است؟ مؤمن و غیر مؤمن در پارک علوی و دیگر پارک‌ها می‌روند و انسان می‌بیند که مهمانی را به پارک برده است. اصلاً عروسی باید در خانه باشد؛ در روایت آمده است که خانه‌ای که در آن عروسی باشد برکت دارد. خب یک کسی باید بگوید که آشبخ در آپارتمان چطور عروسی بگیریم؟! ببینید زیرساخت از بین رفته است. الآن همه به تالار می‌روند و برکت آن نیز از بین می‌رود و علاوه بر این مشکلات دیگری نیز پیدا می‌شود. پس زیرساخت روابط خانوادگی و همسایگی دار واسعه است.

مسئله سوم که در دار و اسعه اصل است، زیرساخت تولید خانگی است. ما یک تولید صنعتی و یک تولید خانگی و محلی داریم.

تولید در خانه لااقل چهار مزیت نسبت به تولید صنعتی دارد و تفصیل این مطلب را در جلسه عصر می‌گوییم.

اولین خاصیت تولید خانگی این است که تولید در فضای خانه خصوصاً در مواد غذایی اصل تازه‌خوری را احیا می‌کند. ببینید بعضی از غذاها مانند گوشت مبتنی بر فهم اهل بیت و روایات ما اساساً دو الی سه روز غذا هستند و فقط تا وقتی که تازه هستند، غذا محسوب می‌شوند. چرا آقایان فتوا داده‌اند که خوردن گوشت بعد از سه روز مکروه است؟ - من یک مقدار با زبان کفار حرف بزنم. - چون بعضی از مولکول‌های زیستی درون سلول‌های این گوشت بعد از سه روز از بین می‌روند و دیگر وجود ندارند. حال این مطلب فقط راجع به گوشت نیست بلکه راجع به شیر نیز همین گونه است. غذاها و میوه‌هایی را که در روایات توصیه به تازه خوری آنها شده در تولید صنعتی امکان تحقق ندارند.

فرق دوم این است که در تولید صنعتی بسته‌بندی صنعتی وجود دارد و بسته‌بندی صنعتی عامل اصلی تخریب محیط زیست است در حالی که در تولید خانگی بسته‌بندی صنعتی به بسته‌بندی‌های ثابتی که به محیط زیست آسیب نمی‌زند، تبدیل می‌شود. مسئله زباله‌ها یک چالش برای بشر امروز است و آقایان می‌خواهند برای حل آن زباله‌ها را بازیافت کنند.

یاد یک خاطره افتادم. در زمان آقای قالیباف در شهرداری تهران جلسه‌ای بود که می‌خواستند راجع به زباله صحبت کنند. یکی از دوستان ما مسئول برگزاری این همایش بود و من به او گفتم که من می‌آیم و صحبت می‌کنم. او گفت که آخوند را چه به این حرف‌ها و یک ژاپنی را برای سخنرانی در جلسه آوردند. به هر حال این مسئله حل نشده است و آخرین طرح نیز این است که کارخانه‌های بازیافت را درست کنیم. آیا بهتر نیست که مدل تولید را عوض کنیم؟ لااقل در بخش تغذیه می‌توان مدل را تغییر داد که در نتیجه آن زباله‌ها کم‌تر شوند.

یک تحقیقی راجع به رودخانه‌های ایران انجام داده‌ایم؛ چه نمی‌دانید بلای با شیرابه بیمارستان‌ها و دفن زباله‌ها بر سر رودخانه‌ها می‌آید! این جزء نقشه‌هایی است که ان‌شاء‌الله در طرح قری آن را منتشر می‌کنیم. طرح قری طرح سی و هشتم نظریه تعرف است که بحث احیای مرتع‌ها در آن آمده است. در آن تحقیق، ما بررسی کرده‌ایم که تقریباً تمامی رودخانه‌های ما آلوده است؛ یعنی شما دیگر آب سالم ندارید. چرا این اتفاق افتاده است؟ همین تولیدهای صنعتی عامل آن است. اگر ما سامانه‌های تولید محلی و خانوادگی را در بخش غذا احیا کنیم، دومین خاصیت آن این است که محیط زیست از این آلودگی گسترده دائمی نجات پیدا می‌کند.

خاصیت سوم این نوع از تولید این است که وقتی تولید صنعتی باشد به دلیل هزینه‌های سنگین تولید صنعتی افراد زیادی نمی‌توانند تولیدکننده باشند. پس افراد زیادی نیز سود تولید را نمی‌برند درحالی که اگر تولید خانوادگی و محلی باشد شما می‌توانید تولیدکننده‌ها را از ده نفر به دو یا سه هزار نفر افزایش دهید. در بعضی از کشورها - که دوستان باید آمار آن را بیاورند - چهار شرکت گوشت آن را تولید می‌کنند که معنای آن این است که چهار سرمایه‌دار یا چهار مجموعه سرمایه‌دار سود را می‌برند. برای چه سامانه تولید گوشت ما باید صنعتی باشد؟ چرا باید دام شهر داشته باشیم؟ ما سامانه تولید دام را محلی می‌کنیم و به عنوان مثال شصت روستا موظف به تولید گوشت یک شهر می‌شوند. در این صورت هم مدیریت تولید راحت‌تر است و هم سود آن تنها در جیب سرمایه‌داران نمی‌رود بلکه توزیع می‌شود. پس سامانه تولید محلی به عدالت نزدیک‌تر است تا سامانه تولید صنعتی. حداقل در بخش غذا باید این کار را انجام دهیم. در جلسه امروز به صورت تفصیلی‌تر فوائد این مسئله را بیان خواهیم کرد. یکی از فوائد دیگر آن این است که ظاهراً نگهداری مواد غذایی مصرف انرژی جهان را ۱۵ درصد بالاتر برده است؛ یعنی اگر شما بتوانید مسئله نگهداری غذا را مدیریت کنید، مصرف انرژی را کاهش داده‌اید. فواید آن را به صورت تفصیلی عرض خواهیم کرد.

فایده چهارمی که سامانه‌های تولید خانگی نسبت به سامانه‌های تولید صنعتی دارند این است که نیاز به حمل و نقل در کشور کاهش پیدا می‌کند. چراکه اصل در حمل و نقل، مربوط به مواد غذایی صنعتی است. این مسئله علاوه بر این که هزینه‌های سوخت و آلودگی هوا را تحمیل می‌کند - که من الآن با آن‌ها کاری ندارم - عرض می‌کنم که ما اساساً در اسلام نمی‌توانیم حمل و نقل را تبدیل به یک کار روزمره کنیم. سفر برای زیارت، سیاحت و عبرت معنا دارد ولی این که بیش از پنجاه درصد حمل و نقل به حمل و نقل مواد غذایی اختصاص یابد، هزینه‌هایی را از حیث‌های مختلف بر کشور تحمیل می‌کند

فقر را مدیریت کنیم. مبتنی بر همین روایات، آیت‌الله خامنه‌ای در همین سخنرانی اول سال خود در حوزه اقتصاد فرمودند که دام را در اختیار خانواده‌ها قرار دهید و نیاز نیست وقتی می‌خواهید شغل تولید کنید به مدل‌های صنعتی آن فکر کنید.^{۱۷۳}

این هم یک دسته از روایات است که تکلیف امر مهم تولید دام معلوم شد؛ یعنی به این سمت می‌رویم که سامانه‌های تولید دام را به نحو محلی و خانگی داشته باشیم و نه به نحو صنعتی! این‌ها همه قواعد الگوی تولید است که در روایات بحث شده است اما ما اصلاً به آن‌ها توجه نمی‌کنیم. این روایات در کتاب‌های ما خاک می‌خورد ولی ما آن‌ها را بحث نکرده و گفتگو نمی‌کنیم، نتیجه آن هم این می‌شود که الگوی تولید ما را وزارت صنعت طراحی می‌کند.

۳/۲/۲/۳. طرح «قُری» (طرح احیای مراتع)؛ یکی از طرح‌های اجرایی برای مسئله تولیدات دامی خانگی و محلی
البته ما در قالب طرح «قُری»،^{۱۷۴} ذیل "نظریه تعریف"^{۱۷۵} در واقع طرح ۴۹ (یعنی جز طرح‌ها و تصمیمات آخر بحث تعریف است) بحث همین احیای سامانه‌های محلی و خانگی دام را بحث کردیم که بحث اصلی آن

که قابل بحث تفصیلی است. پس فعلاً این چهار فابده وجود دارد. پس شما وقتی بحث خود را جلو می‌برید باید میان خانه به قید دار و اسعه با خانه به قید آپارتمان مقایسه ایجاد کنید.

در خانه به قید دار و اسعه ویژگی سوم این است که زمینه تولید خانگی و محلی آماده می‌شود در حالی که در آپارتمان چنین امکانی نیست. بنابراین تا زمانی که شما مسئله مدیریت شهری را به عهده نگیرید [مسئله حل نخواهد شد].

متن پیاده شده جلسه دوازدهم از سلسله جلسات نقشه نظام مقایسه نظریه تعریف

۱۷۳. ارجاع پرورشی: تولید هم که ما می‌گوییم، فقط تولید صنعتی را نمی‌گوییم؛ تولید صنعتی، تولید کشاورزی، دامداری، صنایع بزرگ، صنایع متوسط، صنایع کوچک، حتی صنایع دستی، حتی صنایع خانگی، حتی تربیت دام - چند دام در خانه‌های روستایی - که خود این به مراتب کمک خواهد کرد به گسترش رفاه عمومی در جوامع. این‌ها را باید بنشینند برنامه‌ریزی کنند؛ البته سهم صنایع دانش‌بنیان خیلی زیاد است، باید توجه بشود.

آدرس مطلب در سایت دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای: yon.ir/damkhneh

۱۷۴. یکی از طرح‌های عملیاتی پنجاه‌گانه نظریه تعریف (نظریه حوزه محرومیت زدایی نقشه الگوی پیشرفت اسلامی) است؛ این طرح مربوط به بهینه‌تولیدات روستایی بر اساس الگوهای اسلامی است.

احیای بهره برداری صیانتی از جنگل و مراتع در قالب طرح قُری، برنامه آغازین "نظریه تعریف" است؛ که در آن مدیریت مردمی در حفظ جنگل و مراتع، جایگزین مدیریت نهادهای دولتی می‌شود. احیای بهره برداری صیانتی و حذف پروانه‌های مرتع‌داری و طرح‌های مشابه، سامانه پرورش دام را از سامانه‌های صنعتی به سامانه‌های محلی و مرتع محور تبدیل می‌کند. رفع فقر از مراتع، تولید شیر سالم، افزایش زاد ولد گونه‌های بومی دام، کاهش هزینه‌های دامداری و در نهایت تحقق قاعده نفی سبیل بخشی از فوائد مطرح در طرح قُری است.

احیای مراتع است. یعنی حتماً باید در مسئله مراتع، شکل مجوزهایی را که برخی از وزارت‌خانه‌ها صادر می‌کنند تغییر پیدا کند. در واقع ترتیبات اجرایی احیای سامانه‌های غیرمتمرکز تولید دام را در آنجا بحث می‌کنیم.

۳/۲/۳. عمل به روایات تازه خوری در تولید غیرمتمرکز و محله‌ای؛ الگوی مطلوب تولید در حوزه مواد غذایی

دسته سومی از روایات وجود دارد که جز روایات بخشی هستند که از آن‌ها هم می‌توانید اصول تولید را استنباط کنید. مثلاً روایات باب تازه خوری که ما مکرراً آن را بحث می‌کنیم، به دلیل اینکه در دوره‌های دیگر آن را بحث کرده‌ام در اینجا به شکل مختصر بحث می‌کنم؛ ما توصیه شده‌ایم به اینکه شیر و گوشت تازه مصرف کنیم^{۱۷۶}؛ در برخی از موارد ما توصیه شده‌ایم به اینکه ماهی تازه مصرف کنیم. برای مثال ماهی تازه، آثار سوء

۱۷۵. نظریه محرومیت‌زدایی نقشه الگوی پیشرفت اسلامی.

۱۷۶. **ارجاع پژوهشی:** عن عبد الله بن سنان عن الإمام الصادق (عليه السلام): شَكَاتِي مِنَ الْأَنْبِيَاءِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ الضَّعْفُ، فَقِيلَ لَهُ: اطْبِخِ اللَّحْمَ بِاللَّبَنِ؛ فَإِنَّهُمَا يَشُدُّانِ الْجِسْمَ. قَالَ: فَقُلْتُ: هِيَ الْمَضِيرَةُ. قَالَ: لَا، وَلَكِنَّ اللَّحْمَ بِاللَّبَنِ الْحَلِيبِ. به نقل از عبد الله بن سنان: امام صادق علیه السلام فرمود: «پیامبری از پیامبران، از ضعف، به درگاه خداوند عز و جل شکایت برد. پس به او گفته شد: گوشت را در شیر بپز؛ چرا که این دو، جسم را استحکام می‌دهند». گفتم: این، همان غذایی است که «مَضِيرَة» نام دارد؟ فرمود: «نه؛ بلکه گوشت همراه با شیر تازه است».

الکافی، ج ۶، ص ۳۱۶

نکته: مضیره غذایی است پختنی که از شیر مانده و ترش شده درست می‌شود.

مجمع البحرین، ج ۳، ص ۱۷۰۲

قال الإمام الكاظم (عليه السلام): «مَنْ تَغَيَّرَ عَلَيْهِ مَاءُ ظَهْرِهِ، يَنْفَعُ لَهُ اللَّبَنُ الْحَلِيبُ بِالْعَسَلِ.»

امام کاظم (علیه السلام) فرمود: هر کس آب کمرش بر وی دگرگون شود، شیر تازه با عسل برایش سودمند است.

الکافی، ج ۶، ص ۳۳۷

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام): إِذَا ضَعُفَ الْمُسْلِمُ فَلْيَأْكُلِ اللَّحْمَ بِاللَّبَنِ. وَ فِي رِوَايَةٍ عَنِ الصَّادِقِ (عليه السلام) أَنَّهُ اللَّبَنُ الْحَلِيبُ.

امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرمود: هرگاه مسلمانی ضعیف شد پس گوشت را با شیر بخورد. و در روایتی از امام صادق (علیه السلام) نقل شده که فرمود: منظور شیر تازه دوشیده شده است.

بحار الأنوار، ج ۵۹، ص ۲۸۱

فیومی لغوی معروف (۷۷۰ق) در معنای حلیب می‌گوید: «يَقَالُ لَبَنٌ حَلِيبٌ وَ رُطْبٌ جَنِيٌّ لِلطَّرِي مِثْلُهُمَا دُونَ الَّذِي بَعْدَ عَنِ الطَّرَاوَةِ» وقتی گفته می‌شود:

لبن (شیر) حلیب و رطب جنی به تازه آنها گفته می‌شود نه آن شیر یا خرمایی که از طراوت و تازگی دور شده باشد.

المصباح المنیر، ج ۲، ص ۶۷۱

احتمالی غلبه صفرایی که در مسئله حجامت برای برخی افراد ایجاد می‌شود را مرتفع می‌کند.^{۱۷۷} به هر حال الان نمی‌خواهم موارد آن را بحث کنم، بلکه می‌خواهم بگویم اگر کسی به این قائل شد که تازه‌خوری امری مطلوب است، تازه‌خوری در قالب الگوهای تولید صنعتی امکان ندارد و شما حتماً باید الگوهای تولید غیر را مبنا قرار دهید و سامانه‌های محلی را احیا کنید. اساساً اگر کسی می‌خواهد تازه‌خوری داشته باشد باید از تولید صنعتی عبور پیدا کند که حالا ان‌شاء‌الله بعداً به صورت تفصیلی راجع به این صحبت می‌کنم.

۲/۳. اصل بودن تولید غیر متمرکز؛ نتیجه دو دسته آیات و روایات عام و بخشی در ویژگی‌های الگوی تولید و تفاوت بنیادین با الگوی تولید صنعتی

بنابراین بنده به استظهار دو دسته از روایات چندین ویژگی را برای الگوی تولید بحث کردم و نتیجه این ویژگی‌های چندگانه که در روایات هست ما را به این نتیجه می‌رساند که الگوی تولید مدنظر اسلام یک الگوی غیرمتمرکز است و ما نمی‌توانیم تولید و خدمات را به نحو متمرکز و صنعتی در جامعه داشته باشیم. حتماً می‌دانید که الگوی اقتصاد سرمایه‌داری بر مبنای توسعه صنعتی شکل گرفته؛ اینهایی که می‌گویند اقتصاد اسلام در نود درصد موارد با اقتصاد سرمایه‌داری برابر است و هیچ تفاوتی با این اقتصاد نمی‌کند^{۱۷۸} معلوم است روایت نمی‌خوانند و وقت نگذاشته‌اند که مثلاً کتاب شریف محاسن یا کتاب شریف کافی یا کتاب شریف تهذیب الاحکام را بخوانند - همین کتاب‌های مختلفی را که ما به روایات آن استظهار می‌کنیم - با این حال چگونه به اسلام نسبت می‌دهند؟! من ذائقه‌ام تلخ است، فکر می‌کنم این آقایان حتی نام برخی از اصول روایی ما را هم بلد نیستند و با این حال به اسلام نسبت

۱۷۷. **ارجاع پژوهشی:** مُحَمَّدُ بْنُ یَحْیَى قَالَ: كَتَبَ بَعْضُ أَصْحَابِنَا إِلَى أَبِي مُحَمَّدٍ يَشْكُو إِلَيْهِ دَمًا وَ صَفْرَاءَ فَقَالَ إِذَا احْتَجَمْتَ هَاجَتِ الصَّفْرَاءُ وَإِذَا أَحْرَثَ الْحِجَامَةَ أَضْرَبَنِي الدَّمُ فَمَا تَرَى فِي ذَلِكَ فَكَتَبَ (عليه السلام) احْتَجِمِمْ وَ كُلْ عَلَى أَثَرِ الْحِجَامَةِ سَمَكًا طَرِيًّا كَبَابًا قَالَ فَأَعَدْتُ عَلَيْهِ الْمَسْأَلَةَ بَعَيْنَهَا فَكَتَبَ (عليه السلام) احْتَجِمِمْ وَ كُلْ عَلَى أَثَرِ الْحِجَامَةِ سَمَكًا طَرِيًّا كَبَابًا بِمَاءٍ وَ مِلْحٍ قَالَ فَاسْتَعْمَلْتُ ذَلِكَ فَكُنْتُ فِي عَافِيَةٍ وَ صَارَ غَدَايَ.

یکی از شیعیان به امام عسکری (علیه السلام) نامه نوشت و از خون و صفرا به وی اظهار ناراحتی کرد و نوشت: چون حجامت می‌کنم، صفرا به جوش می‌آید و چون حجامت را به تأخیر می‌افکنم، خون، مرا زیان می‌رساند. چاره را در چه می‌بینی؟ امام نوشت: «حجامت کن و در پی حجامت، ماهی تازه کباب شده بخور». این پرسش را دیگر بار تکرار کردم. او نوشت: «حجامت کن و در پی حجامت، ماهی تازه کباب شده همراه با آب و نمک بخور». این کار را عیناً انجام دادم و از آن پس، همواره در عافیت بودم و آن، خوراک من شده بود.

الکافی، ج ۶، ص ۳۲۴

۱۷۸. **ارجاع پردازشی:** به گزارش گروه دانشگاه خبرگزاری دانشجو، عادل پیغامی عضو هیئت علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه امام صادق و رئیس مرکز تحقیقات میان رشته‌ای علوم انسانی و اسلامی این دانشگاه در نشست تحت عنوان تربیت اقتصادی در دانشکده روانشناسی دانشگاه تهران، در تاریخ ۹ آذر ۱۳۹۷ اظهار داشت: «اگر علم اقتصاد را به کودکانمان آموزش بدهیم در بیش از ۹۵ درصد مشکلی ندارد و تفاوتی با اقتصاد اسلامی ندارد».

آدرس مطلب از خبرگزاری دانشجو: yon.ir/IWpEI

می‌دهند و می‌گویند الگوی تولید اسلامی اینگونه است. آقا! برای این مباحث قواعد وجود دارد. بنای من بر اختصار است و گرنه روایات باب الگوی تولید را بسیار تفصیلی‌تر بررسی می‌کردم و ان شاء الله خدا به ما توفیق بدهد این کار را در آینده انجام دهیم ولی به همین اجمالی هم که مطرح کردیم یکسری قواعد وجود دارد. زمان شغل در قراردادها باید تغییر کند، جانمایی مؤسسات خدماتی و کارگاه‌ها باید تغییر پیدا کند، باید در نظام ارزشی ما جا بیافتد که کسی که استخدام می‌شود رزقش محدود می‌شود. در بخش الگوهای بخشی هم که مثال زدیم. حالا همه اینها ما را به یک الگوی تولید جدید می‌رساند یعنی بافت تولید کشور تغییر پیدا خواهد کرد. پس ما به تولید با روش غیرمتمرکز می‌رسیم؛ تولید با روش غیرمتمرکز هم یعنی در تولید، سامانه‌های تولید خانگی و محلی اصل هستند یا لااقل در بخش غذا و لباس اینگونه است. در بخش لباس هم با مفاد برخی از روایات دیگر، می‌شود این را اثبات کرد.^{۱۷۹} پس ما بحث را از الگوی تولید شروع می‌کنیم و آن را یک الگوی غیرمتمرکز می‌دانیم. من از اینجا می‌خواهم یک بحث نظام مقایسه‌ای با نظام سرمایه‌داری داشته باشم: اگر شما الگوی تولید غیرمتمرکز را پذیرفتید لااقل سه دسته خاصیت را تقدیم جامعه‌تان کرده‌اید که در الگوی تولید صنعتی، این سه دسته خاصیت وجود ندارد.

۲/۳/۱. پایه‌ریزی عدالت در الگوی تولید؛ اولین فایده الگوی تولید غیرمتمرکز نسبت به تولید صنعتی

اولین و شاید مهم‌ترین فایده‌ای که در الگوی تولید غیرمتمرکز است مسئله عدالت است. شما می‌دانید تئوری‌هایی که راجع به عدالت در اقتصاد سرمایه‌داری و در نظریه دولت رفاه و برخی از تئوری‌های دیگر بحث شده اینها می‌گویند ما مسئله فاصله طبقاتی را در مرحله بازتوزیع درآمدها مدیریت می‌کنیم.^{۱۸۰} توجه کنید! در اینجا یک افسانه مطرح است: یعنی کمک می‌کنیم یک سرمایه‌دار، یک سود حداکثری ببرد، بعد با وضع مالیات‌های مختلف

۱۷۹. ارجاع پژوهشی: وَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَ سَلَّمَ: نِعْمَ اللَّهُوَ الْمَغْرُلُ لِمَرْأَةِ الصَّالِحَةِ.

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: خوب وسیله‌ای است چرخ ریسندگی برای زن صالح.

مکارم الاخلاق، جلد ۱، ص ۲۳۹

۱۸۰. ارجاع پرورشی: اقتصاد رفاه (WELFARE ECONOMICS): شرایط لازم برای کارایی اقتصادی در تولید کالاها و در مبادله کالاها و برای

عدالت در توزیع درآمد را مورد بررسی قرار می‌دهد.

اقتصاد خرد، ص ۲۲۱

سعی می‌کنیم یک قدری در مرحله توزیع، عدالت را محقق کنیم.^{۱۸۱} من خیلی نمی‌خواهم مناقشه نظری کنم بلکه می‌خواهم یک حرف ساده بزنم: می‌گوییم حتی ایده‌های دولت رفاه هم شکست خورده است. اگر قرار بود در مرحله بازتوزیع درآمدها، عدالت محقق شود مثلاً دولت رفاه در انگلستان نباید کمک‌های دولت به بخش بهداشت و سلامت و آموزش را محدود می‌کرد. سرمایه‌دارها در مسئله مالیات‌دهی مقاومت می‌کنند فرار مالیاتی اتفاق می‌افتد؛ هرچه هم شما قوانین سخت‌گیرانه بگذارید به شهادت اینکه الان در دنیا، فاصله طبقاتی یک امر محقق الوقوعی است. این همه نظریه‌پردازی کردید که عدالت از طریق بازتوزیع درآمدها حل می‌شود اما حل نشده است. پس این ایده یک ایده شکست خورده‌ای است. حالا ما مقابل این ایده در فقه‌المکاسب می‌گوییم عدالت را باید در الگوی تولید پایه‌گذاری کرد و نه در مرحله بازتوزیع درآمدها. وقتی شما الگوی تولید غیرمتمرکز را طراحی می‌کنید اساساً گردش اعتبارات حول بخش قابل توجهی از مردم تحقق پیدا می‌کند و نه فقط حول بخش خصوصی؛ که بهتر است به آنها خان‌های مدرن بگوییم. این فایده اول است. فرض بفرمایید شما در شهری، یک مجموعه صنعتی به نام دامشهر دارید که گوشت آن شهر را تأمین می‌کند. اما زمانی هم می‌گویید گوشت یک شهر دو میلیونی را می‌دهیم هفتاد روستای اطرافش تأمین کنند؛ قطعاً این مدل به عدالت نزدیک‌تر است؛ چون گردش اعتبارات آن عادلانه‌تر توزیع می‌شود و البته به نظر من، گوشت آن هم سالم‌تر، بهداشتی‌تر و باکیفیت‌تر خواهد بود. گاهی اوقات وقتی انسان، خوراک دام در این مجتمع‌های صنعتی را بر اساس نظام معنایی مترقی‌ای که در طب اسلامی داریم بررسی می‌کند متوجه می‌شود که اینها به دام‌ها غذا نمی‌دهند [بلکه مواد بی‌ارزش می‌دهند]. حالا ان‌شاء‌الله باید این را در یک سرفصل دیگری بحث کنیم.

۱۸۱. **ارجاع پرورشی:** Thus, with an equal performance of labor, and hence an equal in the social consumption fund, one will in fact receive more than another, one will be richer than another, and so on. To avoid all these defects, right, instead of being equal, would have to be unequal

بنابراین، با عملکرد برابر کارگران و برابری در مصرف سرمایه‌های اجتماعی، فردی در حقیقت بیش از دیگری دریافت می‌کند، یکی ثروتمندتر از دیگری و غیره. برای جلوگیری از این همه نقصان، به جای نابرابری به جای برابر بودن، درست است.

ادرس مطلب از کتاب *emphases in the original*، ص ۵۳۱

نوشته کارل مارکس

در حقیقت وضع قوانین مالیاتی از راهکارهای ضروری برای رسیدن به عدالت اجتماعی به شمار می‌آید.

ادرس مطلب در سایت سازمان امور مالیاتی: xeyon.ir/BZM

۲/۳/۲. حفظ ریشه‌ای محیط زیست؛ دومین فایده‌الگوی تولید غیر متمرکز نسبت به تولید صنعتی

فایده دوم تولید با روش غیر متمرکز حفظ محیط زیست است. لازمه تولید صنعتی، بسته‌بندی صنعتی است و تقریباً یک وجدان عمومی بر این مسئله معترف است که اصل در تخریب محیط زیست هم همین بسته‌بندی‌های صنعتی هستند. حالا آقایان مثل آن بحث قبلی که می‌خواستند عدالت را در بازتوزیع درآمد حل کنند می‌خواهند حفظ محیط زیست را در بازیافت مدیریت کنند. ایده‌هایی مثل تفکیک زباله از مبدأ را مطرح می‌کنند، جنبش‌های و کمپین‌های طرفدار محیط زیست را مطرح می‌کنند! انسان یک مقدار متعجب می‌شود از اینکه می‌بیند یک جمعیت‌هایی به نحو نمادین به طبیعت می‌روند و بطری‌های نوشابه‌های صنعتی و کنسروها و این قبیل بسته‌بندی‌ها را از محیط زیست جمع‌آوری می‌کنند و ادعا هم می‌کنند که دارند برای محیط زیست تلاش می‌کنند. در حالی که راه اصلی آن این است که شما از الگوی تولید صنعتی لااقل در بخش غذا عبور پیدا کنید. بسته‌بندی‌های ما در الگوی تولید خانگی و الگوی تولید غیر متمرکز، مضر به طبیعت نیستند؛ چون بسته‌بندی‌های یکبار مصرف نیستند. پس این هم فایده دوم بود.

۲/۳/۳. کاهش قیمت تمام شده؛ سومین فایده‌الگوی تولید غیر متمرکز نسبت به تولید صنعتی

فایده سوم الگوی تولید غیر متمرکز این است که قیمت تمام‌شده کالا و خدمات کاهش پیدا می‌کند چرا؟ چون در الگوی تولید صنعتی، قیمت تبلیغات، قیمت حمل و نقل، قیمت تکنولوژی‌های هایتکی که در تولید استفاده می‌شود و قیمت مدیریت آن بخش‌های صنعتی به قیمت نهایی کالا اضافه می‌شود. در حالی که در الگوی تولید خانگی یا الگوی تولید با سامانه‌های محلی، لااقل این چهار هزینه وجود ندارد؛ پس قیمت تمام‌شده کالا کاهش پیدا می‌کند و به نظر ما -ذیل همین دسته سوم خاصیت‌ها- کیفیت کالا هم ارتقا پیدا می‌کند. چون در الگوی تولید خانگی، مواد نگهدارنده حذف می‌شوند؛ پس کیفیت غذا هم ارتقا پیدا می‌کند. شاید خود همین مطلب دسته چهارم خاصیت‌ها باشد. پس این هم یک مقایسه‌ای است بین پیشنهاد‌های فقه‌المکاسب برای الگوی تولید و مکاتب مختلف اقتصادی‌ای که دارند راجع به الگوی تولید بحث می‌کنند. این بحث ویژگی‌های الگوی تولید را ان‌شاء‌الله در روزهای آینده محضر شما طرح می‌کنم.

بخشی از جلسه چهارم فقه‌المکاسب، حجت الاسلام علی کشوری، مکتوب فقه‌المکاسب، ص ۱۵۹ الی ۱۷۹، ۲۱ الی ۳۱

شهریور ۱۳۹۸، قم

کانال الگوی پیشرفت اسلامی ایتا: eitaa.com/olgou4/3282

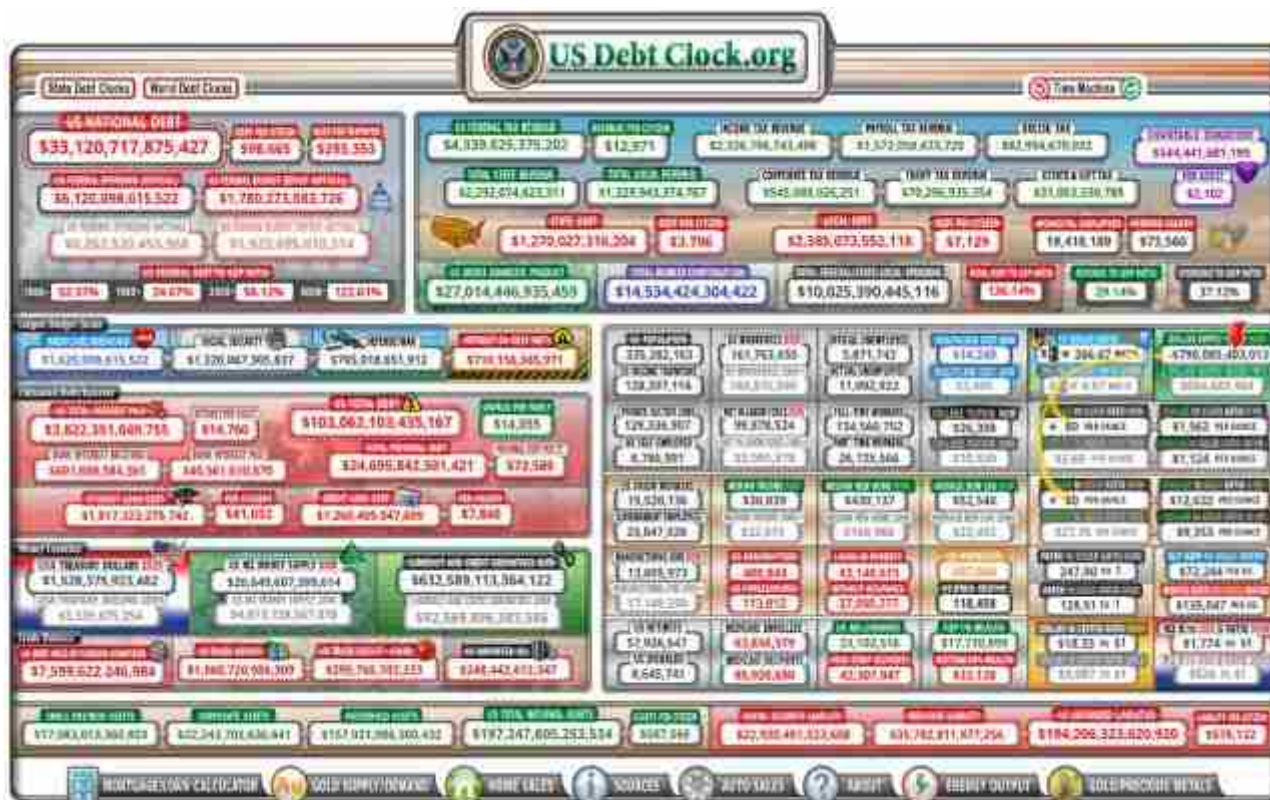
* سرفصل‌های دوره ده جلسه‌ای فقه المکاسب: ۱- طبقه‌بندی فقهی مشاغل، ۲- ویژگی‌های الگوی تولید، ۳- ویژگی‌های الگوی توزیع و بازار، ۴- احکام ۵ گانه تبادل در اسلام + تعریف پول در روایات و آیات، ۵- تجارت بین‌الملل.

* دریافت متن کامل دوره پژوهشی فقه المکاسب (۶۴۸ صفحه): <https://eitaa.com/olgou4/3282>

* دریافت نمودار کل دوره فقه المکاسب: <https://eitaa.com/olgou4/3285>

پیوست شماره ۵: گزارش آخرین میزان بدهی آمریکا به کشورهای مختلف تا تاریخ شنبه ۸

مهرماه ۱۴۰۲

* برای مشاهده‌ی گزارش لحظه‌به‌لحظه‌ی آخرین میزان بدهی آمریکا به کشورهای مختلف به سایت زیر مراجعه بفرمایید.

آدرس مطلب در سایت رسمی اعلام بدهی آمریکا: <https://www.usdebtclock.org>

نظام اصطلاحات	
اصطلاحات دیگران	اصطلاحات شورای فقهی الگوی پیشرفت اسلامی
سیاست‌های تعدیل، تورم، توسعه، منطقه شهری، مجتمع‌های آپارتمانی، بیمارستان، مگ‌هاسپیتال، طب سنتی، یونسکو، میراث فرهنگی، مستشرقین، یارانه، توزیع بسته خدماتی، دام شهر، نهاده دام، باز توزیع درآمدها، کیک توسعه، تولید متمرکز، تجربه جهانی، قرارگاه ملی، قوانین مادر، بنای عقلا، کشورهای توسعه‌یافته، غذای تراریخته، رمز ارز، تجارت دیجیتال، رمز ریال، سند توسعه پایدار، طب سنتی، هوش مصنوعی، مانیتورینگ، نوشهرگرایی، توریسم زیارت، علوم پوزیتویستی	اولویت‌های تمدنی، راه‌حل فقهی، محله اسلامی، مدیریت شهری محله محور، دار و اسعه، استماع، شاخص پیشرفت، محرومیت‌زا، پیشگیری از بیماری، عبرت‌کده، بازار موقت، تولید مردمی، تولید خرد، اقتصاد مقاومتی، غلاء السعر، منطقه‌ی جغرافیایی ظهور، خودکنترلی، علوم غریبه، احیای موات

نشست داغ و پراز گفتگوی تبیین
اولویت‌های تمدنی ۱۲ گانه روز یکشنبه ۱۵ مرداد ۱۴۰۲ در شهر مشهد برگزار گردید.

کارشناسی الگوی بهسرفت اسلامی ارزانتر و کاربردی تر شهر مشهد را اداره می کنندا
وقت پایان دادن به اجرای دیدگاه های بوسیده نوشهر گرایی در شهر مشهد است...

مشهد مقدس، ۱۵ مرداد ۱۴۰۲، جلسه کارشناسی الگوی بهسرفت اسلامی ارزانتر و کاربردی تر شهر مشهد را اداره می کنندا

جلسه کارشناسی الگوی بهسرفت اسلامی ارزانتر و کاربردی تر شهر مشهد را اداره می کنندا
مشهد مقدس، ۱۵ مرداد ۱۴۰۲، جلسه کارشناسی الگوی بهسرفت اسلامی ارزانتر و کاربردی تر شهر مشهد را اداره می کنندا

ما چطور در حوزه سیاسی گفتیم نظریه ولایت فقیه حاکم باشد؟ نه
 لیبرالنیسم را پذیرفتیم و نه مدل های دیگر حکومتی را.
 الان وقتش رسیده که شاخص های بین المللی در حوزه اداره جامعه
 را هم تغییر دهیم.

حجت الاسلام علن کشوری
 دبیر شورای راهبردی القوی پیشرفت اسلام

نشست تخصصی اولویت های تدوین ۱۴ گانه... پنجشنبه ۱۵ مرداد ۱۴۰۲... سالنامه تبلیغات مشهد مقدس

مجموعه نشریات باقریه مشهد مقدس - ۱۴۰۲ - شماره ۱۴ - صفحه ۱۲۲

مجموعه نشریات باقریه مشهد مقدس - ۱۴۰۲ - شماره ۱۴ - صفحه ۱۲۲

مجموعه نشریات باقریه مشهد مقدس - ۱۴۰۲ - شماره ۱۴ - صفحه ۱۲۲

* جدول تصمیم اولویت‌های تمدنی ۱۲ گانه (شهر مشهد) *

	آثار تصمیمات:	تصمیمات پیشنهادی:		دسته‌بندی تصمیمات:
مقابله با مفاهیم معیوب اسناد بین‌المللی (خصوصاً سند ۲۰۳۰ توسعه پایدار) / آغاز تحوّل در نظام برنامه‌ریزی کشور / آغاز اداره کشور با مفاهیم الگوی پیشرفت اسلامی / حرکت به سمت تحقق مرحله تمدن اسلامی / زمینه‌سازی برای ظهور منجی عالم بشریت	ارائه خدمات با کیفیت بیشتر / حل مشکلات مردم / تحقق بیشتر مردم سالاری دینی در اداره محلات و در نتیجه هویت دهی بیشتر به مردم شهر	تقسیم شهر مشهد به ۴۰۰ محله	در حوزه مدیریت شهری:	دوازده اولویت تمدنی:
	آماده‌سازی افراد برای فهم و ایجاد نظم اجتماعی مطلوب	تغییر محتوای کتب درسی و تغییر تدریجی طبقه‌بندی فعلی از علوم	در حوزه آموزش و پرورش:	
	نقطه‌ای برای آغاز پیشگیری از بیماری به‌جای تمرکز بر ساخت بیمارستان و ساخت دارو	ارائه گزارش فعالیت‌های حوزه پیشگیری از بیماری توسط وزارت بهداشت و درمان	در حوزه سلامت:	
	تسهیل مدیریت بازی کودکان، گسترش تفریح خانگی، تقویت صلح رحم، پیشگیری از بیماری، مطبوع سازی هوا، تسهیل معیشت مردم (اقتصاد مقاوتی) و ...	تحویل ۱۰ میلیون قطعه زمین هزار متری به ده‌میلیون مستأجر ایرانی	در حوزه ساختمان:	
	افزایش بی‌نظمی در جامعه	تصویب پانزده دسته قانون مادر؛ بجای تصویب قوانین متعدد	در حوزه قانون گذاری:	
	گسترش عبرت و در نتیجه رشد شخصیت افراد	ارائه روایت صحیح و کامل از حرم مطهر رضوی	در حوزه میراث فرهنگی:	
	رفع محرومیت از فقرای مشهد	اختصاص یک رواق از حرم مطهر رضوی و تبدیل آن به بازار موقت برای تجارت فقراء و محرومین	در حوزه محرومیت زدایی:	
	آغاز عدالت از بخش تولید / افزایش تولیدکنندگان و در نتیجه کاهش هزینه‌های تولید و ارزان شدن محصولات پر مصرف / افزایش عقل عموم افراد جامعه و ...	اجازه تولید اقلام اساسی مردم به خانواده‌های حاشیه شهر مشهد	در حوزه عمومی سازی تجارت:	
	گسترش عبرت در افراد و در نتیجه تاثیرگذاری بر شخصیت افراد	عدم پذیرش مباحث تغییرات اقلیمی، کمبود آب، گرمایش زمین، ارز دیجیتال و ارز ریال‌ها	در حوزه نگرهبانی از نظام:	
	بهبتر شدن زندگی مردم و ریشه‌کن شدن فقر در ایران	تخصیص نیم تریلیون از بودجه ۴ تریلیونی سال ۱۴۰۳ به فقراء	در حوزه برنامه و بودجه:	
	زمینه سازی برای دولت جهانی حضرت مهدی (ارواحنا فداه) / هویت بخشی به شیعیان جهان	ایجاد پیوند عمیق با سیزده منطقه جغرافیایی ظهور	در حوزه سیاست خارجی:	
	مهار منشأ ناامنی در جامعه	ایجاد امنیت بر مبنای «خود کنترلی» ذیل «نظریه امنیتی سلیم»	در حوزه امنیت:	
برطرف شدن محسوس مشکلات شهر و همچنین ایجاد بستر مناسب برای بقیه اولویت‌های دوازده‌گانه تمدنی	حوزه مدیریت شهری (تقسیم مشهد به ۴۰۰ محله) حوزه آموزش و پرورش (تغییر محتوای کتب آموزشی) حوزه ساختمان (ساخت دار و اسعه)		سه اولویت اصلی تمدنی:	
	اجرای اضطراری:	اجرای یکی از دوازده اولویت‌های تمدنی در حد توان	نحوه اجرای اولویت‌های تمدنی:	
	اجرای تفصیلی:	تغییر نقشه تفصیلی شهر مشهد (بدلیل اشتباه بودن این نقشه از جهت گسترش شهر، از حیث نقشه ساختمان، کاربری اراضی، تقسیمات شهر و ...)		
تربیت چهل عالم ذوالفنون تمدن‌ساز و در نتیجه پاسخ‌گویی به مسائل کارشناسان و جلوگیری از مراجعه آن‌ها به علوم دیگران	شروع دروس خارج فقه تمدنی	پیشنهاد اول: به حوزه علمیه خراسان	دو پیشنهاد اختصاصی:	
زمینه‌سازی برای احیای خراسان بزرگ به عنوان یکی از مناطق زمینه‌ساز ظهور حضرت بقیه‌الله الاعظم (ارواحنا فداه) / در نتیجه هویت بخشی به مردم شریف خراسان بزرگ	چاپ و نشر نقشه خراسان بزرگ	پیشنهاد دوم: به سازمان تبلیغات اسلامی خراسان		

* مسیرهای ارتباطی:

پایگاه اطلاع‌رسانی نقشه راه nro-di.blog.ir

کانال «الگو ۴» در پیام‌رسان اینستاگرام @Olgou4